

**Vilniaus
universitetas**

PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ PASIŪLOS IR PAKLAUSOS ANALIZĖ

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ PASIŪLOS IR PAKLAUSOS ANALIZĖ

Pedagoginių studijų programų pasiūlos ir paklausos analizė yra atlikta Vilniaus universitetui įgyvendinant projektą „Aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimas ir studijų kokybės gerinimas šiaulių universitetą prijungiant prie Vilniaus universiteto“, projekto Nr. 09.3.1-ESFA-V-738-03-0001, vykdomą pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.3.1-ESFA-V-738 įgyvendinimo priemonę „Aukštųjų mokyklų tinklo tobulinimas“, finansuojamą Europos Sąjungos fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

Pedagoginių studijų programų pasiūlos ir paklausos analizę atliko ekspertų grupė, veikianti pagal 2020 m. rugsėjo 9 d. Vilniaus universiteto Kanclerio įsakymą Nr. 14900-RPF-210: Daiva Lepaitė, Asta Meškauskienė, Aušra Žemgulienė, Irena Stonkuvienė, Vita Venslovaitė, Monika Orechova, Agnė Juškevičienė, Rita Makarskaitė-Petkevičienė, Irena Kaffemanienė, Erika Masiliauskienė, Diana Strakšienė, Danguolė Razmaitė.

2021, Vilnius

TURINYS

ĮVADAS	3
1. ATEITIES MOKYKLOS SCENARIJAI	6
2. UGDYMO TURINIO KAITOS PROJEKCIJOS	18
3. AIRIJOS IR SUOMIJOS MOKYTOJŲ RENGIMO SISTEMŲ YPATUMAI IR JŲ PAMOKOS MOKYTOJŲ RENGIMUI LIETUVOJE	25
3.1. MOKYTOJŲ PADĖTIS: IŠLAIKYMAS ŠVIETIMO SISTEMOJE, PASITENKINIMAS DARBO SĄLYGOMIS, VEIKLOS VERTINIMAS	25
3.2. MOKYTOJŲ RENGIMO SISTEMOS AIRIJOJE IR SUOMIJOJE	30
3.2.1. <i>Suomija</i>	31
3.2.2. <i>Airija</i>	32
4. PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ ANALIZĖ: SOCIALINIŲ PARTNERIŲ (DARBDAVIŲ) POREIKIAI IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS ABSOLVENTŲ KOMPETENCIJOMS	34
5. PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ ANALIZĖ: ABSOLVENTŲ POREIKIAI IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS	49
6. PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ ANALIZĖ: STUDENTŲ POREIKIAI IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS	83
7. PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ ANALIZĖ: DĖSTYTOJŲ POREIKIAI IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS	102
IŠVADOS. REKOMENDACIJOS DISKUSIJOMS	113
LITERATŪROS SĄRAŠAS	118
PRIEDAI	120
1 PRIEDAS. STUDENTŲ APKLAUSOS DUOMENYS.....	120
2 PRIEDAS. DĖSTYTOJŲ APKLAUSOS DUOMENYS	147
3 PRIEDAS. DIRBANČIŲ MOKYTOJŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO POREIKIO DUOMENYS	158

ĮVADAS

Tikslas: pedagogų rengimo programas pagrįsti regiono ir/ar šalies pedagogų poreikio prognoze.

Analizės klausimai:

Ar siūlomos studijos atitinka šalies švietimo sistemos poreikius?

Ar vykdomų studijų kokybė padeda absolventams pasiekti keliamus ugdymo tikslus švietimo praktikoje?

Kokie galimi pasiūlymai/rekomendacijos rengiant studijų atnaujinimo strategiją, jos įgyvendinimo planą ir atnaujinant pedagogų rengimo studijų programas?

Analizės objektas ir apimtis (3P modelis):

1. **Pasiūla** (VU: UMI ir ŠA)¹: ugdymo mokslų studijų programos (žr. 1 lentelė, žr. 2 lentelė);

2. **Paklausa** tikslinėse grupėse: moksleivių, studentų, dirbančių pedagogų (žr. 3 lentelė);

3. **Poreikiai** švietimo rinkos dalyvių (įvairių švietimo organizacijų: mokyklų, neformalaus ugdymo organizacijų, pedagogų asociacijų, NVO, ir t.t.) ir studijų vykdymo (vykdančio akademinio personalo, tinklo organizacijų) (žr. 4 lentelė).

1 lentelė. Pasiūla: 10 studijų programų (SP) Pedagogikos studijų kryptyje ir modulio studijos

I pakopos studijų programos	Pedagogo kvalifikacijos teikimas
1. Vaikystės pedagogika (Ugdymo mokslų institutas, toliau - UMI)	8. Mokyklos pedagogika (UMI)
2. Dalyko pedagogika (UMI)	9. Pedagogika (ŠA)
3. Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (Šiaulių akademija, toliau - ŠA)	10. Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)
4. Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	
5. Muzikos pedagogika (ŠA)	
6. Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	
7. Dalyko (lietuvių kalbos, istorijos) pedagogika (NAUJA SP, ŠA)	

¹ VU: UMI ir ŠA – Vilniaus universiteto Ugdymo mokslų institutas ir Šiaulių akademija.

2 lentelė. Pasiūlos (SP) analizės kryptys

	Rengimo metodika	Studijų dizainas ir turinys	Mokyklų tinklas (praktikos)	Studijas vykdančio personalo kompetencija	Materialinė infrastruktūra	Kiti kokybės požymiai: tarptautiškumas; lankstumas; pasirinkimai
Duomenų rinkimo kriterijai	Sandarą apibrėžiantys veiksniai Programų koncepcija	Turinio konstravimo principai Tyrimų ir ugdymo inovacijų integravimas Studijų veiklos (metodai) Vertinimo metodai Studijų šaltiniai VMA taikymas ir skaitmeninis studijų turinys Studijų turinio ir veiklų tarptautiškumas	Esamas tinklas Tinklo plėtros sąlygos	Tyrimų sritys Pedagogų-praktikų dalyvavimas Ekspertinė veikla švietimo problematikoje	Esama infrastruktūra Projektuose suplanuota infrastruktūra	Tarptautinio judumo galimybės SP (studijose, praktikos metu) Alternatyvų reali pasiūla ir pasirinkimai
Duomenų šaltiniai	SP aprašai Reglamentuojantys dokumentai	Modulių aprašai Dėstytojų apklausa	SP aprašai Tinklo institucijų sąrašas/sutartys	SP aprašai Dėstytojų apklausa Nacionalinių ir tarptautinių tyrimų projektai	SP aprašai Planinių projektų aprašai	SP aprašai

Paklausa: tikslinės grupės

Moksleiviai – pasirenkant studijas prioritetą ugdymo mokslų studijų programoms teikiantys asmenys.

Dirbantys pedagogai – modulių studijas pagal perkvalifikavimo pasiūlą pasirenkantys asmenys.

Studentai – asmenys, studijuojantys ugdymo mokslų I pakopos pedagogikos studijų programose, pedagogikos gretutinių studijų programoje, profesinių pedagoginių studijų, pedagoginių modulių studijų, II pakopos edukologijos studijų programose.

Darbdaviai - absolventų veiklos grįžtamojo ryšio teikėjai.

3 lentelė. Paklausos analizės kryptys

	Moksleiviai ir dirbantys pedagogai	Studentai		
Duomenų rinkimo kriterijai	Pasirinkimo motyvai: savanorystės veiklos su jaunimu, profesinis orientavimas, mokytojo pavyzdys, profesijos tęstinumas šeimoje ir t.t.	Pasitenkinimo studijomis veiksniai		
Duomenų šaltiniai	Nuomonių viešosios erdvės portaluose apžvalga; tarptautinių tyrimų apžvalga	Periodinės universiteto vykdomos apklausos		
Duomenų rinkimo kriterijai	Pasirinkimas	Nubyrimas	Baigimas	Įsidarbinimas
Duomenų šaltiniai	VU, ŠU priėmimo ataskaitos SP savianalizių ataskaitos LAMA BPO ataskaitos STRATA tyrimų ataskaitos	VUSIS Padalinio ataskaitos	VUSIS Padalinio ataskaitos STRATA tyrimų ataskaitos	Karjera.lt Savivaldybių švietimo skyrių ataskaita STRATA tyrimų ataskaitos

Poreikis:

1. Švietimo organizacijų poreikiai ar grįžtamasis ryšys apie absolventus;
2. Studijų vykdymo poreikiai: organizacijų tinklas studijų veikloms; tarptautiškumo ir studijų tarptautinimo formų integravimas.

Švietimo ir ugdymo veiklos organizacijos – valstybės reguliuojamo švietimo ir ugdymo sektoriaus įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, neformalaus švietimo paslaugų teikėjai ir pan.

Studijų vykdytojai - akademinis ir ugdymo praktiką atstovaujantis personalas, įgyvendinantis ugdymo mokslų I pakopos pedagogikos studijų programas, pedagogikos gretutinių studijų programas, profesines pedagogines studijas, pedagoginių modulių studijas.

4 lentelė. Poreikio analizės kryptys

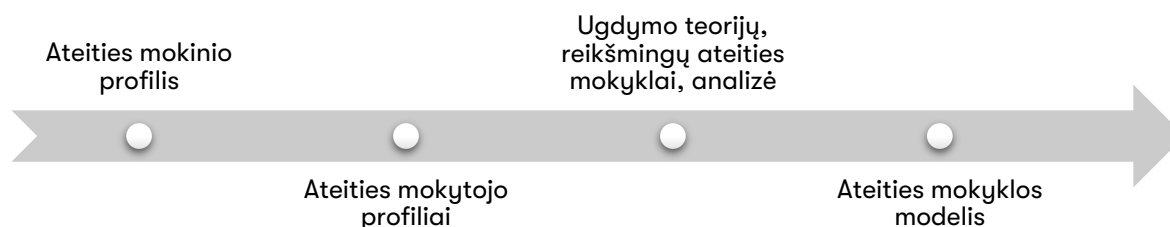
	Švietimo organizacijų poreikiai absolventų kokybei	Studijų vykdymo poreikiai
Duomenų rinkimo kriterijai	Absolventų demonstruojamos kompetencijos Atitikimas „gero mokytojo“ charakteristikai	Moksliniais tyrimais grįstų studijų ir ugdymo praktikos sąveika Tarptautiškumo priemonės Ugdymo inovacijų integravimas Tinklo organizacijų įvairovė
Duomenų šaltiniai	Savivaldybių švietimo skyriaus ataskaitos Viešosios erdvės portalai: nuomonių apžvalga Tyrimų ataskaitos	Tarptautinių tyrimų ataskaitos Studentų apklausa Dėstytojų apklausa

1. ATEITIES MOKYKLOS SCENARIJAI

Dabarties pasaulis, kuriam būdingi tokie terminai kaip daiktų internetas (angl. *the Internet of Things*), debesų kompiuterija, dirbtinis intelektas, didieji duomenys, yra toks, kuriame vaizduotė inovacijų dėka tampa realybe (A. J. Means, 2018; H. Arieli, 2021). Taip besikeičiantis pasaulis keičia mūsų asmenines bei socialines vertybes, šeimų gyvenimus, santykius tarp šeimos ir vaikų, bendraklasių, kolegų ir tautų. Drastiški pasikeitimai įvairiose gyvenimo srityse dramatiškai keičia žmonių psichinį ir socialinį elgesį, gyvenimo psichologinę perspektyvą, sprendimų priėmimo procesą, žinių lygį ir supratimą, bendrą įgūdžių rinkinį ir pajėgumus. Šį laikotarpį galime vadinti ir žinių revoliucija, kuriame tiek svarbiausia preke, tiek vertingiausiu natūraliu ištekliu yra žmogaus smegenys (H. Arieli, 2021). J. Means (2018) pabrėžia, kad ateityje žmogus gyvens visapusiškai išmanioje fizinėje erdvėje, pradedant robotų gamyklomis, išmaniaisiais miestais ir kitomis visuomenės sukurtomis priemonėmis.

Reaguojant į pasaulio ir visuomenės kaitą, svarbu kelti klausimą, kaip mokyklos gali ne tik pasivyti, bet būti ir aktyviomis 4.0 globalioje revoliucijoje? Kaip kurti šiuolaikinę, o tuo pačiu ir ateities mokyklą?

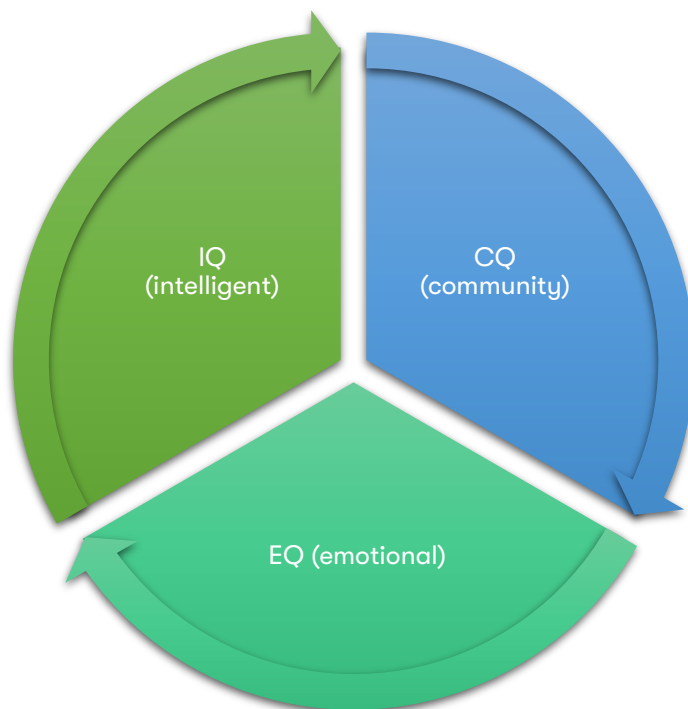
Ateities mokyklos projektavimas. Šioje ataskaitoje, apžvelgus mokslinę literatūrą, teorinę medžiagą, siejama su ateities mokyklos kūrimu, teikiama tokia logika (žr. 1 pav.).

1 pav. Mokslinių idėjų, siejamų su ateities mokyklos modeliu, pateikimo logika
(sudaryta ataskaitos autorių)

I. Ateities mokinio profilis. Anot H. Arieli (2021), šiuolaikinės mokyklos rengia rytojui, tačiau mokydamas apie vakarykštį pasaulį. Tai laikoma esmine problema, nes tokiai mokyklai nereikia kritinio mąstymo, kūrybiškumo, asmeninio mokymosi (angl. *self-learning*), nepriklausomo mąstymo. Vis dėlto jau ne kartą minėtas mokslininkas H. Arieli (2021) teigia, kad mokyklos strateginis uždavinys turi būti orientuotas į norimą, bet ne į egzistuojančią realybę, kai keliami šie esminiai ateities mokyklai svarbūs taikiniai: turinys, ištekliai, mąstymo ir supratimo metodai, socialiniai įgūdžiai, intelektas (kognityvinis - IQ, emocinis - EQ, socialinis/bendruomeninis - CQ). Tuo pačiu nepaneigiama, kad ateities mokykloje turi būti suteikiamas socialinis, istorinis, etinis ir profesinis pamatas, dėmesys

turi būti skiriamas susipažinimui su dabartinėmis ir numatomomis visuomenės vystymosi tendencijomis, realybe, socialinėmis ir teisinėmis normomis. Pažymėtina, kad siekis, jog mokyklos mokinius ugdytų ateičiai, nepaneigia praeities, paveldo, istorijos kaip pasaulio, tautų formavimosi pamato. Tačiau išryškėja svarbus momentas, kad mokiniai turi mokytis kelti ne praeities, bet dabarties laikmečio iššūkius. H. Arieli (2021) pateikia šiuolaikinio mokinio, gyvenančio realiame ir virtualiame pasaulyse, Qs ratą (žr. 2 pav.).

2 pav. Šiuolaikinio ir ateities mokinio Qs (sudaryta pagal H. Arieli, 2021)

Kaip pažymi H. Arieli (2021), žmogaus elgesys yra veikiamas trijų savybių: intelekto, emocijų ir socialinių savybių. Kaip matyti, ateities mokykloje turi būti skiriamas dėmesys mokinių intelektiniam ar emociniam išsilavinimui, tačiau kaip vienas iš naujesnių CQ yra siejamas su tarpasmeniniais santykiais, komandiniu darbu, komunikacija, lyderyste, kuklumu, adaptacija, kantrybe, įvetinimu ir kt. Svarbu pažymėti, kad turi būti išlaikomas tarpusavio ryšys tarp šių trijų Qs, nes ugdant vieną, ugdomas ir kitas.

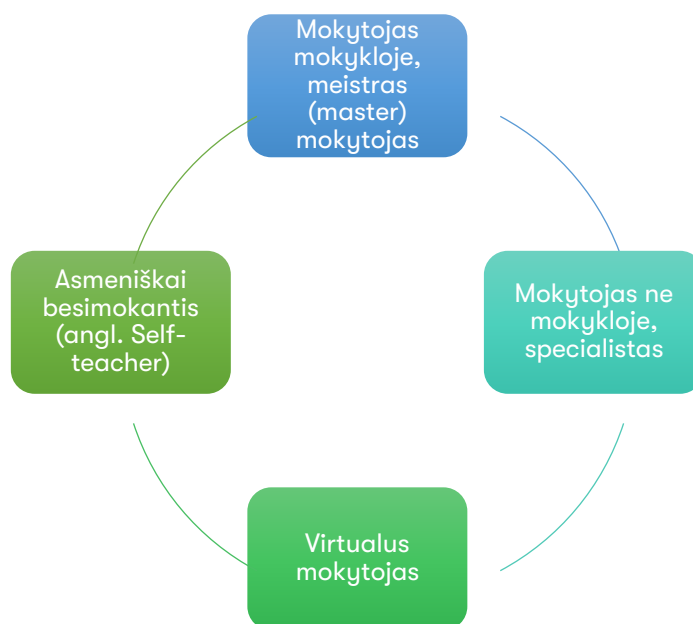
Mokinių skirstymo į amžiaus grupes slinkty. Mokinių skirstymas į grupes, klases pagal amžių dominuoja nuo mokyklų įsteigimo pradžios. H. Arieli (2021) nepaneigia, kad ugdymosi procese svarbu atsižvelgti į skirtingus vaikų raidos etapus, orientuojantis į jų amžių, fizines, psichines ar emocines galimybes. Autorius svarsto, kad grupavimas pagal amžių turėtų išlikti, pavyzdžiui, išlaikant pradinio amžiaus, pagrindinio ir kt. amžiaus mokinių skirstymą, tačiau toks grupavimas neturėtų būti prioritetu, ypač kalbant apie pagrindinės ir vidurinės mokyklos mokinių amžių, kai toks skirstymas pagal metus nėra prasmingas. Netgi keliamas klausimas, ar 10-12 ar 14-16 amžiaus vaikų skirstymas pagal

amžių yra tikslingas? Vis dėlto ateities mokykloje ne amžius yra tikrasis kelrodis, o mokinių domėjimosi sritis, branda, talentai, gebėjimai ir kt. Vadinasi, ateities mokyklose svarbu kurti įvairaus amžiaus mokinių grupes, kurias vienija ne jų amžius, bet interesai, domėjimosi sritys. Domėjimosi sričių pagrindu sudarytos mokinių grupės mokytojams leidžia kurti teminį mokymosi planą, kuris yra dinamiškesnis, gilesnis ir sėkmingiau išpildomas. Siekdamas vizualizuoti šią situaciją, H. Arielis (2021) pateikia sporto komandų pavyzdžius, kurių pagrindas yra bendras tikslas, vieninga domėjimosi sritis. Taip pat mokslininkas rekomenduoja kurti tarptautines pomėgiais grįstas mokinių grupes, kurios siejamos su netradiciniu mąstymu ir kūrybingais sprendimais. Tokios tarptautinės mokinių grupės užduotis atlieka individualiai, tam tikrose nacionalinėse grupelėse ir tuomet nuotoliniu būdu renkasi bendroms veikloms, aptarimams, diskusijoms.

Laisvė mokinių idėjoms, mintims: individualizuoto ar personalizuoto ugdymo link. H. Arieli (2021) siūlo atsisakyti „visi visiems“ principo, todėl iš anksto numatyta ir sumodeliuota ugdymo programa visai klasei, turi būti permąstoma ir atnaujinama, orientuojantis ne į grupės/klasės, bet į individualius poreikius. Šiuo atveju pažymima, kad mokiniai yra per jauni savarankiškai nuspręsti, ką jie nori ar nenori mokytis, todėl yra svarbi tiek tėvų, tiek mokytojų pareiga ir atsakomybė identifikuoti mokinių poreikius, pomėgius, netgi jų gyvenimo kryptį. Tenka pažymėti, kad D. N. Perkins (2014) taip pat išskiria itin aktyvų tėvų ir mokytojų vaidmenį, identifikuojant vaikų ugdymosi poreikius ir lūkesčius bei taip kuriant individualius mokymosi kontekstus. Galima manyti, kad šios idėjos nėra naujos ir lyg savaime suprantamos jau ir Lietuvos švietimo erdvėse, tačiau išnagrinėtos minėtų mokslininkų mintys leidžia pagrįstai teigti, kad toks tėvų, mokytojų vaidmens pabrėžimas yra pagrindas modeliuojant individualius mokinių ugdymosi scenarijus. Tenka pripažinti, kad individualizuotas ar personalizuotas ugdymasis didžiąja dalimi nėra tik vaiko norų, poreikių, gebėjimų ir kt. atliepimas, priešingai, tai yra glaudžios vaiko, tėvų ir mokytojų sąveikos pagrindu konstruojamas ugdymosi procesas.

II. Ateities mokytojo profiliai. Nagrinėjant ateities mokyklą, svarbu gilintis į ateities mokytojo profilius. 3 paveiksle pateikiamas H. Arieli (2021) sudarytas ateities mokytojo profilis.

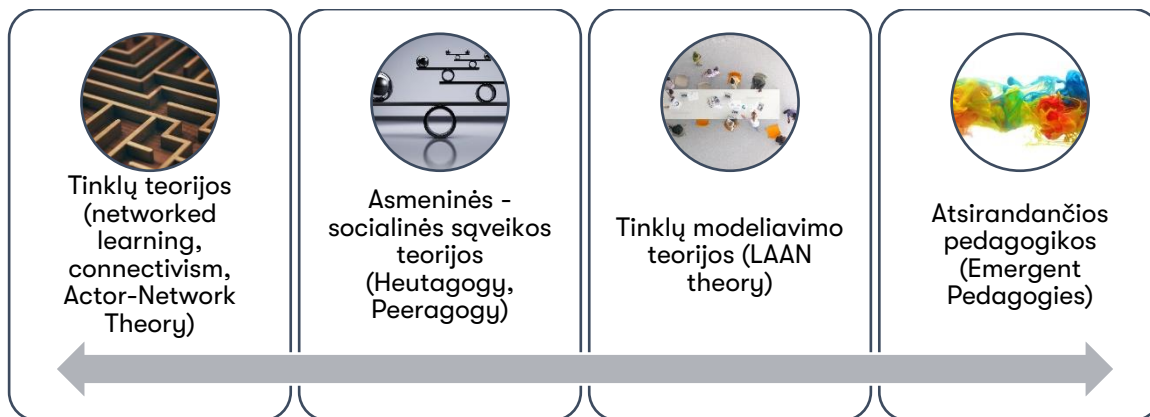

3 pav. Ateities mokytojo profiliai (sudaryta pagal H. Arieli (2021))

Nagrinėjant H. Arieli (2021) pateiktą mokytojo profilių schemą, akivaizdu, kad mokytojo vaidmenų kaita ir įvairovė parodo, kad mokykla turi apimti tiek akademinį, tiek profesinį/praktinį sektorius. Profesionalus mokytojas siejamas su viso ugdymosi proceso valdymu, modeliavimu, įskaitant ir ugdymosi proceso nukreipimu pagal individualius mokymosi poreikius. Šie mokytojai atsakingi už ugdymosi procesą ne tik mokyklos ribose, bet jiems suteikiama facilitatorių funkcija už mokyklos sienų. Antrasis mokytojo profilis – mokytojas ne mokykloje – tai specialistas, galintis būti menininku, inžinieriumi, mediku, filosofu, bankininku, teisininku ar kitos srities specialistu. Virtualus mokytojas – tai visuomet besimokančiojo esantis mokytojas, kurio neturėtume laikyti tik kompiuteriu, bet apskritai virtualiu mokytoju laikoma kuo visapusiškiau įgalinta virtualaus pasaulio dalis, apimanti įvairias programas, mokomuosius tinklus ir kt. Tokio mokytojo funkcijos siejamos su informacijos pateikimu, nukreipimu į globalų kontekstą, simuliacijomis ir mokymų temų perkėlimu į gyvenimą, mokymo žadinimu. N. Selwyn (2019) kelia dar jautresnį švietimo sistemos modeliavimo tarp žmogiškojo faktoriaus ir robotų įsigalėjimo klasėse klausimą. Mokslininkas pažymi, kad robotai ir kitos technologijos turės užimti aiškias pozicijas švietime, nusprendžiant, kuriose srityse nereikalaujama mokytojo, kaip asmens, dalyvavimo. „Pats sau mokytojas“ mokytojo profilis, kuris orientuotas konkrečiai į patį besimokantįjį, kai kiekvienas žmogus moko pats save.

III. Ugdymo teorijų, reikšmingų ateities mokyklai, analizė. Nagrinėjant ateities mokyklos formavimąsi, akivaizdu, kad mokslinėje erdvėje vyrauja įvairios pedagogikos teorijos. Šioje ataskaitoje nėra siekiama pernelyg detalai nagrinėti ugdymo teorijų, įskaitant ir pedagogikos teorijas, variacijas, tačiau siekiama išryškinti pagrindines kryptis.

Taigi, išskiriamos trys grupės teorijų, kurių esminiai aspektai būtų tokie: tinklinis mokymasis, kai ugdymosi procesas perorientuojamas į įvairaus pobūdžio tinklus: vietiniu, nacionaliniu, globiu ir kitais lygmenimis; bendraamžių (angl. *peeragogy*) akcentavimas, kardinaliai keičiant pedagogo vaidmenį. Detalesnis ugdymo teorijų aptarimas pateikiamas 4 paveiksle.

4 pav. Ugdymo teorijos, kuriant ateities mokyklą

1. Kaip matyti iš pateikto paveikslo, išskiriamos teorijos, orientuotos į tinklus (angl. *theories focused on the network*), kurias sudaro:

a) tinklinis mokymasis (angl. *networked learning*). Tai mokymasis, kai informacinės ir komunikacinės technologijos (ICT) yra naudojamos ryšių skatinimui: tarp besimokančiųjų, tarp besimokančiųjų ir tutorių, tarp besimokančiųjų bendruomenės ir mokymosi išteklių. Tokio pobūdžio tinklinis mokymasis gali būti realizuojamas elektroninio (virtualaus) mokymosi pagrindu.

b) konektyvizmas, kuris traktuojamas kaip asmeninių žinių glaudžios sąsajos su organizacijomis, institucijomis, kurios veikia mokymosi tinkle ir įprasminamos mokymosi kontekste. Antai, B. Gros (2016), interpretuodama šią teoriją, išskiria įvairių institucijų, organizacijų bendradarbiavimą ugdymosi procese.

c) Aktoriaus-tinklo teorija (angl. *Actor-network theory (ANT)*), kai kiekvienas besimokantysis traktuojamas kaip aktorius, iš kurio kyla ir aplink kurį yra sutelktas veiksmo šaltinis. Svarbu pažymėti, kad įsitvirtinant tinkliniam mokymuisi, iškyla kolektyvinės atsakomybės klausimas, kai už mokinių sėkmę bus atsakingi ne tik mokytojai ar mokykla, bet įvairūs praktikai, ugdymo institucijų steigėjai (L. Stoll, 2020).

2. Teorijos, orientuotos į socialinę-asmeninę sąveiką (angl. *Theories Focused on Social–Personal Interaction*), siejamos su *heutagogijos ir bendraamžių pedagogikos* (angl. *peeragogy*) svarba. Apie bendraamžių pedagogiką, kuri laikoma bendraamžių mokymuisi kartu ir pagalba vienas kitam, kalbama vis intensyviau. Akivaizdu, kad siekiant ateities mokyklose bendraamžių pedagogikos įsitvirtinimo, bus svarbu permąstyti ne tik mokytojų

vaidmenų kaitą, bet ir numatyti strategijas, kaip įgalinti mokinius būti aktyviais bendraamžių pedagogikos dalyviais. Šiuo atveju, remiantis J. Corneli (2016), norėtusi pabrėžti, kad minėta bendraamžių pedagogika orientuoja į mokinį, kuris ne tik turi gauti žinias, gebėjimus, bet kiekvienas mokinys turės mąstyti „ką aš galiu duoti kitam“ ir tai realizuoti ugdymosi procese. Būtent dabar svarbu paminėti asmeninių mokymosi planų svarbą (angl. *peer learning plans*), kurių pagrindu besimokantys gali pereiti į bendraamžių pedagogiką. Toliau nagrinėjant J. Corneli (2016) mokslines įžvalgas derėtų akcentuoti, koks turinys sudaro asmeninius mokymosi planus. Šioje ataskaitoje jau ne kartą akcentuota tėvų bei mokytojų įtrauktis į mokinių individualių poreikių, gebėjimų ir kt. identifikavimą, kas parodo, kad mokiniai nėra savavališkai paliekami spęsti, kaip ar ką jie norėtų (galėtų) mokytis. Panašios pozicijos laikosi ir J. Corneli (2016) pažymėdamas, kad mokinių asmeninius mokymosi planus sudaro trys dimensijos: a) turiu mokytis (mokykla); b) reikia mokytis (darbo rinka); c) noriu mokytis (gyvenimas). Tai parodo, kad mokinio norai, interesai, gebėjimai yra neatsiejami tiek nuo ugdymo institucijos, tiek nuo darbo rinkos, tiek nuo asmeninio gyvenimo keliamų tikslų, lūkesčių.

Toliau aptariant socialinės-asmeninės sąveikos teoriją, matyti, kad yra reikšminga ir *heutagogika* bei šie ją pagrindžiantys esminiai principai: į besimokantįjį orientuotas mokymasis, kai besimokantysis yra save motyvuojantis ir autonomiškas asmuo, kuris iš esmės yra atsakingas, kas ir kaip bus mokomasi; gebėjimų panaudojimas pažįstamomis ir nepažįstamomis aplinkybėmis; savirefleksavimas ir metakognicija, kai suprantama ne tik, ką išmoko, bet supranta būdą, kaip mokėsi ir kaip buvo išmokta; dvigubo rato mokymasis (angl. *double loop learning*), kai besimokantysis yra įgalintas tiek iš psichologinės, tiek ir iš elgesio pusės, kai geba reflektuoti, kaip mokymasis pakeičia jų vertybinę sistemą, pažiūras. Kaip matyti, visas mokymosi procesas yra sutelktas į besimokantįjį, kai įžvalgas apie mokymosi procesą teikia ne mokytojas, bet pats besimokantysis apie save. Tai rodo, kad besimokantysis yra viso mokymosi proceso centras, žinantis, ką mokosi, kaip mokosi ir geba reflektuoti.

Šioje ataskaitoje pateikus tiek bendraamžių pedagogikos, tiek heutagogikos glaustus aprašymus, norėtusi išryškinti ganėtinais svarbią mintį, kad naujai įsitvirtinančių pedagogikų esminiai principai neprieštarauja vieni kitiems, o, priešingai, heutagogikoje minima besimokančiojo motyvacijos svarba gali būti laikoma netgi bendraamžių pedagogikos pamatu.

3. Mokymosi kaip tinklo teorija (angl. *The Learning as a Network (Laan) theory*) grindžiama individualios mokymosi aplinkos (angl. *Personal Learning Environment*) sudarymo pagrindu. Tai nauja mokymosi vizija, parodanti reikšmingą pedagoginio požiūrio

pokytį link konstruktyvistinio ir konektivistinio mokymosi, kuriame mokinys atsiduria centre, kuriam suteikiama daugiau autonomijos.

4. Kiti mokslininkai (B. Gros, Kinshuk, M. Maina, 2016) iškelia *atsirandančių pedagogikų* (angl. *Emergent Pedagogies*) idėją. Tai rodo, kad pedagogikai keliami dideli iššūkiai, kuri turi ir turės nuolatos atliepti visuomenėje kylančius iššūkius bei privalo būti modeliuojama pagal konkrečios visuomenės ar ugdytinių poreikius. Tai lankstumo ir sistemos prisitaikymo prie besimokančiųjų rodiklis. Mokslininkai (B. Gros, Kinshuk, M. Maina, 2016) išskiria esmines sritis, kurių pagrindu jau dabar skatinama permąstyti ugdymosi kontekstus, siekiant įgalinti atsirandančių pedagogikų idėją, o tuo pačiu modeliuoti ir ateities mokyklą (5 lentelė).

5 lentelė. Atsirandančių (angl. emergent) pedagogikų komponentai (sudaryta pagal B. Gros, Kinshuk, M. Maina, 2016)

Technologijų taikymas švietime	Įvairių technologijų integravimas (mobilieji įrenginiai, papildančioji realybė, nešiojamoji realybė (angl. <i>wearable reality</i>) ir kt.).
Įrankiai ir paslaugos (tools and services) skatinant mokymąsi	Technologiniai išteklių suvokiami kaip facilitatoriai, skatinantys mokymąsi, įtraukiantys socialinius tinklus ir mokymąsi virtualiose bendruomenėse.
Ugdymas ir atviri išteklių	Visapusiška prieiga prie įvairių ugdymuisi reikalingų išteklių, skaitmeninis turinys kiekvienam. Skaitmeninių bibliotekų išteklių. Naujos mokymosi formos (pamokų/paskaitų įrašai, nuotoliniai kursai, e-portfolio, socialiniai edukaciniai tinklai, socialinė tinklaveika, socialinis žymėjimas (angl. <i>social bookmarking</i>) ir kt.
Mokytojo vaidmuo	Facilitatorius ir mediatorius. Mokytojas kaip besimokantysis.
Mokymasis grindžiant gyvenimiškomis patirtimis	Mokymosi integravimas į kasdienes situacijas.
Judėjimas link formalaus ir neformalaus ugdymo	Stiprėjanti neformalaus ugdymosi svarba, mokomosios situacijos už klasės ribų. Tarpdisciplininis mokymasis.

B. Gros (2016) pažymi, kad ateities mokykloje mokymosi medžiaga, mokymuisi reikalingi išteklių yra prieinami bet kuriuo metu ir iš skirtingų įrenginių. Technologijų visuotinumai suteikia naujas galimybes atliepti individualius mokymosi poreikius. Kartu su informacinių technologijų evoliucija **personalizuotas mokymasis ir individualus mentoriavimas taps realybe**, todėl mokytojai turėtų būti ruošiami, **kaip panaudoti** turimus išteklius, mokymosi būdus, siekiant atliepti individualius mokymosi poreikius, individualų mokymąsi (angl. *tailor-made learning*), plėsti motyvuojančias, įtraukias bei aktualias, veiksmingas ir iššūkiškas grįstas patirtis. L. Stoll (2020), atsižvelgdamas į skaitmeninių technologijų įsigalėjimą, pažymi, kad svarbu pergaltoti ir mokymo(si) metodus, turinį bei

ugdymo procesą, nes jau vien mobiliųjų technologijų naudojimas reiškia tai, kad besimokantysis yra nuolatos susietas su tuo, kas vyksta pasaulyje ar konkrečia asmens gyvenime. Skaitmeninės technologijos atveria, praplečia priėjimą prie informacijos, sukuria naujus mokymosi būdus, suteikia galimybes bendravimui, bendradarbiavimui, dalyvavimui, naujų įgūdžių įgijimui. Naujos technologijos ir tuo pagrindu atsirandančios pedagogikos yra tarpusavyje susijusios. Vadinasi, su technologijomis turi būti permąstoma ir pedagogika.

H. Arieli (2021) pedagogiką, laikomą ugdymo ateitimi, sieja su trimis aspektais: **inovacijomis, kūrybiškumu ir pranašumu/meistriškumu (angl. excellence)**. Inovatyvaus ugdymo tikslas yra parodymas besimokantiejiems, kaip reikia mokytis, t.y. turi būti ugdomas ir plėtojamas žinojimas, kaip įgyti, atrasti, vykdyti ir taikyti naujas idėjas, konceptus, technikas, sistemas. Tai yra mokymasis kaip mokytis. Mokinių įgalinimas mokytis, anot H. Arieli (2021), grindžiamas dviem aspektais: mokymosi stiliumi ir edukacine-socialine besimokančiojo patirtimi. Plėtojant mintį apie pedagogiką, pažymėtina, kad L. Stoll (2020), išskiria **inovatyvios pedagogikos** idėją, kuri neišvengiamai turi paliesti ir ateities mokyklą. Minėtini šie inovatyvios pedagogikos pagrindiniai penki aspektai: a) žaismingumu grįstas požiūris, sukuriantis džiaugsmingą patirtį, kad vaikai galėtų rasti prasmę mokydami, plėtotų aktyvų mąstymą ir socialinę sąveiką; b) patyrimu grįstas požiūris, siūjantis ugdymo turinį su realiu pasauliu; į skaitmeningumą orientuotas požiūris, palaikantis problemų sprendimą; įsikūnijimu grindžiamas požiūris, apimantis fizinį įsitraukimą į mokymąsi; daugiakalbystės požiūris, orientuotas į įvairovę ir įvairius kalbos vartojimo būdus. Kaip matyti, kūrybiškumui skiriamas itin didelis dėmesys, kuriant ateities mokyklą, todėl svarbu kalbėti tiek apie mokinių kūrybiškumo raišką įvairiuose kontekstuose, įvairiose situacijose ar ugdymosi formose (realioje, virtualioje). Trečiasis aspektas siejamas su besimokančiojo pranašumu/meistriškumu (angl. excellence) - tai, ko turime siekti, atsisakant visiems vienodų aukštų rezultatų. Meistriškumas yra asmeninis, teisingas ir negali būti surežisuotas. Siekiant tokio meistriškumo, mokymosi programos, turinys turi būti orientuotas į mokinius. Kaip teigia H. Arieli (2021), kelionė link meistriškumo prasideda besimokančiojo valia, būtent ne mokytojo, bendraamžių ar kitų asmenų, bet besimokančiojo.

Svarbu paminėti, kad įtrauki mokykla taip pat toliau lieka prioritetine sritimi švietimo sistemoje. Pavyzdžiui, OECD (2018) *Teaching for the Future: Effective Classroom Practices to Transform Education* pabrėžiama, kad ateities mokykla – tai įtrauki mokykla, kurioje

mokosi įvairių specialiųjų poreikių turintys ar nepalankiose situacijose gyvenantys mokiniai.

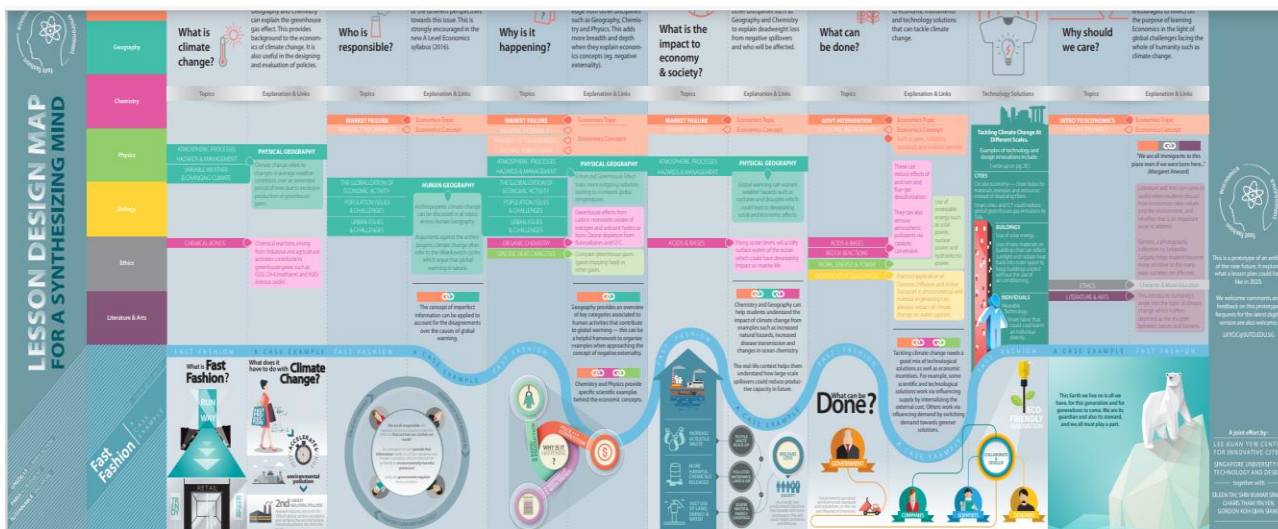
IV. Ateities mokyklos modelis. Įvertinus mokslininkų įžvalgas, galima teigti, kad tiek dabartyje, o tuo pačiu ir ateityje vis labiau įsigalės visuotinis ugdymas (arba ugdymas visur; angl. *ubiquity education*), kuris eliminuos ugdymosi procese dar tebevyraujančias ribas ir atvers ugdymosi procesą tiek laiko, tiek erdvės atžvilgiu. Kaip teigia B. Gros, Kinshuk, M. Maina (2016), mokymas tampa atviru ir beribiu. Vadinasi, svarbios ir H. Arieli (2021) įžvalgas, pabrėžiant, kad mokyklos turi palaikyti nuolatinį bendravimą su išorės pasauliu, kai **keturių sienų klasė keičiama į globalaus mokymosi centrą** (angl. *globalized learning hub*). Mokymasis už klasės ribų padeda temas susieti su realiu pasauliu, padeda mokymąsi padaryti pragmatišku, tačiau svarbu pažymėti, kad H. Arieli (2021) nepaneigia mokymosi klasėje, kurioje ugdomoji veikla turi būti grįsta praktinės veiklos, kūrybiškumo principais. Vis dėlto grįžtant prie minties apie mokyklą kaip globalaus mokymosi centrą, tikslinga kalbėti apie **partnerystės tinklus**, kuriuos kiekviena ugdymo institucija turi plėtoti tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Ateityje svarbu skatinti kuo platesnį į ugdymosi procesą įsitraukusių šalių bendradarbiavimą, kaip nurodyta *Schools of the Future Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution* (2020), svarbu įgalinti mokyklas, šeimas ir privatų sektorių orientuojant į komandinio darbo, vadovavimo gebėjimų ugdymą. Mokymosi ekosistemos kūrimas, laikomos individualizuotomis ir savarankiškoms praktikomis, siejant su įtraukia, problemomis ir bendradarbiavimu grįsta strategija (*Schools of the Future Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution*, 2020). Žinoma, itin didelis dėmesys mokslinėje erdvėje yra skiriamas globaliam mokymuisi, kuri yra neatsiejama ateities dalis, todėl visos mokymosi temos turėtų būti grindžiamos globaliu turiniu, įtraukiant tai ir į tyrimus, ir į mokymąsi, ir į kūrybą. Tokiose klasėse turėtų būti realizuojama nuotolinė komunikacija su tarptautinėmis klasėmis.

Siekiant atliepti visuotinio ugdymosi (**ugdymo visur modelis** (angl. *ubiquity education*)) modelį, būtini lankstumo ir prisitaikymo prie įvairių kontekstų gebėjimai. Nebelieka mokymosi toje pačioje vietoje ar visų susitelkimo į tą pačią veiklą, o, priešingai, **mokymosi visur** modelis gali būti realizuojamas skirtingose erdvėse bei skirtingo laiko skalėje, individualiai atsižvelgiant į kiekvieną besimokantįjį. Itin didelis dėmesys skiriamas laiko kaitai, t.y. laiko tęstinumui, nepaisant sąmoningai konstruojamų laiko ribų. Pavyzdžiui, H. Arieli (2021) teigia, kad mokyklos turi pereiti į vertikalų „SmartDay“ planavimą, kai savaitinė veiklos programa planuojama ne valandų, o dienų atžvilgiu. Vis

dėlto H. Arieli (2021) mini, kad vienos dienos mokymasis turi būti siejamas su vieno ar ne daugiau dviejų dalykų mokymusi.

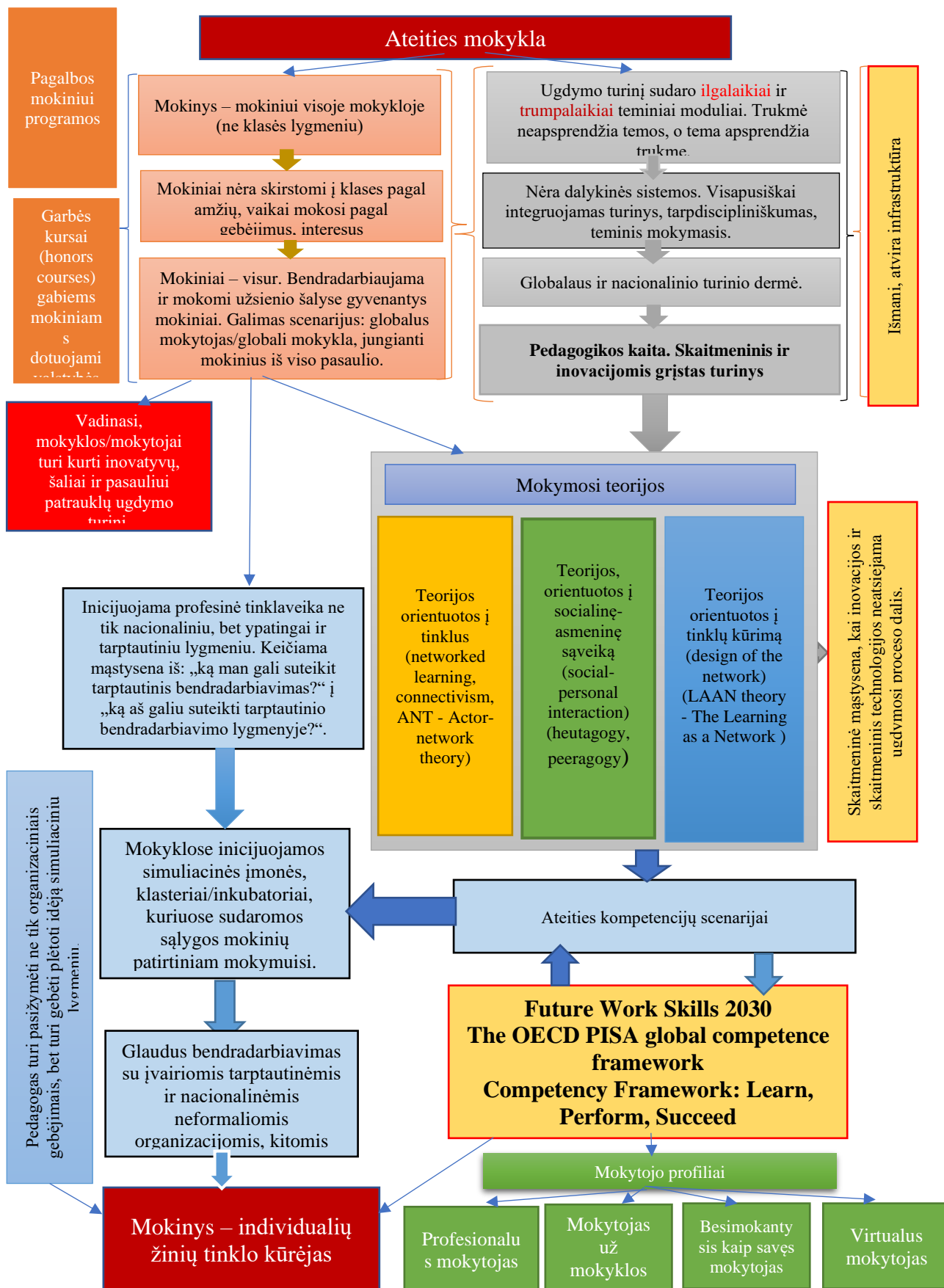
Toliau svarstant apie ateities mokyklą, kaip pažymi B. Gros, Kinshuk, M. Maina (2016), mokymosi visą gyvenimą sampratą keičia **tęstinis mokymasis** (angl. *continued learning*), tuo parodant, kad absoliučiai joks asmens mokymasis nėra pertraukiamas laiko tėkmėje ir taip išlaikomas nuolatinis tęstinumas. Akivaizdu, kad dabartinėje švietimo sistemoje neišvengiamai turės būti plečiamos laiko ir erdvės ribos. Mokymosi situacija yra visur, kai net pats besimokantysis gali nesuvokti mokymosi fakto. Atviri mokymosi kontekstai skatina kardinaliai keisti mokymosi turinį, atsisakant standartinio dalykų mokymosi, statiško mokymosi mokykloje. Kita vertus, toliau interpretuojant ugdymosi proceso visuotinumą erdvės ir laiko atžvilgiu, suprantama, kad ugdytinių skirstymas į klases, jau galimai taps tiek nekorektiškas, tiek nepatrauklus, nes, siekiant išlaikyti kuo sistemingesnę ir visuotinio ugdymo principais grindžiamą sistemą, tai ir mokymasis neturėtų būti apribojamas mokinio amžiumi, o, priešingai, turi būti atsižvelgiama į mokinio galimybes, poreikius, norus ir kt. Vadinas, priešaky švietimo sistemos vyrauja **perėjimas nuo dalykinio mokymosi prie teminio mokymosi**. (H. Arieli, 2021) pabrėžia, kad teminis mokymasis reiškia, kad nėra siaurai fokusuojamasi į vieną dalyką, bet orientuojamasi į temas, atveriant kelius įtraukčiai ir turinio pločiui. Teminis mokymasis puoselėja įvairius mokymosi gebėjimus, įskaitant aktyvų tyrinėjimą, skatina skirtingų specialistų įtraukimą. Tai yra būdas kokybiškam mokinių komandiniam darbui, individualaus domėjimosi raiškai, probleminiam mąstymui, smalsumo ir kūrybiškumo stimuliavimui. Svarbu atkreipti dėmesį, kad teminis mokymasis reikalauja ilgesnio laiko ir lankstumo darbotvarkėje, todėl dar kartą pažymima, kad svarbu, jog mokyklos pereitų ne prie valandinio, bet prie dienų tvarkaraščio. Teminis mokymasis neatsiejamas nuo multidisciplininio mokymosi, o dalykus rekomenduojama skirstyti į klasterius, grupes. Vadinas, tradicinio mokyklos modelio, kai vyrauja aiškiai apibrėžtas mokymosi laikas, tiesiog nebelieka. Tas pats pasakytina ir apie erdvės aspektus, nes personalizuotas mokymasis įgalina erdvės priartinimą pagal kiekvieno besimokančiojo galimybes, kai tiek mokymosi procesas gali būti realizuojamas iš skirtingų vietų, tiek prieiga prie mokymosi medžiagos galima iš skirtingų įrenginių. Visuotinis ugdymas taip pat eliminuoja ribas tarp suskaidyto pažinimo, suskaidytų žinių. Tai leidžia teigti, kad dalykinė sistema turėtų būti keičiama integralaus ugdymo modeliu. P. K. Wang, H. L. Lim, W. Kiat (2018), prognozuodamas švietimo situaciją 2040 metams, taip pat iškelia teminio, o tuo pačiu ir tarpdisciplininio mokymosi idėją. Minėtų autorių iniciatyva yra sudarytas įvairias sritis apimantis integruoto mokymosi žemėlapis:

5 pav. Tarpdiscipliniškumu grįstas teminio mokymosi žemėlapis (nuoroda: ESS MAP [web version]² (wordpress.com))

Vadovaujantis išnagrinėta mokslinė, teisine literatūra siūlomas ateities mokyklos scenarijus (6 pav.), kuris turėtų transformuoti mokytojų rengimo sistemą Lietuvoje. Pastaruoju laikotarpiu pedagogų rengimo sistema susiduria su poreikiu ne tik sukurti veiksmingą ir kokybišką dabarties pedagogų rengimą, tačiau būtina gebėti prognozuoti ateities visuomenę ir tuo pagrindu grįsti bei modeliuoti pedagogų ugdymo modelį, kuris leistų permąstyti tiek mokyklos modelį, tiek pedagogų rengimo sistemą.

6 pav. Ateities mokyklos modelis (sudaryta ataskaitos autorių)

2. Ugdymo turinio kaitos projekcijos

Ugdymo turinys kaip priemonė ugdymo tikslams pasiekti. Jų siekiama įvairiomis formomis ir būdais. Svarbiausia – filosofijos ir vertybių dermė.

1 projekcija

Postmodernizmas

Naujam mąstymo stiliui nereikia pagrįstumo. Jis yra laisvas ir originalus, be apibrėžčių ir be takoskyrų tarp opozicijų. Svarbus aspektas – eklektiškumas, kai unikalius derinius lemia iš skirtingų diskursų sujungti elementai.

Postmodernizmas – tai tam tikras žinojimo būdas, kai atsisakoma universalios žinojimo koncepcijų, nes tikrovės racionaliai paaiškinti neįmanoma. Jis atmeta bet kokį progresą tiek istorijoje, tiek ir moksle. Svarbiausias jo bruožas – metafizinio diskurso ir kalbos kritika. Visos pažinimo problemos įgyja diskursyvinį pobūdį. Postmodernizmo kritika – tai diskursyvių praktikų kritika.

Postmodernizmas riboja galimybes kalbėti apie save patį, nes jis atsisako pamatinės prielaidos, jog visą pasaulį esą galima aprašyti kaip vieną sistemą.

Postmodernizme – ne kuriamas visiškai naujas naratyvas, bet dekonstruojami didieji pasakojimai. Postmoderniojo mąstymo *negatyvioji dalis* – parazitinis gyvenimo būdas: jis kritikuojamas ir dekonstruojamas, bet nepasakoma nieko naujo.

Pozityvioji dalis – nauji tikrovės aprašymai, kur nesiremiam niekuo. Šiai daliai būtina ne „epocha“, bet visiška užmarštis.

Postmodernizmas neteigia, kad normų nėra, tiesiog nėra jų pagrindų. Normos turi būti išsikovoamos ir šioje kovoje kiekvienas turi remtis savo asmenine atsakomybe (Usher, Edwards, 1996). Pakinta ugdytojo vaidmuo: jis privalo prisiimti atsakomybę kuriant švietimo tikslus ir vertybes.

Nepaisant to, mokytojams būtina *persikvalifikuoti*, t. y. jie turi suvokti būtinybę nuolat atnaujinti savo žinias, mokėjimą, kad nebūtų nustumti į antrą planą, nušalinti ir diskvalifikuoti. *Persikvalifikavimo sąvoka* yra mokslinė ir pagrįsta nuolatiniu žinojimo progresu (tikslųjų mokslų, pedagogikos ir t.t.), prie kurio turėtų prisitaikyti visi individai, kad neatsiliktų „nuo tempo“ (Baudrillard, 2010).

Ugdymas ir neapibrėžtumas

Dabarties ugdymo ypatumai – *neapibrėžtumas ir reliatyvizmas* (tiesos, vertybių, pažinimo, vertinimo). Su tuo susijusi **ugdymo turinio sumaištis, kuri atsirado dėl:**

- naujų teksto skaitymo būdų;

(Sąvokų įvairovė (kompetencijos vs gebėjimai). *Ugdymo turinys* – žodžių reikšmė įgyja labai platų spektrą, neatitinkantį žodžio *curriculum* vienisai, nors plačiai mąstomos reikšmės;

- ugdymo prioritetų – kompetencijų ugdymo. Dėl įprastos perskyros žinojimas/gebėjimas neapčiuopiamumo; naujų kompetencijų lauko;
- socialinių iššūkių, priklausančių nuo intensyvaus gyvenimo tempo ir naujai iškylančių aktualių temų;
- globalios bei lokalsios politikos derinimo (naujas komunikavimo būdas) (*Duoblienė, 2008*).
- opozicinių nuostatų derinimo (išryškėja ugdymo situacijų, susijusių su opozicijomis, sudėtingumas) (*Usher, Edwards, 1996*).

Ugdymo turinio vertinimas:

- turinio naudingumas;
- ugdymo disciplinavimas (*suprantant jį kaip charakterio ir mąstymo ugdymą*);
- turinio pagrindas – eklektvizmas, inovatyvumas;
- socialinė kontrolė (*kaip proceso ir kokybės matas*). Švietimui būtini ugdymo turinio „griaučiai“;
- bendras turinys, turinio autoritetai, alternatyvos (*Power, 1982*).

Nauji gebėjimai susiję su naujomis žiniomis: jos vis kaupiamos, todėl turinys plečiasi, jis integruojamas. Taip kuriamos naujos integruojamosios programos, kurios derinamos ir tarpusavyje, ir su pagrindiniu turiniu. Integruotas mokymas – tai ne tik ugdymo turinys, bet ir įvairūs tinkluose susieti ugdymo proceso elementai. Ugdymo proceso dalyviai veikia tinkle ar tinkluose ir nuo kiekvieno jų priklauso tinklų veikimo sėkmė. Tinklo sudėtingumą lemia naujos technologijos, leidžiančios lengvai ne tik išradinėti, tiražuoti, platinti, bet ir sieti nesusiejamus dalykus (*pozityvioji* – kūrybinė pusė ir *negatyvioji* – griaunamoji).

Ugdymo turinio kaita glaudžiai susijusi su technologijomis, kurios įvykdė perversmą ir vaiko ugdymo raidoje. Keičiasi vaiko mąstymas. Technologijos priimamos kaip savaime suprantamas įrankis. Jos atvėrė kitas priemogas prie informacijos, kurios sukūrė kitokią mąstymo struktūrą – *mozaikinę* (*McLuhan, 2003*). Vaikų ir mokinių gyvenimas pagrįstas impresijomis (įspūdžiais, išgyvenimais), kurios neatsiejamos nuo informacinių technologijų, medijų.

Informacinės technologijos žinias ir gebėjimus padaro laisvai prieinamus įvairiais būdais, bet ar tai padeda suprasti realų gyvenimą, ar motyvuoja domėtis, ar suteikia dalijimosi patirties ir ar atveria galimybę atnaujinti pasaulį (*Masschelein, Simons, 2015*). Turinio skaitmeninimas, skaitmeninis mąstymas, skaitmeninė kūryba, medijų ugdymas ar

ugdymas medijomis, medijos kaip manipuliacija (daro įtaką vertybių formavimui) (Duoblienė, 2018).

Populiariąją kultūrą suvokiant kaip masmedijuotą, sureklamintą kultūrą, svarbu omenyje turėti tai, kad ši sąvoka nužymi ir tą akademinio diskurso lauką, kuris gvildena įvairias simbolines šeimos, grupinės veiklos ir sąveikos formas: šeimos istorijas, požiūrius į gamtą bei aplinką, stereotipus, netoleranciją, marginalizavimo būdus ir t.t. (Rubavičius, 2010).

Kokia ugdytojo, brukančio klasikines vertybes, vieta? Kaip apsaugoti ugdytinius nuo technologijos pagundų ir kaip išryškinti tikrąsias esmes, tą tikrąjį žmogaus unikalumą? Klausimas lieka atviras. Kaip ir klausimas, ar išliks etiniai santykiai? Nes etinius aspektus darosi vis sunkiau identifikuoti.

Problema ar privalumas? Ugdymo turinio nesuvaldymas atsiranda dėl bandymo suderinti skirtingus požiūrius, t. y. akademinį ir konservatyvųjį, kuriame labai aiškūs turinio atrankos kriterijai. Tai vienareikšmiškai apibrėžtos tiesos, kurias reikia žinoti, tačiau iš kitos pusės – atsinaujinimas, orientuojantis į praktinį gyvenimą, į tai, kas šiandien aktualu socialine ir asmenine prasme bei perspektyvu.

2 projekcija

Veikėjo-tinklo teorija (B. Latour)

Veikėjo-tinklo teorija atsirado dėl poreikio pereiti nuo socialumo sociologijos, viską iš anksto numatančios ir sugrupuojančios, prie perteikimo sociologijos, kviečiančios tiesiog sekti ir analizuoti veikėjus be išankstinių nuostatų, rasti netikėtumų net ir kasdienėse situacijose. Pagrindiniai veikėjo-tinklo teorijos bruožai:

➤ **Plokštumas ir vientisumas.** Mokytojas tokioje sistemoje nėra viršesnis už **ugdymo turinį**, programą ar mokinį. Jie visi kartu yra tinkle. Veikėjo-tinklo teorijos pagalba yra siekiama ne išardyti, atrasti ir aprašyti pavienius tinklo elementus, o kaip tik sujungti juos, nurodyti, kokie ryšiai juos sieja ir parodyti, kad ryšiai tarp veikėjų yra vientisas plokščias tinklas. Vienas iš pagrindinių veikėjo bruožų yra tai, kad jis turi veikti. Tačiau veiksmas nėra toks tiesmukiškas, kaip įprasta vien iš žmogaus požiūrio taško. „Veiksmas nėra vykdomas visiškai sąmoningai; veiksmas turėtų būti priimamas kaip susikirtimo taškas, mazgelis ir daugelio netikėtų veikėjų susijungimo taškas, kurį reiktų lėtai išmazgyti“ (Latour, 2005, p. 44). Mokymo veiksmas tokiu požiūriu irgi nėra paprastas informacijos perteikimas vieno veikėjo kitam. Mokytojo veiksmai, apie kuriuos jis negalvoja kaip apie veikiančius mokinį, irgi veikia mokinį. Iš užtikrinto požiūrio reikia pereiti į neįtikrintą ir taip atrasti papildomus, anksčiau nepastebėtus ryšius. Pats tinklas ir yra šių veikėjų ir jų veiksmų samplaika. Tinklas

tai nėra pats vaizdas, atspindintis, kaip viskas atrodo. Tinklas yra principai, kaip viskas yra sudaryta.

Ne-žmogus tinkle yra toks pat svarbus kaip ir žmogus. Tai, kas žmogiška, jungiama su tuo, kas nežmogiška (sukurta mašinų), suvokiant ir prisiimant atsakomybę, jog mašinos yra sukurtos žmonių. Nei moksle, nei ugdyme perskyros daryti nereikėtų.

Pedagogika technologijų sritį gali tinkamai integruoti į ugdymą ir padėti mokytojams bei mokiniams suprasti, kad tai yra kultūros dalis, veikianti vertybes.

Veikėjo - tinklo teorija ugdyme. Fenwick ir Edwards (2010) apibūdina šią teoriją kaip „virtualų „debesį“, nuolat judantį, besitraukiantį ir išsitempantį, išstipstantį bet kokiame bandyme tvirtai jį apibrėžti“ (Fenwick ir Edwards, 2010, p. ix). Todėl ši teorija labai tinka susipinančioms, prieštaraujančioms ir nuolat kintančioms švietimo problemoms analizuoti. Atsiranda „daugiau jautrumo įvairovei, heterogeniniams elementams, o turint omenyje įvairius mokslus – ir empiriniams, ir neempiriniams duomenims“ (Duoblienė, 2018, p. 58), be to, nustojama ieškoti teisingų ar neteisingų šaltinių, diferencijuoti jų kultūrą, nes žinios jau yra tinkle, o ne ateina pas mus iš kažkur.

Mokytojo ir valstybės, mokytojo ir institucijos, mokytojo ir mokinio ryšys. Šis ryšys apima ugdymo kultūrą, technologijas, ugdymo turinį, programas ir t.t. Jis atspindi patį ugdymo procesą, ugdytojo ir ugdymo sąveiką. Tiek pati institucija (ugdymo), tiek valstybiniai standartai skatina du pagrindinius dalykus – technologijas ir kūrybiškumą. Mokytojas yra tas žmogus, kuris privalo perduoti mokiniui šiuos abu dalykus, išmokyti, kaip šiuos du skirtingus elementus sujungti mokymo procese.

Technologijos atlieka aktyvų vaidmenį. Interpersonalumas iš mokytojo ir mokinio sąveikos virsta į sąveikos trikampį: technologijos-mokinys-mokytojas. Keliami tokie klausimai:

- Kaip technologijos keičia ugdymo turinio kūrimo procesą?
- Ar neformalioji mokinio saviugda technologijų klausimais keičia mokinio idėjų išraišką?
- Kiek ir kokios įtakos mokinio ir technologijų sąveikoje turi mokytojas?
- Kaip mokytojo ir mokinio vertybės keičia požiūrį į technologijas?
- Kokie technologijų ugdymo metodai vyrauja?

Ir bene pagrindinis išskylantis klausimas – kiek mokytojui yra paliekama vietos *dykumai* (Duoblienė, 2018), t.y., kiek leidžiama reikštis mokinių instinktui ir kada mokytojas moko, kaip suvaldyti instinkto ir intelekto susijungimą. Ar nėra taip, kad mokinio instinkto valdymas yra paliekamas trečiam veikėjui – technologijoms/programoms.

Vienas elementas tinkle priklauso nuo kitų. Tai ne pavieniai asmenys (mokiniai, mokytojai) ir jų aplinka, bet tai yra tinklai, kuriuose ugdymo turinio įgyvendinimo rezultatas matomas grandinėje.

Ugdymo turinys yra didesnio tinklo dalis. Ji nieko nereiškia be klasės, bendruomenės, aplinkos, tėvų ir kitų elementų, įvykių, reiškinių, neformaliojo ugdymo, t. y. be *rizominio* metodo.

3 projekcija

Posthumanizmas ir ugdymas

Klausimas: kokie vaikai auga naujoje epochoje, kurioje bio- ir ekologinės grėsmės ir su tuo susijusios problemos iškylo į pirmą planą? Kaip juos ugdyti, kad jie ateityje prisiimtų atsakomybę ir įsipareigojimus. Posthumanistams rūpi ne tik šiandienos pasaulis, kurį egzistenciškai išgyvena kiekvienas ugdymo proceso veikėjas, bet svarbiausia – ateitis, t.y., kokiais mes tapsime ar galėtume tapti, „žmonėmis, kurie ateis“ (Deleuz, 2012).

Antropocenas žymi naująją geologinę epochą, kurioje gyvename. Tai vertybinis žmogaus santykio su aplinka pokytis. Antropoceno problematika verčia prisiminti gelminį ryšį tarp etikos ir ekologijos. Gamta neturėtų būti atskirta nuo kultūros ir visuomenės ir tiriama visiškai atskirai kaip objektas. Šiame kontekste svarbus žmogaus kaip gyvybės permąstymas (Žukauskaitė, 2016). Ar ji yra aukščiau gamtos pasaulyje, ar lygi su kitomis būtybėmis/gyvybėmis.

Globali sąmonė – tai nauja savimonė. Technologijos leidžia atsirasti globaliai sąmonei. Kasdienį veiksmą reikia interpretuoti globalaus pasaulio mastu.

Ugdymo turinys

- Dėmesys ne standartams bei numatytiems pasiekimams ir jų matavimui, o kūrybiškumui ir įvairovei.
- Atsakomybė už save, kitus, aplinką, organinį ir neorganinį pasaulį.
- Naujas požiūris į žmogų ir vaiką (mokinį), atsisakant jam suteikti *svarbiausią* (centrinę) vietą ir jį matant tik kaip vieną iš gyvybės formų, kurios taip pat yra svarbios.
- Pabrėžiamos ne kompetencijos ir žinojimas, o naujos *reikšmės ir prasmės*, kurios atsiranda esant elementų komplektams (asambližams). „Reikšmė pakeis žinojimą, skirtą ugdymui, kai tik *reikšmė*, suprantama kaip interakcija tarp informacijos kūrimo šablonų ir atsitiktinių nesuvoktų ypatumų, ims daryti įtaką veiksmui, pasirinkimui ir socialiniam /kultūriniam gyvenimui fizinėje aplinkoje“ (Snaza et al., 2014, cit. iš Duoblienė, 2018).
- Tiesioginė sąsaja su prasme – reikšmė-prasmė ir netiesioginė sąsaja su prasme – žinios, tiesa ir klaida. Atrasta nauja reikšmė gali atsirasti dėl klaidos, nesusipratimo ar

nesąmonės. Nesąmonė yra nei tiesa, nei klaida, bet turi savo vidinę, kitokią vertę (Semetsky, 2006).

- Naujos reikšmės ir prasmės tampa svarbia ugdymo turinio dalimi.

Ugdymo turinio kaita – daugiau vietos santykiui su gyva ir negyva aplinka.

Tapsmas – tai ne tik nuolatinis kūrimo procesas, bet ir tapsmas *su*. *Su* – gyvais ir negyvais objektais. Ugdymo turinys turi pabrėžti demokratines buvimo-kartu formas mokantis ir nereikalaujant žmogaus išskyrimo. Tuos tinklus sudaro heterogeniniai elementai.

Ugdymo turinio rizominė (horizontali) plėtra. „Rizoma – organizmas – augalas, kuris plečiasi, užkariauja vis naujas teritorijas, dauginasi, pumpuruojasi“ (Duoblienė, 2018, p. 280). Horizontali – pasaulis yra įvairus ir visi jo elementai tampa vertingi, atsidūrę tam tikruose asambliažuose tam tikru laiku, kai jie labiausiai ir geriausiai matomi, išreiškiami ir girdimi. To niekas iš anksto negali numatyti. Pasaulis yra nuolat tampantis, gyvas, todėl ir ugdymo turinys turi būti perduodamas gyvas, dinamiškas, tada, kai jis geriausiai tiesiogiai ar netiesiogiai išreiškiamas yra akivaizdžiai paveikus, o ne tada, kai jis dirbtinai simuliuojamas ir nesukelia jokių besimokančiojo jausmų. Reikia atsigręžti į judėjimą, veikimo būdą, tapsmą.

Turinio atranka negali būti apribota, ji plečiasi, kinta, susilieja su neformaliuoju ugdymu, krypsta į įvairias puses, atsižvelgiant į daugelį dalykų – klasės atmosferą, afektus, popamokines ar užklasines veiklas ir kitus atsitiktinius ir neatsitiktinius elementus. Gali būti sudaromi *žemėlapiai*, kurie padeda judėti, nurodo kryptis.

Siūlymas – siaurinti ir trumpinti programas, palikti tik turinio esmę, o ugdymo procese ją plėtoti pagal aktualijas, poreikį, kontekstą, *karštas*, naujai atsirandančias temas.

Ugdymo turinys kaip eksperimentas?

„Iš koto verčiantis, šokiruojantis švietimas“ (Snaza, 2013).

Ugdymas turi būti permąstytas kaip procesas, kuris vestų mus – mokytojus, studentus, tyrėjus – tolyn nuo *buvimo žmonėmis* arba bent jau tolyn nuo mąstymo, jog turime aiškų idėją, kas yra žmogiškumas. Reikia išryškinti būtent *nežinomybės* potencialą neprarandant suvokimo, kad didelė dalis žmonijos (atstumtieji) niekada nepatyrė jausmo, ką reiškia būti žmonijos dalimi ar žmogumi taip, kaip suprantame mes.

Daug kas daroma todėl, kad manoma, jog tai yra teisinga, nes taip buvo anksčiau, bet to būtina atsisakyti. Reikia nustoti save apgaudinėti, kad yra *teisinga ir neteisinga* parengtis.

Eksperimentas kaip šanso realizavimas. Atsisakoma tokio mąstymo, jog esant problemai mes turime sprendimą, kaip ją išspręsti, t. y. kai pirmiausia permąstoma praeitis

ir atrandama tam tikra išraiška dabartyje, kuri bando ištaisyti tai, kas buvo praeityje. Jei reikia kažką ištaisyti iš praeities, tai turi būti įkelta į ateities planus, kaip į nuolat besitęsiančius eksperimentus. Geriau eksperimentai negu konkretūs sprendimai. Klausimas: ar tai, kad mes įvardijame kaip išspręstą problemą, atradę sprendimo būdą, užtikrina tai, kad iš tikrųjų problema yra išspręsta.

Tai, ko mums reikia, yra ne problemų sprendimai, o serijos eksperimentų, kad galėtume išbandyti tai, kas yra neužtikrinta. Sujungiant pavienius elementus, kurie prisideda prie problemos sprendimo, nesitikint atsakymo. Eksperimentas, kai yra bandoma kažką daryti *čia ir dabar*, nelaukiant ir nenumatant rezultato (Snaza, 2013).

3. AIRIJOS IR SUOMIJOS MOKYTOJŲ RENGIMO SISTEMŲ YPATUMAI IR JŲ PAMOKOS MOKYTOJŲ RENGIMUI LIETUVOJE

Atnaujinant mokytojų rengimo modelį Vilniaus universitete bei nacionaliniu mastu tikslinga pasinaudoti kitų šalių turima gerąja patirtimi. Šioje dalyje apžvelgiamos dviejų šalių – Airijos ir Suomijos – mokytojų rengimo sistemos, siekiant identifikuoti sėkmės faktorius, galimas kliūti, praktikas, kurias būtų galima pritaikyti Lietuvoje, bei sąlygas, reikalingas sėkmingam šių praktikų įgyvendinimui. Šios dvi šalys pasirinktos dėl skirtingų priežasčių. Suomijai švietimo tyrėjų (ir ne tik) bendruomenėje, ko gera, pagrįstai laikoma viena geriausių mokytojų rengimo sistemų turinčia šalimi, šios sistemos nuopelnui laikomi ir puikūs Suomijos moksleivių rezultatai tarptautiniuose palyginamuosiuose tyrimuose (pvz., PISA). Airija, kita vertus, 2012 m. pradėjo įgyvendinti mokytojų rengimo sistemos pertvarką, kurios atgarsių galima rasti ir mokytojų rengimo reformoje Lietuvoje. Šioje ataskaitos dalyje aptarsime mokytojų padėtį bei mokytojų rengimo sistemas dviejose šalyse, jas lygindami su Lietuva, pateiksime rekomendacijas VU ugdymo mokslų studijoms. Išsami mokytojų padėties apžvalga skirta parodyti kontekstą, kuriame yra įgyvendinamos mokytojų rengimo sistemos. Kaip pastebėjo lyginamųjų švietimo tyrimų pradininkas seras Michael Ernest Sadler, „Negalime sau leisti smagiai vaikštinėti tarp pasaulio švietimo sistemų lyg vaikas po sodą, nuskinti gėlę nuo vieno krūmo, lapą – nuo kito ir tuomet tikėtis, kad visa tai sukišę į žemę namuose, turėsime žydintį augalą“². Sąlygos, kuriomis yra įgyvendinami pokyčiai, yra tiek pat svarbios, kiek ir įgyvendinama veikla, todėl išsami jų analizė yra būtina, siekiant užtikrinti, kad gerosios praktikos būtų ne tik perkeltos, bet ir prigytų Lietuvos švietimo sistemoje.

3.1. Mokytojų padėtis: išlaikymas švietimo sistemoje, pasitenkinimas darbo sąlygomis, veiklos vertinimas

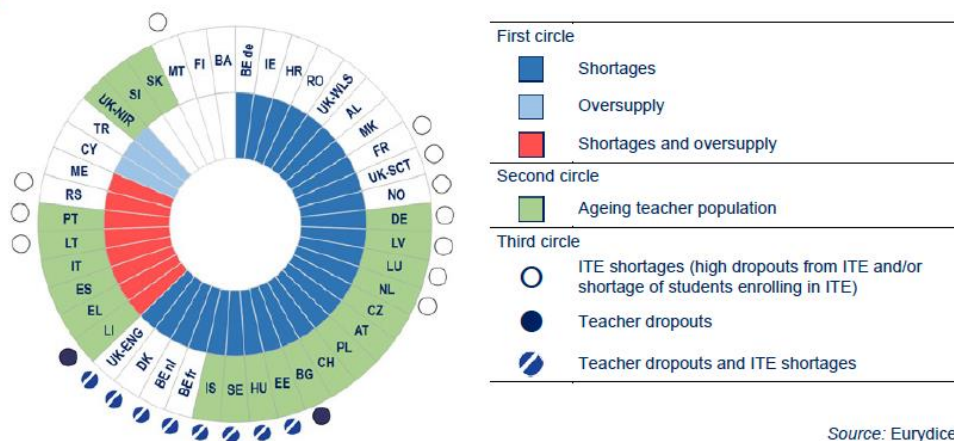
Remiantis Europos Sąjungos švietimo duomenų portalo Eurydice duomenimis, beveik visos ES šalys susiduria su mokytojų trūkumo arba perviršio problemomis. Tarp 5 tokių problemų neturinčių šalių randame ir Suomiją, Airijoje pastebima tik mokytojų trūkumo problema. Lietuva šiame tyrime patenka tarp 8 šalių, kuriose pastebimos tiek trūkumo, tiek perviršio problemos: pastebimas ankstyvojo ugdymo pedagogų trūkumas, senstanti mokytojų populiacija, tačiau mokytojai nėra pasiskirstę tolygiai regiono ar dėstomo dalyko atžvilgiu (žr. 7 pav.).

---

² CIEclopedia: Encyclopaedia for Comparative and International Education. Prieiga internete: <https://nie.edu.sg/research/cieclopedia-org/cieclopedia-org-a-to-z-listing/sadler-sir-michael-ernest>

2020 m. paskelbtoje Suomijos švietimo ministerijos ataskaitoje pastebima, jog stojantieji pedagogikos studijas laiko kokybiškomis, o mokytojo darbas – svarbiu ir reikalingu visuomenei. Nepaisant to, taip pat fiksuojamas mažėjantis pedagoginės karjeros patrauklumas, kadangi manoma, jog mokytojų darbo sąlygos prastėja³.

Figure 1.1: Main challenges in teacher demand and supply in lower secondary education, 2019/20

Explanatory notes

The first circle of the graph relates to the categories 'Shortages', 'Oversupply' and the combination of these two. The second circle relates to the category 'Ageing teacher population'. The dots on the third circle relate to the categories 'ITE shortages' and/or 'Teacher dropouts'. Education systems without a colour corresponding to the related category mean that they do not report such challenge(s). Countries are grouped by type of challenge(s) starting from the first circle, and then sorted in protocol order.

7 pav. Pagrindiniai mokytojų pasiūlos ir paklausos iššūkiai ankstyvajame viduriniame ugdyme (5-8 klasės) 2019/20 m. m. (European Commission/EACEA/Eurydice, 2021)

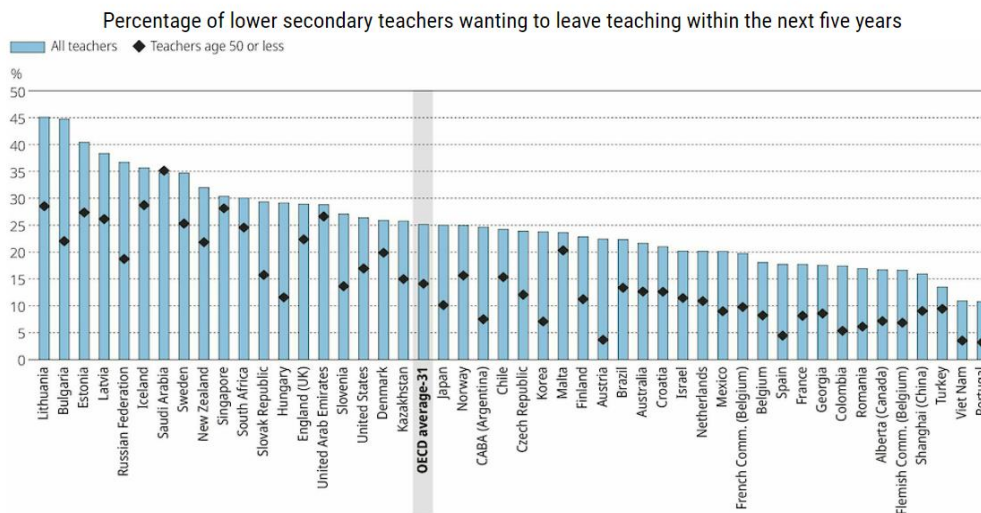
Mokytojų išlaikymo švietimo sistemoje problemos taip pat analizuotos tarptautiniame Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) tyrime TALIS (Teaching and Learning International Survey) 2018. Pagal per artimiausius penkerius metus švietimo sistemą palikti galvojančių mokytojų procentinę dalį Lietuva tarp 49 tyrime dalyvavusių šalių ar ekonominių vienetų užima pirmąją vietą – net 45 proc. 5-8 klasių Lietuvos mokytojų norėtų per ateinančius penkis metus nustoti dirbti mokytoju(a), EBPO vidurkis siekia 25 proc., Suomijoje tokių mokytojų yra apie 22 proc. (žr. 8 pav.).

Vertinant naujų (dirbančių ne daugiau nei 5 metus) mokytojų pasitenkinimą tarnybiniu atlyginimu bei darbo sąlygomis, Suomija ir vėl pastebima tarp lyderių – 50 proc. šalies mokytojų yra patenkinti savo atlyginimu. Lietuvoje atlyginimu yra patenkinti vos apie 15 proc. tyrime TALIS dalyvavusių mokytojų. Nors objektyvus atlyginimo dydis yra svarbus, darbuotojo pasitenkinimui darbu įtaką daro ir kiti veiksniai. Atkreiptinas dėmesys, jog Suomijoje mokyklų steigėjai privalo užtikrinti profesinės sveikatos specialisto (angl.

³ European Commission/EACEA/Eurydice, 2021. *Teachers in Europe: Careers, Development and Well-being*. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

occupational health professional) pagalbą mokyklos mokytojams asmeniniais klausimais, mokyklos taip pat autonomiškai sprendžia dėl būdų, kuriais užtikrins paramą mokytojui bendraujant su kolegomis, mokiniais ir tėvais. Be to, Suomijos mokytojai daugiau nei pusę savo darbo laiko praleidžiami dirbdami tiesioginį darbą – mokydami mokinius⁴.

Figure II.2.11. Teachers' wanting to leave teaching within the next five years

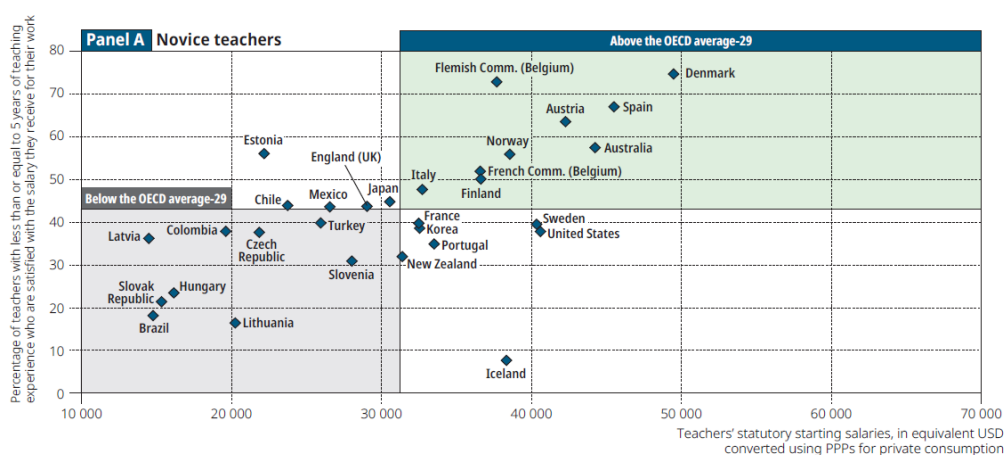
Countries and economies are ranked in descending order of the percentage of lower secondary teachers wanting to leave teaching within the next five years.

Source: OECD, TALIS 2018 Database, Table II.2.63.

8 pav. Mokytojai, norintys nebedirbti mokytojais per ateinančius penkerius metus (TALIS2018, 2020)

Figure 5 Teachers' statutory salary and salary satisfaction, by work experience

Based on responses of lower secondary teachers working in publicly-managed schools and system-level data on statutory salaries

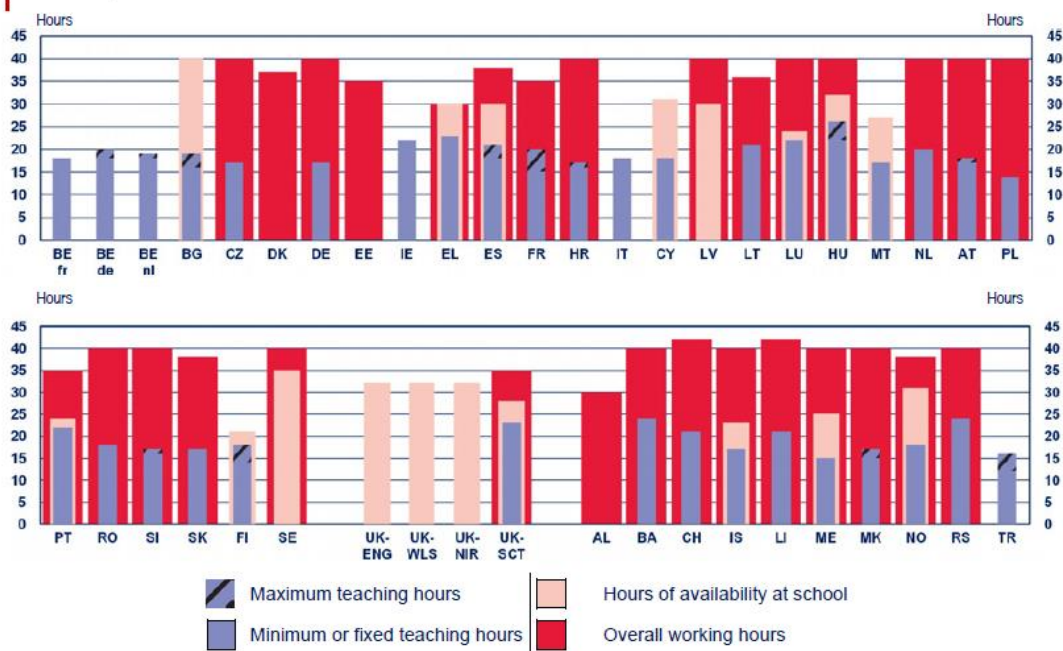

9 pav. Mokytojų tarnybinis atlyginimas ir pasitenkinimas atlyginimu, pagal darbo patirtį (TALIS2018, 2020)

⁴ OECD (2020), TALIS 2018 Results (Volume II): Teachers and School Leaders as Valued Professionals, TALIS, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/19cf08df-en>.

Su mokytojų darbo sąlygomis taip pat glaudžiai susiję ir toliau aptariami darbo valandų, mokytojo autonomijos bei veiklos vertinimo rodikliai. Skirtingose šalyse mokytojų darbo krūvis apibrėžiamas skirtingai. Eurydice išskiriamos keturios mokytojų darbo krūvio kategorijos: minimalus arba fiksuotas mokymo valandų skaičius, maksimalus mokymo valandų skaičius, valandos, kuomet mokytojas yra pasiekiamas mokykloje bei bendras darbo valandų skaičius. Suomijoje savaitinį mokytojo darbo laiką sudaro kiek daugiau nei 20 valandų, kuomet mokytojas yra pasiekiamas mokykloje, į kurias įeina 18 mokymo valandų (maksimalus skaičius). Tiek Airijoje, tiek Lietuvoje maksimalios mokymo valandų ribos nėra, nurodomas minimalus mokymo valandų skaičius, kuris yra kiek daugiau nei 20 valandų per savaitę. Bendras valandų skaičius Airijoje neskaičiuojamas, Lietuvoje šis skaičius siekia 36 valandas per savaitę (žr. 10 pav.)⁵.

Figure 1.8: Official definitions of the weekly workload (in hours) of full-time teachers in general lower secondary education, 2019/20

Source: Eurydice.

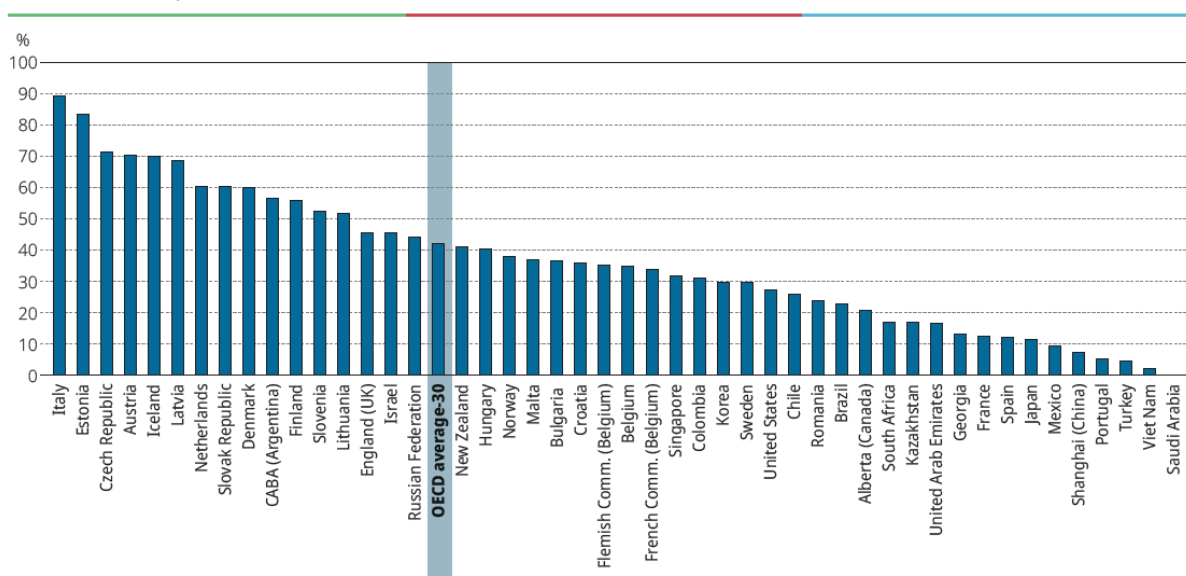
10 pav. Oficialūs darbo krūvio per savaitę reikalavimai viduriniojo ugdymo (5-8 klasių) mokytojams, dirbantiems pilnu etatu (Eurydice, 2021)

Mokytojų autonomija svarbi ne tik mokytojų pasitenkinimo darbo sąlygomis aspektu. Daugiau laisvės ir erdvės veikti turintys mokytojai dažniau yra linkę tobulėti bei taikyti inovatyvius mokymo metodus, kas taip pat prisideda prie teigiamų visuomenės nuostatų mokytojo profesijos atžvilgiu. Nors vertinant izoliuotai mokytojų autonomijos rodikliai

⁵ European Commission/EACEA/Eurydice, 2021. *Teachers in Europe: Careers, Development and Well-being*. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Suomijoje ir Lietuvoje skiriasi nežymiai (žr. 11 pav.), reikėtų atkreipti dėmesį, jog TALIS tyrime vartojamas išvestinis rodmuo pasitelkus mokyklų vadovų nuomonę apie mokytojų atsakomybę už mokyklos taisyklių, ugdymo turinio bei mokymo metodų kūrimą ir įgyvendinimą, į kurį lygiomis reikšmėmis įtraukiamas mokymo medžiagos pasirinkimas ir ugdymo turinio formavimas. Tyrimo TALIS įžvalgose pabrėžiama, kad nors visų šalių mokytojai teigia, jog 90 proc. to, kas įvyksta klasėje, priklauso nuo jų, daug mažesnė dalis yra įsitraukusi į sprendimus, susijusius su mokyklos veikla bei ugdymo turinio kūrimu⁶. Nors Lietuvos ugdymo programose paliekama nemažai laisvės mokytojui, vyresniųjų klasių mokytojams daug svarbesnėmis tampa valstybinių egzaminų programos, kuriose erdvės variacijoms jau yra gerokai mažiau.

Figure 15 **Overall teachers' responsibilities for school policies, curriculum and instruction**
Percentage of lower secondary principals who report that teachers have significant responsibility in a majority of tasks related to school policies, curriculum and instruction¹

1. This percentage is calculated based on whether principals report that teachers have significant responsibility in at least 4 of the following 6 tasks: "establishing student disciplinary policies and procedures"; "approving students for admission to the school"; "establishing student assessment policies"; "choosing which learning materials are used"; "deciding which courses are offered" and "determining course content".

Countries and economies are ranked in descending order of the percentage of lower secondary principals who report that teachers have significant responsibility in a majority of tasks related to school policies, curriculum and instruction.

Source: OECD, TALIS 2018 Database, Table II.5.31.

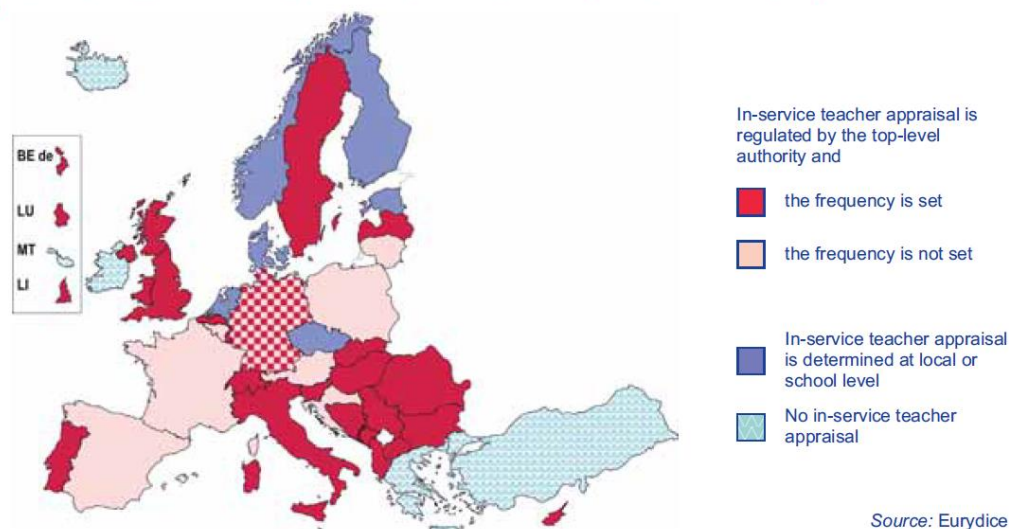
11 pav. Bendra mokytojų atsakomybė už mokyklos politinius sprendimus, ugdymo turinį ir mokymą (TALIS2018, 2020)

Kitas mokytojo saviraiškos galimybės įtaką darantis veiksnys – mokytojo veiklos vertinimas. Šiuo aspektu tiek Airija, tiek Suomija išsiskiria iš bendro ES šalių konteksto.

⁶ OECD (2020), *TALIS 2018 Results (Volume II): Teachers and School Leaders as Valued Professionals*, TALIS, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/19cf08df-en>.

Suomijoje sprendimus dėl jau dirbančių mokytojų vertinimo formos bei dažnumo priima pačios mokyklos arba vietos savivalda.

Figure 5.4: Extent and frequency of in-service teacher appraisal in primary and general secondary education (ISCED 1-3) according to top-level authority regulations, 2016/17

12 pav. Mokytojo veiklos vertinimas (Eurydice, 2021)

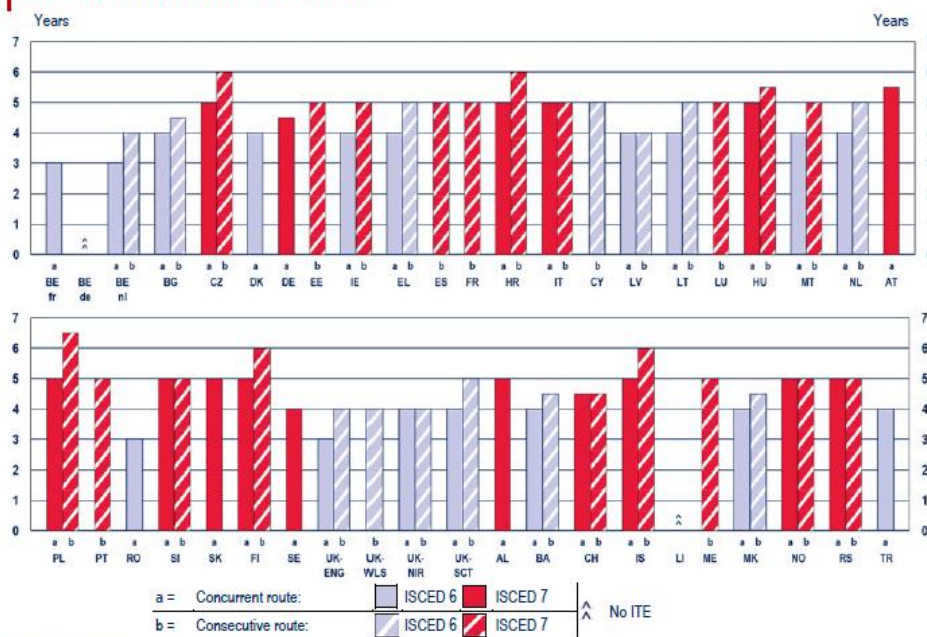
Airijoje Mokymo Taryba (Teaching Council) yra atsakinga už naujų mokytojų kvalifikacijos užtikrinimą ir probaciją pradinio ugdymo lygmenyje, tačiau jau dirbantys mokytojai tiek pradinio, tiek vidurinio ugdymo lygmenyje gali būti vertinami tik išimtiniais atvejais, jis atliekamas mokyklos savivaldos organo (Tarybos arba Valdybos) prašymu (žr. 12 pav.).⁷

3.2. Mokytojų rengimo sistemos Airijoje ir Suomijoje

Mokytojams keliami išsilavinimo reikalavimai tarp šalių taip pat skiriasi. Airijoje renkantis gretutinį (angl. *concurrent*) studijų būdą, kuomet pedagogo kompetencijos įgyjamos pasirinkus pedagoginių studijų programą, būsimajam mokytojui pakanka ketverių metų studijų ir bakalauro diplomo. Renkantis nuoseklųjį (angl. *consecutive*) metodą, jau baigus bakalauro lygmens studijas, studijuojama dar vienerius metus, per kuriuos įgyjamas magistro laipsnis. Suomija išsiskiria vienu iš ilgiausių kelių į pedagogo profesiją – visi Suomijoje dirbantys mokytojai turi turėti magistro laipsnį, kuris gretutiniu būdu įgyjamas per šešerius, o nuosekliau – per septynerius metus (žr. 13 pav.).

⁷ European Commission/EACEA/Eurydice, 2021. *Teachers in Europe: Careers, Development and Well-being*. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Figure 2.1: Minimum level and minimum total duration of the mainstream initial teacher education (in years) for work in lower secondary education, 2019/20

Source: Eurydice.

Explanatory notes

The minimum qualification level is based on the [International classification of Education \(ISCED 2011\)](#). Bachelor corresponds to ISCED level 6 and masters to ISCED 7 level. When the official documents specify the duration of ITE only in study credits (ECTS), the following conversion was applied: 1 year = 60 study credits.

13 pav. Minimalus mokytojų rengimo lygmuo ir mažiausia trukmė (metais) darbui viduriniajame ugdyme (5-8 kl.), 2019/20 m. m. (Eurydice, 2021)

Tiek Suomijoje, tiek Airijoje mokytojai rengiami tik universitetuose. Suomijoje mokytojo profesija viena populiariausių tarp stojančiųjų, į vieną vietą pretenduoja 9 stojantieji. Priėmimo reikalavimus nustato pačios aukštosios mokyklos, atranka ganėtinai griežta – vertinami egzaminų rezultatai, atliekamas akademinis žinių testas, rašomas motyvacinis laiškas, vykdomi individualūs interviu ir grupinės užduotys. Minimalius priėmimo reikalavimus Airijoje nustato Nacionalinė mokymo taryba (*National Teaching Council*), tačiau priklausomai nuo pedagoginių studijų tipo, aukštosios mokyklos juos gali patikslinti ar padidinti. Toliau detaliau paanalizuosime mokytojų rengimo programas abejose šalyse.

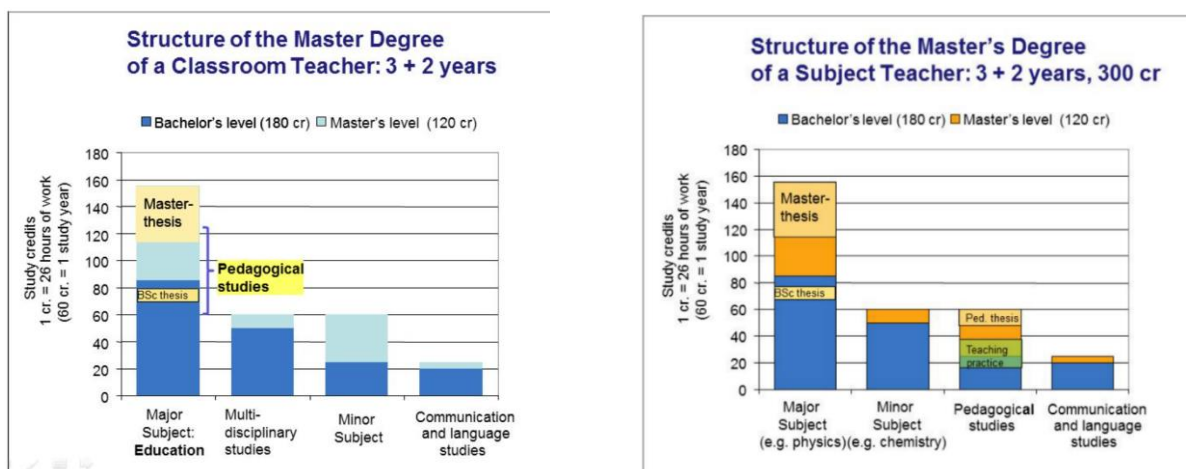
3.2.1.Suomija

Rengiami dviejų tipų mokytojai – „klasės mokytojas“ (1-6 klasės) ir dalyko mokytojas. Pirmojo tipo mokytojas dėsto visus mokomuosius dalykus ir taip pat yra atsakingas už mokinių asmeninį tobulėjimą. Dalyko mokytojas paprastai dėsto vieną arba du dalykus, kuriuose specializuojasi. Mokytojų rengimo studijų programų turinį nustato pačios aukštosios mokyklos, tačiau abiejų tipų mokytojams jis iš esmės nesiskiria. Mokytojų rengimo studijų programą sudaro keturi studijų dalykų blokai: pagrindinio dalyko studijos, antrojo dalyko studijos, komunikacijos ir kalbos studijos ir tarpdisciplininės/ pedagogikos

studijos. Klasės mokytojo pagrindinio dalyko bloką sudaro švietimo ir ugdymo studijos, į kurias įeina ir pedagogika, o šalia antrojo studijų dalyko bei komunikacijos ir kalbos studijos taip pat studijuojami tarpdisciplininių studijų dalykai. Dalyko mokytojas studijuoja pagrindinį bei antrąjį dalykus, pedagogines studijas ir komunikacijos bei kalbos studijas. Abejais atvejais pedagogikos studijos sudaro ne mažiau nei 60 ECTS kreditų (žr. 14 pav.).

Mokytojų rengimo studijų programose daug dėmesio skiriama inkluziniam ugdymui, mokomasi dirbti su įvairių poreikių (taip pat ir lingvistinių) turinčiais vaikais, atliepti individualius kiekvieno vaiko poreikius. Studijos grindžiamos universitetų mokslininkų atliekamais tyrimais, daug dėmesio skiriama būsimois mokytojais kaip tyrėjais kompetencijų ugdymui.

14 pav. Magistro laipsnio siekiant tapti ankstyvojo ugdymo pedagogu (kairėje) ir dalyko mokytoju (dešinėje) sandara Suomijos universitetuose

3.2.2. Airija

Airijoje 2012 m. pradėta įgyvendinti nacionalinė mokytojų sistemos reforma, kurios metu koledžai, vykdę mokytojų rengimo programas buvo sujungti su mokslo universitetais – ilgalaikis, gerai finansuojamas procesas. Reformos tikslai: resursų konsolidavimas, bendradarbiavimo tarp aukštųjų mokyklų skatinimas, mokslu grįsto mokytojų rengimo skatinimas. Struktūrinių reformų pabaiga laikomi 2018 m., tačiau mokytojų rengimo sistema Airijoje šiuo metu dar tik nusistovi, todėl konkrečius reformos rezultatus (neskaitant institucinių pokyčių) kol kas sunku įvertinti.

Bendrus sandaros reikalavimus pedagogų rengimo studijų programoms nustato Nacionalinė mokymo taryba (6 lentelė). Juose nurodoma, kokią dalį studijų užims dalyko studijos, pagrindinės ir profesijos studijos, praktika mokykloje. Priklausomai nuo programos tipo, aukštosioms mokykloms sudaroma galimybė 10-20 proc. studijų programos laiko skirstyti savo nuožiūra.

6 lentelė. Mokytojų rengimo programos sandara Airijoje (Eurydice, 2021)

Table 1: ITE Programme Balance

	Primary Consecutive 2 years (60 weeks) + Extended Gaeltacht Placement	Primary Concurrent 4 years (120 weeks) + Extended Gaeltacht Placement	Post-primary Consecutive 2 years (60 weeks)	Post-primary Concurrent 4 years (120 weeks) + Extended Gaeltacht Placement where relevant
Subject Discipline(s)				50% ²
Foundation Studies & Professional Studies	50%	55%	50%	25%
School Placement	40% (24 weeks)	25% (30 weeks)	40% (24 weeks or equivalent)	25% (30 weeks or equivalent)
Discretionary Time	10%	20%	10%	

Didžiausią studijų dalį sudarantis blokas – Foundation Studies & Professional Studies apima ugdymo turinio dalykus, švietimo istoriją ir politiką, švietimo ir ugdymo filosofiją, psichologiją bei sociologiją. Ugdymo turinio dalykuose skatinama analizuoti ir kritiškai reflektuoti ugdymo tikslus, struktūrą, politikos formavimą, reformas, didaktiką bei vertinimą; studentai mokomi suvokti Airijos švietimo sistemą skirtinguose kontekstuose ir gebėti ją kritiškai vertinti. Šių studijų metu studentai supažindinami ir skatinami patys ieškoti tyrimais pagrįstų įžvalgų į ugdymo, mokymo ir vertinimo procesus, atpažinti kertines mokytojo profesinės veiklos trajektorijas bei susikurti stiprų profesinės etikos pagrindą. Į šį bloką taip pat įeina dalyko pedagogikos ir specifinių dėstymo metodologijų studijos, studentų komunikacinių įgūdžių tobulinimas, skatinamas mokytojo veiklos kaip savikritiško mokymosi proceso, kuriame veikiama kartu su kolegomis, supratimas.

Nors studijų programos sandarą rengia aukštosios mokyklos, Nacionalinė mokymo taryba nustato privalomuosius dalykus, kurie turi būti visose mokytojų rengimo programose Airijoje. Tarp jų taip pat randame inkliuzinio ugdymo dalykus (pvz., specialusis ugdymas, daugiakultūriškumas), mokyklos veikimo platesniame kontekste studijas (pvz., Švietimo teisinis reglamentavimas, Mokytojas ir išorinės agentūros, Mokykla kaip besimokanti bendruomenė), profesinės etikos stiprinimą (pvz., Mokytojas kaip reflektuojantis profesionalas, Profesinio portfolio rengimas)⁸.

⁸ Initial Teacher Education: Criteria and Guidelines for Programme Providers. National Teaching Council, 2017.

4. Pedagoginių studijų analizė: socialinių partnerių (darbdavių) poreikiai ir grįžtamasis ryšys absolventų kompetencijoms

Vilniaus universitetui kaip vienam šalies pedagogų rengimo centrų rūpi kuo geriau parengti būsimuosius mokytojus pedagoginiam darbui, todėl norima gauti grįžtamąją informaciją apie tai, kaip sekasi pradedantiesiems mokytojams bei sulaukti patarimų, pasiūlymų pedagogų programų tobulinimui. Šiame kontekste labai svarbią vietą užima tai, kaip darbdaviai vertina universiteto absolventus.

Šios tyrimo dalies paskirtis – pedagoginių studijų programų kokybės analizė, remiantis darbdavių (2020) apklausos duomenimis. Surinkti darbdavių – mokyklų vadovų atsiliepimai, apibūdinantys tam tikras esmines dimensijas:

- Bendros žinios apie absolventus ir jų įsiliejimo į pedagogų bendruomenę ir mokyklinį gyvenimą situacija;
- Absolventų kaip pradedančiųjų mokytojų pasirengimo dirbti pedagoginį darbą vertinimas;
- Darbdavių pasiūlymai pedagoginių studijų programų tobulinimui.

Pirmajai dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Kokią studijų programą absolventas baigė? Kuriais metais pradėjo dirbti? Kokioje savivaldybėje dirba pedagoginį darbą? Kokias pareigas absolventas užima ir kokias veiklas vykdo? Koks mokinių, su kuriais dirba absolventas, amžius? Ar / kaip absolventas dalyvauja neformaliajame švietime?*

Antrajai dimensijai atskleisti buvo pateikti klausimai: *Kaip vertinate jauno specialisto pasirengimą? Kokią pagalbą jam suteikėte? Koks absolvento pasitenkinimas pedagogine veikla? Kokie pozityvūs / negatyvūs pastebėjimai stebint absolvento darbą / veiklą? Kokios absolvento turimos kompetencijos? Kokių kompetencijų jis stokoja? Kokia dalyvavimo tarptautiniuose projektuose nauda ir patiriami sunkumai?*

Trečiajai dimensijai atskleisti buvo pateikti šie klausimai: *Kas svarbu ugdant pedagogą profesionalą? Kokius inovatyvius metodus ir priemones reikėtų įtraukti į pedagogines studijų programas? Kokias skaitmenines priemones derėtų įtraukti į studijų programas? Kaip darbdaviai mato tolimesnį absolventų profesinį augimą? Ką pasiūlytumėte pedagoginių studijų tobulinimui?*

Tyrimo metodai – anketinė apklausa, aprašomoji statistika. Tyrimui atlikti parengta pusiau uždaro tipo anketa.

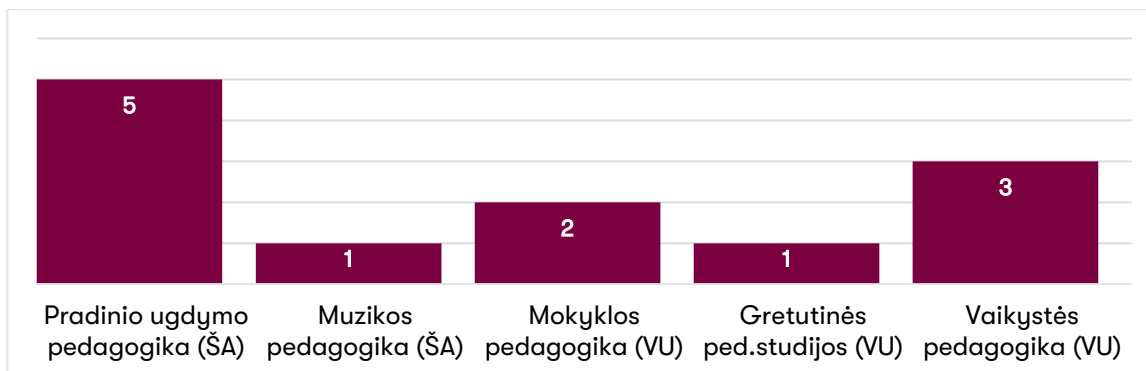
Apdorojant apklausos duomenis skaičiuotas atsakymų procentinis dažnis (%) bei atlikta kokybinė atvirų klausimų analizė, grupuojant prasmingai reikšmingus atsakymus, pateiktus į atviro tipo klausimus. Tyrimo duomenys iliustruoti paveikslais ir lentelėmis.

Tyrimo imtis. Tyrime dalyvavo 12 darbdavių atstovų.

Tyrimo rezultatai

Kokių studijų programą absolventas baigė?

Dvylika tyrime dalyvavusių darbdavių pateikė informaciją apie dvylika absolventų, baigusį skirtingas pedagoginių studijų programas (žr. 15 pav.).

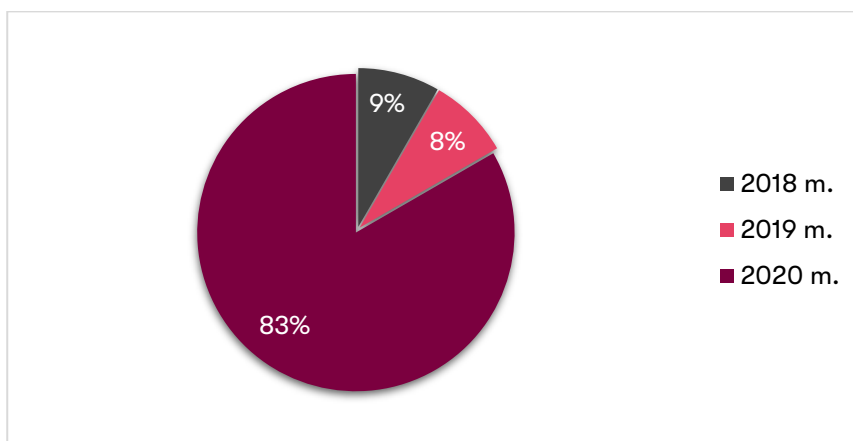

15 pav. Absolventų baigtos studijų programos

Kaip matyti paveiksle, du trečdaliai darbdavių dalinasi savo įžvalgomis apie pradedančius pradinį klasių mokytojus, jų sėkmes (5 absolventai baigė ŠA Pradinio ugdymo pedagogikos ir 3 VU Vaikystės pedagogikos studijų programas).

Kuriais metais absolventas pradėjo dirbti?

Domėtasi, kuriais metais absolventai pradėjo dirbti (žr. 16 pav.).

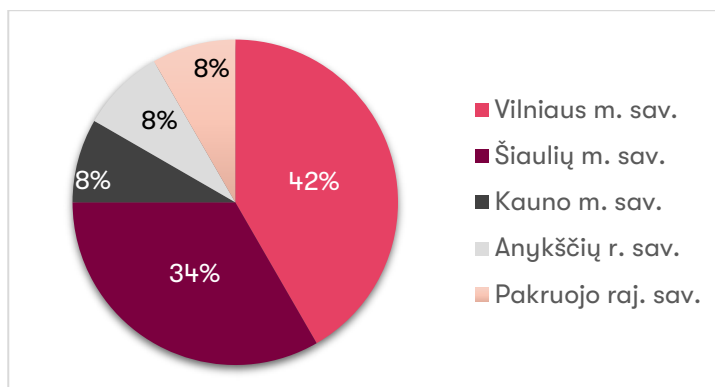

16 pav. Metai, kuriais absolventai pradėjo dirbti

Remiantis 16 paveikslo duomenimis, gausiausia tyrime dalyvavusi darbdavių dalis dalinsis įžvalgomis apie paskutinių (2020 m.) metų absolventus.

Kokioje savivaldybėje dirba pedagoginį darbą?

Teirautasi, kokiose savivaldybėse dirba absolventai (žr. 17 pav.).

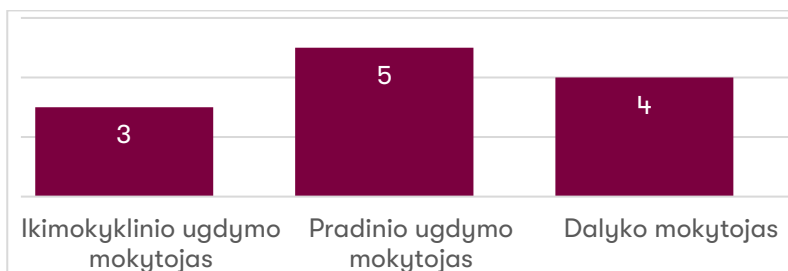

17 pav. Savivaldybės, kuriose absolventai dirba

Kaip matyti paveiksle, daugiausiai VU absolventų didžiuosiuose šalies miestuose. Gali būti, kad šiuose miestuose didžiausia jų koncentracija ir yra, nes aukštoji mokykla yra Vilniuje ir Šiauliuose. Arba didmiesčių mokyklų vadovai parodė aktyvesnę poziciją dalyvaudami šioje apklausoje.

Kokias pareigas absolventas užima ir kokias veiklas vykdo?

Darbdavių klausta, kokį darbą atlieka universiteto absolventai mokyklose. Visi absolventai, kaip teigia 12 vadovų, mokyklose atlieka tiesiogiai su ugdomąja veikla susijusį darbą. Kokiose pareigose absolventai dirba pateikiama 18 paveiksle.

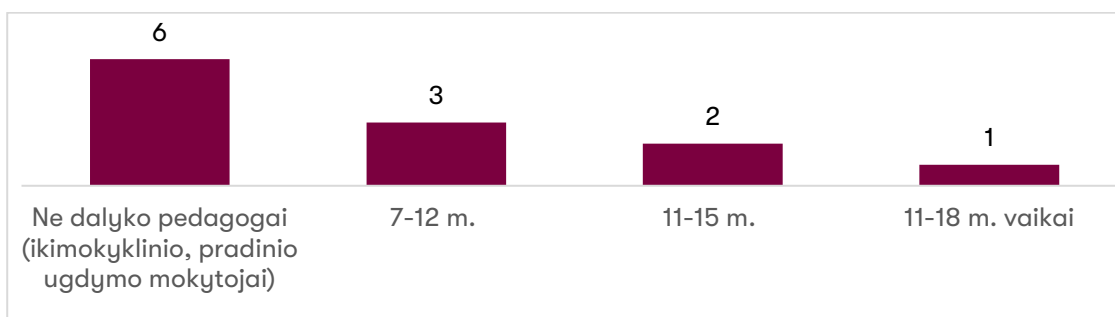

18 pav. Absolventų užimamos pareigos

Matyti, kad absolventai pasiskirsto į tris apylyges grupes. Jie dirba ikimokyklinio ugdymo mokytojais (nors ikimokyklinio ugdymo pedagogikos studijų programos nei vienas nebaigė!), pradinio ugdymo bei dalyko mokytojais.

Koks mokinių, su kuriais dirba absolventas, amžius?

Teirautasi, su kokio amžiaus mokiniais dirba dalyko mokytojai (žr. 19 pav.).

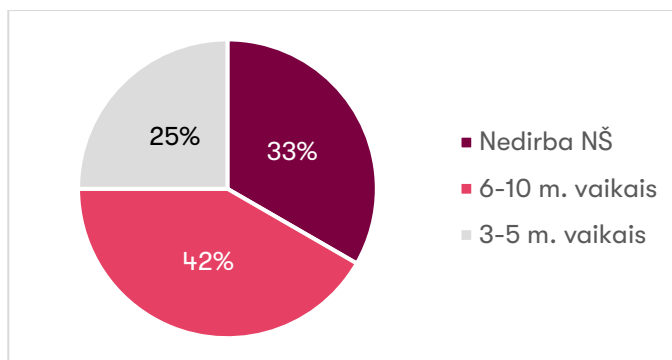

19 pav. Mokinių amžius su kuriais dirba dalyko mokytojai

Nustatyta, kad dalyko mokytojai dirba su 7-18 metų amžiaus mokiniais.

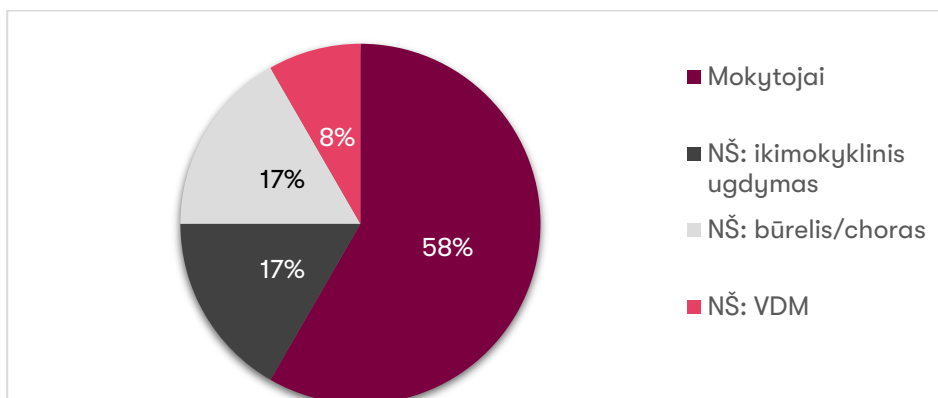
Ar / kaip absolventas dalyvauja neformaliajame švietime?

Paraleliai nemaža absolventų dalis (du trečdaliai) vykdo ir neformalaus švietimo veiklas. Informacija apie dalyvaujančius ir nedalyvaujančius neformaliame švietime absolventus pateikiama 20 paveiksle. Kartu nurodomas mokinių, dalyvaujančių neformaliame švietime, amžius.

20 pav. Mokinių, su kuriais dirba absolventai neformaliojo švietimo sektoriuje, amžius

Mokytojaujančių ir dirbančių neformaliajame švietime absolventų santykis vaizduojamas 21 paveiksle.

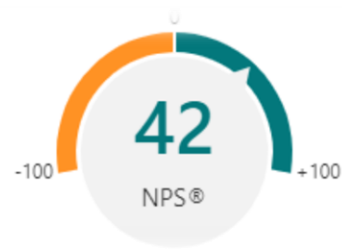
21 pav. Absolventų, dirbančių formalus ir neformalus ugdymo mokytojais santykis

Vadinasi, iš 12 absolventų 7 dirba tik mokytojais, 5 - turi ryšį su neformaliuoju švietimu. Du iš jų dirba ikimokyklinio ugdymo mokytojas, du – būrelio/choro vadovais, vienas yra visos dienos mokytojas.

Kaip vertinate jauno specialisto pasirengimą?

Domėtasi kaip darbdaviai vertina jauno specialisto parengimą. Remiantis darbdavių atsakymais, paskaičiuotas NPS (Net Promoter Score) - rodiklis, kuris parodo bendrą pasitenkinimą įstaiga ir lojalumą jai (22 paveikslas).

Skatintojai	6
Pasyvūs	5
Atmetantys	1

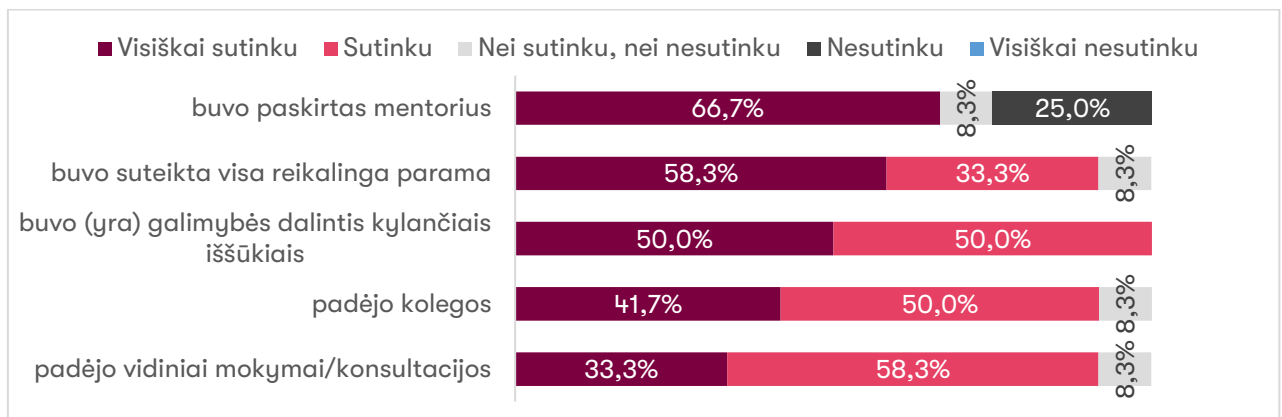

22 pav. Jaunų specialistų parengimo įvertinimas

Pusė darbdavių VU absolventus vertimo „dešimt“ arba „devyni“ balais. Penki skyrė „aštuonis“ arba „septynis“ balus. Vienas – „šešis“ balus.

Kokią pagalbą absolventui suteikėte?

Domėjomės, kokia absolvento darbo pradžia mokykloje (23 paveikslas), kokia pagalba jiems buvo naudingiausia.

23 pav. Pagalbos pradedančiajam mokytojui formos

Dviem atvejais iš trijų pasiteisino mentorius skyrimas. Darbdaviai mano, kad veiksminga sudaryti galimybes dalintis kylančiais išūkais ar apie juos kalbėti. Kitais atvejais padeda kolegos. Naudingi ir vidiniai mokymai, konsultacijos.

Koks absolvento pasitenkinimas pedagogine veikla?

Kalbant apie absolvento pasitenkinimą pedagogine veikla, gautas vidutinis vertinimas 4,42/5. Penki vadovai VU absolvento pasitenkinimą pedagogine veikla vertina 5 balais, 7 vadovai – 4 balais.

Kokie pozityvūs / negatyvūs pastebėjimai stebint absolvento darbą / veiklą?

Darbdavių prašyta įvardyti pozityvius ir negatyvius pastebėjimus absolventų pedagoginėje veikloje. Reikia pasakyti, kad negatyvių pastebėjimų nebuvo, o pozityvūs pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Pozityvūs pastebėjimai stebint absolvento veiklą

Subkategorijos	Teiginiai*
Vadovų pastebėtos ir įvertintos absolventų savybės N-9 / 30 %	<i>Džiaugiuosi kūrybiškumu; Aukštas emocinis intelektas; Geri komunikaciniai įgūdžiai; Mergina žingeidi, mokslukė; Domisi inovacijomis; Absolventas yra atviras; Prisiimantis atsakomybę; Prisideda prie idėjų realizavimo; Stipri motyvacija ir iniciatyva.</i>
Absolvento noras kalbėtis, aiškintis, konsultuotis N-5 / 16,7 %	<i>Daug klausimų iš absolvento pusės - bet tai yra gerai; Noriai konsultuojasi, ieško geriausių sprendimų kilus problemoms; Visko klausinėja. Taip sutarėm, kad kas neaišku - klaus ir patarsiu; Metodiškai tobulėja, konsultuojasi, daro išvadas; Kalbamės apie visus jai rūpimus klausimus kartą per savaitę.</i>
Bendravimas ir bendradarbiavimas su tėvais ir mokiniais N-4 / 13,3 %	<i>Džiaugiuosi bendravimu su vaikais ir tėvais; Bendradarbiaujantis mokytojas; Geba surasti sąlyčio taškų tiek su vaikais, tiek ir su tėvais; Mokytoja kuria gerus santykius su mokiniais.</i>
Pamokų stebėjimas ir pokalbiai N-3 / 10 %	<i>Stebiu jos pamokas; Esu stebėjusi pamokas, organizavusi refleksinius pokalbius; Stebėtos pamokos, vyko individualūs pokalbiai.</i>
Pamokos kokybė N-3 / 10 %	<i>Gerai planuoja pamokas; Puikiai geba atlikti tiesioginį darbą; Įgyta patirtis dirbant savarankiškai jam labai padėjo pamokose.</i>
Vertinamas mokymasis N-3 / 10 %	<i>Absolventas įgijo gretutinę specialybę, patobulino savo dalykines kompetencijas; Tęsia studijas magistrantūroje ir derina darbą grupėje; Mokytoja labai noriai mokosi.</i>
Lūkesčiai N-3 / 10 %	<i>Norėtųsi dar aktyvesnio bendradarbiavimo; Labiausiai trūksta drąsos ir pasitikėjimo; Didesnio aktyvumo.</i>

* – nustatyta 30 reikšmingų teiginių

Matyti, kad darbdaviai vertina jaunų mokytojų aktyvią poziciją, norą ir gebėjimą įsitraukti, dalyvauti, bendrauti ir bendradarbiauti. Jie pastebi ir vertina asmenines (atvirumas, atsakingumas, motyvacija ir pan.) jaunų mokytojų savybes, norą tobulėti, mokytis.

Dešimt procentų iš visų pateiktų teiginių – lūkesčiai. Visgi, mokyklų vadovai tikisi didesnio aktyvumo, drąsos ir pasitikėjimo. Lūkesčiai suprantami, tačiau nereikia pamiršti, kad absolventai – pradedantieji mokytojai. Tikėtina, kad su kasdien įgyjama patirtimi išsispręs ir minimi trūkumai.

Kokios absolvento turimos kompetencijos?

Domėtasi, kokias absolventų kompetencijas pastebi darbdaviai. Sugrupuoti jų atsakymų teiginiai pateikiami 8 lentelėje.

8 lentelė. Absolventų turimos kompetencijos mokyklų vadovų akimis

Subkategorija	Teiginiai*
Dalyko ir jo didaktikos kompetencijos N – 9 / 27,3,3 %	Muzikos mokymo metodikos išmanymas; dalykų metodikos; mokinių sudominimas mąstymą skatinančiomis užduotimis; absolvento turimos universiteto žinios yra gana aukšto lygio; žinių ir gebėjimų pakanka; įgytos žinios padeda sėkmingai planuoti darbus; įgijo naujų teorinių žinių; dalykinės kompetencijos stiprios; dalykinės žinios.
Profesinės (pedagoginės ir psichologinės) kompetencijos N – 8 / 24,2 %	Psichologinės žinios; įdomios medžiagos pamokai pasiruošimas; gebėjimai valdyti klasę; skvarbus yra mokytojos gebėjimas jas [žinias] pritaikyti praktinėje veikloje; labai geras psichologinės ir emocinės atmosferos klasėje palaikymas; gebėjimas planuoti darbus; pedagoginių žinių, praktinių gebėjimų visuma; tinkamas pasiruošimas pedagoginei veiklai.
Skaitmeninės kompetencijos N – 4 / 12,1 %	IKT taikymas pamokose; IT valdymas; apmoko vyresnius skaitmeniniame pasaulyje orientuotis.
Asmeninės kompetencijos N-12 / 36,3 %:	
Iniciatyvumas N-4	nuolat visur dalyvauja; įsitraukia į kūrybinius projektus; pati pasiūlo naujoves; nuolat su kolegomis dalinasi.
Motyvacija – 2	vidinė motyvacija; noras dirbti mėgstamą darbą; turima vidinė motyvacija.
Mąstymo lankstumas N-2	charizma ir drąsa mąstyti nestandartiškai; gebėjimas lanksčiai spęsti konfliktines situacijas ir didžiulis vidinis potencialas.
Komunikaciniai gebėjimai N-2	šios mokytojos puikūs komunikaciniai gebėjimai; gebėjimas komunikuoti, reflektuoti, bendradarbiauti.
Kūrybiškumas N-1	turėta patirtis leidžia kūrybingai dirbti
Organizuotumas N-1	turi užklasinės veiklos patirties, organizacinių gebėjimų.

* – nustatyti 33 reikšmingi teiginiai

Tyrimo rezultatai rodo, kad mokyklų vadovai labiausiai vertina asmenines jaunų mokytojų savybes. Šiai subkategorijai priskirta daugiau nei trečdalis reikšmingų teiginių, Anot jų, pedagoginiame darbe svarbus iniciatyvumas, motyvacija, mąstymo lankstumas, komunikaciniai gebėjimai, kūrybiškumas, organizuotumas. Antroje vietoje būtų dalyko ir jo didaktikos kompetencijos, o trečioje – profesinės kompetencijos.

Kokių kompetencijų absolventas stokoja stokoja?

Pateiktas ir priešingas klausimas: kokių kompetencijų absolventai stokoja. Duomenys pateikiami 9 lentelėje.

9 lentelė. Absolventų stokojamos kompetencijos mokyklų vadovų akimis

Subkategorijos	Teiginiai *
Profesinės (pedagoginės ir psichologinės) kompetencijos N – 7 / 50 %	<i>Kartais - klasės valdymas, reikia apgalvoti ką užduočių metu veiks mokiniai, kaip juos suorganizuoti veikti; pastebima, kad jauni pedagogai būna nustebinti dėl darbo krūvio ir patiriamos įtampos; šiek tiek stokojama žinių apie specialiųjų ugdymo poreikių turinčių mokinių identifikavimą, diferencijuotą ugdymą, ruošiantis inkluziniam ugdymui ateityje; kai reikia nubrėžti elgesio ribas. Visuotiniai mokykloje mokytojai dvejoja, kiek jie gali riboti vaikus, kad užtikrintų tinkamas darbo sąlygas sau ir ugdomiesiems, kad nesulauktų neigiamo vertinimo, kritikos; bendravimas su mokinių tėvais; bendradarbiavimo ir bendravimo; labiausiai trūksta įprastos patirties bendrauti su vaikais, o tai labiausiai atsiskleidžia dirbant su sunkesniais vaikais, kuriems reikia daugiau dėmesio, tai ypač sunku jauniems, pradedantiems dirbti, jei jie nėra drąsūs ir visiškai pasitikintys iš savęs.</i>
Dalyko ir jo didaktikos kompetencijos N – 7 / 50 %	<i>Dalyko dėstymas - konkrečių, tikslingų užduočių parinkimas; Mokinių aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymas; vertinimo žinių ir gebėjimų; trūksta pedagoginės praktikos; praktinio darbo įgūdžių; praktinės patirties; užsienio šalių praktinės patirties.</i>

*– nustatyta 14 reikšmingų teiginių

Abiem išskirtoms subkategorijoms priskirta po vienodą kiekį reikšmingų teiginių. Absolventų profesinių (pedagoginių ir psichologinių) kompetencijų stoką darbdaviai įvardija dėl to, kad pradedantiesiems mokytojams stinga pasitikėjimo savimi, sunkiai sekasi valdyti klasę ar dirbti su mokinių tėvais. Jie patiria sunkumų dirbdami su ypatingais vaikais.

Kalbant apie dalyko ir didaktikos kompetencijos silpnąsias puses, derėtų išskirti mokinių vertinimo, aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymo, praktinių darbo įgūdžių klausimus.

Kartais atrodo, kad darbdavių pastebėjimai nepasverti: iš pradedančiojo mokytojo neįmanoma tikėtis pedagoginės praktikos. Juk jis tik tapsmo mokytoju kelyje.

Kokia dalyvavimo tarptautiniuose projektuose nauda ir patiriami sunkumai?

Domėtasi, kokia mokyklų vadovų nuomonė apie jaunų mokytojų dalyvavimą tarptautiniuose projektuose. Prašyta įvardyti naudingus tokio dalyvavimo aspektus ir nurodyti sunkumus. Mokyklos vadovų atsakymuose rasti 23 reikšmingi teiginiai (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. Dalyvavimo tarptautiniuose projektuose nauda ir sunkumai

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
Nauda N - 18 / 78,3 %	Dalijimasis patirtimi, gerosios ugdymo praktikos įgijimas ir sklaida N – 9 / 39,1 %	<i>Gali dalintis savo patirtimi ir susipažinti su kitų šalių pamokų organizavimu, metodais ir kt.; dalinamės sėkmės istorijomis bei patirtimis įgytomis užsienio šalyse, bendradarbiaujame su Europos mokyklų mokytojais; suteikia galimybę susipažinti su skirtingų Europos šalių patirtimi, ją taikyti savo darbe, taip pat paskleisti savo turimą patirtį svetur; jungtis ir bendrauti su kitų šalių pedagogais skatina galimybę skleisti savo patirtį ir įgyti naujos pedagoginės patirties; labai gera ir neįkainojama patirtis pačiam pedagogui; <...> tobulina savo kompetencijas, juos pastiprina ir suteikia "startuolio" motyvacijos; skatina kitokio požiūrio poreikis, norisi mokytis iš ugdymo sistemų, atsigręžusių į vaiko gerovę, kad sistema pasitarnautų vaikui, bet ne vaikai stengtųsi atitikti sistemą; norisi perimti kitokį nei mūsų visuomenėje nusistovėjusi požiūrį į mokymąsi; noras tobulėti, ieškoti geriausių praktikų, jas panaudoti <...> ir taikyti kitų mokyklų gerąją praktiką; noras įgyti įvairiopus patirties.</i>
	Asmeninių gebėjimų tobulinimas, pasaulėžiūros ir kultūros, aktyvios pozicijos plėtojimas N – 7 / 30,4 %	<i>Mokytojai praplečia savo akiratį, keičia požiūrį; Mokiniamis įdomu susipažinti su savo bendraamžiais kitose šalyse, pabūti mokyklose, stebėti pamokas, lyginti, įsivertinti; galimybė pažinti kitas kultūras, plėsti tolerancijos ribas; nauji jauni žmonės drąsiai įsitraukia į šią veiklą; taip pat keisti šeimų supratimą apie savo vaikų ugdymą, jei jie neįsivaizduoja, kokia mokykla gali būti kitokia, nei jų laikais; patirtis praplečia galimybes, net ir daugiausiai turintiems pedagogams yra galimybių gauti idėjų, įkvėpti pasitikėjimo; mokytojų iniciatyvos, projektų tvarumas, naujovės švietime, tarptautinis bendradarbiavimas; didėja mokytojų savivertė, profesionalumas.</i>
	Anglų kalbos gebėjimų tobulinimas N – 2 / 8,7 %	<i>sudarytos galimybės tobulinti anglų kalbos įgūdžius; gerėja anglų kalbos žinios.</i>
Trikdžiai, sunkumai N - 5 / 21,7 %		<i>ne visi pedagoginiai darbuotojai įvaldę užsienio kalbos gebėjimus; tai švietimo įstaigai sukeltis problemų momentas, kai reikia ieškoti vaduojančio mokytojo; kai visi apvažiavo projektų užsienio šalis, domėjimasis baigėsi; nuotolinio metu projektų veiklos pratęstos, nėra mokinių vizitų; dėl karantino tarptautinis projektas sustabdytas.</i>

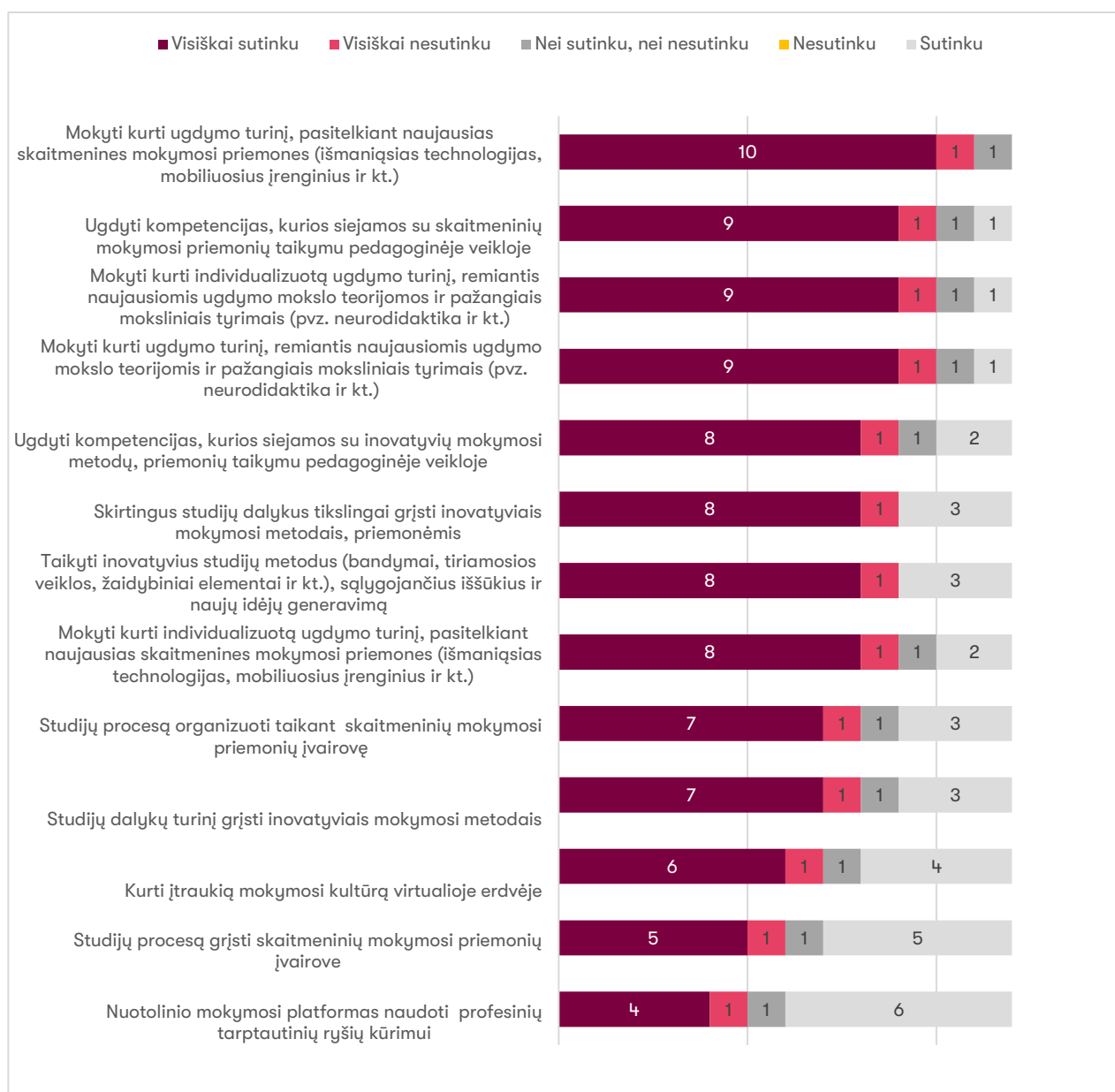
*– nustatyti 23 reikšmingi teiginiai

Kalbėdami apie tarptautinių projektų naudą mokyklų vadovai akcentuoja gerosios ugdymo praktikos įgijimą ir sklaidą, mokytojų asmeninio tobulėjimo, pasaulėžiūros plėtojimo galimybes ir anglų kalbos gebėjimų tobulinimą.

Paminimi ir sunkumai: mokytojų anglų kalbos gebėjimų trūkumai, pakaitinių mokytojų poreikis, karantino trikdžiai.

Kas svarbu ugdant pedagogą profesionalą?

Kaip pasiskirstė mokyklų vadovų nuomonės atsakant į klausimą, kas svarbu ugdant pedagogą profesionalą, pateikiama 24 paveiksle. Buvo pateikta trylika siekių, kuriuos reikėjo suranguoti.

24 pav. Mokyklų vadovų įvardyti svarbiausi siekiai ugdant pedagogą profesionalą

Paveikslo duomenys rodo, kad visi trylika siekių yra svarbūs, nes sutinku ir visiškai sutinku sudaro daugiau nei 80 %. Tačiau, anot mokyklų vadovų, svarbiausia: taikyti

inovatyvius studijų metodus (bandymai, tiriamosios veiklos, žaidybiniai elementai); mokyti kurti ugdymo turinį pasitelkiant naujausias skaitmenines priemones; mokyti kurti ugdymo turinį remiantis naujausiomis mokslinėmis teorijomis ir pažangiais moksliniais darbais; mokyti kurti individualizuotą ugdymo turinį, remiantis naujausiomis mokslinėmis teorijomis; ugdyti kompetencijas, kurios siejamos su skaitmeninių mokymosi priemonių taikymu pedagoginėje veikloje.

Kokius inovatyvius metodus ir priemones reikėtų įtraukti į pedagogines studijų programas?

Darbdavių prašyta pasidalinti mintimis apie inovatyvius metodus ir būdus, kuriuos būtų naudinga įtraukti į studijų programas (žr. 11 lentelę).

11 lentelė. Inovatyvūs metodai ir priemonės, kuriuos darbdaviai siūlo naudoti studijose

Subkategorijos	Teiginiai *
Susiję su ugdymo strategijomis ir pedagoginėmis technologijomis N – 9 / 52,9 %	Studijose derėtų vykdyti projektines veiklas; <...> integruotas veiklas; darbas grupėse, porose; diskusijos; klasės vaikų vertinimo sistemos; plėtoti ikimokyklinio ugdymo laboratorijų, sudarant galimybes studentams organizuoti edukacinius užsiėmimus ikimokyklinio amžiaus vaikams; turėti žinių kaip parinkti priemones SUP vaikams ir jas pritaikyti; išmanyti emocinį ugdymą, organizuoti, gebėti naudoti naratyvinio, geros pradžios ugdymo metodus, taikyti menų įvairovę ne vien skaitmeninę; metodus, kurie stiprintų vaikų susivokimą šiame pasaulyje, kad metodai ir priemonės padėtų suprasti ir pajauti realybę, save, pasaulio dėsnius; kuo daugiau praktinių ir patirtinių dalykų, kad neliktų vien skaitmeninis plokščias pasaulis. Priemonės turėtų būti visapusiškos, kad daiktus ir dėsnius pažintume realiai, ne per ekranus ar skaitmenines technologijas.
Susiję su IT ir skaitmeniniais gebėjimais N – 6 / 35,3 %	Įrašų darymo, įkėlimo, skaitmeninimo; robotikai, Bebro kortelės ir kt.; apklausų kūrimas, skaitmeninio turinio kūrimas; Interaktyvios lentos valdymas, darbas su skaitmeniniu turiniu (elektroniniai vadovėliai, pratybos, skaitmeninių užduočių kūrimas; dirbti mišriu būdu, kai dalis vaikų klasėje, kita dalis namuose; Mokyti komunikuoti su tėvais virtualioje aplinkoje, nes didelė dalis persikelia į virtualią komunikaciją; Ugdymo turinio skaitmeninimas, vertinimui ir įsivertinimui, grįžtamajam ryšiui, refleksijai skirtos skaitmeninės priemonės.
Susiję su dalyko mokymu N – 2 / 11,8 %	Muzikos studijų programose būtina mokyti natų rašymo; Norėtųsi, kad ateitų mokytojai, gebantys taikyti gamtamokslinio ugdymo tyrimų ir eksperimentų metodus, gebantys naudoti laboratorijų instrumentus, aktyviai taikantys STEAM metodus pamokose.

* – nustatyta 17 reikšmingų teiginių

Analizuojant reikšmingus teiginius, akivaizdūs du požūriai: 1) už skaitmenines priemones ir būsimų mokytojų skaitmeninių gebėjimų ugdymą; 2) už praktines veiklas,

metodų, veiklų, padėsiančių suprasti vaiką išbandymus, nes šalia virtualaus egzistuoja ir realus pasaulis, į kurį ateina jauni mokytojai. Apibendrinant galima teigti, kad daugiau nei pusė teiginių susiję su pedagoginėmis strategijomis ir ugdymo technologijomis. Antroje vietoje – IT taikymo ir skaitmeniniai gebėjimai, ypač skaitmeninio turinio kūrimas.

Vertinga žinoti, kokias skaitmenines priemones naudoja mokyklos ir kokias, mokyklos vadovų nuomone, reikėtų naudoti pedagoginių studijų procese (žr. 12 lentelę).

12 lentelė. Studijų procesui rekomenduojamos skaitmeninės priemonės

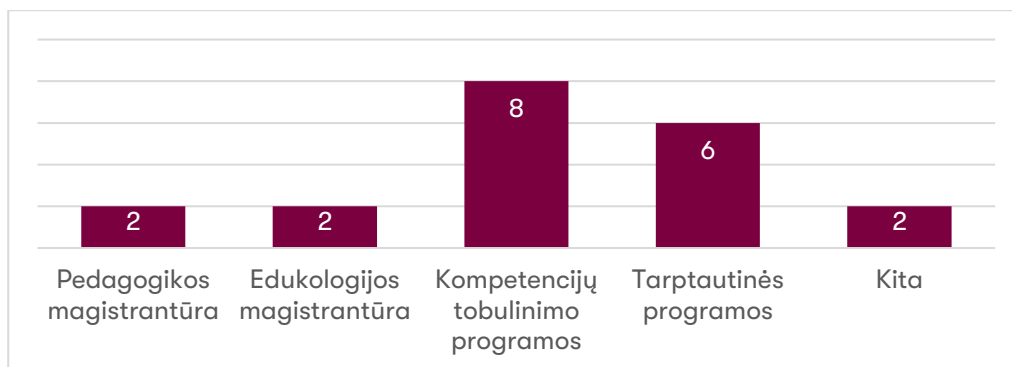
Subkategorijos	Teiginiai*
Mokymosi programos ir platformos N – 10 / 66,7 %	Reikia platformų, kurias mokytojai gali naudoti kurdami pamokų turinį) panaudojimo galimybės; EMA, EDUTEN, Eduka, emokykla, Sibelius; Darbas su nuotoliniam ikimokyklinukų ugdymui pritaikytomis platformomis; google produktais (pvz. google forms anketų kūrimui), excel programa (ataskaitų rengimui), grįžtamojo ryšio, refleksijų, išmokimo ir pažangos matavimo įrankiais (jų yra nemažai); inovatyviomis metodinių priemonių rengimo galimybėmis; Populiariausiose platformose kaip Padlet, Kahoot ir kt. naudotis skaitmeninėmis priemonėmis; Apmokyti platformų teikiama is privalumais ir jų įvairovę išgryninti; Teams, ZOOM, Kahoot; Microsoft pritaikymas mokyklos veikloje, nes dalis vidinių komunikacijų persikėlė į šią platformą; Skaitmeninės platformos, skirtos nuotoliniam ugdymui; Įvairių VMA naudojimo galimybes.
Skaitmeniniai mokymosi produktai, programuojami žaislai, interaktyvūs prietaisai N – 4 / 26,7 %	Reikia išmaniųjų įrenginių (robotukų, interaktyvių lentynų); Programavimo pradžiamokslis (LEGO EDUCATION, BEE-BOT, CUBROID ir pan.); Programavimo (Blue Bot, Scotie Go, planšečių panaudojimas) ugdymo procese, integruojant į matematikos veiklas; Darbas su interaktyvia lenta.
Kita N – 1 / 6,7 %	Naudoti visas žinomas ir prieinamas, neatsisakant tradicinių (knygos, daiktai, medžiagos).

* – nustatyta 15 reikšmingų teiginių

Daugiausiai paminėtos skaitmeninio mokymosi programos ir platformos, skirtos ne tik mokyklai, bet ir pačių mažiausių ugdymui. Siūlomos ne tik tokios, kurios būtų naudojamos organizuojant ugdymo procesą, bet ir pasiekimų vertinimui, pažangos matavimo įrankių kūrimui, ataskaitų rengimui ir pan.

Kaip darbdaviai mato tolimesnį absolventų profesinį augimą?

Kaip darbdaviai mato jaunų mokytojų tolesnio profesinio augimo galimybes, vaizduojama 25 paveiksle.

25 pav. Absolventų tolimesnio profesinio augimo galimybės

Du trečdaliai mokyklų vadovų prioritetą atiduotų kompetencijų tobulinimo programoms. Pusė darbdavių atstovų didesnę profesinę augimą sietų su tarptautinėmis programomis. Po du atstovus mokytojo augimą mato magistrantūros studijose. Žinoma, augama ir su kiekvienais mokykliniais metais didėjančia patirtimi.

Ką pasiūlytumėte pedagoginių studijų tobulinimui?

Teirautasi, ką darbdaviai pasiūlytų universiteto pedagoginių studijų programų tobulinimui. Mokyklos vadovų įžvalgos, pastebėjimai pateikti 13 lentelėje.

13 lentelė. Darbdavių pateikti pasiūlymai pedagoginių studijų tobulinimui

Subkategorija	Teiginiai *
<p>Susiję su profesinėmis (psichologinėmis ir pedagoginėmis) kompetencijomis N – 10 / 52,6 %</p>	<p><i>Verta mokytis kaip priemonės patiems pasiruošti; Pritaikyti studijas šių dienų mokinių ugdymui, nepametant pamatinių vertybių; Bendri edukaciniai projektai tarp aukštosios mokyklos ir mokyklos dalyvaujant studentams, lektoriams ir ugdytiniams; Supažindinti su svarbiausiais atliekamais švietimo tyrimais (NMPP, PILRS ir pan.), kad susiformuotų supratimas, kas yra ugdymo kokybė, kad studentai mokėtų analizuoti duomenis ir gebėtų sudaryti priemonių planus savo ugdomosios klasės (klasių) pasiekimams gerinti; Mokyti, kaip praveisti individualų pokalbį su tėvais, planuojant vaiko ugdymo planą; Komunikacija su tėvais, bendradarbiavimas su kolegomis, ypatingų vaikų iššūkiai ir t.t., tai tampa didelis iššūkis ką tik baigusiems studentams; Individualizuoti mokymą, įkvėpti vaiką; Apie vaikų pasitikėjimą, motyvaciją ir gerą savijautą reikia pradėti kalbėti nuo studentų, mokyti juos. Jie turi gebėti dirbti jau darželyje ir atskleisti vaikų stiprybes; Mokytojus išmokyti mokyti, bet ne siekti rezultato ir įvertinimo; Susiduriame su situacija, kad dalis vaikų ateina bijodami klusti, nepasitikintys, nuvertinti. Turime mokėti pateikti tobulintinas sritis ne kritikuojant, bet įkvepiant. Manau turėtų būti įtrauktos stiprios psichologų paskaitos, ne tik su teorija, bet ir praktiniais patarimais.</i></p>
<p>Susiję su pedagoginės praktikos stiprinimu N – 8 / 42,1 %</p>	<p><i>Skirti daugiau dėmesio praktiniam darbui (studijų metu tai gali būti ne tik praktika mokykloje, bet ir praktikavimasis pačių studentų tarpe pvz., pamokų vedimas savo grupės draugams; Daugiau pedagoginės patirties turinčių dėstytojų (praktikų, dirbančių švietimo įstaigose) įtraukimo į studijų proceso organizavimą (tiek studijų programų komitetų veikloje, tiek dėstant konkrečius, į praktiką orientuotus dalykus); Daugiau laiko praktikai darželiuose. Studijose supažindinti su lankomumu, edienyno pildymo, planavimo, grįžtamojo ryšio su visais grupėje dirbančiais pedagogais; Nutraukti esamą ryšį su ligšioline švietimo sistema. Kad pedagogai būtų ruošiami geriausių šių laikų specialistų, atradėjų ir mokslininkų. Neperimti šiandieninių tradicijų, požiūrio; Daugiau praktinių žinių taikymo; Daugiau bendradarbiavimo su mokyklomis, į kurias studentai eina dirbti. Daugiau tikrųjų praktikų įtraukimo, diskusijos. Vieno mėnesio pedagoginė praktika neparodo tikrojo mokyklos gyvenimo; Bendradarbiauti su mokyklomis, kurios su žiburiu ieško mokytojų. Studijų metu galima pedagoginė praktika ten, kur planuojama dirbti. Įdarbinimo garantijos ir savęs išbandymas mokykloje leistų apsispręsti absolventui rinktis pedagogo darbą; Daugiau dėmesio skirti praktikai.</i></p>
<p>Susiję su skaitmeninių gebėjimų stiprinimu N – 1 / 5,3 %</p>	<p><i>Ruošti mokytojus darbui su skaitmeninėmis priemonėmis.</i></p>

* – nustatyta 19 reikšmingų teiginių

Daugiausia siūloma stiprinti profesinius (pedagoginius ir psichologinius) gebėjimus ir pedagoginę praktiką. Šioje subkategorijoje išryškėja trys aspektai:

1) stiprinti pedagoginius, didaktinius gebėjimus (kaip mokyti, kokius ugdymo metodus ir formas pasitelkti, kaip vertinti ir pan.);

2) gerinti psichologijos išmanymą (praktiniai patarimai, bendravimas su tėvais, mokinių pažinimas, jų gebėjimų atpažinimas, pasitikėjimas ir motyvacija ir pan.);

3) mokėjimas mokyti – žvilgsnis į patį mokytoją, kaip ugdymo proceso organizavimo šerdį.

Vertingų pastebėjimų pateikta teiginiuose, priskirtuose pedagoginės praktikos stiprinimo subkategorijai (pamokų simuliacijos; mokytojų praktikų įtraukimas į studijų procesą, neskaitant pedagoginių praktikų; glaudesnis bendradarbiavimas su mokyklomis ir pan.).

5. PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ ANALIZĖ: ABSOLVENTŲ POREIKIAI IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS

Šios tyrimo dalies paskirtis – pedagoginių studijų programų kokybės analizė, remiantis absolventų apklausos duomenimis. Absolventų atsiliepimai apie studijų turinį svarbūs vertinant studijų kokybę, jų apklausa siekta atskleisti tam tikras esmines dimensijas:

- Studijų pasirinkimo motyvus;
- Įvairią patirtį (geroji ir blogoji) ugdymo įstaigoje kaip darbo vietoje;
- Pasitenkinimą studijomis ir įgytomis kompetencijomis;
- Studijų tarptautiškumo vertinimą;
- Studijų inovatyvumo vertinimą;
- Pasiūlymus studijų programų tobulinimui;

Studijų pasirinkimo dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Kodėl rinkosi pedagogines studijas? Jei šiuo metu nedirbate pedagoginės veiklos lauke, įrašykite savo veiklos pobūdį.*

Patirties ugdymo įstaigoje kaip darbo vietoje dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Kokia jūsų patirtis naujoje darbo vietoje (geroji ir blogoji)? Kaip vertinate savo pedagoginės veiklos pradžią (10 balų skalėje). Kokia pagalba buvo suteikta pradėjus dirbti ugdymo institucijoje?*

Pasitenkinimo studijomis ir įgytomis kompetencijomis dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Pasitenkinimas šiuo metu atliekama pedagogine veikla (5 balų skalėje). Pasidalinimas, kaip padeda studijų metu įgyta patirtis. Pasidalinimas, ko pasigenda vertindami studijų metu įgytą žinių, gebėjimų ir kompetencijų patirtį.*

Studijų tarptautiškumo vertinimo dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Ar studijų metu dalyvavo tarptautiniuose mainuose, studijavo užsienio universitetuose, atliko praktiką užsienio ugdymo įstaigose. Pasidalinkite savo patirtimi: kas jus paskatino pasirinkti tarptautinę veiklą? Kaip vertinate šią patirtį? Su kokiais netikėtumais (tiek maloniais, tiek ne) susidūrėte? Kokios priežastys lėmė, kad tarptautiniuose mainuose nedalyvavote?*

Studijų inovatyvumo dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Studijų metu buvo (inovatyvūs metodai, ...). Kokius inovatyvius metodus ir priemones rekomenduotų įtraukti į studijas? Kokias skaitmenines priemones rekomenduoja įtraukti į studijų procesą?*

Pasiūlymų studijų tobulinimui dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Mano lūkesčiai studijų metu profesiniam laukui ir dabartinės veiklos realybė. Jei šiuo metu rinktųsi*

pedagogines studijas, kokios jos turėtų būti? Kaip planuoja realizuoti tolesnio profesinio augimo poreikį? Pasiūlymai studijoms tobulinti.

Demografinio pobūdžio klausimai: Kokią studijų programą baigėte? Kada baigėte studijas? Kurioje savivaldybėje dirba? Kurioje ugdymo įstaigoje dirba? Kokias pareigas atlieka? Su kokio amžiaus mokiniais dirba? Koks šiuo metu yra veiklos pobūdis jei nedirba pedagoginės veiklos lauke?

Tyrimo imtis ir metodai – anketinė apklausa, aprašomoji statistika. Tyrimui atlikti parengta pusiau uždaro tipo anketa, pateikti 25 klausimai (7 - demografinio pobūdžio (apie tai, kuriais metais ir kokią studijų programą baigė; kurioje savivaldybėje, kokioje ugdymo įstaigoje, su kokio amžiaus mokiniais dirba); 3 – apie mokyklą kaip darbo vietą; 3 – apie studijų ir įgytų kompetencijų vertę; 3 – apie studijų tarptautiškumą; 3 – apie studijų inovatyvumą; 4 apie lūkesčius ir pasiūlymus pedagoginėms studijoms).

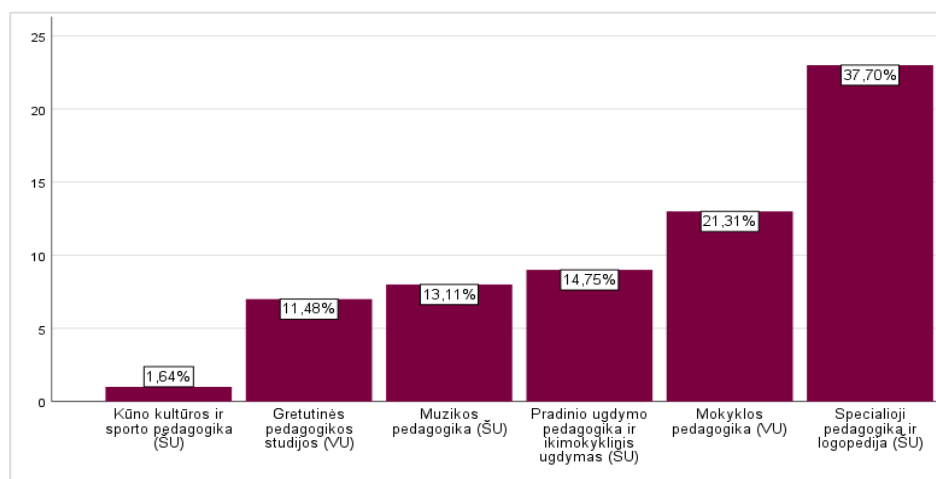
Apdorojant apklausos duomenis skaičiuotas atsakymų procentinis dažnis (%) bei atlikta kokybinė atvirų klausimų analizė, grupuojant prasmingai reikšmingus atsakymus į atvires klausimus. Tyrimo duomenys iliustruojami paveikslais ir lentelėmis.

Tyrimo dalyvavo e-klausimyną užpildę informantai, jų iš viso buvo 61. Tyrimas atliktas 2020 - 2021 metais.

E-klausimyno tyrimo rezultatai

Demografiniai klausimai

Klausimynai buvo išsiųsti VU ir VU ŠA pedagoginių studijų programų absolventams, kurie studijavo ir baigė 6 studijų programas. Tyrimo dalyvių pasiskirstymą pagal baigtas studijų programas iliustruoja 26 paveikslas.

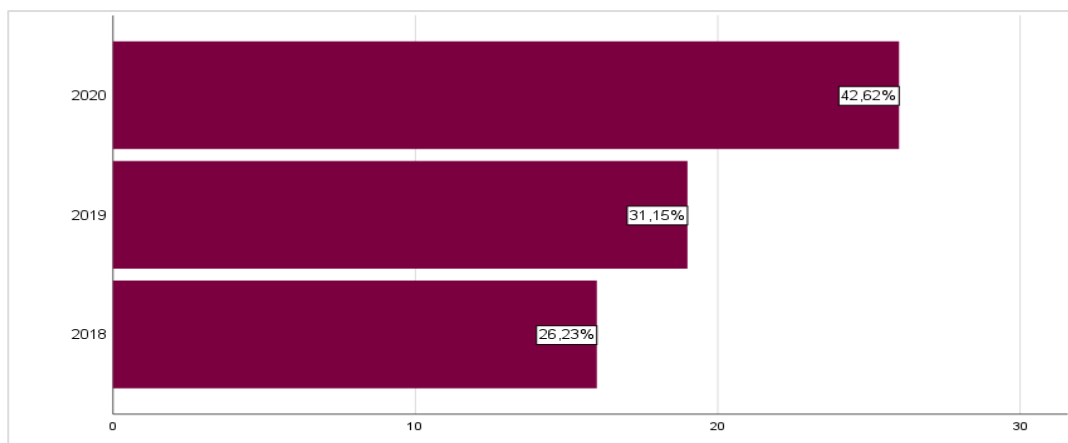

26 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal studijų programas

Aktyviausi atsakant į klausimyno klausimus buvo VU ŠA Specialiosios pedagogikos ir logopedijos programos absolventai (37,70 %), VU UMI Mokyklos pedagogikos programos

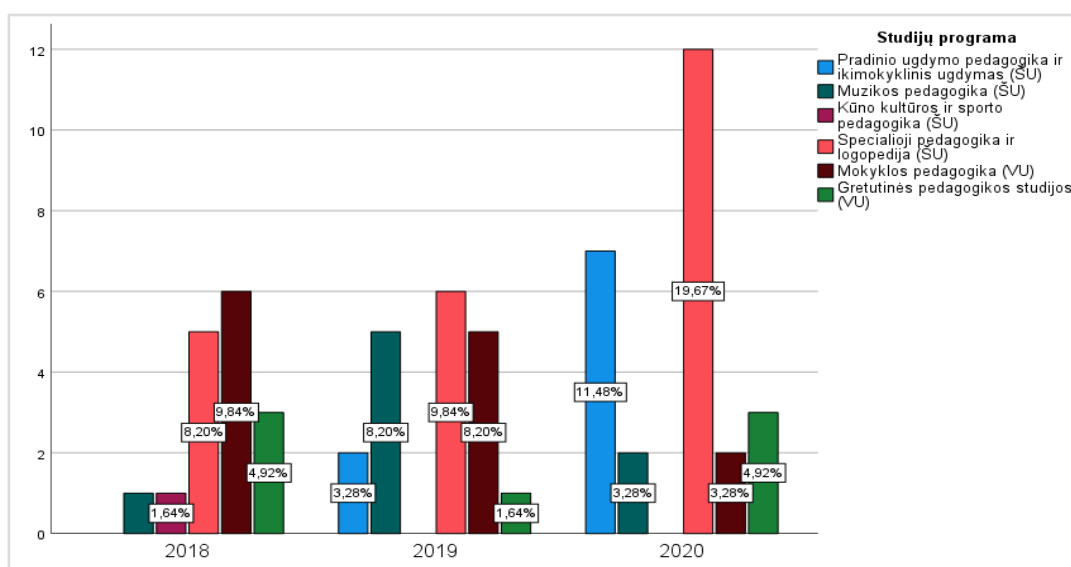
absolventai (21,31 %). Jie sudarė apie 60 proc. visų apklaustųjų (59,01 %). Kitų studijų programų absolventų dalyvavimo procentas mažesnis. Tai: VU ŠA Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo programos absolventai (14,75 %); VU ŠA Muzikos pedagogikos programos absolventai (13,11 %); VU UMI gretutinių studijų programos absolventai (11,48 %), VU ŠA Kūno kultūros ir sporto pedagogikos programos absolventai (1,64 %).

Klausimyną užpildę absolventai studijas buvo baigę 2018, 2019, 2020 metais. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal studijų baigimo metus pateiktas 27 paveiksle.

27 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal studijų baigimo metus

Jeigu pridėtume VU Filosofijos fakulteto, Ugdymo mokslų instituto (UMI) Vaikystės pedagogikos absolventus (14 asmenų), kurie pildė popieriaus – pieštuko formato klausimyną, matytume, kad daugiau nei pusė (53,3 %) visų informantų buvo paskutinės (2020 m.) laidos absolventai. Tyrimo dalyvių pasiskirstymo pagal studijų programas ir baigimo metus duomenys pateikti 28 paveiksle.

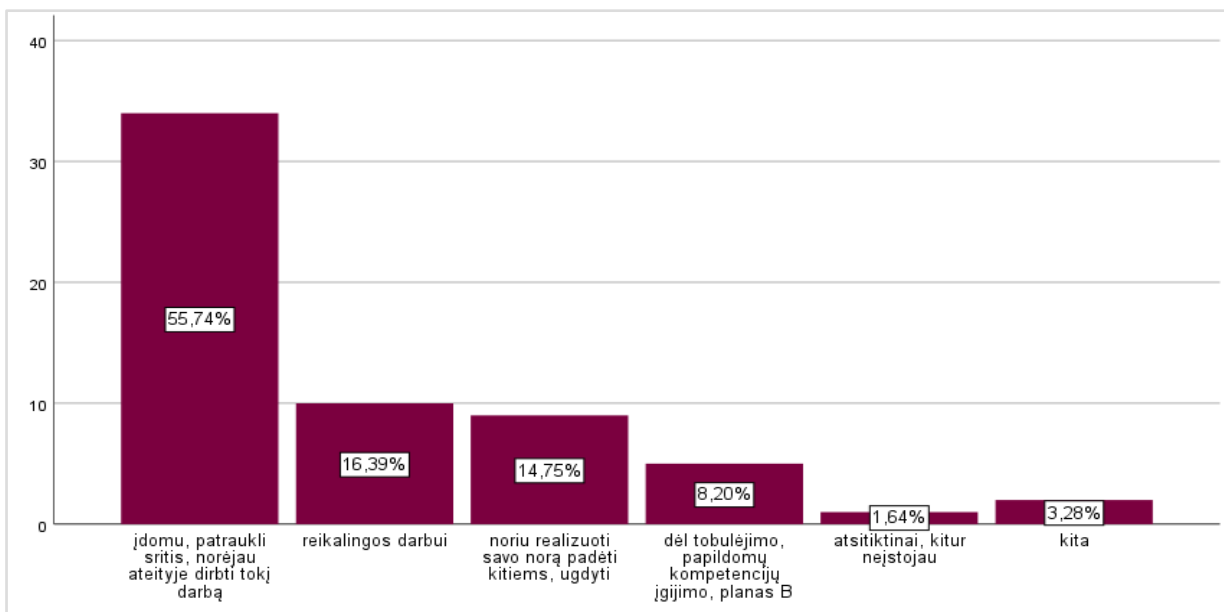

28 pav. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal studijų programas ir baigimo metus

Studijų pasirinkimas

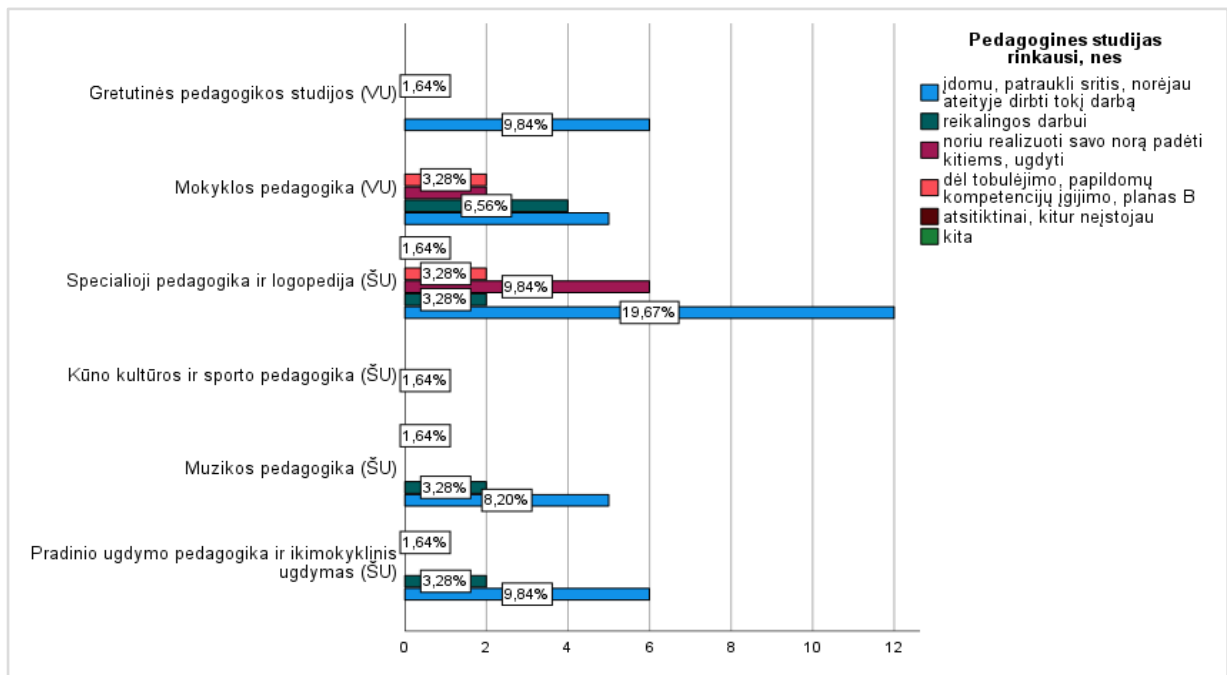
Tai atviras klausimas, kurio atsakymų teiginius teko kokybiškai grupuoti pagal tam tikrus prasminius vienetus. Teiginiai leido išskirti 6 studijų pasirinkimo kategorijas: tai buvo sena svajonė; patraukli, dominanti sritis; svajojo ateityje dirbti pedagoginį darbą; pedagoginės kompetencijos buvo reikalingos darbui; noras realizuoti save, noras ugdyti, siekis padėti kitiems; siekis tobulėti, papildomų kompetencijų įgijimo planas B; į studijas pateko atsitiktinai, neįstojo kitur; kita.

Duomenys apie pedagoginių studijų pasirinkimą pateikti 29 paveiksle.

29 pav. Pedagoginių studijų pasirinkimo motyvai

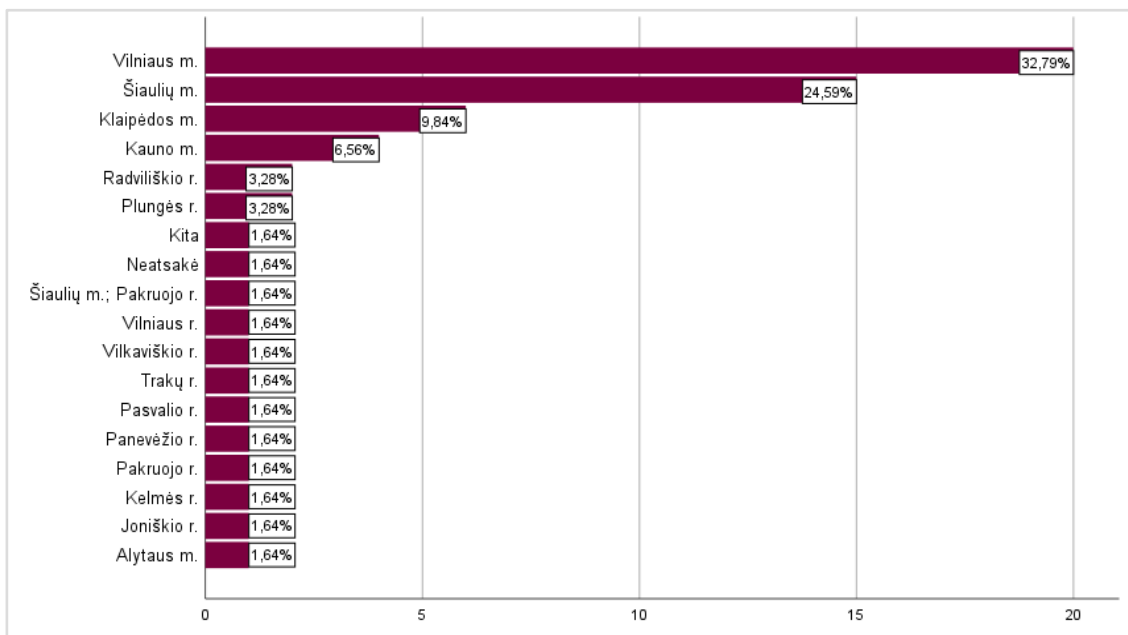
Duomenys aiškiai rodo, kad daugiau nei pusė tiriamųjų akcentuoja norą studijuoti seniai svajotą sritį – pedagogiką (55,74 %). Nurodydami, kodėl ši sritis jiems imponuoja, jie teigė, kad jiems ši sritis buvo *įdomi, patraukli, nemonotoniška*. Kai kurie akcentavo ją darbui reikalingas pedagoginių studijų teikiamas kompetencijas (16,39 %). Panaši dalis informantų pedagogines studijas siejo su asmeninių kompetencijų augimo galimybėmis, teigė studijas siejė su savęs realizavimo (14,75 %) ir nuolatinio tobulėjimo (8,20 %) siekais. VU Vaikystės pedagogikos absolventams šis klausimas nebuvo pateiktas. Pedagoginių studijų pasirinkimo motyvų pasiskirstymas pagal studijų programas pateiktas 30 paveiksle.

30 pav. Pedagoginių studijų pasirinkimo motyvų pasiskirstymas pagal studijų programas

Matyti, kad nepriklausomai nuo studijuotos pedagoginių studijų programos, atsakymuose dominuoja nurodyta svajonė studijuoti pedagogiką kaip patrauklią sritį; specialiosios pedagogikos ir logopedijos programos absolventai dažniau nurodė ir norą realizuoti save bei dideles šios srities teikiams galimybes padėti kitiems.

Tyrime taip pat siekta išsiaiškinti, kuriose savivaldybėse dirba VU ir VU ŠA pedagoginių studijų absolventai. Duomenys pateikti 31 paveiksle.

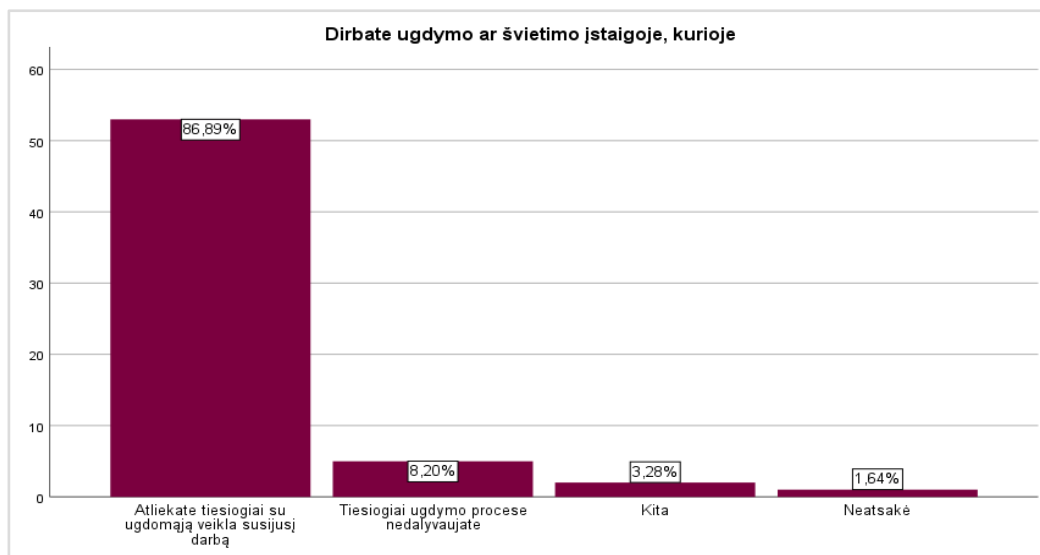

31 pav. Absolventų darbo vietų pasiskirstymas pagal savivaldybes

Didžiausias absolventų skaičius dirba tose savivaldybėse, kuriose baigė savo studijas, t.y. Vilniuje (32,78 %) ir Šiauliuose (24,59 %). Galima teigti, kad daugiausiai absolventų ir

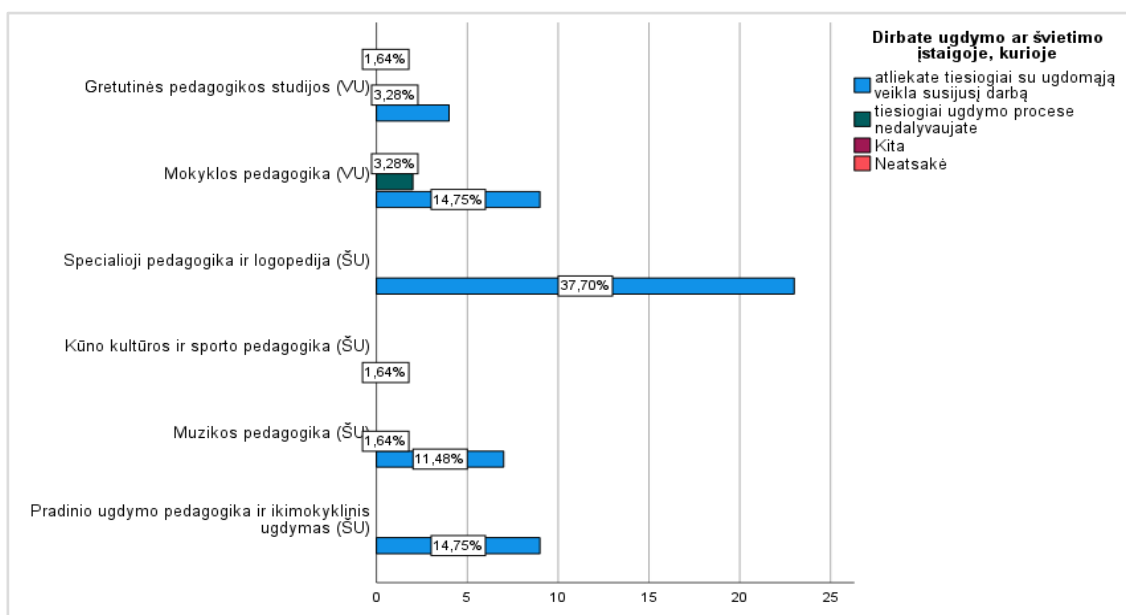
pasilieka dirbti tose savivaldybėse, kuriose yra aukštoji mokykla. Duomenis greičiausiai galima susieti su pastaraisiais metais augančiu mokytojų trūkumu, kai nemaža dalis pedagoginių studijų studentų susiranda darbo vietą ir pradeda savo pedagoginę karjerą dar studijų metais.

Daugiau nei du trečdaliai (86,89 %) pedagoginių studijų absolventų dirba tiesiogiai su ugdymo veikla susijusį darbą. Duomenys pateikti 32 paveiksle.

32 pav. Duomenys apie absolventų atliekamą darbą ugdymo įstaigoje

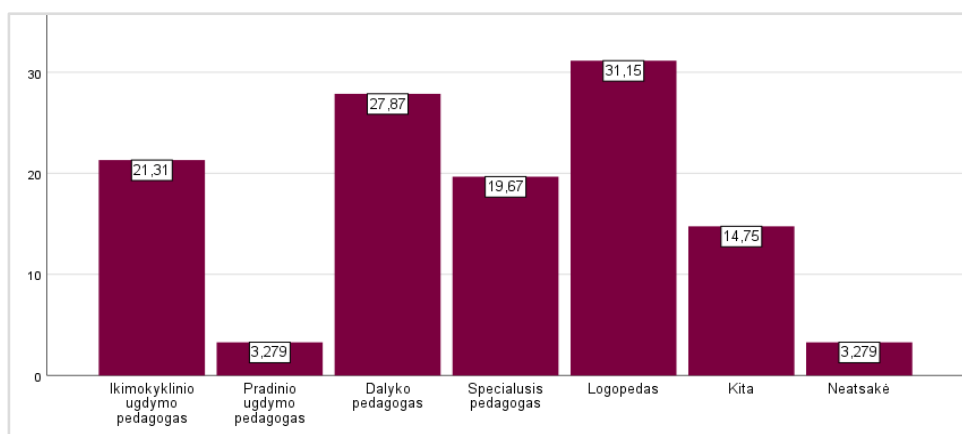
Jeigu prie šių duomenų dar pridėtume 9 VU Vaikystės pedagogikos studijų programos absolventes, įsiliejusias į mokytojų gretas, gautume skaičių, kad tiesiogiai su ugdomąja veikla susijusį darbą dirba beveik 89 % visų apklaustų (pildžiusių tiek e-klausimyną, tiek ranka pildytą klausimyną) absolventų. E-klausimyną pildžiusių absolventų duomenų pasiskirstymas pagal studijų programas pateiktas 33 paveiksle.

33 pav. Duomenų pasiskirstymas pagal studijų programas

Duomenys rodo, kad saugiausiai su ugdomąja veikla susijusį darbą dirba specialiosios pedagogikos ir logopedijos absolventai (37,7 %), mažiausiai – kūno kultūros programos absolventai (1,64 %). Raštu klausimyną atskirai pildžiusių VU Vaikystės pedagogikos absolvenčių duomenys parodė, kad 64,3 % jų dirba mokytojomis, o 21,4 % – tęsia studijas II pakopoje.

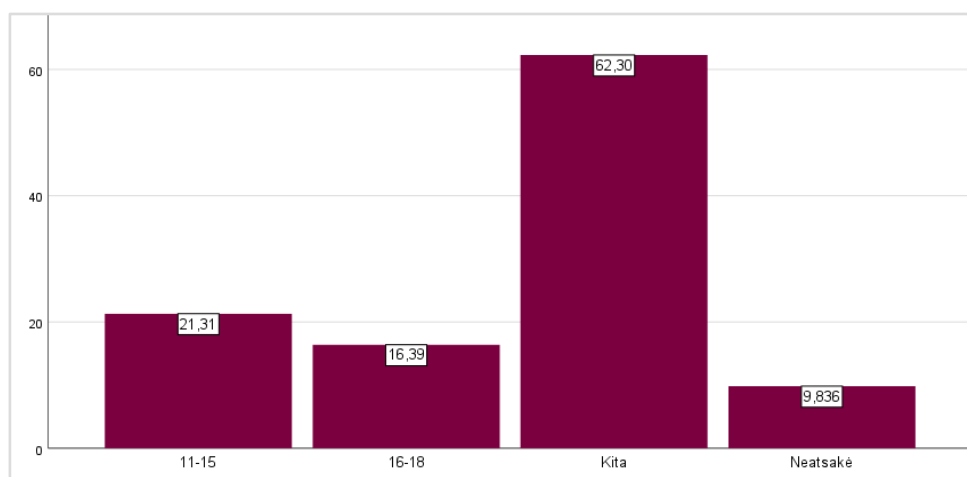
E-apklausoje dalyvių klausta, kokias pareigas jie atlieka ugdymo įstaigoje. Duomenys apie tai pateikti 34 paveiksle.

34 pav. Duomenys apie pareigas ugdymo įstaigoje (%)

Duomenys rodo, jog daugiausiai absolventų ugdymo įstaigose dirba logopedais, dalyko ir ikimokyklinio ugdymo pedagogais. Jeigu prie šių skaičių dar pridėtume mokytojaujančių VU Vaikystės pedagogikos 2020 metų absolvenčių skaičių, pradinio ugdymo pedagogais dirbančiųjų būtų 15,7 % visų tyrimo dalyvių.

Pedagoginių studijų absolventai dirba su įvairaus amžiaus mokiniais. Ugdytinių amžiaus duomenys pateikti 35 paveiksle.

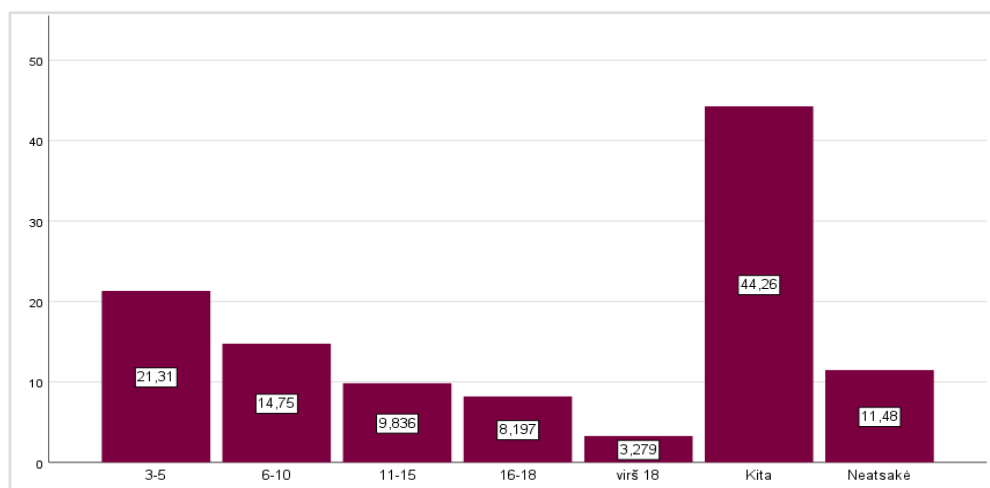

35 pav. Duomenys apie formaliose ugdymo įstaigose dirbančių tyrimo dalyvių ugdytinių amžių (%)

Analizuojant duomenis, pastebėtas šio klausimo formuluotės trūkumas, nes buvo nurodytos tik vyresniųjų mokinių amžiaus grupės. Dėl to didelis procentas informantų žymėjo pasirinkimą „kita“, nes greičiausiai jie dirba su ikimokyklinio amžiaus ir pradinio ugdymo mokiniais. Gal dėl tos pačios priežasties buvo ir didesnis neatsakiusių skaičius.

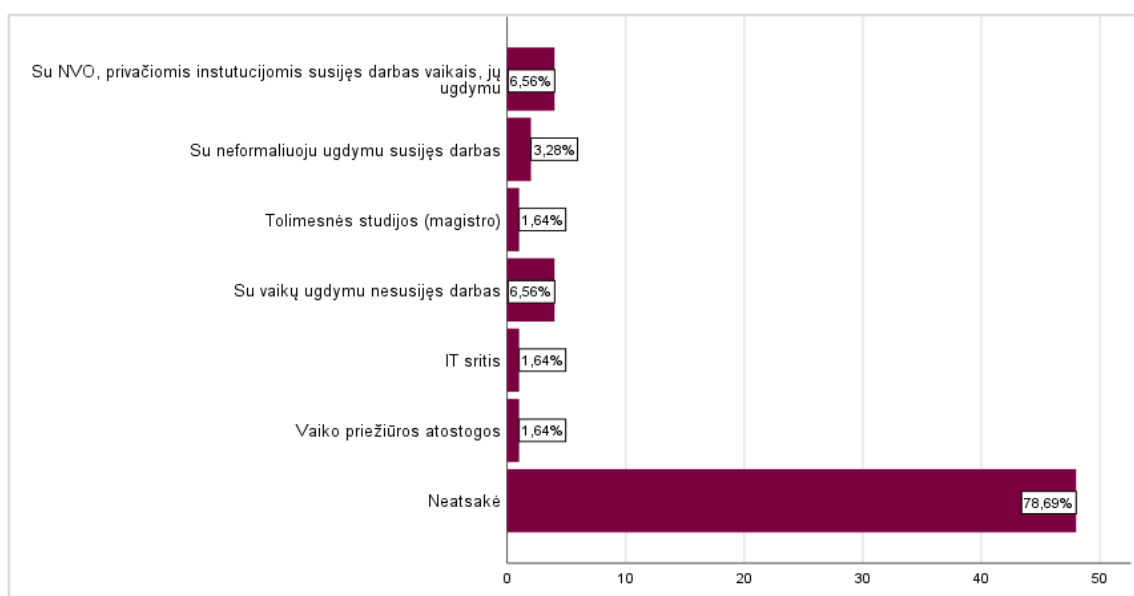
Klausta ir apie ugdytinių amžių neformalaus švietimo įstaigose. Duomenys pateikti 36 paveiksle.

36 pav. Duomenys apie neformaliose ugdymo įstaigose dirbančių tyrimo dalyvių ugdytinių amžių (%)

Šie duomenys taip pat sukėlė abejonių dėl klausimo formuluotės korektiškumo, nes, kaip ir ankstesniame klausime, išryškėjo neaiškumas, kodėl didelis skaičius atsakiusių pasirinko variantą „kita“.

Tyrimo dalyvių buvo prašyta nurodyti, koks jų darbo veiklos pobūdis, jeigu jie nedirba ugdymo įstaigose. Duomenys pateikti 37 paveiksle.

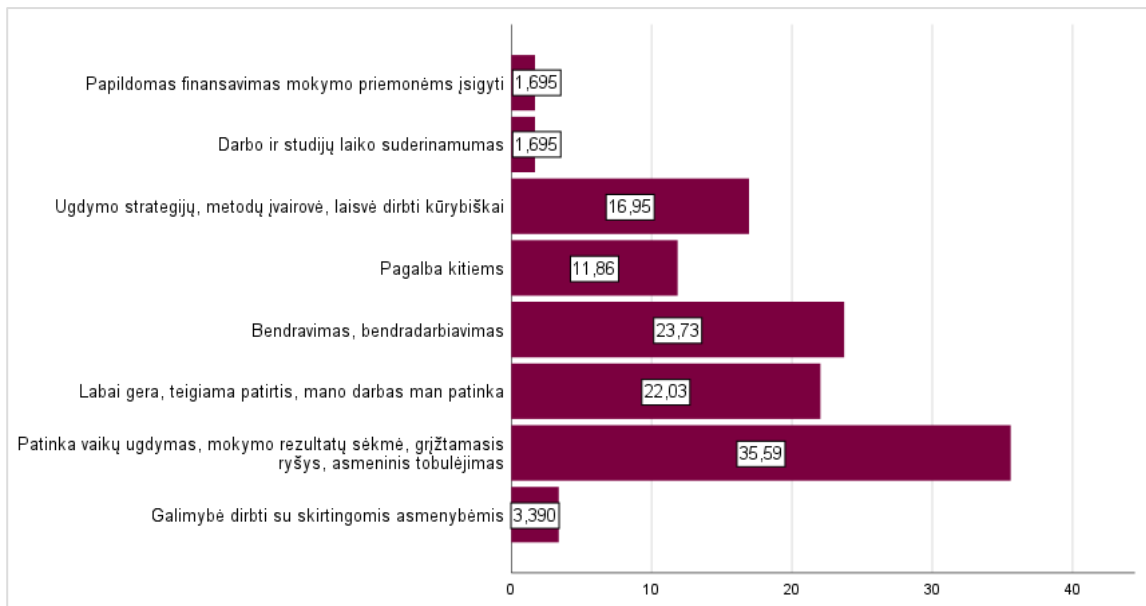

37 pav. Ugdymo įstaigose nedirbančių tyrimo dalyvių veiklos pobūdis

Matyti, kad didelė dalis pildžiusių e-klausimyną pasirinko nenurodyti savo darbo pobūdžio tuo atveju, jeigu jis nėra susijęs su vaikų švietimu ir ugdymu.

Mokykla kaip darbo vieta

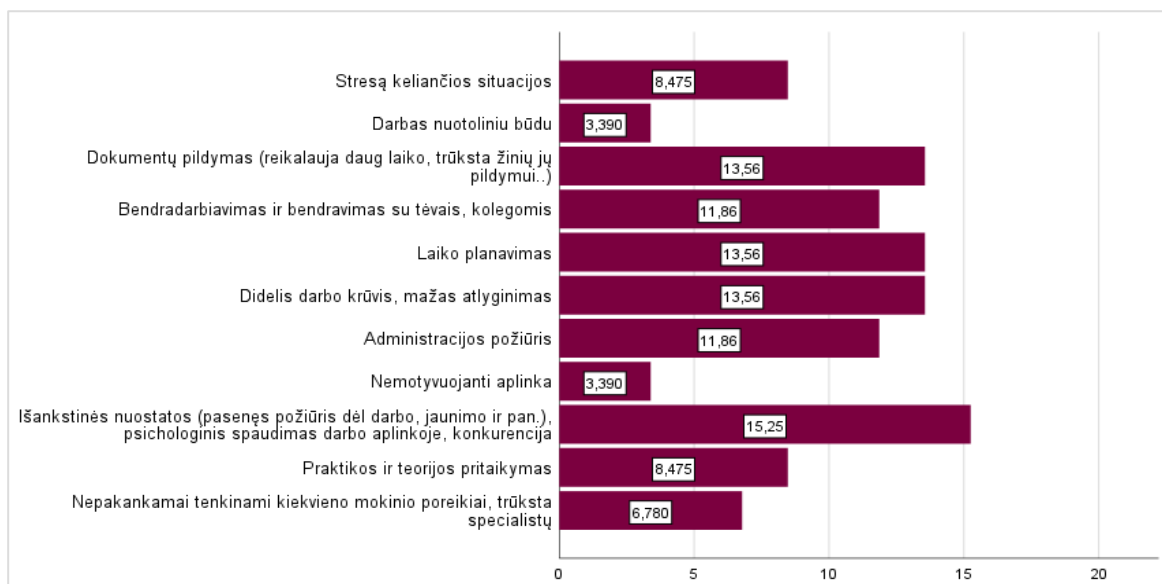
Tyrimo dalyvių buvo prašyta pasidalinti mintimis, kokia yra jų patirtis (geroji ir blogoji) švietimo ir ugdymo įstaigos veikloje. Kokybiškai sugrupuoti duomenys apie tai pateikiami 38 paveiksle.

38 pav. Absolventų nurodyta geroji patirtis ugdymo įstaigoje (%)

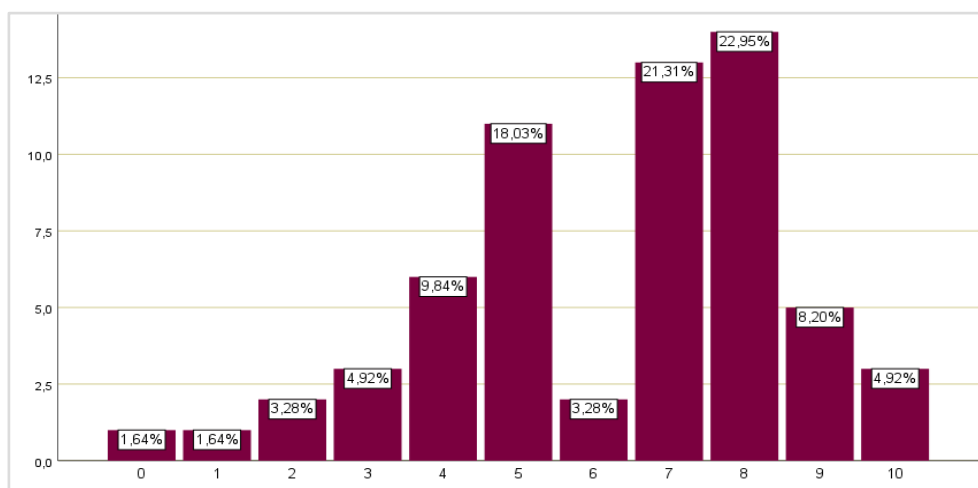
Tyrimo duomenys atskleidė, kad kaip gerąją patirtį absolventai daugiausiai akcentavo jiems mielą darbą su vaikais, pasitenkinimą jų ugdymo rezultatais, grįžtamojo ryšiu ir savo paties asmeninio tobulėjimo galimybėmis (35,59 %). Taip pat pastebėjo pedagoginėje veikloje esančią bendravimo ir bendradarbiavimo galimybę (23,73 %), laisvę taikyti įvairias ugdymo strategijas, metodus bei kūrybiškai dirbti (16,95 %). Kai kurie tyrimo dalyviai atsakė bendrais, nedetalizuojančiais teiginiais, tokiais kaip: *mano darbas man patinka, labai gera patirtis, teigiama patirtis* (22,03 %).

Kokybiškai sugrupuoti reikšmingi teiginiai apie blogąją patirtį ugdymo įstaigoje pateikiami 39 paveiksle.

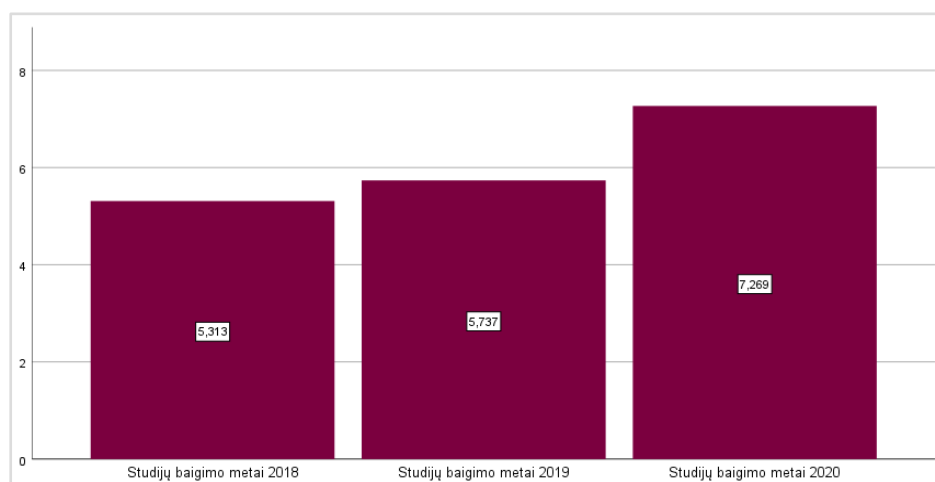
39 pav. Absolventų nurodyta blogoji patirtis ugdymo įstaigoje (%)

Kaip blogią patirtį ugdymo įstaigoje absolventai paminėjo jautę kolektyvo išankstinę negatyvią nuostatą, konkurenciją ir tam tikrą psichologinį spaudimą naujai atėjusio dirbti jauno pedagogo atžvilgiu (15,25 %). Taip pat pastebėjo, kad jų darbe yra daug laiko sąnaudų ir tam tikrų žinių reikalaujančio popierizmo (13,56 %), kad sunku planuoti laiką (13,56 %) ir tai, kad yra didelis darbo krūvis bei jo neatitinkantis atlygis (13,56 %). Rečiau minėta, kad naujoje darbo vietoje kartais susiklosto nepalanki komunikacija su administracija (11,86 %), kolegų kolektyvu, mokinių tėvais (11,89 %), pasitaiko stresą keliančių situacijų (8,47 %). Vis dėlto 10 balų skalėje savo pedagoginės veiklos pradžią daugelis absolventų įvertino tarp 8 – 7 balų. Duomenys apie tai pateikti 40 paveiksle.

40 pav. Duomenys apie absolventų pedagoginės veiklos pradžios įvertinimą 10 balų skalėje

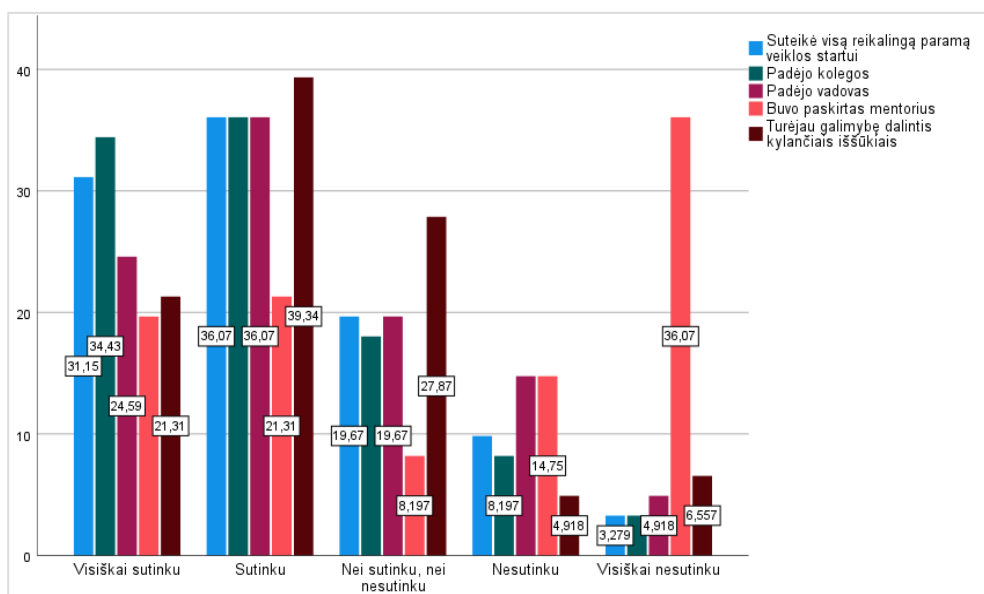
Įvertinus pagal studijų baigimo metus, pedagoginės veiklos pradžios įvertinimo duomenys pasiskirsto gerėjimo linkme. Tai pateikta 41 paveiksle.

41 pav. Duomenų apie absolventų pedagoginės veiklos pradžios įvertinimą 10 balų skalėje pasiskirstymas pagal studijų baigimo metus

Duomenys parodo akivaizdžią tendenciją – kuomet vėliau absolventai baigė savo studijas, tuo geriau jie vertina savo pedagoginės veiklos pradžią. Tai paaiškinti galima arba kaip didelį pirmųjų metų darbo entuziazmą, arba tai galima susieti su laipsnišku pedagoginių studijų kokybės gerinimu.

Tyrimo dalyvių taip pat buvo klausta, kokią pagalbą jie gavo pradėję dirbti ugdymo įstaigoje. Kokybiškai sugrupuotų teiginių duomenys pateikti 42 paveiksle.

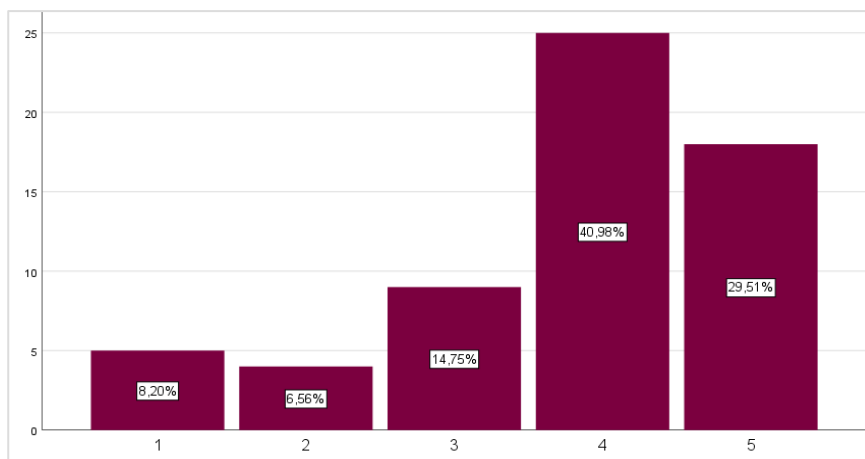
42 pav. Duomenys apie darbo vietoje suteiktą pagalbą

Daugiausiai paramos absolventams suteikė ugdymo įstaigos kolegos (34,43 % visiškai sutinka ir 36,1 % sutinka) ir įstaigos vadovas (24,6 % visiškai sutinka ir 36,1 % sutinka). Pastebėta, kad darbo vietoje jaunesni mokytojai kolektyvu galėjo dalintis visais

kylančiais iššūkiais (21,3 % visiškai sutinka ir 39,3 % sutinka). Mažiausiai absolventai pažymėjo, kad jiems buvo paskirtas mentorius (14,8 % nesutinka ir 36,1 % visiškai nesutinka).

Pasitenkinimas studijomis ir įgytomis kompetencijomis

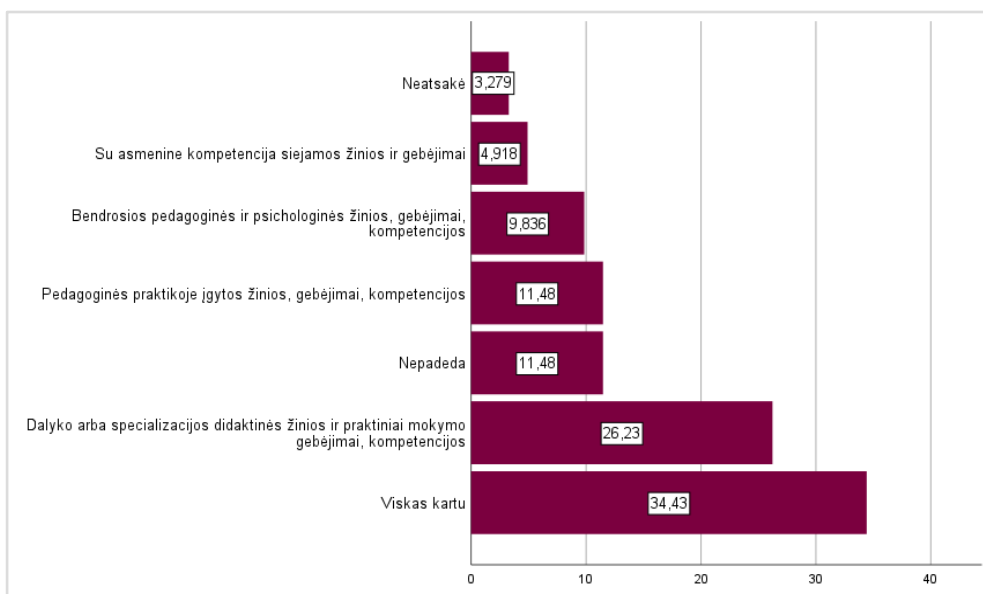
Tyrimo dalyvių buvo prašyta savo pasitenkinimą šiuo metu atliekama pedagogine veikla įvertinti 5 balų skalėje. Duomenys pateikti 43 paveiksle.

43 pav. Duomenys apie pasitenkinimą šiuo metu atliekama pedagogine veikla 5 balų skalėje

Pastebėta, kad apie du trečdaliai atsakiusiųjų savo šiuo metu atliekamą pedagoginę veiklą vertina aukščiausiais 5 ir 4 balų įvertinimais (5 balais – 29,51 %; 4 balais – 40,98 %).

Taip pat buvo siekta išsiaiškinti, kaip jiems pradėjus pedagoginę veiklą darbo vietoje padeda studijų metu įgytos kompetencijos ir patirtis. Duomenys apie tai pateikti 44 paveiksle.

44 pav. Duomenys apie tai, kaip dirbti padeda studijų metu įgytos kompetencijos (%)

Duomenys rodo, kad daugiausiai absolventų mano, jog jiems padeda visos studijų metu įgytos kompetencijos (34,43 %). Taip pat kaip padedančios darbe išskirtos dalyko ar specializacijos didaktinės žinios, gebėjimai (26,23 %). Taip pat kaip naudingos darbe pažymėtos ir pedagoginėje praktikoje įgytos kompetencijos (11,48 %). Visgi, panašus absolventų skaičius (11,48 %) nurodė, kad studijų metu įgytos kompetencijos jiems nepadeda. Tai gali būti atsakymai tų absolventų, kurie dirba su pedagogine veikla nesusijusį darbą.

Pedagoginių studijų absolventų buvo klausta, ko jie pasigenda vertindami studijų metu įgytą žinių, gebėjimų ir kompetencijų patirtį. Duomenys apie tai pateikti 45 paveiksle.

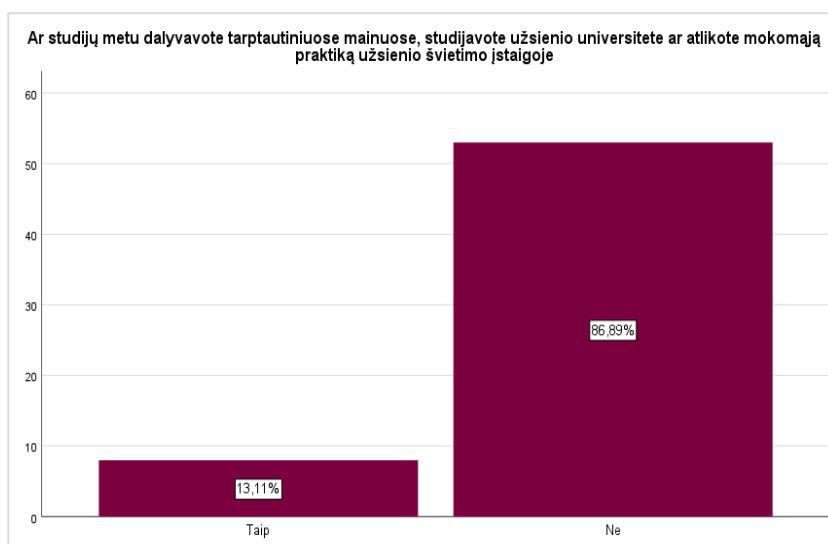

45 pav. Duomenys apie studijų metu įgytą žinių, gebėjimų ir kompetencijų stoką (%)

Tyrimas atskleidė, kad pedagoginėse studijose daugiausiai pasigendama praktinės veiklos taikymo kompetencijų (27,87 %), tai nurodė beveik trečdalis klausimyną užpildžiusių asmenų. Kiek mažiau absolventų (24,59 %) minėjo, kad studijose jiems trūko bendrųjų pedagoginių ir psichologinių studijų teikiamų kompetencijų (*mokinių pažinimo, pedagoginių sistemų išmanymo, specialiųjų poreikių atpažinimo* ir pan.). Rečiau buvo minėtos (16,39 %) su dalyko ar specializacijos mokymu susijusios didaktinės kompetencijos. Atsakydami į šį klausimą kai kurie respondentai savo atviruose atsakymuose kalbėjo ne apie trūkstamas kompetencijas (13,11 %), o dalis iš viso nepateikė jokie atsakymo (4,91 %). Informacinių technologijų taikymo gebėjimų trūkumas paminėjo labai retai (1,63 %).

Tarptautiškumas pedagoginėse studijose

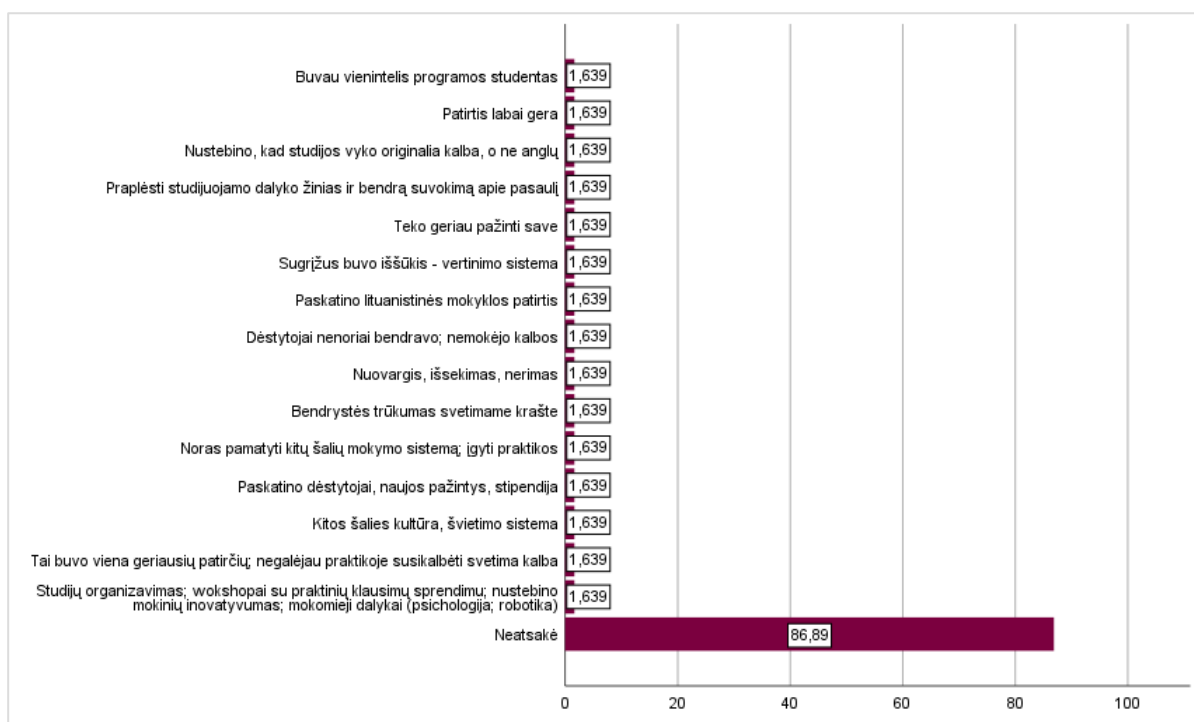
Tam tikra dalis klausimyno klausimų buvo skirti išsiaiškinti tarptautiškumo situaciją pedagoginėse studijose. Klausta, ar absolventai savo studijų metu dalyvavo tarptautiniuose mainuose, studijavo užsienio universitetuose, atliko praktiką užsienio ugdymo įstaigose. Duomenys apie tarptautiškumą studijose pateikti 46 paveiksle.

46 pav. Duomenys apie tarptautiškumą pedagoginėse studijose

Apklausa rodo, kad tarptautiškumas pedagoginėse studijose nėra labai išplėtotas. Tik apie 13,11 % absolventų nurodė studijų metu turėję tarptautinių studijų užsienio universitetuose arba praktikos užsienio švietimo institucijose patirties. Šie duomenys atliepia bendrą Lietuvos aukštojo mokslo tarptautiškumo situaciją. Valstybės kontrolės duomenimis, buvo siekta, kad iki 2020 metų tarptautinių studijų galimybėmis pasinaudotų apie 20 % aukštojo mokslo studentų, tačiau pasiektas rodiklis – tik 4 %. Pedagoginių studijų programų absolventų mobilumas vidutiniškai siekė apie 5 %, nes 5 (iš 15) pedagogus rengiančių aukštųjų mokyklų konkretus laikas praktikai ar studijoms užsienyje nenumatytas (Ar užtikrinama studijų kokybė aukštosiose mokyklose: Valstybės kontrolės audito ataskaitos santrauka, 2021 07 08; file:///C:/Users/Hp_1/Downloads/ar-uztikrinama-studiju-kokybe-aukstosiose-mokyklose.pdf).

Absolventų, dalyvavusių tarptautinių studijų ar praktikos veiklose prašyta pasidalinti savo patirtimi. Jų klausta, kas paskatino rinkti tarptautinę veiklą? Kaip vertinate šią patirtį? Su kokiais netikėtumais (tiek maloniais, tiek ne) susidūrėte? Duomenys pateikti 47 paveiksle.

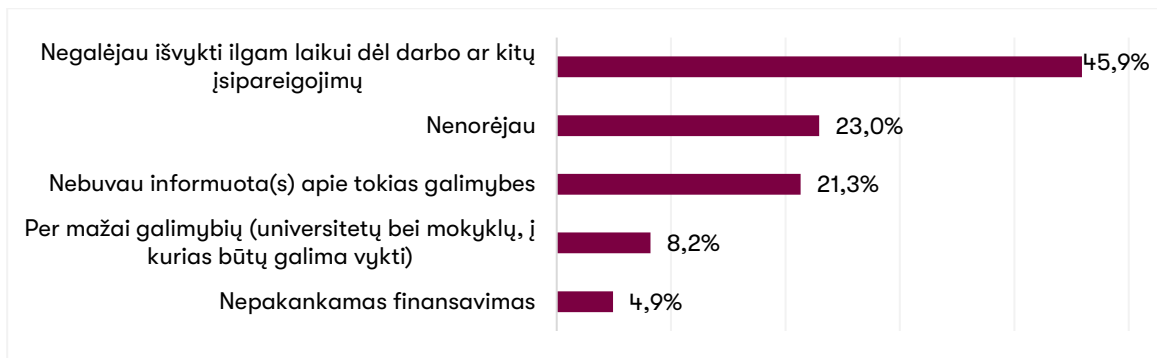

47 pav. Tarptautinių mainų pasirinkimo motyvai ir patirtys (%)

Analizuojant duomenis pastebėta, kad dideliai daliai neatsakius į šį klausimą (86,89 %), kiti atsakymai labai išsibarstė. Greičiausiai ne visai korektiškai buvo pateiktas šis klausimas. Todėl matyti, kad dauguma į jį neatsakė, o atsakiusieji minėjo labai skirtingus, individualius motyvus ir įvairias patirtis. Visą šių medžiagą sudėtinga grupuoti, matyti tik, kad buvo susidurta tiek su teigiama, tiek su neigiama tarptautinių studijų mainų patirtimi. Kaip pozityvios patirtys, teigiami, skatinantys dalykai buvo minėti: lituanistinės mokyklos patirtis; patirtis labai gera; teko geriau pažinti save; pažinta kitos šalies kultūra, švietimo sistema; praplėstos studijuojamo dalyko žinios ir bendras suvokimas apie pasaulį; realizuotas noras pamatyti kitų šalių mokymo sistemą, įgyti praktikos; paskatino dėstytojai, naujos pažintys, stipendija; žavėjo studijų organizavimas, workshopai su praktinių klausimų sprendimu. Stebino inovatyvumas, mokomųjų dalykų pasiūla (psichologija, robotika) pasiūla; tai, kad teko bendrauti ne anglų, bet originalia kitos šalies kalba; kad tapo vieninteliu šios programos studentu. Pastebėtos šios su tarptautiniais mainais susijusios negatyvios patirtys: dėstytojai nenoriai bendravo, nemokėjo kalbos; svetimame krašte trūko bendrystės; jautė nuovargį, išsekimą, nerimą; sugrįžus susidūrė su iššūkiu – vertinimo sistema.

Siekta išsamiau suprasti nedalyvavimo tarptautiniuose mainuose priežastis. Duomenys apie tai pateikti 48 paveiksle.

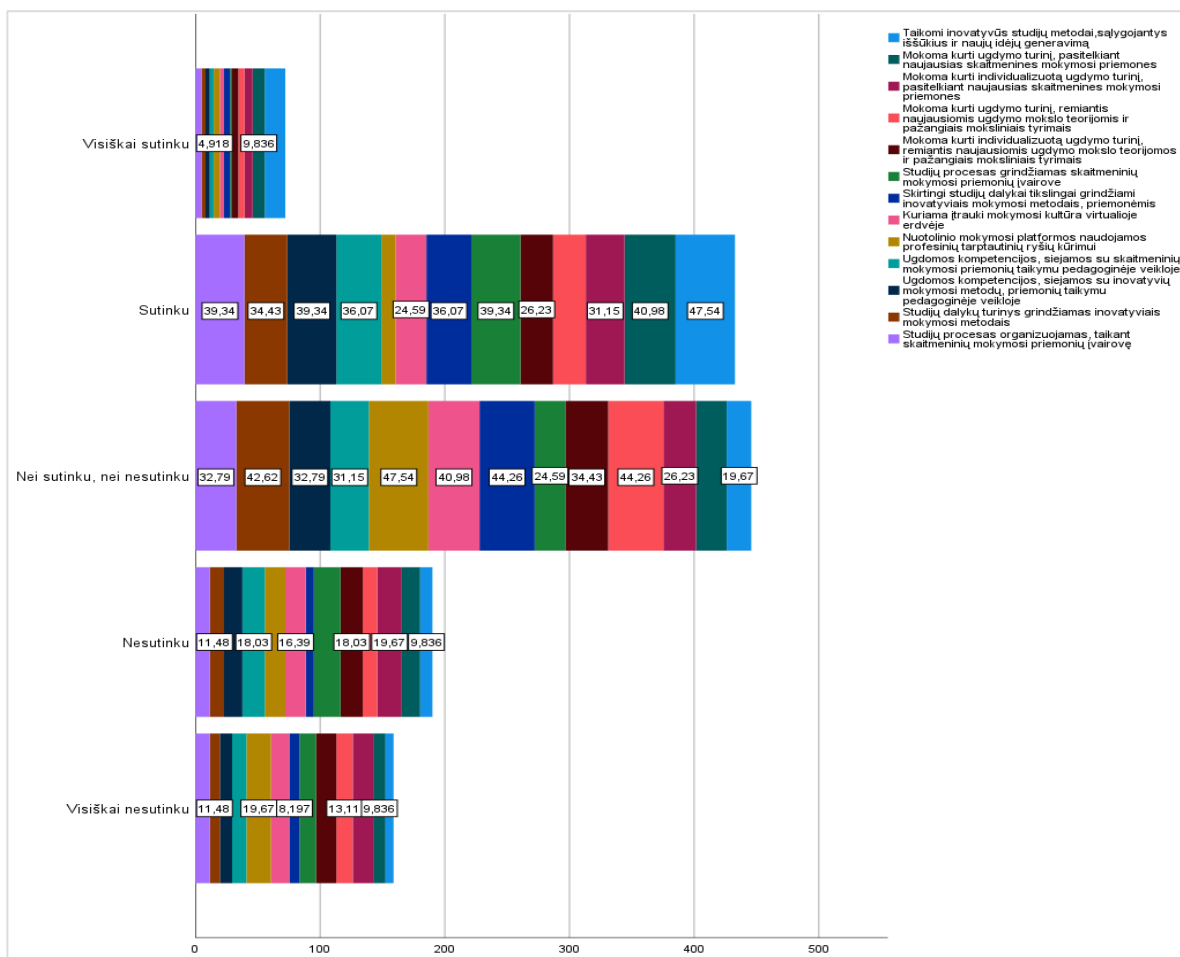

48 pav. Duomenys apie nedalyvavimo tarptautinių mainų programose priežastis (%)

Beveik pusė respondentų (45,90 %) teigė, kad jie negalėjo išvykti dėl priimtų darbo ar kitų įsipareigojimų. Tai atliepia bendrą situaciją Lietuvos aukštojo mokslo studijose, kai pastebima, kad nemaža dalis studijuojančiųjų dar ir dirba arba yra sukūrę šeimas ir augina mažamečius vaikus. Sunku paaiškinti gana didelį skaičių (22,95 %) teigiančių, kad nenori dalyvauti tokios tarptautinių mainų programose, bet tai gali būti susiję su tais pačiais įsipareigojimais, tik nedetalizuojant jų. Išryškėjo ir viena tarptautinių mainų programų problema – informacijos trūkumas, nes dalis absolventų (21,31 %) teigė, kad nebuvo gavę informacijos apie tokias galimybes. Dalis respondentų (13,11 %) neatsakė į šį klausimą.

Studijų inovatyvumas

Siekiant išsiaiškinti apie studijų metu taikytus inovatyvius studijų ir mokymosi metodus, absolventams buvo pateikta visa eilė teiginių, jie galėjo rinktis atsakymus: visiškai sutinku; sutinku; nei sutinku, nei nesutinku; nesutinku; visiškai nesutinku. Duomenys pateikti 49 paveiksle.

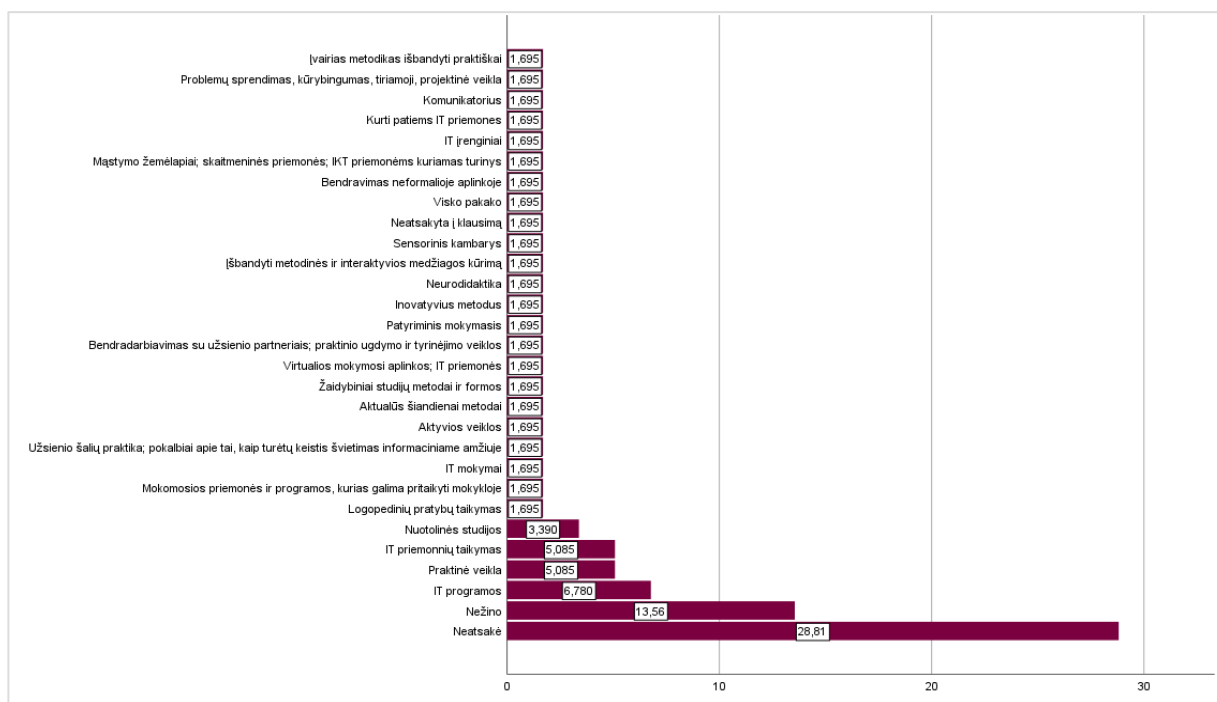

49 pav. Studentų nuomonė apie jų pedagoginėse studijose taikytus inovatyvius studijų ir mokymosi metodus

Duomenys rodo, kad daugiausiai pritarimo surinko teiginys, kad studijose taikomi *inovatyvūs studijų metodai, sąlygojantys išsūkius ir naujų idėjų generavimą*. Su teiginiu visiškai sutiko apie 10 %; sutiko – beveik pusė apklaustųjų (47,54 %). Nei sutiko, nei nesutiko – apie 20 %; nesutiko – apie 10 %; visiškai nesutiko – apie 10 % respondentų. Antras daugiausiai pritarimo balsų surinkęs teiginys, kad *studijų procesas organizuojamas taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę*. Su šiuo teiginiu visiškai sutiko apie 5 %, sutiko apie 40 %, nei sutiko, nei nesutiko – 33 %, nesutiko – 11 %, visiškai nesutiko – 11 % atsakiusiųjų. Dėl kai kurių teiginių balsai pasidalijo pusiau. Pavyzdžiui, toks buvo teiginys, kad studijose *mokoma kurti ugdymo turinį pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones*. Su šiuo teiginiu visiškai sutiko apie 10 %, sutiko – apie 40 %, nei sutiko, nei nesutiko – apie 20 %, nesutiko – apie 20 %, visiškai nesutiko – apie 10 % absolventų. Mažiausiai pritarimo surinko teiginys, kad studijų metu *nuotolinio mokymosi platformos naudojamos profesinių tarptautinių ryšių plėtojimui*. Su šiuo teiginiu visiškai sutiko apie 5 %, sutiko – apie 5 %, nei sutiko, nei nesutiko – apie 50 %, nesutiko – apie 20 %, visiškai nesutiko – apie 20 % apklaustųjų. Tai patvirtina kitų naujausių tyrimų išvadas, jog

nuotolinio mokymosi platformas įsisavinome pandemijos metu, o iki COVID-19 pandemijos šios mokymosi ir komunikavimo formos nebuvo pakankamai išnaudojamos.

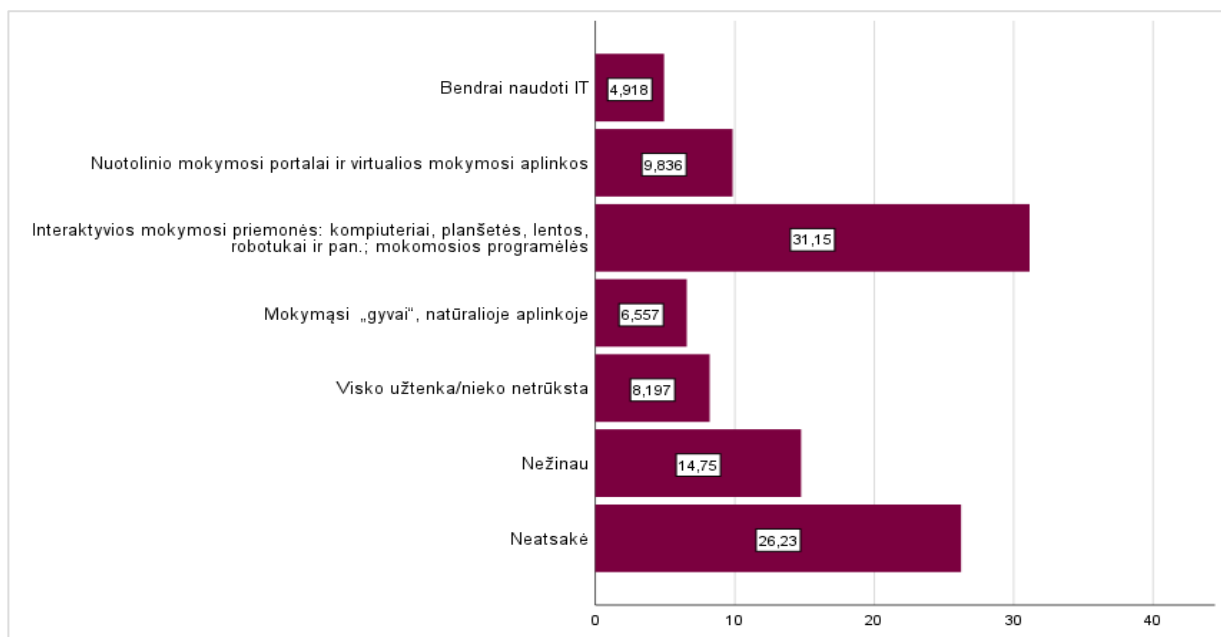
Pedagoginių studijų absolventų buvo paklausta, kokius inovatyvius metodus ir priemones jie rekomenduotų ateityje įtraukti į studijas. Duomenys pateikti 50 paveiksle.

50 pav. Absolventų siūlomi į pedagogines studijas įtraukti inovatyvūs metodai ir priemonės

Analizuojant duomenis pastebėta, kad apie trečdalis absolventų į šį klausimą apskritai neatsakė (28,81 %) arba teigė, kad nežino ką pasiūlyti (13,56 %). Kiti jų atsakymai stipriai išsibarstė, nes vieni teikė bendresnius pasiūlymus, pavyzdžiui, taikyti daugiau patyriminio mokymosi ir praktinių veiklų (5,085 %), siūlė daugiau taikyti IT (programas 6,780 % ir priemones 5,085 %) ir nuotolinio mokymosi sistemas (3,390 %). Kiti savo atsakymuose minėjo konkrečias skaitmenines mokymosi programas, pavyzdžiui, Kahoot, Quizzlet, Canva ir kt., dar kiti siūlė konkrečias mokymo priemones, tokias kaip Bee-Bot, Blue-Bot robotai arba specializuotas mokymosi priemones, tokias kaip Forbrain, Brainboy, Sensorinis kambarys ir pan.

Absolventų klausta, kokias skaitmenines priemones jie rekomenduotų įtraukti į studijų procesą. Duomenys pateikti 51 paveiksle.

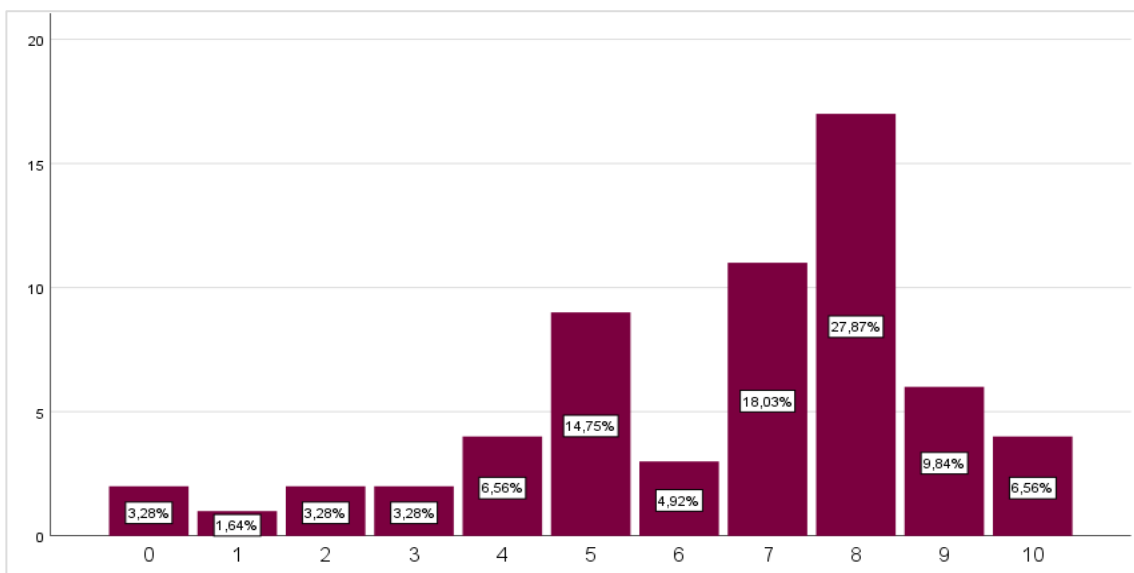

51 pav. Absolventų siūlymai, kokias skaitmenines priemones jie rekomenduotų įtraukti į studijų procesą

Duomenys rodo, kad apie trečdalis (26,23 %) apklaustųjų į klausimą neatsakė, apie 15 % teigė nežinantys ką pasiūlyti, o dalis (8,197 %) teigė, kad visko jų buvusiose studijose pakanka. Iš tų, kurie pateikė pasiūlymus, apie trečdalis (31,15 %) nurodė, kad reikėtų daugiau taikyti priemones, tinkamas interaktyviam mokymuisi (*kompiuterius, planšetes, interaktyvias lentas, įvairias mokomąsias programėles*). Apie 10 % atsakiusių absolventų minėjo nuotoliniam mokymui/si skirtų mokymosi platformų naudojimą (Moodle, Zoom; MS Teams). Dar buvo pasiūlyta taikyti mokymąsi „gyvai“ natūralioje aplinkoje (6,557 %), minėta, kad reikia bendrai daugiau taikyti IT (4,918 %).

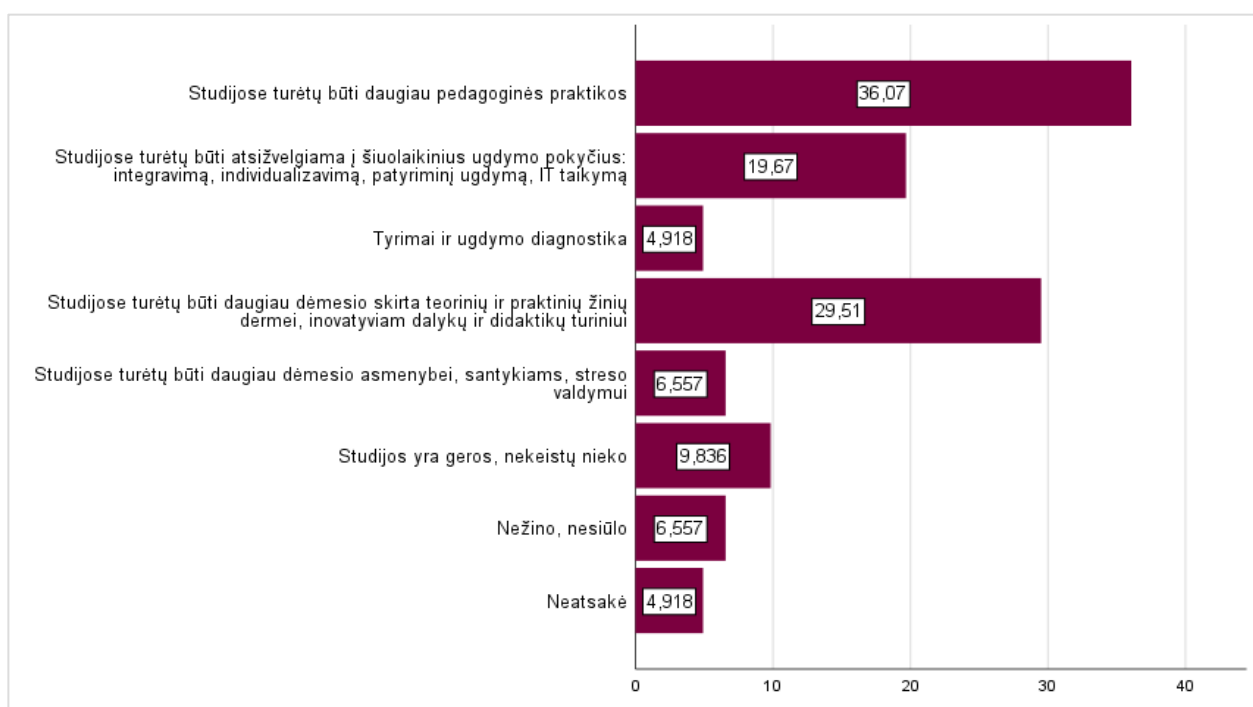
Pastebėjimai ir pasiūlymai studijų kokybės gerinimui

Įvertindami savo lūkesčius studijų metu ir dabarties veiklos realybėje, beveik pusė studentų renka įvertinimą 7 – 8 balais. Taigi, matyti, kad jų studijų lūkesčiai daugiau yra patenkinami nei nepatenkinami. Šie duomenys pateikti 52 paveiksle.

52 pav. Lūkesčių studijų metu įvertinimas dabarties veiklos realybėje

Absolventų buvo paklausta, kokios studijos turėtų būti, jei jie šiuo metu rinktųsi pedagogines studijas. Atsakymų duomenys pateikti 53 paveiksle.

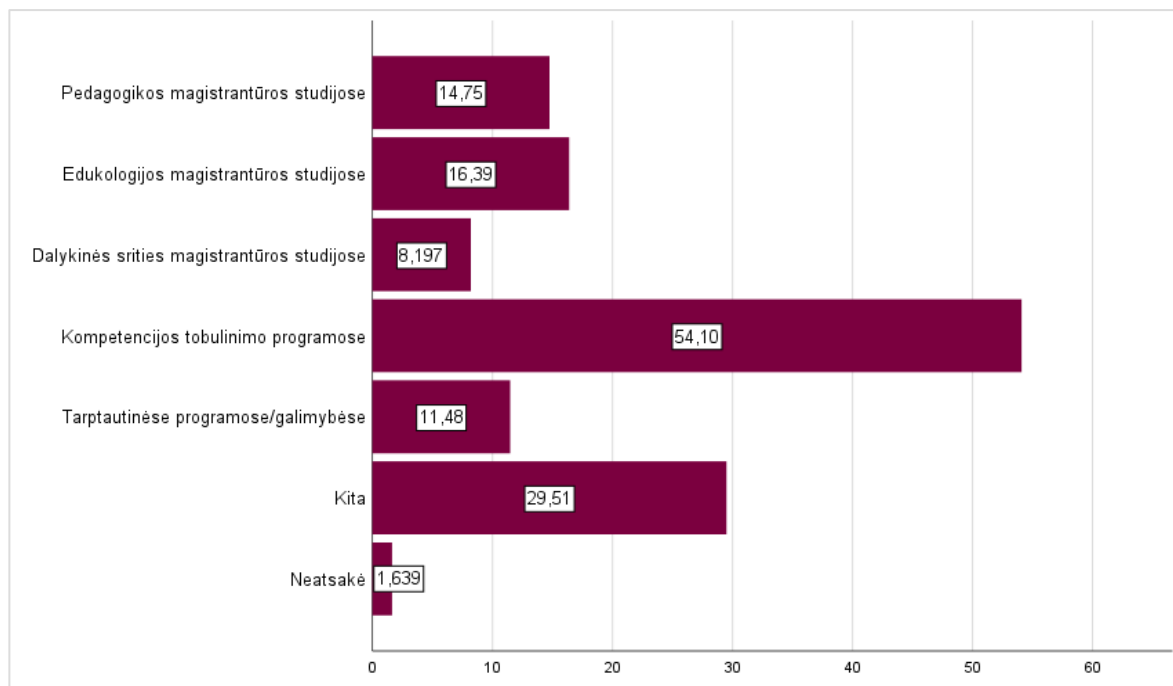

53 pav. Absolventų atsakymai, kokios studijos turėtų būti, jei jie šiuo metu rinktųsi pedagogines studijas

Pastebėta, kad daugiausiai buvo paminėtas (36,07 %) didesnis pedagoginės praktikos poreikis studijose. Taip pat pastebėtas (29,51 %) teorijos bei praktikos žinių dermės poreikis bei inovatyvus dalykų ir jų didaktikų turinys. Absolventai rekomenduo, kad studijų turinyje būtų daugiau atsižvelgiama į šiuolaikinius ugdymo pokyčius (19,67 %), t.y. ugdymo integravimą; individualizavimą; patyriminį ugdymą; IT taikymą ir pan. Apie 10

proc. absolventų siūlytų nieko nekeisti, nes jų studijos buvo pakankamai geros. Dar apie dešimtadalis respondentų neatsakė arba atsakė, kad nežino arba, kad nieko nesiūlo.

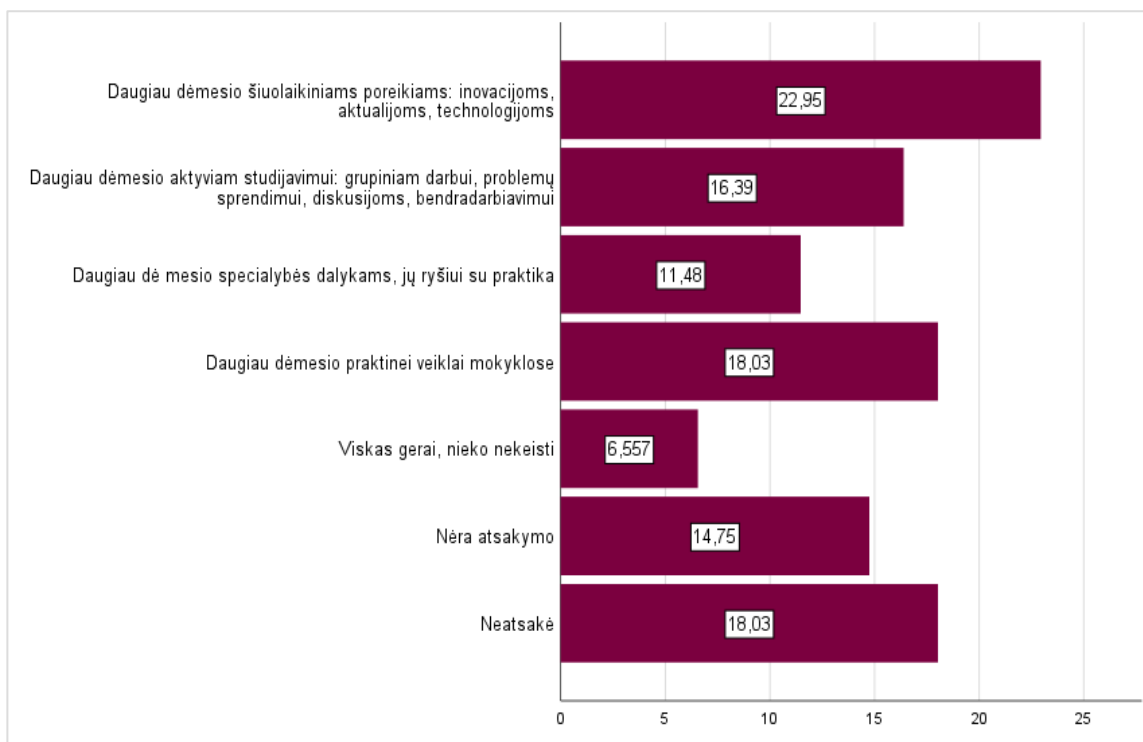
Visi suprantame, kad pedagoginės studijos nesuteikia baigtinių žinių, gebėjimų ir kompetencijų. Todėl absolventų buvo paklausta, kaip jie ketina realizuoti tolesnio profesinio tobulėjimo poreikius. Duomenys pateikti 54 paveiksle.

54 pav. Absolventų atsakymai, kaip jie planuoja realizuoti tolesnio profesinio tobulėjimo poreikius

Tyrimas atskleidė, kad daugiau nei pusė visų apklaustųjų (54,10 %) ketina savo profesines kompetencijas toliau tobulinti įvairiose kompetencijų tobulinimo programose. Apie trečdalis jų mano, kad tobulėti jiems padėtų antrosios studijų pakopos studijos, minėjo pedagogikos (14,75 %) ir edukologijos (16,39 %) magistrantūros studijas. Trečdalis rinkosi atsakymą „Kita“.

Paskutiniu klausimyno klausimu absolventų buvo pasiteirauta, kokių jie turėtų pasiūlymų pedagoginėms studijoms tobulinti. Duomenys pateikti 55 paveiksle.

55 pav. Absolventų pasiūlymai studijoms tobulinti

Rezultatai rodo, kad beveik trečdalis jų (32,78 %) į klausimą neatsakė, arba atsakė nekonkrečiai (pavyzdžiui, kad jau atsakyta kituose klausimuose). Tie, kurie kažką siūlė, minėjo, kad daugiau dėmesio reiktų kreipti į šiuolaikinius poreikius: inovacijas, aktualijas, technologijas (22,95 %). Buvo pastebėtas didesnis praktinės veiklos mokyklose poreikis (18,03 %), siūlyta daugiau dėmesio skirti aktyviam studijavimui, tokioms veikloms kaip grupinis darbas, bendradarbiavimas, problemų sprendimas, diskusijos (16,39 %). Dalis absolventų (6,557 %) mano, kad pedagoginėse studijose viskas yra gerai ir siūlo nieko nekeisti.

SP Vaikystės pedagoga grįžtamasis ryšys.

UMI 2020 metais studijas baigė pirmoji Vaikystės pedagogikos studijų programos grupė, į kurią taip pat buvo kreiptasi suteikti grįžtamąjį ryšį apie studijas. Vertinant studijų kokybę, svarbūs absolventų atsiliepimai, apibūdinantys tam tikras esmines dimensijas:

- Pasirinkimą dirbti mokytoju baigus pirmosios pakopos studijas;
- Absolventų atsiliepimai apie studijų programos turinį ir pasiūlymai programos tobulinimui.

Pirmajai dimensijai atskleisti pasirinkti klausimai: *Ar dirbate ugdymo įstaigoje? Su kokio amžiaus mokiniais dirbate? Kokie jūsų darbo mokykloje džiaugsmas ir nusivylimas? Ar jaučiate pasitenkinimą mokytojo darbu? Kokie motyvai paskatino nesirinkti pedagoginio darbo? Gal studijuojate magistrantūroje? Kokioje programoje?*

Antrajai dimensijai atskleisti buvo pateikti klausimai: *Kaip vertinate Vaikystės pedagogikos studijų programos turinį jau būdamas mokytojomis? Kas naudingiausia jūsų šiandieniniame darbe? Kokių turite pasiūlymų Vaikystės pedagogikos studijų programos tobulinimui?*

Tyrimo metodai – anketinė apklausa, aprašomoji statistika. Tyrimui atlikti parengta pusiau uždaro tipo anketa, pateikti (5 – demografinio pobūdžio (apie tai, kur, su kokio amžiaus mokiniais dirba; ar studijuoja arba ketina studijuoti toliau); 3 – apie kasdienio darbo mokykloje džiaugsmus ir liūdinančius aspektus bei pasitenkinimą mokytojo darbu; 2 – apie naudingiausias studijų dalykus mokytojaujant ir pastebėjimus bei pasiūlymus programos tobulinimui.

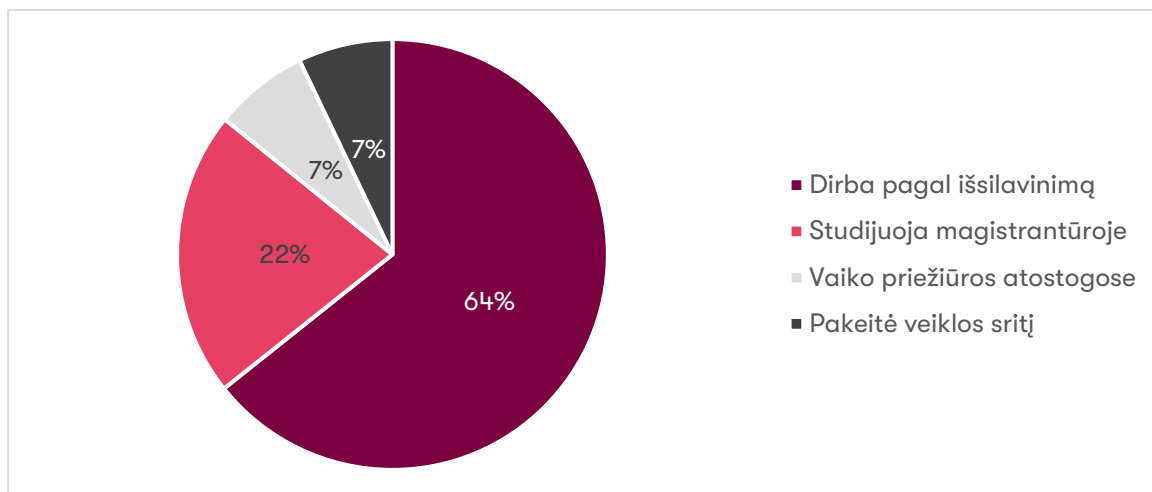
Apdorojant apklausos duomenis skaičiuotas atsakymų procentinis dažnis (%) bei atlikta kokybinė atvirų klausimų analizė, grupuojant prasmingai reikšmingus atsakymus į atvirus klausimus. Tyrimo duomenys iliustruojami paveikslais ir lentelėmis.

Tyrimo imtis. Tyrime dalyvavo 14 (100 %) 2020 metų VU Vaikystės pedagogikos bakalauro studijų programos absolventų.

Tyrimo rezultatai

Ar dirba mokykloje? Jei taip, kokioje?

Absolventų atsakymų duomenys apie darbą mokyklose pateikti 56 paveiksle.

56 pav. VU Vaikystės pedagogikos absolventų (N-14) veikla baigus studijas

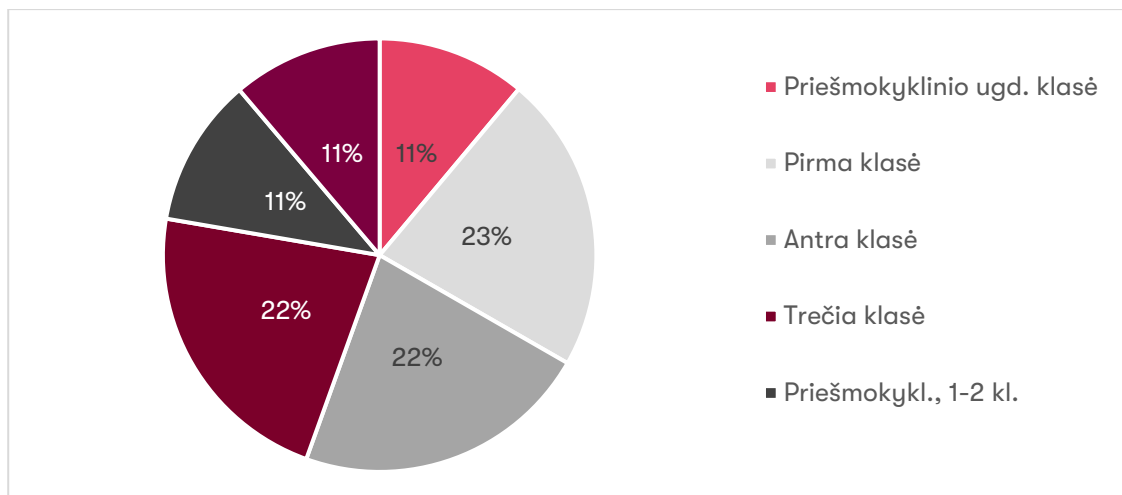
Kaip minėta, 2020 metais studijas baigė 14 absolventų. Iš visų baigusiujų studijas 8 merginos dirba pradinių klasių mokytojomis mokyklose (5 – valstybinėse, 3 – privačiose), o 1 mergina dirba neformaliojo švietimo lauke (užsienio kalbų klubuose, kalbų mokyklose). Iš viso nedirba mokyklose – 5 absolventės: 3 nedirbančios mokykloje šiuo metu studijuoja magistrantūroje; 1 – pasuko grožio industrijos keliu; 1 augina vaikelį. Vadinasi, 64,3 % Vaikystės pedagogikos studijų programos absolventų dirba pedagoginį darbą ir ugdo

pradinių klasių mokinius. 21,5 % tęsia studijas antroje studijų pakopoje. 7,1 % - vaiko priežiūros atostogose, 7,1 % - pasirinko kitą veiklos sritį.

Kokiuose švietimo lygmenyse dirba, kokio amžiaus mokinius ugdo?

Dirbančių pagal baigtą specializaciją absolventų buvo paprašyta nurodyti, su kokio amžiaus mokiniais yra dirbama. Duomenys pateikti 57 paveiksle.

57 pav. Mokinių, su kuriais dirba Vaikystės absolventės amžius (nurodant klases)

Didžiausia vaikų amžiaus įvairovė stebima neformaliame švietime – kalbų mokyklėlėje, klube. Kita pedagogė su skirtingo amžiaus vaikais dirba privačioje mokykloje. Tik dvi absolventės mokykloje gavo pirmųjų klases ir savo mokinius ugdo nuo pradinės mokyklos pradžios. Keturioms pradedančiosioms mokytojoms tenka tęsti kitų mokytojų pradėtą darbą (2-3 klasėse).

Kokius gyvenimo mokykloje džiaugsmus ir liūdinančius dalykus patiria?

Absolvenčių buvo klausta, kokiomis nuotaikomis gyvena pirmaisiais savo savarankiško darbo metais, kokius džiuginančius ir liūdinančius dalykus pastebi savo kasdieniame darbe. Atviro klausimo kokybinės analizės duomenys pateikti 14 ir 15 lentelėje.

14 lentelė. Absolvenčių nuomonė apie džiuginančius darbo mokykloje aspektus

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai*
Pasitenkinimas profesine veikla ir rezultatais N-11 / 42,4 %	Mokiniai ir apčiuopiamas grįžtamasis ryšys N-1	Mokiniai 😊; Gera, kai pavyksta sukurti jaukią, psichologiškai saugią aplinką klasėje, kurioje vaikai ne vien gerai jaučiasi, bet ir nori mokytis; Labai smagu, kai pavyksta tinkamai diferencijuoti ir suteikti užduotis, keliančias tinkamus iššūkius įvairiems mokiniams; Smagu, kai vaikus užduotys „užkabina“, jie padaro daugiau nei reikalauji, noriai imasi iššūkių; Labai gera, kai yra galimybė suteikti mokiniui asmeninį ir gilų grįžtamąjį ryšį, asmeniškai aptarti jo darbą bent kelias minutes (ironiška, kad tam galimybę suteikė būtent nuotolinis mokymasis); Mokinių noras mokytis; Mokiniai (pakankamai savarankiški, didžioji klasės dalis į mokslus žiūri labai rimtai ir tai suteikia papildomos motyvacijos paruošti kokybišką turinį); Mokiniai. Rudenį atliktas klasės sociometrinis tyrimas parodė, kad klasėje nėra atstumtų vaikų. Man tai didelis laimėjimas!; Mokinių šypsenos; draugiški, bendraujantys ir žingeidūs vaikai; Džiaugiuosi po pusmečių įvertinimų matydama savo mokinių daromą pažangą!; ... jaučiau pareigą kurti bendradarbiaujančią ir bendruomenišką klasės atmosferą.
Pasitenkinimas mokyklos bendruomene ir kultūra N-8 / 30,7 %	Geras kolektyvas N-5	Kolektyvas (bendradarbiaujantis, visada padėsiantis); palaikantis kolektyvas; Draugiškas ir padedantis, palaikantis kolektyvas; Puikūs kolegos! [...] kai kurie iš jų yra užsieniečiai, atvykę iš Ispanijos ir Argentinos, tad labai įdomi patirtis dirbti tokia kolekyve; Jaunatviškas ir žingeidus, kūrybinio mąstymo nestokojantis kolektyvas.
	Tėvų įvertinimas N-2	Smagu, kai įvertina tėvai; geranoriški tėvai.
	Fizinė ugdymo aplinka N-1	Aplinka (mano klasė, kompiuterių klasė).
Pasitenkinimas asmeninių kompetencijų realizavimu N-7 / 26,9 %	Galimybė realizuoti idėjas, atskleisti gebėjimus N-4	Didelė laisvė realizuoti savo idėjas, Aplinka leidžianti bandyti ir tobulėti; galimybė realizuoti savo gebėjimus ir parodyti stipriąsias savybes; Naujos galimybės, pažintys, nauji dalykai.
	Asmeninė ūgtis N-3	Darbas man patinka ir sekasi gerai. Iškyla įvairių klausimų, bet tiek su pagalba, tiek pati gebu į juos atsakyti ir tobulėti; Mano pačios kaip mokytojos ir asmenybės ūgtis; Mokykla skatina tobulėti.

* Nustatyti 26 reikšmingi teiginiai

Išanalizavus duomenis pastebėta, kad dirbant pedagoginį darbą dažniausiai absolventų teigiamos emocijos siejamos:

- su profesionalumo paieškomis, įrodymu, kad jaunas mokytojas irgi geba pasiekti akivaizdžių ugdymo rezultatų;
- su pozityvia mokyklos bendruomenės aplinka bei kolektyvo, mokinių tėvų gebėjimu palaikyti jauną mokytoją;
- su asmeninio augimo ir savęs realizavimo galimybėmis.

15 lentelė. Absolvenčių nuomonė apie liūdinančius darbo mokykloje aspektus

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai *
Nepasitenkinimas susijęs su įgytomis profesinėmis kompetencijomis N-11 / 52,4 %	Pradžioje patirti sunkumai - nusivylimas savimi, savo darbo rezultatais N-5	<i>Atrodo mokai mokai tuos mokinius, bet neaišku, ką jie išmoko ir ar iš vis išmoko; Kartais liūdina, kai nesugebu visiems vienodai išaiškinti mokomojo dalyko ir kažkas lieka nesupratęs, o iš to ateina ir nusivylimas savimi; kartais atrodo, kad mažai žinių vaikai iš manęs gauna, kad galiausiai geriau, bet nepadarau, atsiranda nepasitikėjimas savimi; Jaučiausi nepasiruošusi tam, ko iš manęs darbas pareikalavo. Užtruko kol supratau, kad didaktika, dalykai nėra svarbiausi, kad svarbiau prisijaukinti vaikus, kurti klasės taisykles, klimatą; Jaučiausi beviltiškai, nes iš pradžių nesijaučiau mokytoja. Nežinojau, kad tai normalu, tad iš savęs reikalavau daugiau nei reikėtų.</i>
	Žinių trūkumas N-4	<i>Labai trūksta žinių apie mokinių vertinimą. [...] daug papildomai mokausi ir gilinuosi į vertinimą; Žinių ir įgūdžių trūkumas: emocinio intelekto, klasės valdymo; trūksta žinių, kaip padėti vaikams augti emociškai, kad jie mažiau pyktųsi tarpusavyje, geriau spręstų konfliktus, ir klasėje būtų daugiau ramybės; nesu visiškai tvirta priešmokyklinukų ugdyme, kartais pritrūkstu idėjų informatikos veikloms jų amžiaus grupei arba negaliu susitvarkyti su jų elgesiu.</i>
	Laiko trūkumas N-2	<i>Gaila, kad mokant gyvai gali suteikti mažai dėmesio kiekvienam vaikui, nes jų tiek daug (savo klasėje turiu 25 mokinius); Laiko trūkumas.</i>
Nepasitenkinimas susijęs su mokyklos bendruomene N-5 / 23,8 %	Neadekvatus požiūris į NŠ mokytojus N-1	<i>Pasitaiko mokinių ir jų tėvų, kurie į NŠ mokytojus, nežiūri taip pat rimtai kaip į mokytojus, dirbančius formaliajame ugdyme. Kartais jaučiasi toks „ai, ką čia ta būrelio mokytoja...“.</i>
	Kolegų pastabos N-1	<i>Kartais liūdina vienos kolegės pastabos, bet čia tikriausiai „nesutampantys biolaukai“.</i>
	Problemos su bendruomene N-1	<i>Žinoma, būna situacijų, susijusių su mokykla, tėvais ar mokiniiais, bet jos trumpalaikės, išsprendžiamos ir įveikiamos.</i>
	Prasta ugdymo bazė N-1	<i>Mokant gyvai liūdina skurdoka mokymosi erdvė, kurią sunku pritaikyti mokinių reikmėms (mažai vietos, trūksta baldų).</i>
	Mokinių motyvacijos stoka N-1	<i>Kai kurių mokinių motyvacijos stoka.</i>
Nepasitenkinimas susijęs su asmeninėmis kompetencijomis N-5 / 23,8 %	Sunkus darbas N-3	<i>Pirmi metai mokykloje buvo be galo sunkūs. Niekas neįspėjo, kaip bus dirbant su pirmokais; Bėgalinis nuovargis ir galvojimas, kad ne viską padarau kaip reikia; daug labai neaiškių dalykų yra mokytojos darbe (tiek su dokumentais, tiek su ugdymu).</i>
	Savęs vertinimas N-2	<i>Suvokimas, kad negali būti tobulas ir visko aprėpti; Liūdina mano pačios saviplaka.</i>

* Nustatytas 21 reikšmingas teiginys

Neigiamas emocijas lemia žinių stoka ir nepasitikėjimas savo profesinėmis kompetencijomis: dalykinės, didaktinės, mokinių pažinimo, santykių problemos. Pastebėta, kad išskirtinai sudėtingas yra darbas su pirmokais („niekas neįspėjo kaip bus dirbant su pirmokais“). Patyrus asmenines nesėkmes neretai nusiviliama tiek savimi, tiek mokykla, tiek apskritai švietimu. Tik vėliau ateina brandesnis realybės jausmas ir supratimas, kad neįmanoma, jog viskas būtų tobula. Kita vertus, tai, ką pastebi absolventės, ką jos išgyveno yra būdinga pradedančiajam mokytojui (pirmas mokytojo raidos etapas).

Apibendrinus pirmųjų metų darbo mokykloje patirtis, pastebima jautri pradedančiųjų mokytojų reakcija į mokyklos bendruomenėje išskylančius nesklandumus:

- menką mokinių mokymosi motyvaciją;
- kolegų, mokinių tėvų pastabas;
- prastą /nepakankamą mokymosi aplinką.

Ar jaučia pasitenkinimą mokytojo darbu?

Klausta apie absolventų pasitenkinimą savo darbu. Kokybiškai sugrupuoti absolventų atsakymų duomenys pateikti 16 lentelėje.

16 lentelė. Absolvenčių pasitenkinimo savo darbu įrodymai

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai *)
Pasitenkinimas mokinių ugdymo rezultatais, jų pasiekimais N-10 / 50 %	Galimybės dalytis akcentavimas N-4	<i>Patinka dalintis savo žiniomis ir džiugu, kai mokiniai susidomi dėstomu dalyku; Dirbdama mokytojo darbą prisidedu prie naujos kartos ugdymo, žinių ir gebėjimo perdavimo; nes turiu galimybę pritaikyti žinias, idėjas išsineštas iš universiteto; Džiugina galimybė kūrybiškai mokyti jaunąją kartą.</i>
	Mokinių augimo pastebėjimas N-3	<i>Smagu, kad šiais mokslo metais sugrįžo mokytis beveik visi praeitų metų mokiniai. Labai įdomu stebėti, kaip jie tobulėja – tai suteikia prasmės šiam darbui; augimą labiausiai tai pajaučiu mentorysčių metu (laikas po pamokų individualiam darbui su 1-3 vaikais), kai pakalbinusi vaikus mažesnėse grupelėse pastebėjau jų pažangą bei džiaugsmus ar nusivylimus ir galiu padėti; nes galiu padėti vaikui augti ir tobulėti.</i>
	Santykio su mokiniais mezgimas N-3	<i>Mane veža jausmas, kad esu reikalinga; Taip. Man patinka dirbti su vaikais, matyti jų norą mokytis, pažinti, jų šypsenas ir visas emocijas, kurias mes patiriam drauge. Jie jau tapo mano šeima ☺. Tai mano gyvenimo prasmė; Jaučiu, kad esu ten, kur ir turiu būti. Darbui ruošiuosi su dideliu noru, mokykloje jaučiuosi gerai, motyvuota, išklaudyta.</i>
Pasitenkinimas suvokiant švietimo prasmę, reikšmę ateities visuomenei N-4 / 20 %	Galimybė paveikti, prisidėti prie kitų ugdymo N-3	<i>Visada jaučiau poreikį dirbti prasmingą darbą. Tai prasmingiausia, ką galiu įsivaizduoti – paliesti, formuoti ir kurti kitų gyvenimus, formuoti požiūrį į pasaulį.</i>
	Sunkumų nepaisymas N-1	<i>Jaučiu pasitenkinimą Mokytojo darbu, nors šis darbas be galo vargina, bet tuo pat metu apdovanoja už įdėtą laiką ir pastangas.</i>
Pasitenkinimas suvokiant savo asmeninį augimą N-4 / 20 %	Tobulėjimo įvardijimas N-3	<i>Džiaugiuosi ir jaučiu, kaip visapusiškai tobulėju kartu su savo mokiniais (džiugu, kai kartais ir jie pastebi mano klaidas); [...] jaučiu pasitenkinimą savo darbu, pačios savęs paieškomis, kaip ieškojimais kaip geriau atlikti savo darbą; Šiuo metu tikrai jaučiu, nes praėjus pusei metų jau gebu geriau planuoti, pavyksta neblogai praveisti pamokas, jaučiu ryšį su mokiniais ir jų tėvais, kartais išsina diferencijuoti.</i>
	Kūrybos laisvės pastebėjimas N-1	<i>Tai galimybė savarankiškai planuoti ugdymo turinį, tobulinti savo gebėjimus ir prisiimti atsakomybę.</i>
Prasmės paieškos tebevyksta N-2 / 10 %	Balansavimas tarp sunku-lengva N-2	<i>Dirbu naujoje darbo vietoje. Dar adaptuojuosi prie naujos tvarkos, tėvų, mokinių. Būna sunkių dienų. Ne visuomet jaučiuosi gerai; Nebesijaučiu visada siaubingai pavargusi (l pusmečio patirtis).</i>

* – nustatyta 20 reikšmingų teiginių

Tyrimo duomenys leidžia teigti, kad visos mokyklose dirbančios absolventės jaučia pasitenkinimą mokytojo darbu. Analizuojant jų pasisakymus matyti, kad jos akcentuoja keletą skirtingų aspektų. Pasitenkinimas mokytojo darbu išreiškiamas:

- pasitelkiant pozityvių pedagoginių santykių ir ugdytinių pasiekimų augimo įrodymus;

- suvokiant savo darbą kaip indėlį į reikšmingą švietimo ir ugdymo vaidmenį ateities visuomenei;

- įžvelgiant šio darbo teikiamas galimybes nuolatiniame savo asmenybės tobulinimui.

Abejonių daugiausiai sukelia nuovargis dėl didelio darbo krūvio. Atsakymus galėjo lemti ir padidėjęs darbo krūvis dirbant nuotolinio mokymosi sąlygomis. Kitas abejonių keliantis aspektas susijęs su adaptacijos darbo vietoje sunkumais.

Kokios priežastys lėmė apsisprendimą pasukti kitu keliu?

Kaip minėta, 5 absolventės šiuo metu nedirba mokyklose, taigi, klausta, kodėl taip nusprendė. Duomenys pateikti 17 lentelėje.

17 lentelė. Priežastys, kodėl absolventės šiuo metu nedirba mokyklose

Vaiko auginimas (N-1)	<i>Nes norėjau tapti mama 😊</i>
II-os pakopos studijų pasirinkimas (N -3)	<i>Nebuvau iki galo apsisprendusi, ar tikrai noriu eiti į mokyklą, todėl nusprendžiau tęsti studijas, įgauti daugiau žinių, kompetencijų, kurios pravers ateityje; Ryžto trūkumas skubėti į mokyklą. Todėl nusprendžiau dar šiek tiek „paaugti“ ir pasisemti žinių, kurios atvertų galbūt ir didesnes galimybes darbe. Nusprendžiau studijuoti, nes norisi pagilinti savo kaip tyrėjos gebėjimus, įgauti naujų žinių ir gebėjimų. Praėjus pirmajam semestruui matau, kad iš šių studijų tam tikrų kursų paskaitų / seminarų sužinojau labai naudingų dalykų, metodų, kurie reikalingi ir dirbant su pradinių klasių mokiniais. Pasirinkimo studijuoti ir iš karto po studijų baigimo nedirbti mokytoja nelaikau pasukimu kitu keliu, nes ateityje planuoju dirbti šį darbą 😊. Be to, pabaigus studijas mano gyvenamojoje vietoje nebuvo laisvų darbo vietų pradinių klasių mokytojo pozicijai užimti. Tad viskas remiasi į asmenines paskatas (norą įgyti naujų gebėjimų ir žinių) bei į finansus. Jau prasidėjus naujiems mokslo metams svarsčiau darbinėti į mokyklą, tačiau dėl karantino situacijos nusprendžiau to nedaryti, nes viskas labai neapibrėžta, tiek dėl galimo mokytojos darbo, tiek dėl mano studijų paskaitų vykdymo būdo. Taigi, apsisprendžiau, kad saugiausias variantas šiuo metu studijuoti ir dirbti su studijomis nesusijusį darbą.</i>
Kitos veiklos pasirinkimas (N – 1)	<i>Supratimas, kad kitos veiklos teikia didesnį malonumą.</i>

Daugiausiai argumentų pateikta aiškinant apie antrosios pakopos studijų pasirinkimą. Tęsti studijas pasirinktoje srityje skatina noras augti, pagilinti kai kuriuos profesinius gebėjimus ar užpildyti pasirengimo spragas. Studijų antrojoje pakopoje greičiausiai nereikėtų laikyti posūkiu kitu keliu, nes studijos švietimo ir ugdymo kryptyje kaip tik rodo gilesnį apsisprendimą likti ir tobulėti šioje srityje.

Jeį tęsia studijas magistrantūroje, ką ir kur studijuoja?

Iš trijų magistrantūroje studijuojančių merginų dvi mokosi VDU ŠA (Išimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vadyba; Švietimo vadyba ir lyderystė), o viena tęsia studijas VU, studijuoja Švietimo ir ugdymo krypties magistrantūroje.

Kaip vertina Vaikystės pedagogikos studijų programos turinį jau būdamos mokytojomis? Kas naudingiausia šiandieniniame darbe?

Siekiant išsiaiškinti Vaikystės pedagogikos studijų programos turinio naudingumą ir kokybę buvo klausta, kaip studijų turinį absolventai vertina kai jau yra baigę studijas, kai jau dirba pasirinktoje srityje ar kitur. Kokybiškai išanalizuoti ir sugrupuoti reikšmingų teiginių duomenys pateikti 18 lentelėje.

18 lentelė. Absolvenčių įžvalgos apie studijų turinio naudingumą šiandieniniame darbe

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai *
Didaktinės kompetencijos N-15 / 62,5 %	Skirtingų dalykų didaktikos žinių ir gebėjimų nauda N-10	Nors šiuo metu nesu pradinį klasių mokytoja, bet visi studijuoti dalykai labai praverčia mokinius mokant užsienio kalbų; Visos žinios, įgytos per didaktikų paskaitas leidžia suplanuoti įdomesnes pamokas: įtraukti darbelius, piešimą, gamtamokslines veiklas, matematiką, sportą ir pan.; Universitete gavau daug didaktinių žinių. Dėl to esu laiminga. Naudingiausia dalykinio turinio valdymas; [...] nes padėjo tvirtą pedagogikos pagrindą, išmokė vesti pamokas, davė labai daug konkrečių būdų, kaip sudominti, padėti mokiniams įsivertinti, kaip juos įtraukti į lietuvių pamokas; studijų metu įgijau gana gilų supratimą apie istorijos ugdymą pradinėje mokykloje – kodėl tai svarbu ir kaip tai daryti. Dar daug ko neišbandžiau, bet nekantrauju tai padaryti; Labai naudingos didaktikos žinios; Kadangi vedu tik matematikos, informatikos bei dailės ir technologijų pamokas, tai būtent šie universitetiniai dalykai labiausiai ir padeda vedant pamokas; Labiausiai, tikriausiai, įsiminė dalykų didaktikos (lietuvių kalbos, matematikos, gamtos mokslų); Praktiniame darbe labai praverė Informatikos dalykas (nebepamenu, kaip jis tiksliai vadinas), dar praktikų metu ėmiau taikyti šiame dalyke įgytas žinias, ugdyti mokinių informatinį mąstymą; Per didaktikas gavau idėjų, kaip prasmingai ir įdomiai organizuoti pamokas, veiklas, įskiepijo reflektuoti savo atliktą darbą.
	Gilaus ugdymo turinio supratimo nauda N-3	Neretai kolegos kreipiasi į mane, kad patarčiau kaip kokias temas sudėlioti; Studijos „išlaisvino mąstymą“ užduočių rengimas (darbas be vadovėlio). Ir dabar dažnai kuriu vaikams užduotis pati. Tai, kartu, ne tik ruošimasis pamokai, bet ir kūrybinė veikla. Tai skatina ir dabar neapsiriboti tik vadovėliu, galbūt, į kai kurias užduotis pažvelgti plačiau ir jas išnaudoti įvairiau; Dalykų dermę jaučiu. Žinau kurioje klasėje kokias temas mokosi per lietuvių kalbą ir tai leidžia man lengviau planuoti pamokų turinį, nes kol kažko neišmoko gimtojoje kalboje, tol negaliu to mokyti užsienio kalboje.
	BP ir mokymo priemonių analizės nauda N-2	Labai padėjo vadovėlių turinio apžvalgos, tai padeda man šiandieniniame darbe atkreipti į tam tikrus dalykus dėmesį, lengviau atsirinkti mokomąjį turinį; Vertingas supažindinimas su bendrosiomis programomis.
Praktiniai gebėjimai N-4 / 16,7 %	Pedagoginės praktikos nauda N-3	Taip pat šiandieniniame darbe labai praverčia studijų praktikos – jų metu labai daug pamačiau, išmokau, galėjau išbandyti, o praktikų seminarai padėjo pamatyti praktiką apmąstyti; [...] Praktikos seminarai irgi buvo aukso vertės; Daug praktikų, kuriomis iš esmės labai didžiuojuosi. Turėjau galimybę išvykti į Briuselio Europos mokyklą man atvėrė platesnį požiūrį į ugdymo galimybes.
	Praktinių edukacijų nauda N-1	Įsiminė II kurso pavasario semestro krašto pažinimo praktika. Pamačiau daug vietų, kur galima nuvykti į edukacijas su mokiniais. Keletą jų jau teko aplankyti su savo klase arba per vaikų vasaros stovyklas, kuriose anksčiau dirbdavau.
Gilios dalykinės žinios N-3 / 12,5 %	Dalykinių žinių nauda N-3	Turėjome tikrai gerų paskaitų, kurias prisiminus kuriu įdomias ir informatyvias pamokų veiklas; Daugumos dalykų turiniu labai džiaugiuosi. Man labai padėjo dalykinės paskaitos. Sužinojau daug informacijos, kurią dabar galiu pritaikyti; Naudingiausi dalykai, kurie daugiausiai davė kaip asmenybei ir mamai: pasaulio vaikų literatūros kursas (pasirinktas kaip papildomas dalykas), kokybiniai tyrimai (išmokė ieškoti informacijos, skaityti straipsnius, suprasti kaip atliekami tyrimai) ir istorija (galimybė pasikartoti pasaulio istoriją, pažvelgti į ją iš pedagogo perspektyvos, Lietuvos istorijos pasikartojimas, įsigilinimas į tarpukario istoriją).
Bazinis profesinis išprusimas N-2 / 8,3 %	Mokinių pažinimo, ugdymo teorijos nauda N-2	Naudingiausia tai supratimas, kad mokiniai skirtingi ir jiems reikalinga užduočių diferenciacija; [...] džiaugiuosi, kad mokiausi apie vaikų psichologiją, dabar žinau, kaip reikia spręsti kylančius konfliktus.

* Nustatyta 24 reikšmingi teiginiai

Išanalizavus atsakymus matyti, kad absolventės akcentuoja studijose įgytą visapusiškai gilų ugdymo proceso išmanymą: įsigilinimą į pradinio ugdymo bendrųjų programų (BP) turinį; įvairių mokymo strategijų, būdų, priemonių, ugdymo kontekstų įvairovės supratimą; ugdymo planavimo ir organizavimo gebėjimų išugdymą. Buvo paminėtos įgytos kompetencijos motyvuoti mokinius, kurti įdomų ugdymo turinį,

organizuoti ugdymo procesą (vesti pamokas ir edukacijas), padėti mokiniams įsivertinti mokymosi pasiekimus. Pastebėtina, kad šias jų kompetencijas pripažįsta ir didesnę darbo patirtį turintys pedagogai, kurie kaip kolegos kreipiasi pagalbos į jaunąjį mokytoją. Pastebėta ir studijose įgyjamų praktinių gebėjimų svarba, kuriuos ugdo praktinės seminarų ir pratybų veiklos, praktinis krašto pažinimo kursas bei dažnai minėta pedagoginė praktika. Keletas respondentų minėjo, kad didesnį teorijos ir praktikos ryšį jautė studijuojant LEU. Apibendrinus informantų teiginius matyti, kad absolventės paminėjo esminius studijų programos sandus:

- bazinį pedagoginį ir psichologinį išprusimą;
- įvairių mokslo sričių dalykines žinias;
- stiprias įvairių sričių didaktines kompetencijas.

Kokių turi pasiūlymų Vaikystės pedagogikos studijų programos tobulinimui?

Absolvenčių prašyta patarti, pasiūlyti, pasidalyti savo įžvalgomis, kaip tobulinti Vaikystės pedagogikos studijų programos turinį. Pastebėjimų sulaukta nemažai, teiginiai buvo kokybiškai grupuojami priskiriant juos prie tam tikrų studijų programos dalykų sandų. Kokybiškai sugrupuoti teiginiai pateikti 19 lentelėje.

19 lentelė. Absolventų pasiūlymai studijų programos tobulinimui

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai *
Pasiūlymai tobulinti bazinių pedagoginių ir psichologinių disciplinų turinį N-27 / 64,4 %	Siūloma įvesti naujų dalykų N-9	Retorika. Oratorystės menas; Bendravimas ir bendradarbiavimas su tėvais; Emocinis intelektas; Trūko praktinių gebėjimų ugdymo, kaip tvarkytis su mokinių emocine nebranda, padėti jiems spręsti konfliktus, kurti saugią ir ramią atmosferą klasėje; IKT. Daugiau dėmesio skirti IKT programai, suteikti būsimiems mokytojams daugiau žinių, kaip mokyti vaikus dirbti su kompiuteriu, supažindinti su įvairiomis programomis, kurios palengvintų ir atvertų mokytojai daugiau galimybių; Pradėjusi dirbti jaučiau žinių stoką apie mokytojų „popierizmą“ , metinių planų kūrimą bei mokinių pusmečių/metinių įvertinimų rašymą; Darbas su dienynu, klasės vadovo veikla (apie tai nebuvo kalbama), taip pat kai kurių dalykų, kuriuos mokiausi nepritaikau, nes jų nereikia; SUP. Būtų naudinga specialiosios pedagogikos pagrindai. SUP vaikų yra beveik kiekvienoje klasėje. Ne visiems jiems reikia papildomo asistento, tačiau žinios ir konkretūs būdai, kaip atpažinti ir tikslingai padėti tokiems vaikams yra neįkainojam; kaip dirbti su specialiujų poreikių turinčiais vaikais, kitataučiais vaikais ar tiesiog lietuvių kalbos nemokančiais ar jų labai prastai mokančiais lietuviais vaikais, grįžusiais iš užsienio; Kaip bendrauti su SUP vaikais, kaip kokius metodus su šiais vaikais naudingiau naudoti. Priešmokyklinis ugdymas. Kadangi galime būti ir priešmokyklinio ugdymo pedagogais, tai norėtusi bent keletą kartų pamatyti šio specialisto darbo dieną gyvai. Mes turėjome pačios išbandyti realiai praveisti veiklą su priešmokyklinukais, tačiau dėl karantino tai neįvyko.
	Teorijos ir praktikos dermė N-4	Pritrūko daugiau psichologijos paskaitų, praktinių veiklų vėlesniuose kursuose. Jei gerai pamenu, tokį kursą turėjome I kurse. Vaiko psichologijos pagrindus , manau, būtų galima nukelti į vėlesnius kursus, kada pradedame eiti į stebimąsias praktikas. Taip labiau būtų galima išnaudoti įgaunamas žinias ir informaciją; Nejaudčiau naudoti iš Vaiko sveikatos ir gerovės dalyko (IV I semestro dalykas).

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai *
		Turiny sus buvo gana aukšto lygio, skirtas medikams, trūko daugiau situacijų pavyzdžių, su kuriais susiduria pedagogai mokykloje: pirmos pagalbos suteikimas tam tikros situacijos metu, įvairūs buitiniai būdai, padedantys geriau vaikui pasijausti, kai pykina, skauda pilvą, galvą ir pan. (paskaitos Vilniaus santaros klinikose); „Vaiko sveikata ir gerovė“ buvo labiau orientuotas į ikimokyklinio ugdymo pedagogui aktualų turinį. Norėtusi, kad būtų daugiau kalbama ir apie pradinio amžiaus vaikus (pvz., iš sveikatos pusės, kodėl vaikai bijo mokykloje esančiame tualete eiti atlikti gamtinius reikalus, kaip juos padrąsinti ir pan., iš gerovės dalies, ne vien tik gilintis, kaip vyksta visos įvaikinimo procedūros, o kaip mokytojai bendrauti su įvaikintu vaiku (ką jis gali žinoti, kaip kalbėtis su vaiku ir pan.). Apskritai, tiesiog norisi, kad būtų pasiūloma daugiau praktinių žinių, kurios iš tiesų praverstų dirbant mokykloje; VU labai jautėsi trūkumas dėstytojų ne teoretikų, o praktikų, kurie žino, ką reiškia dirbti su vaikais, žino ką reiškia vesti pamokas, bendrauti su tėvais, spręsti kitus pedagoginius klausimus ir problemas.
	Darbas su tėvais N-3	Kaip tokiose situacijose bendradarbiauti su mokinio tėvais, ką daryti, jei šie yra nesuinteresuoti bendrauti; Manau, jog būtų labai naudinga sudalyvauti tikrame tėvų susirinkime per tą laikotarpį kol studijuoji. Žinau, jog kažkurioje praktikoje būtų buvę reikėję dalyvauti, jei per tą laikotarpį susirinkimas būtų vykęs, tačiau to nebuvo. Tad reikėjo pasikalbėjus su mokytoja sužinoti, kokie susirinkimai būna, kaip jie vyksta ir pan. Bet vėlgi, realus pavyzdys būtų žymiai naudingesnis; Daugiau patarimų kaip bendrauti su tėvais.
	Dalykų integracija N-3	Geresnio paruošimo dalykų integracijai; Pamokų integravimas; kaip integruoti dalykų turinį, kaip jį pritaikyti skirtingų mokomųjų dalykų turinį
	Savęs pažinimas Mokytojo perdegimas N-2	Taip pat norėtusi, kad universitete būtų kalbama apie tai, kaip „nepamesti“ savęs, dirbti su savimi. Kaip atsistoti, įgauti jėgų ir stiprybės, pasitikėjimo eiti į darbą, kai nesiseka taip, kaip norėtum; Man trūko dalyko, kur galėčiau išmokti kaip elgtis iškilus sunkumams (kalbu ne apie vaikus, o asmeniškai apie save), kadangi yra labai daug situacijų, kada norisi viską mesti ir jau nedirbti mokytojo darbo. Trūko pokalbių apie tai, kaip reikia save motyvuoti ir t. t.
	Bendruomenės formavimas N-2	Svarbu ne tik didaktika bet ir bendruomenės formavimas. Daug ką dariau intuityviai, būtų buvę lengviau, jei būčiau turėjus bent menkiausių supratimą apie tai, kokie tie pirmokai ir kas vyksta pirmais metais mokykloje. Praktikos to neparodo; Paruoškite studentus pirmiems mokslo metams, ypač su pirmokais.
	Nuotolinis ugdymas N-1	Studijose supažindinti su nuotolinio mokymo organizavimu.
	Grupiniai darbai N-1	Darbų skirstymas ir vaidmenų priskyrimas grupiniuose darbuose.
	Ugdymo sistemos N-1	Daugiau supažindinti su netradicinėmis ugdymo sistemomis.
	Siūloma atsisakyti N-1	Manau, būtų galima drąsiai atsisakyti tokių dalykų kaip fizinė vaiko sveikata, nes tai tikrai nenaudinga dirbant mokykloje, arba glaudžiau jį sieti su praktika.
Pasiūlymai didaktinių dalykų turiniui N-9 / 21,4 %	Patarimai atskiriems didaktikos dalykams N-5	Sunku ugdyti matematinis gebėjimus . Jaučiuosi labai nekompetentinga šioje srityje, mokausi eigoje, nes paskaitose negavau nieko, kas padėtų vesti matematikos pamokas; Muzikos ir matematikos didaktikos stiprinimas; Skaitytojo ugdymas . Labai reikėtų įtraukti filologijos fakultete organizuojamą pasaulio vaikų literatūros kursą į programą. Labai padėjo mokyti analizuoti tekstą, taip pat buvo peržvelgta vaikų literatūros istorija. Kurso metu perskaitėme daug vaikiškų knygų, jas analizavome, tai smarkiai praplėtė akiratį vaikiškų knygų srityje; Lietuvių kalbos didaktika . Kirčiavimo ir rašinio rašymo tobulinimas; Dailės didaktika . Man

Kategorija	Subkategorija	Teiginiai *
		trūksta dailės didaktikos žinių. Bet čia, turbūt, tik mūsų kursui nepasisekė.
	Mokinių vertinimas ir įsivertinimas N-3	Norėtusi daugiau žinių apie mokinių vertinimą ir įsivertinimą. Pirmame kurse per pedagogiką kažkiek apie tai mokėmės, bet tai buvo gana abstraktu. Kadangi kiekviename dalyke vertinimas skiriasi, tai gal norėjose per kiekvieną didaktiką šiek tiek daugiau laiko skirti šiai temai, t. y. kaip būtent vertinti mokinius šiame dalyke; Vertinimas, įsivertinimas (metodai); Norėjosi daugiau sužinoti apie formuojamąjį vertinimą ir įsivertinimą. kalbant apie įsivertinimą, tai tikrai ne per visas praktikas pavyko tai pamatyti.
	Skirtingo lygio užduotys N-1	Užduočių kūrimas pagal lygmenis.
Pasiūlymai pedagoginės praktikos tobulinimui N-3 / 7,1 %	Pastabos apie praktikų seminarų turinį N-2	Klasės valdymas (Pedagogikos dalyke šiam klausimui tiesiog nėra vietos, jis turėtų būti kaip atskiras dalykas, glaudžiai susijęs su praktikomis); Man būtų buvę naudinga, jei pradėdantis mokytojas būtų atėjęs ir pravedęs seminarą, kuriame būtų pasidalijęs savo pirmų metų mokykloje patirtimi, kas „padėjo išgyventi“, atskleidęs tam tikrus praktinius aspektus, kurių nesužinai studijų metu.
	Pastabos apie praktikų organizavimą N-1	Pirmajame kurse I – oji praktika buvo tokia, kad į praktiką eiti kas savaitę, bet visada tam tikrą dieną (pvz., trečiadienį). Sakyčiau, kad ir II – aje kurse buvo taip pat. Manau, kad naudingiau būtų, jeigu galėtum eiti keletą dienų savaitėje, jog pamatytum įvairesnių pamokų. Suprantu, jog tai sunku suderinti su paskaitomis ir pan., bet gal būtų galima sutrumpinti praktikos laikotarpį, tarkim ne visą semestrą, o nuo pusės semestro, bet po dvi dienas savaitėje eiti į mokyklą. Arba dar variantas, jeigu paliekant ėjimą vieną kartą savaitėje, galbūt pabūti ne dviejų mokytojų klasėse, o trijų ar keturių mokytojų. Nes norisi pamatyti įvairių pamokų vedimą, ypač tai aktualu, jei tą dieną išpuola anglų kalbos pamoka, o jei dar vaikai rašo diktantą ar testą, realiai, tai būna mažai naudinga. Plius, labai priklauso nuo mokytojos mentorės, jei ji taiko įvairius metodus ir pan., tuomet ir ta pati diena savaitėje kas kartą bus naudinga, tačiau kitu atveju, naudos mažai.
Studijos pakankamai optimalios N-3 / 7,1 %	Pagyrimai N-3	Šiaip aš šia studijų programa esu patenkinta 😊; Studijos puikios, išpildė visus lūkesčius; Džiaugiuosi dėstytojais, kurie pasidalino neįkainojamomis žiniomis, patirtimis, kurias galima bus pritaikyti dirbant su vaikais. Tai itin svarbu kiekvienam būsimam pedagogui.

* Nustatyta 42 reikšmingi teiginiai

6. Pedagoginių studijų analizė: studentų poreikiai ir grįžtamasis ryšys

Šios dalies paskirtis – ugdymo mokslų studijų programų pasiūlos ir paklausos analizė, remiantis studentų apklausos rezultatais.

Vertinant studijų kokybę, svarbus studentų požiūris į įvairius studijų kokybę apibūdinančias dimensijas:

- motyvaciją rinktis pirmosios pakopos studijų pedagogų rengimo programas;
- studentų nuomones apie studijų organizavimą ir studijų turinį, dėstymo kokybę,
- požiūrį į studijų mokslumą, tarptautiškumą,
- studijų kokybės tobulinimo galimybes ir kt.

Tyrimo problemą apibūdina klausimai: *Kaip studentai vertina mokymo(si) procesą universitete? Ką studentai mano apie galimybes dalyvauti mokslinėje – tiriamojoje veikloje? Kaip vertinamas praktikos organizavimas? Koks studentų informuotumas apie tarptautinių mainų programas?*

Tyrimo metodai – anketinė apklausa, aprašomoji statistika. Tyrimui atlikti parengta pusiau uždaro tipo anketa (žr. 1 priedą).

Apdorojant anketinės apklausos duomenis, taikyti atsakymų procentinių (%) dažnių ir vidurkių (M) bei standartinio nuokrypio (SD) skaičiavimai. Atsakymai į atvirus klausimus apdoroti kiekybinės turinio analizės metodu. Tyrimo duomenys iliustruojami paveikslais ir lentelėmis.

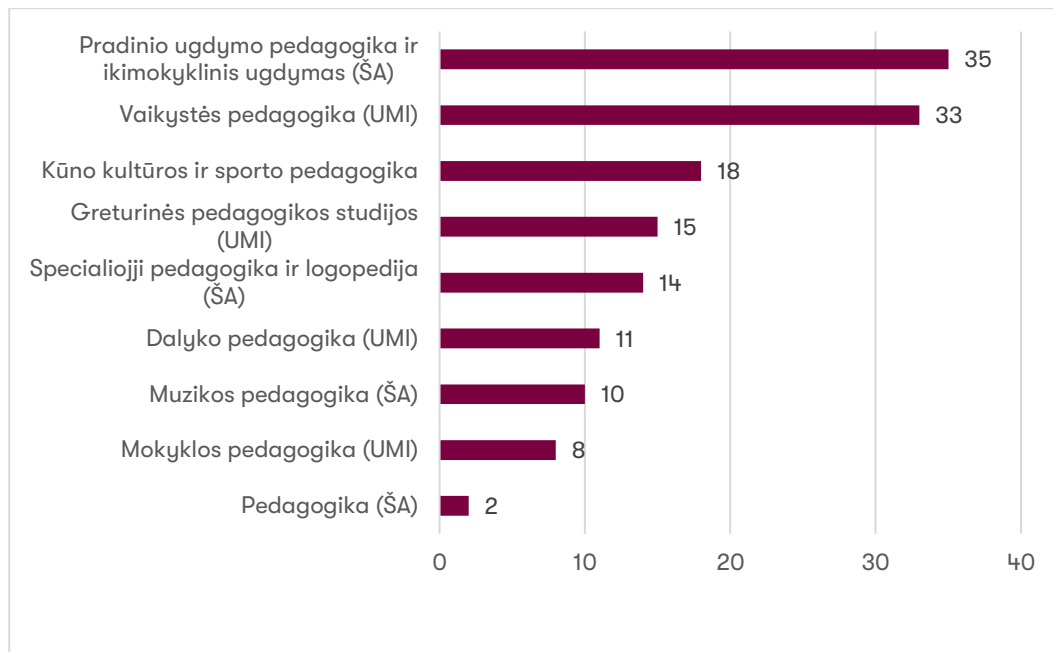
Tyrimo imtis. Tyrime dalyvavo:

- 2-jų VU Ugdymo mokslų instituto (toliau UMI) pirmosios pakopos studijų programų (*Vaikystės pedagogika* – 33 studentai; *Dalyko pedagogika* – 11) studentai, iš viso 44 respondentai;

- 4-rių VU Šiaulių akademijos Edukologijos instituto (toliau ŠA) pirmosios studijų pakopos studijų programų (*Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas* – 35 studentai; *Kūno kultūros ir sporto pedagogika* – 18; *Muzikos pedagogika* – 10; *Specialioji pedagogika ir logopedija* – 14) studentai, iš viso 77 respondentai;

- 3-jų pedagogo kvalifikaciją teikiančių UMI studijų programų (*Mokyklos pedagogika* – 8; *Gretutinės pedagogikos studijos* – 15; ŠA studijų programos *Pedagogika* – 2) studentai, iš viso 25 respondentai,

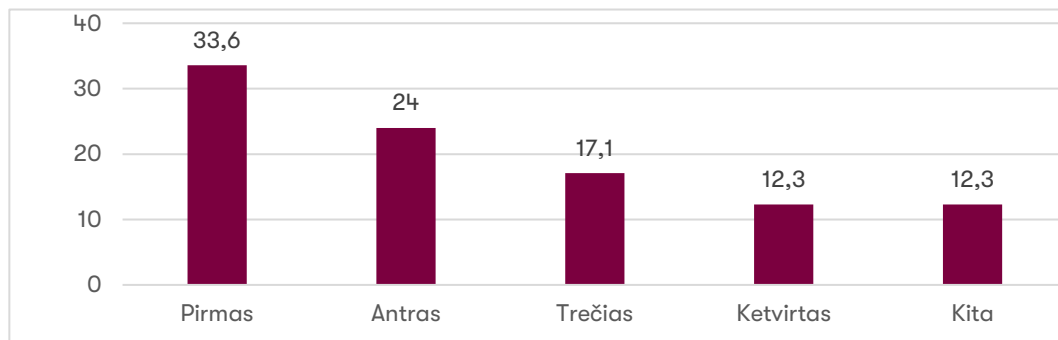
Anketinėje apklausoje dalyvavo iš viso 146 studentai. Respondentų pasiskirstymą pagal studijuojamas programas iliustruoja 58 paveikslas.

58 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal studijuojamas programas (N)

Didžioji dalis respondentų – pirmosios pakopos studijų programų *Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)* - 35 studentai (arba 24 % respondentų) ir *Vaikystės pedagogika (UMI)* – 33 (22,6 %) studentai.

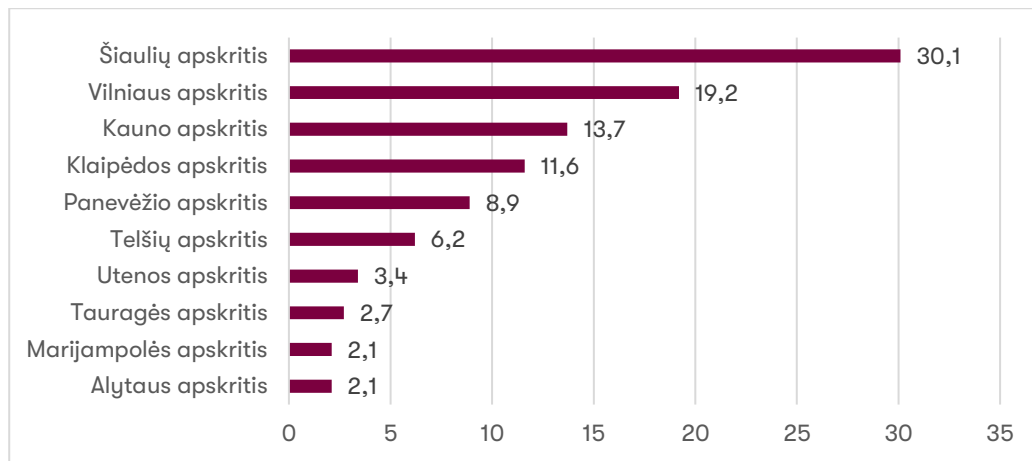
Respondentų pasiskirstymas pagal studijų kursą matyti 59 paveiksle.

59 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal studijų kursą (%)

Apklausoje dalyvavo daugiausia pirmo – 49 (33,6 %) ir antro – 35 (24,0 %) kurso studentų. Apie penktadalis respondentų (26 arba 17,1 %) – trečiakursiai; mažiausią dalį respondentų sudarė ketvirto kurso studentai (18 arba 12,3 %). Atsakymus „kita“ žymėjo studijuojantieji pedagogo kvalifikaciją teikiančiose programose ir gretutinėse pedagogikos studijose.

60 paveikslas iliustruoja duomenis apie studentų, dalyvavusių apklausoje, gyvenamąją vietą iki stojimo į studijas.

60 pav. Respondentų gyvenamoji vieta iki stojimo į studijas (%)

Dauguma – 44 (30 %) – apklausoje dalyvavusių studentų iki studijų gyveno Šiaulių, kiek mažiau – Vilniaus (28 arba 19,2 %) apskrityje. Kauno (13,7 %) ir Klaipėdos apskrityse (11,6 %) gyveno panaši dalis respondentų. Mažiausią dalį respondentų sudarė Panevėžio, Telšių ir kitose Lietuvos apskrityse iki studijų gyvenę studentai. Detalesni duomenys apie apklausoje dalyvavusių studentų pasiskirstymą pagal studijų programą ir gyvenamąją vietą iki stojimo į studijas pateikiami 3 lentelėje 1 priede.

Tirta, ar tyrime dalyvavę respondentai yra dirbantys studentai. Anketoje pateiktas klausimas apie studijų ir darbo derinimą: „Jeigu derinate studijas ir darbą, ar Jūsų dabartinis darbas atitinka studijuojamą specialybę ir studijose įgyjamas kompetencijas?“ Respondentų atsakymus iliustruoja 20 lentelė.

20 lentelė. Studijų ir darbo derinimas (N; %)

Jeigu derinate studijas ir darbą, ar Jūsų dabartinis darbas atitinka studijuojamą specialybę ir studijose įgyjamas kompetencijas	N	%
Derina studijas ir darbą, iš jų:	82	56,2
• darbas iš esmės atitinka studijuojamą specialybę	61	74,3
• darbas nesusijęs su studijuojama sritimi	21	14,4
Nedirba	64	43,8
Iš viso:	146	100,0

Taigi, daugiau kaip pusė (82 arba 56,2 %) apklausoje dalyvavusių studentų derina studijas ir darbą; daugumos dirbančių studentų (74,3 %) turimas darbas atitinka studijuojamą specialybę.

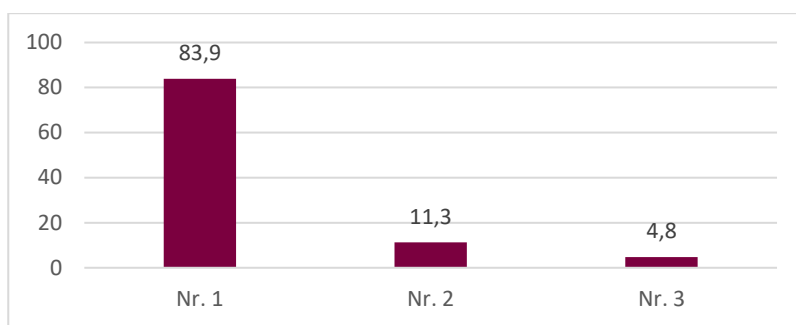
Likusi dalis (64 arba 43,8 %) apklausoje dalyvavusių studentų nedirba.

Studentų apklausos rezultatai

Studijų programos pasirinkimo motyvacija

Studijų programų pasirinkimo motyvaciją iš dalies atspindi studijų programų pasirinkimų prioritetai, kuriuos stojantieji žymi teikdami paraiškas LAMA BPO sistemoje.

Studentų klausėme: „*Kelintas Jūsų pasirinkimas buvo studijuojama programa LAMA BPO?*“ Jų atsakymus iliustruoja 61 paveikslas.

61 pav. Programos pasirinkimo Nr. LAMA BPO (%)

Į klausimą atsakė 124 respondentai, įstojusieji į pirmosios pakopos pedagogų rengimo studijų programas. Iš šio skaičiaus respondentų studijų programas pirmu numeriu žymėjo daugiausia – 104 arba 83,9 % – studentų. Mažiausia dalis respondentų studijų programas rinkosi antru ir trečiu numeriu.

Atsakymus „kita“ žymėjo 18 respondentų, studijuojančių pedagogo kvalifikaciją teikiančiose ar gretutinėse pedagogikos studijų programose.

Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą. Nagrinėjant motyvus, nulėmusius studijų programos pasirinkimą, klausimai ir galimų atsakymų teiginiai buvo suskirstyti į motyvų grupes skalėse: 1) *Aukštojo mokslo studijų ir pažintiniai motyvai*; 2) *Profesinis kryptingumas*; 3) *Kitų žmonių įtaka*; 4) *Kiti motyvai*. Respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – visiškai nesutinku iki 5 – visiškai sutinku.

Aukštojo mokslo studijų ir pažintiniai motyvai. Analizuojant motyvus, kurie lėmė studijuoti pasirinktą studijų programą, matyti, jog pedagogines studijas respondentai renkasi norėdami būti naudingi ($M=4,42$; $SD=0,786$), studijuoti ($M=4,25$; $SD=0,960$); dėl galimybės gauti darbą ($M=4,10$; $SD=0,967$). Mažiau pritariama teiginiams, kad motyvais sudijuoti buvo pedagoginės karjeros kelio aiškumas ($M=3,90$; $SD=1,059$); siekiamybė gerinti socialinę padėtį ($M=3,89$; $SD=1,071$) bei naujų socialinių ryšių galimybės ($M=3,84$; $SD=0,980$).

Profesinis kryptingumas. Profesinis kryptingumas akivaizdžiai išryškėjo iš studentų didelio pritarimo teiginiams *patinka edukacinė veikla* ($M=4,45$; $SD=0,665$); *edukacinė veikla reikalinga visuomenei* ($M=4,42$; $SD=0,750$); *noriu tapti pasirinktos srities mokytoju* ($M=4,36$; $SD=0,820$). Svarbus aspektas, charakterizuojantis palankų pedagoginių studijų vertinimą – pasitikėjimas universitetinėmis studijomis, kurios, studentų manymu, *gerai paruošia specialistus būsimai švietimo ir ugdymo veiklai* ($M=3,91$; $SD=0,932$).

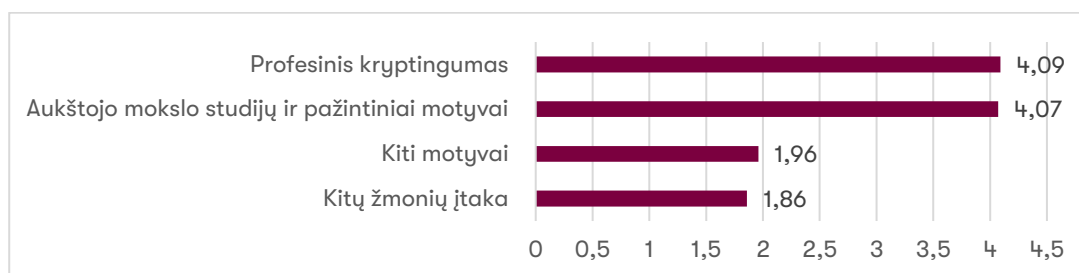
Mažesnis respondentų pritarimas teiginiams: *ketinau iš anksto studijuoti pasirinktoje programoje* ($M=3,83$; $SD=1,165$); motyvaciją siekti užsibrėžto tikslo patvirtina kai kurių respondentų *savanorystės patirtis* ($M=3,38$; $SD=1,216$).

Kitų žmonių įtaka. Nedidelė dalis respondentų pripažino, kad sprendžiant, kokią profesiją rinktis, turėjo įtakos kiti asmenys, pirmiausia – šeima: *patarė tėvai, giminės* ($M=2,14$; $SD=1,339$), taip pat – *mokyklos profesinio orientavimo veiklos* ($M=2,11$; $SD=1,282$), *informacinė kampanija žiniasklaidoje, socialiniuose tinkluose* ($M=1,99$; $SD=1,223$); jau studijuojančiųjų atsiliepimai apie studija – *pažintis su programoje jau studijuojančiu studentu* ($M=1,91$; $SD=1,302$). Iš dalies pritariama teiginiams, kad profesijos pasirinkimui turėjo įtakos *mokytojai* ($M=1,87$; $SD=1,233$), *dalyvavimas universiteto renginiuose abiturientams* ($M=1,74$; $SD=1,127$). Maža dalis tyrime dalyvavusių studentų rinkosi pedagogo kelią, tęsdami *šeimos tradiciją* ($M=1,84$; $SD=1,238$).

Kiti motyvai. Tyrimo rezultatai parodė, kad renkantis aukštojo mokslo studijas turi įtakos mokyklos baigimo egzaminų balai ($M=2,34$; $SD=1,376$); be to, svarbi ir geografinė aukštosios mokyklos padėtis: *universitetas arti gyvenamosios vietos* ($M=2,12$; $SD=1,447$). Šis faktas iš dalies patvirtina prielaidą, kad „studentai dažnai renkasi miestą, o ne studijas“.

Anketinės apklausos rezultato rodo, kad nedidelė dalis studijuojančiųjų pedagogų rengimo programas rinkosi neapgalvotai, neturėdami tvirto apsisprendimo; tai rodo atsakymai - *atsitiktinumas* ($M=1,99$; $SD=1,212$), *nejįstojus kitur* ($M=1,40$; $SD=0,914$).

Apibendrintus šios tyrimo dalies rezultatus iliustruoja 62 paveikslas.

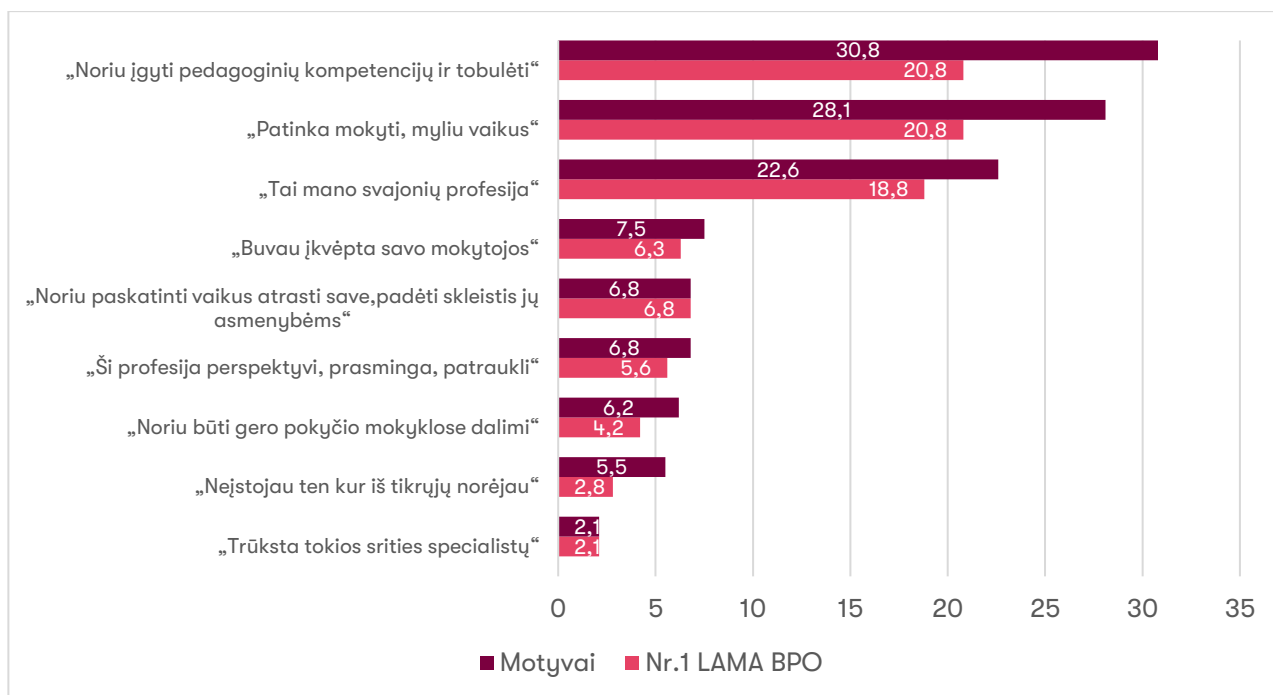
62 pav. Studijų programos pasirinkimo motyvai (skalių vidurkiai, M)

Taigi, stipriausiai išreikšti pasirinkimo studijuoti pedagogų rengimo programose motyvai – *profesinis kryptingumas* ($M=4,09$) bei *aukštojo mokslų studijų ir pažintiniai motyvai* ($M=4,07$).

Giliau pažvelgti į pedagogų rengimo studijų programų pasirinkimo motyvus padėjo studentų atsakymų į atvirą klausimą („Ugdymo mokslų studijas rinkausi nes...“) atsakymų turinio kiekybinė analizė. Į klausimą atsakė 144 respondentai.

63 paveikslas iliustruoja apibendrintus respondentų atsakymus į atvirą klausimą, sugrupuotus į turinio kategorijas, atspindinčias studijų pasirinkimo motyvus, ir šių motyvų sąsajos su programos pasirinkimo pirmuoju numeriu LAMA BPO sistemoje procentiniai dažniai (skaičiuojant nuo atsakiusių į atvirą klausimą skaičiaus, N=144).

63 pav. Studijų pasirinkimo motyvai ir jų sąsajos su studijų programos pasirinkim pirmuoju numeriu LAMA BPO (atsakymų į atvirą klausimą turinio kiekybinė analizė, N=144, %)

Tyrimo rezultatai rodo, kad dauguma respondentų ugdymo mokslų studijas rinkosi tikslingai. 30,8 % studentų nurodė profesinio tobulėjimo siekį „Noriu įgyti pedagoginių kompetencijų ir tobulėti“. Beveik tiek pat respondentų teigė, kad pedagogų rengimo studijas rinkosi siekdami realizuoti savo pedagoginį pašaukimą: todėl, kad jiems patinka edukacinė veikla – „Patinka mokyti, myliu vaikus“ (28,1 %), o būti pedagogu – „Tai mano svajonių profesija“ (22,5 %).

Galima teigti, kad didžioji dauguma tyrime dalyvavusių studentų pedagogo profesiją rinkosi motyvuotai: statistiškai sureitinguoti atsakymai akivaizdžiai patvirtina kryptingą pedagoginių kompetencijų siekį ir pedagoginio pašaukimo aspektą. Svarbu paminėti, kad labai stiprų pedagoginį pašaukimą ir prasmingą motyvaciją išreiškė ir atsakymai „Noriu paskatinti vaikus atrasti save, padėti skleisti jų asmenybėms“ (6,8 %) bei „Noriu būti gero pokyčio mokyklose dalimi“ (6,2 %).

Be to, kai kurių respondentų teigimu, „Ši profesija perspektyvi, prasminga, patraukli“ (6,8 %), pvz.: „Čia reikia ir kūrybiškumo, ir dalykiškumo, ir organizavimo ir bendravimo su

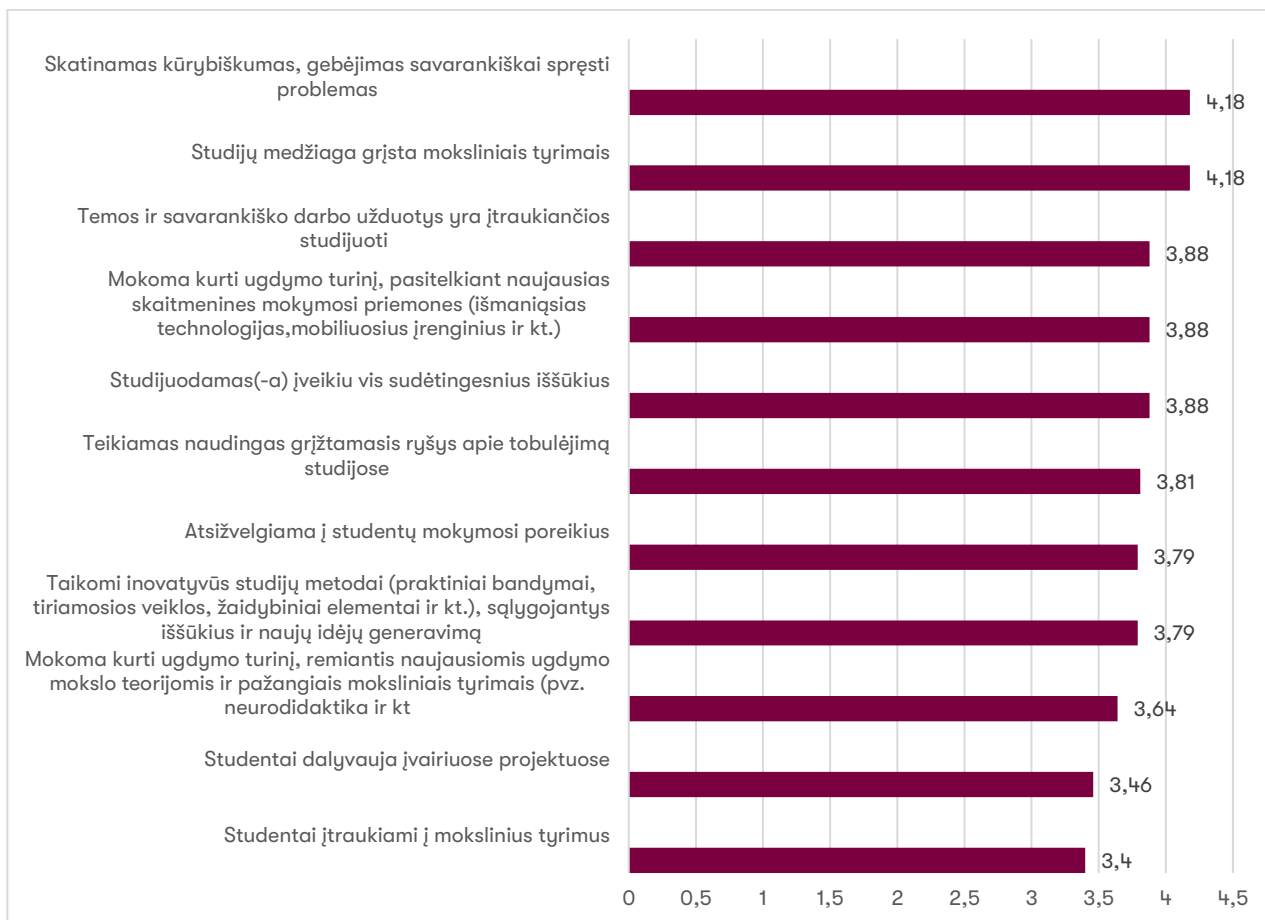
vaikais. Visa tai mane "veža" individualiai, o sudėjus į vieną visumą - išskraidina į kosmosą!"
Tokie atsakymai taip pat rodo stiprią motyvaciją tapti pedagogu.

Nedidelė dalis tyrime dalyvavusių studentų vis dėlto pripažino, kad studijuoti pedagogų rengimo programose pasirinko atsitiktinai: „Neįstojau ten kur iš tikrųjų norėjau“ (5,5 %): „neturėjau nei noro nei tikslo būti pedagoge, rinkausi tiesiog tam, kad „o gal kada prireiks“; „tuo metu tai atrodė pats geriausias variantas“, pedagogines studijas rinkosi dėl materialinės paskatos – „paskatino pasiūlyta stipendija“ ir pan.

Analizuojant studijų pasirinkimo motyvų sąsajas su studijų programų pasirinkimu LAMA BPO sistemoje, matyti, kad respondentai pirmuoju numeriu programas rinkosi vedami įvairių motyvų. Vis dėlto daugumos studentų, žymėjusių norimas studijuoti programas pirmu numeriu, atsakymai rodo tvirtą apsisprendimą studijuoti pedagogų rengimo programose: dominuoja stiprų profesinio tobulėjimo siekį („Noriu įgyti pedagoginių kompetencijų ir tobulėti“) bei pedagoginio pašaukimo motyvų turėjimas („Patinka mokyti, myliu vaikus“, „Tai mano svajonių profesija“).

Studijų proceso vertinimas

Vertinant studijų kokybę, svarbios studentų nuomonės apie studijų procesą ir organizavimą. Respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – visiškai nesutinku iki 5 – visiškai sutinku. 64 paveikslas iliustruoja duomenis apie studijų proceso vertinimą.

64 pav. Studijų proceso vertinimas (M)

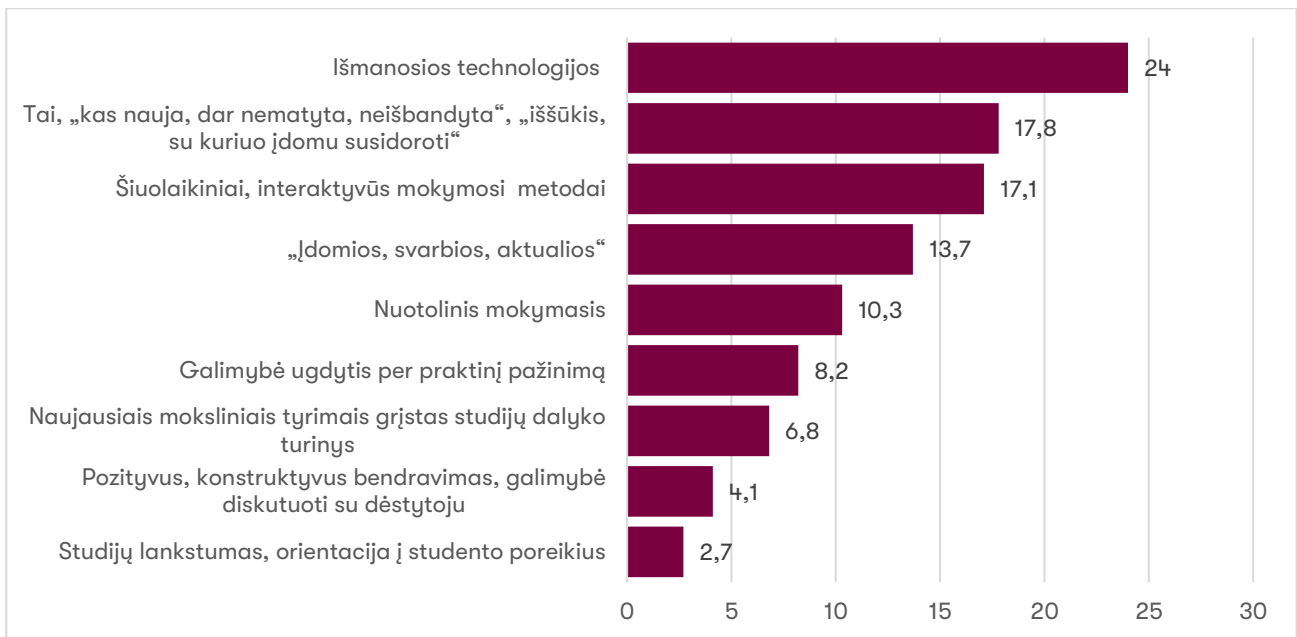
Tyrimas atskleidė, kad studentai palankiausiai vertina jų kūrybiškumo ir gebėjimo savarankiškai spręsti problemas skatinimą ($M=4,18$; $SD=0,776$) bei studijų turinio moksliskumą (studijų medžiaga grįsta moksliniais tyrimais ($M=4,18$; $SD=0,661$)). Studentai gerai vertina aktyvaus mokymosi užduotis (studijų dalykų temos ir savarankiško darbo užduotys yra įtraukiančios studijuoti, $M=3,88$; $SD=0,875$) ir įveikti vis sudėtingesnius iššūkius ($M=3,88$, $SD=0,909$).

Studentai sutinka su teiginiais, kad studijose jie mokosi kurti ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones ($M=3,88$; $SD=0,993$), tačiau šiek tiek mažiau pritaria teiginiais apie mokymąsi kurti individualizuotą ugdymo turinį: pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones (išmaniąsias technologijas, mobiliuosius įrenginius ir kt.), $M=3,74$; $SD=1,057$) bei remiantis naujausiomis ugdymo mokslo teorijomis ir pažangiais moksliniais tyrimais (pvz. neurodidaktika ir kt.), $M=3,58$; $SD=0,945$.

Tyrimo rezultatai parodė vidutinį pritarimą teiginiais apie studijose taikomus inovatyvius studijų metodus (praktiniai bandymai, tiriamosios veiklos, žaidybiniai elementai ir kt.), sąlygojančius iššūkius ir naujų idėjų generavimą ($M=3,79$; $SD=0,919$). Menkiau sutinkama su teiginiais apie studentų dalyvavimą įvairiuose projektuose ($M=3,46$; $SD=0,976$) ir įtraukimą į mokslinius tyrimus ($M=3,4$; $SD=0,993$).

Studentų nuomonė apie inovacijas studijų procese

Tirta, kaip apklausoje dalyvavę studentai suvokia inovacijas studijų procese. Tuo tikslu pateikti 2 atviri klausimai: 1) *Inovacijos studijų procese man yra* (įrašykite); 2) *Įvardinkite, kokios inovatyvios priemonės taikomos studijų procese*. Atsakymų į pirmą klausimą kiekybinės turinio analizės duomenys pateikiami 65 paveiksle.

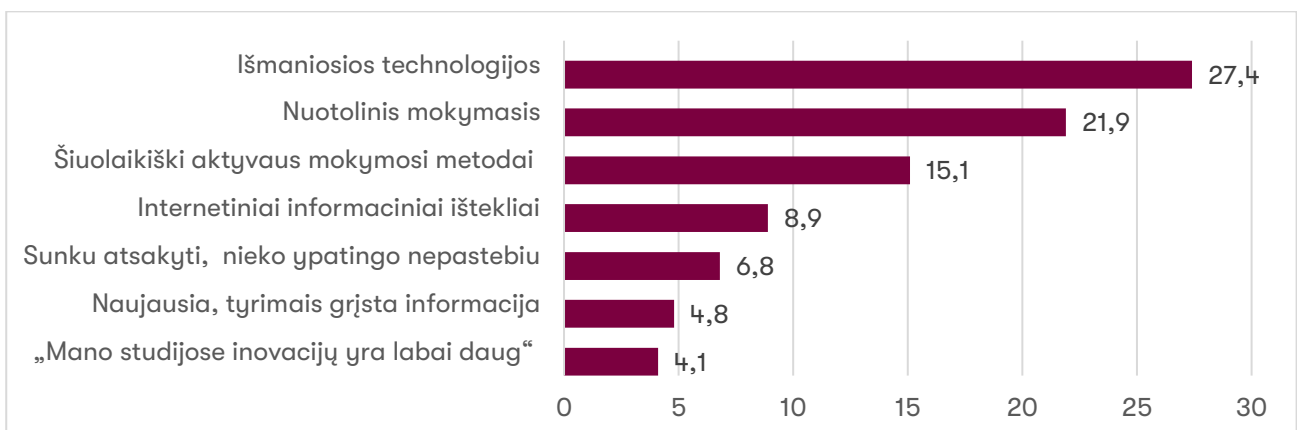

65 pav. Inovacijos studijų procese man yra ... (N=146, kiekybinė turinio analizė, %)

Analizuojant, kaip studentai suvokia inovacijas studijų procese, matyti, kad didžiausią dalį sudaro atsakymai apie *išmaniąsias technologijas* (24,0 %); tai, *„kas nauja, dar nematyta, neišbandyta“*, *„iššūkis, su kuriuo įdomu susidoroti“* (17,8 %) ir *šiuolaikiniai interaktyvūs mokymosi metodai* (17,1 %). Dalis studentų inovacijas apibūdino kaip *„įdomias, svarbias, aktualias“* (13,7 %),

Labai maža dalis studentų inovacijas sieja su mokslu: inovacijos ... *naujausiais moksliniais tyrimais grįstas studijų dalyko turinys* (6,8 %). Kai kurie studentai inovacijas siejo su studijų proceso organizavimo būdu - *nuotolinis mokymasis*; lygiaverčiu dėstytojo – studento bendravimu (*pozityvus, konstruktyvus bendravimas, galimybė diskutuoti su dėstytoju*) bei *studijų lankstumu, orientacija į studento poreikius*. Penktadalis respondentų (22,6 %) į klausimą neatsakė.

Atsakymus į atvirą klausimą, kokios inovatyvios priemonės taikomos studijų procese, iliustruoja 66 paveikslas.

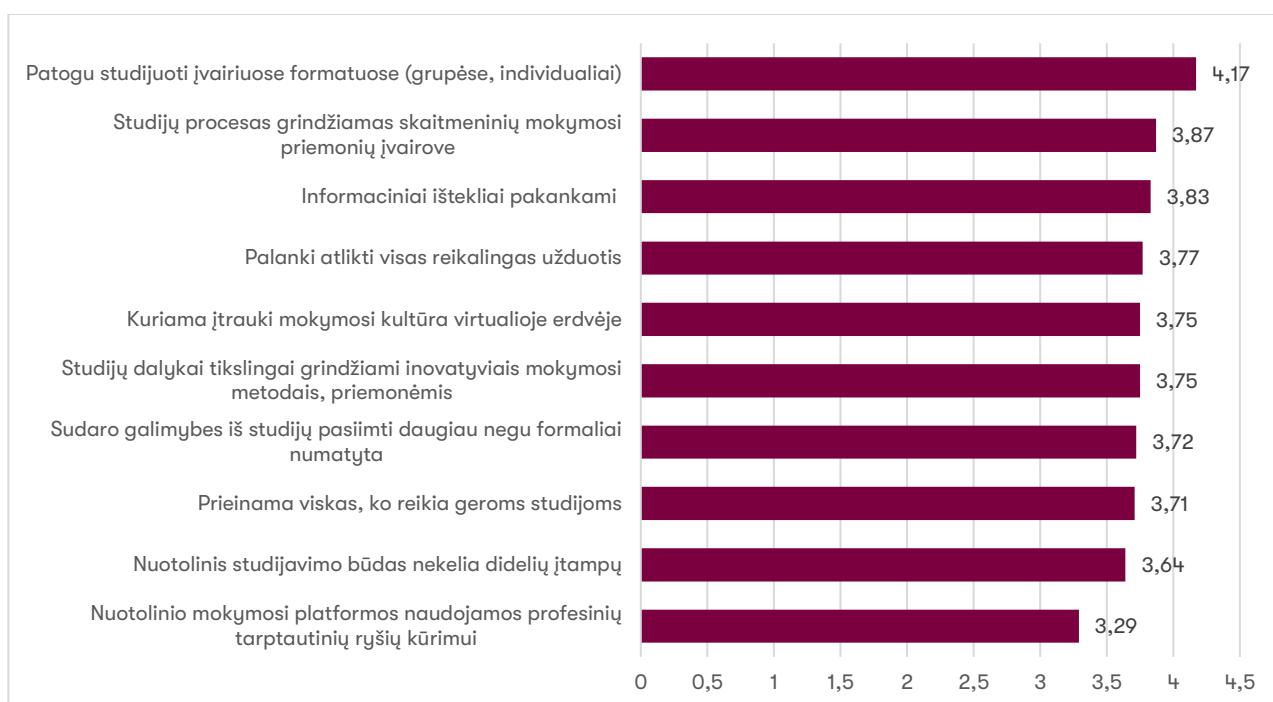

66 pav. Inovatyvios priemonės studijų procese (kiekybinė turinio analizė, %)

Daugumos studentų teigimu, inovatyvios yra studijų procese taikomos išmaniosios technologijos (27,4 %), nuotolinis mokymasis (21,9 %), šiuolaikiški aktyvaus mokymosi metodai, pvz., probleminio mokymosi sesijos ir pan. (15,1 %). Studentų nuomonės apie inovacijas labai įvairios, nuo teiginių apie tai, kad „mano studijose inovacijų yra labai daug“ iki „sunku atsakyti, nieko ypatingo nepastebiu; netaikomos“. Trečdalis (32,2 %) respondentų į klausimą neatsakė.

Studijų aplinkos vertinimas

Teigiamas studijuojančiųjų požiūris į studijas priklauso ir nuo to, kokias sąlygas sudaro universitetas. Tirta studentų nuomonė apie studijų aplinką. Respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – visiškai nesutinku iki 5 – visiškai sutinku. Duomenys pateikiami 67 paveiksle.

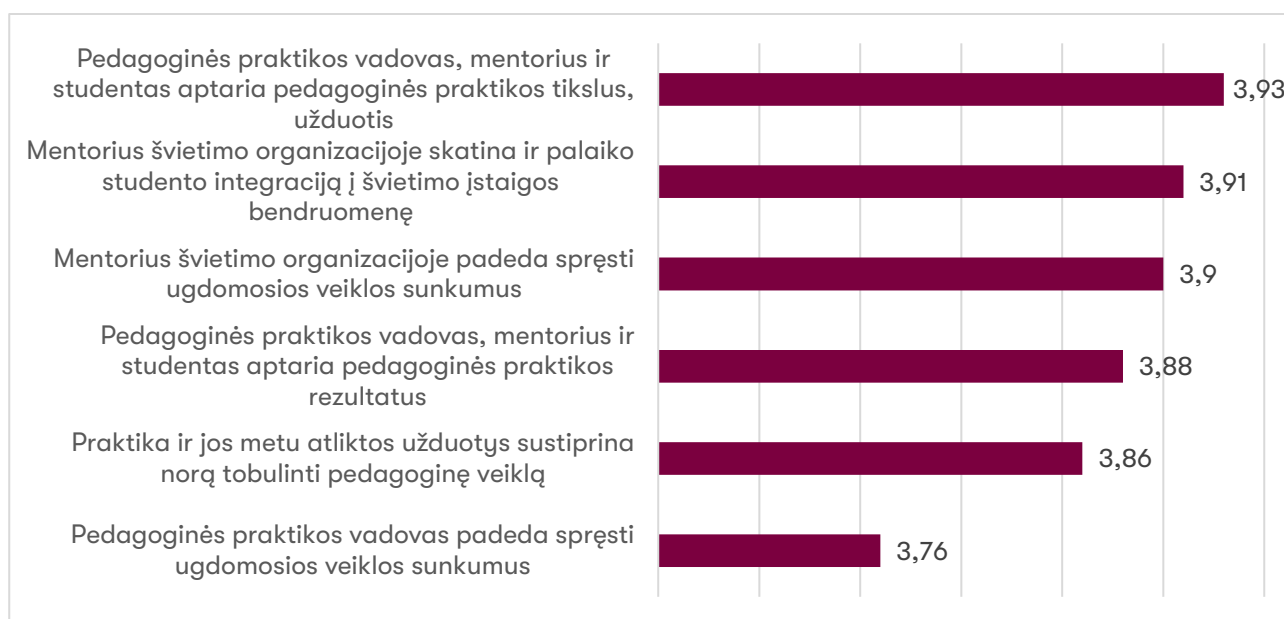
67 pav. Studijų aplinkos vertinimas (M)

Kaip matyti iš tyrimo duomenų, studentai palankiai vertina studijų aplinką ir geriausiai įvertino patogumą studijuoti įvairiuose formatuose – grupėse, individualiai ($M=4,17$; $SD=0,746$), skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę ($M=3,87$; $SD=0,841$) bei pakankamus informacinius išteklius – bibliotekų, duomenų bazių ($M=3,83$; $SD=0,985$). Aplinka vertinama kaip palanki atlikti visas reikalingas užduotis ($M=3,77$; $SD=0,908$), pritariama, kad kuriama įtrauki mokymosi kultūra virtualioje erdvėje ($M=3,75$; $SD=0,883$); studijų dalykai tikslingai grindžiami inovatyviais mokymosi metodais, priemonėmis ($M=3,75$; $SD=0,843$); sudaromos galimybės iš studijų pasiimti daugiau negu formaliai numatyta ($M=3,72$; $SD=0,938$) ir pan.

Respondentų nuomone, taikomas nuotolinis studijavimo būdas nekelia didelės įtampos ($M=3,64$; $SD=1,017$). Taip pat tyrime dalyvavę studentai iš esmės nesutiko, kad nuotolinio mokymosi platformos naudojamos profesinių tarptautinių ryšių kūrimui ($M=3,29$; $SD=1,017$).

Studijų praktikų vertinimas

Labai svarbus studentų požiūris į tokius studijų kokybės veiksnius kaip studijų praktika. Vertindami teiginius apie praktikų organizavimą, respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – visiškai nesutinku iki 5 – visiškai sutinku. Tyrimo duomenis apie praktikų organizavimą iliustruoja 68 paveikslas.

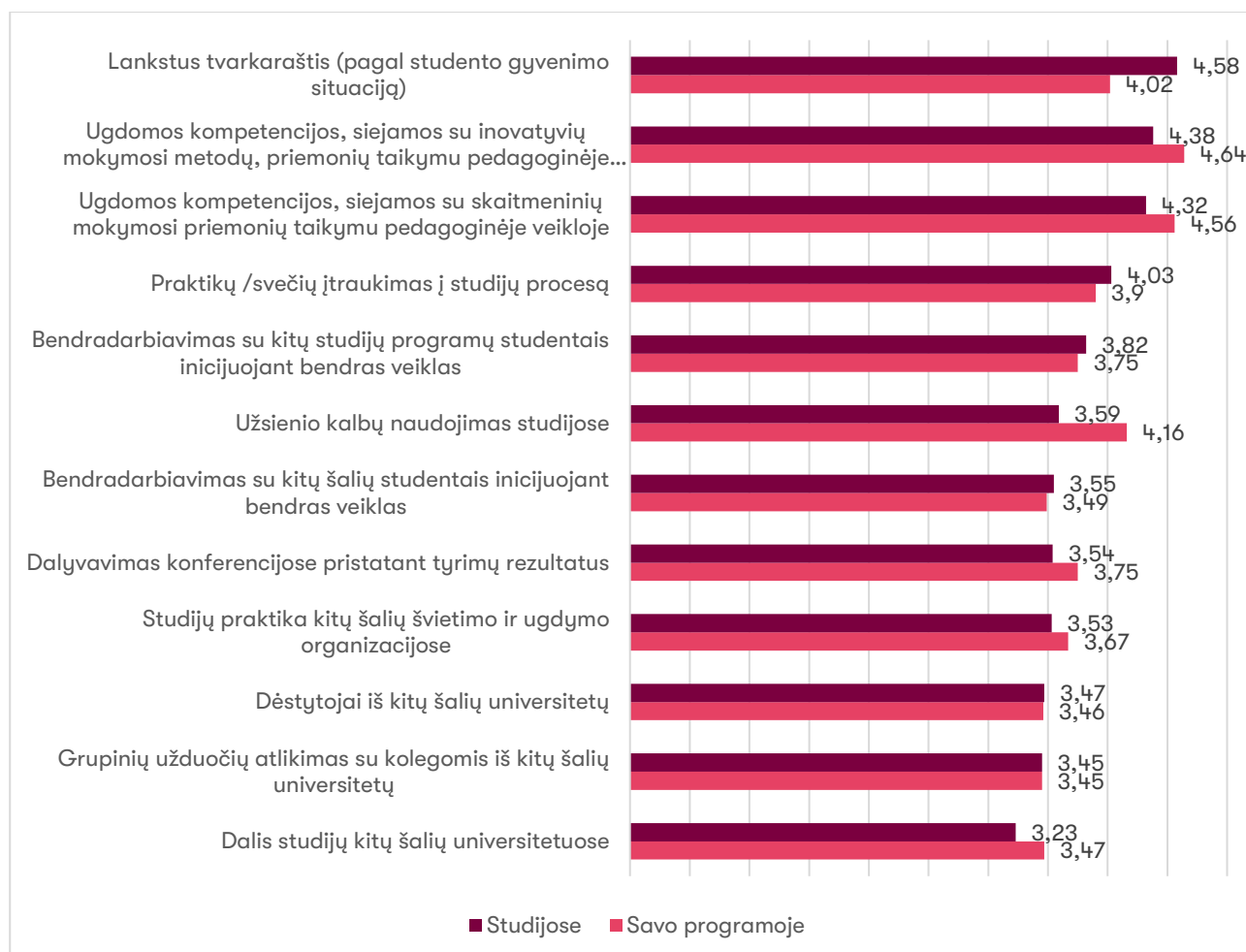
68 pav. Praktikų organizavimas

Tyrimo rezultatai parodė, kad studentai praktikas vertina vidutiniškai. Didžiausias pritarimas – teiginiams apie praktikų vadovų ir mentorių bendradarbiavimą su studentais: *pedagoginės praktikos vadovas, mentorius ir studentas aptaria pedagoginės praktikos tikslus, užduotis* ($M=3,93$; $SD=0,884$) bei mentoriaus pagalbą studentui: *mentorius švietimo organizacijoje skatina ir palaiko studento integraciją į švietimo įstaigos bendruomenę* ($M=3,91$; $SD=0,902$), *padeda spręsti ugdomosios veiklos sunkumus* ($M=3,90$; $SD=0,905$). Tačiau ne taip palankiai studentai įvertino praktikos vadovų – dėstytojų pagalbą studentui: žemiausias pritarimo vidurkis – teiginiui *pedagoginės praktikos vadovas padeda spręsti ugdomosios veiklos sunkumus* ($M=3,76$; $SD=0,964$).

Studentai pritarė teiginiams apie praktikos vadovų grįžtamąją informaciją studentui apie jo pasiekimus - *pedagoginės praktikos vadovas, mentorius ir studentas aptaria pedagoginės praktikos rezultatus* ($M=3,88$; $SD=0,901$).

Studentų nuomonės apie studijų galimybes ir papildomas vertes

Tirta, kokie studijų turinio ir organizavimo aspektai svarbūs studentams (respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – visiškai nesvarbu iki 5 – labai svarbu) bei lyginta, kaip jie vertina šiuos aspektus savo studijų programoje (respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – labai prastai iki 6 – labai gerai. Tyrimo duomenys pateikiami 69 paveiksle.

69 pav. Studijų galimybės ir papildomos vertės studijose ir savo programoje (M)

Tyrimo duomenimis, studijose labai svarbūs aspektai – *lankstus tvarkaraštis pagal studento gyvenimo situaciją* ($M=4,58$; $SD=0,722$); galimybė įgyti kompetencijų pedagoginėje veikloje *taikyti inovatyvius mokymosi metodus* ($M=4,38$; $SD=0,686$), *skaitmenines mokymosi priemones* ($M=4,32$; $SD=0,761$). Respondentams svarbūs ir studijas praturtinantys aspektai - *praktikų/svečių įtraukimas į studijų procesą* ($M=4,03$; $SD=0,858$); *bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais* inicijuojant bendras veiklas ($M=3,82$; $SD=0,937$).

Studentų, dalyvavusių apklausoje, vertinimu, vidutinės svarbos aspektai studijose – *užsienio kalbų naudojimas* ($M=3,59$; $SD=1,124$); *bendradarbiavimas su kitų šalių studentais*

inicijuojant bendras veiklas ($M=3,55$; $SD=1,083$) ir kt. Šiuos aspektus studentai vertino prieštarigai, tai rodo neaukštas pritarimo vidurkis ir dideli atsakymų standartiniai nuokrypiai.

Nagrinėta, kaip respondentai vertina šiuos aspektus savo studijų programose. Apklausos rezultatai rodo, kad studentų geriausiai vertinami jų studijų programų aspektai yra šie: *studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais* ($M=4,64$; $SD=1,323$); *studijų procesas organizuojamas, taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę* ($M=4,56$; $SD=1,364$). Šie studijų programos aspektai susiję su studijose įgyjamomis **kompetencijomis, svarbiomis jų profesinei veiklai.**

Studentai gerai vertina studijų programų **tarptautiškumo aspektus**: *užsienio kalbų naudojimas studijose* ($M=4,16$; $SD=1,4621$); *praktiką kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose* ($M=3,67$; $SD=1,514$). Tačiau vidutiniškai vertinami tokie tarptautiškumo aspektai kaip *bendradarbiavimas su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas* ($M=3,49$; $SD=1,572$); *galimybė dalį studijų laiko studijuoti kitų šalių universitetuose* ($M=3,47$; $SD=1,396$); *dėstytojų iš kitų šalių universitetų įtraukimas į studijų procesą* ($M=3,46$; $SD=1,641$); bei *galimybė atlikti grupines užduotis su kolegomis iš kitų šalių universitetų* ($M=3,45$; $SD=1,598$).

Be to, studentai gerai įvertino savo programose studijų tvarkaraštį, sudaromą lanksčiai atsižvelgiant į studento gyvenimo situaciją ($M=4,02$; $SD=1,655$).

Studentai gerai vertina tokius studijų programų vykdymo aspektus, kaip *praktikų / svečių įtraukimas į studijų procesą* ($M=3,90$; $SD=1,530$); *bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas* ($M=3,75$; $SD=1,569$); *dalyvavimas konferencijose pristatant tyrimų rezultatus* ($M=3,75$; $SD=1,535$).

Dideli visų atsakymų standartiniai nuokrypiai rodo, kad apie visus aukščiau minėtus studijų programų aspektus studentų nuomonės labai nevienodos. Gali būti, kad ne visose studijų programose šie aspektai taikomi efektyviai.

Analizuota, kaip aukščiau minėtus aspektus vertina įvairių studijų programų studentai. Žemiau pateikiami apibendrinti duomenys apie įvairių aspektų vertinimą studijų programose.

Studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais. Studijų dalykų turinį, grindžiamą inovatyviais mokymosi metodais beveik visų studijų programų studentai įvertino gerai. Nežymiai išsiskyrė Gretutines pedagogikos studijas pasirinkusių respondentų nuomonė – 26,9 % tiriamųjų šį teiginį įvertino prastai.

Studijų procesas organizuojamas, taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę. Palankiausiai skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovės taikymą studijų procese vertina

studijų programų Muzikos pedagogika (ŠA), Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA), Mokyklos pedagogika (UMI) studentai. Prasčiausi vertinimai dėl studijų proceso organizavimo, taikant skaitmenines mokymosi priemones, nustatyti studijų programos Gretutinės pedagogikos studijos (UMI) studentų tarpe.

Užsienio kalbų naudojimą studijose gerai įvertino 72,8 % Dalyko pedagogikos (UMI), 66,7 % Kūno kultūros ir sporto pedagogikos (ŠA), 60,0 % Muzikos pedagogikos (ŠA), 50,0 % Specialiosios pedagogikos ir logopedijos (ŠA), 48,4 % Vaikystės pedagogikos (UMI) studentų. Apibendrintai galima teigti, kad užsienio kalbų naudojimą studijose palankiai įvertino dauguma beveik visų studijų programų studentų, išskyrus Gretutinių pedagogikos studijų (UMI) studentus (labai prastai – 40 %). Didžioji dalis (50,0 %) Pedagogikos (ŠA) studentų užsienio kalbų naudojimą studijose įvertino vidutiniškai.

Lankstus tvarkaraštis (pagal studento gyvenimo situaciją). Muzikos pedagogikos (ŠA), Kūno kultūros ir sporto pedagogikos (ŠA), Specialiosios pedagogikos ir logopedijos (ŠA) studentai palankiausiai (labai gerai, gerai) vertina studijų tvarkaraščio lankstumą. Prasčiausiai (prastai, labai prastai) pedagoginių studijų organizavimo tvarkaraštį (pagal poziciją lankstus) vertina Mokyklos pedagogikos (UMI) ir Gretutinių pedagogikos studijų (UMI) studentai.

Praktikų/svečių įtraukimą į studijų procesą palankiausiai (labai gerai+gerai) įvertino 61,1 % Kūno kultūros ir sporto pedagogikos (ŠA), 55,4, % Specialiosios pedagogikos ir logopedijos (ŠA), 54,3 % Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo (ŠA) bei po 50,0 %. Muzikos pedagogikos (ŠA) ir Pedagogikos (ŠA) studentų. Dalis visų tyrime dalyvavusių studentų šiuo klausimų nuomonės neturi. Pavieniai studentai praktikų / svečių įtraukimą į studijų procesą įvertino prastai arba labai prastai.

*Bendradarbiavimą su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas palankiausiai (labai gerai+gerai) įvertino 55,5 % Kūno kultūros ir sporto pedagogikos (ŠA), 51,4 % Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo (ŠA), 50 % Pedagogikos (ŠA) studijų programose studijuojantys respondentai. Šiuo požiūriu išsiskiria Muzikos pedagogikos (ŠA) – 80 % studijų programos studentų nuomonė. Galima manyti, kad tokį aukštą bendradarbiavimo aspektą lemia programos specifika, apimanti įvairius kultūrinius renginius ir meninius projektus (pvz., *Universiteto Super balsas*; choro studijos ir pan.), kuriuose dažnai kviečiami dalyvauti ir kitų studijų programų studentai.*

63,3 % Dalyko pedagogikos (UMI) studentai apie bendradarbiavimą su kitų studijų programų studentais neturi nuomonės, o 60,6 % Vaikystės pedagogikos (UMI) studentų bendradarbiavimą su kitomis studijų programomis vertina nepalankiai (prastai+labai prastai).

Dalyvavimą konferencijose pristatant tyrimų rezultatus palankiausiai (labai gerai+gerai) įvertino 70 % Muzikos pedagogikos bei 54,3 % Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas studentų. Didelė dalis studentų atsakydami į klausimą žymėjo atsakymą nežinau / neturiu nuomonės.

Studijų praktiką kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose palankiausiai (labai gerai+gerai) vertina Pedagogikos (ŠA) ir Specialiosios pedagogikos ir logopedijos (ŠA) studentai, o prasčiausiai (prastai+labai prastai) vertina Vaikystės pedagogikos (UMI) ir Gretutinių pedagogikos studijų (UMI) studentai. Didelė dalis studentų šiuo klausimu neturėjo nuomonės, galbūt, apie tokias praktikos galimybes neturi informacijos.

Bendradarbiavimą su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas palankiausiai (labai gerai+gerai) įvertino – 60 % Muzikos pedagogikos (ŠA) ir po 50 % Kūno kultūros ir sporto pedagogikos (ŠA) bei Pedagogikos (ŠA) studentų. Kitose studijų programose studijuojantys respondentai bendradarbiavimą su kitų šalių studentais vertina nepalankiai (prastai+labai prastai) – pvz., Gretutinės pedagogikos studijos (UMI) – 46,7 %, arba šiuo klausimu neturi nuomonės.

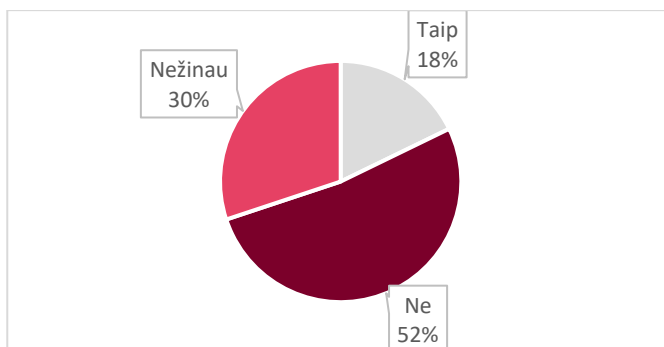
Dalis studijų kitų šalių universitetuose. Specialiosios pedagogikos ir logopedijos (ŠA) ir Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo (ŠA) studentai geriausiai (labai gerai + gerai) vertina dalinių studijų kitų šalių universitetuose galimybes. Pagal šią poziciją prasčiausiai (prastai+labai prastai) dalies studijų kitų šalių universitetuose galimybes vertina Vaikystės pedagogikos (UMI) studentai. Didelė dalis studentų šiuo klausimu neturėjo nuomonės, galbūt, apie tokias studijų galimybes neturi informacijos.

Dėstytojai iš kitų šalių universitetų. Užsienio dėstytojus palankiausiai (labai gerai+gerai) įvertino Pedagogikos (ŠA) ir Specialiosios pedagogikos ir logopedijos (ŠA), o nepalankiausiai (prastai+labai prastai) – 69,7 % Vaikystės pedagogikos (UMI), 53,4 % Gretutinių pedagogikos studijų (UMI) bei pavieniai kitų studijų programų studentai. Šį aspektą dauguma (50 %) Mokyklos pedagogikos (UMI) studentų vertino vidutiniškai. Daugelio programų studentai apie dėstytojus iš kitų šalių universiteto nuomonės neturi.

Grupinių užduočių atlikimas su kolegomis iš kitų šalių universitetų. Didžioji dalis studentų neturi nuomonės apie grupinių užduočių atlikimą su kolegomis iš kitų šalių universitetų. Palankiausiai (labai gerai+gerai) šį aspektą įvertino po 50,0 % Muzikos pedagogikos (ŠA), Pedagogikos (ŠA) ir 44,4 % Kūno kultūros ir sporto pedagogikos (ŠA) studentų. Likusieji pavieniai studentai grupinių užduočių atlikimą su kolegomis iš kitų šalių universitetų vertino vidutiniškai, prastai arba labai prastai.

Studijų tarptautiškumo galimybių vertinimas

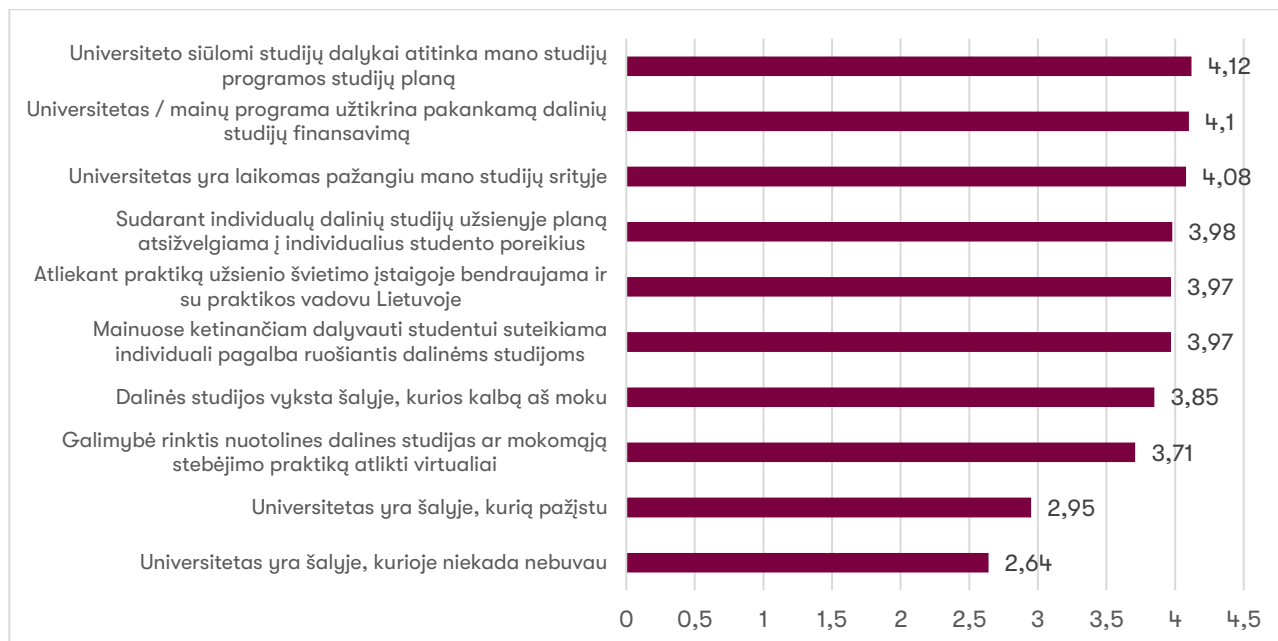
Studentų dalyvavimo tarptautinėse studijų mainų programose duomenis atspindi 70 paveikslas.

70 pav. Galimybių dalyvauti studijų mainų programose vertinimas

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad daugiau nei pusė (52,1 %) studentų nedalyvavo ir neketina dalyvauti tarptautiniuose studijų mainų programose. Tik mažiau nei penktadalis (17,8 %) respondentų dalyvavo ar ketina dalyvauti tarptautinių studijų mainų programose. Tokius tyrimo rezultatus būtų galima sieti su studentų užimtumu – daugiau nei pusė respondentų (56,2 %) dirba, iš jų 41,8 % darbas atitinka studijuojamą specialybę (žr. 20 lentelę). Nemaža dalis respondentų neturėjo aiškios pozicijos („nežinau“ - 30 % atsakymų).

Tirta, kokie aspektai studentams svarbūs, priimant sprendimą dalyvauti tarptautiniuose studijų mainuose. Respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – visiškai nesvarbu iki 5 – labai svarbu. Tyrimo duomenys pateikiami 71 paveiksle.

71 pav. Studentų sprendimui dalyvauti tarptautiniuose studijų mainuose svarbūs aspektai (M)

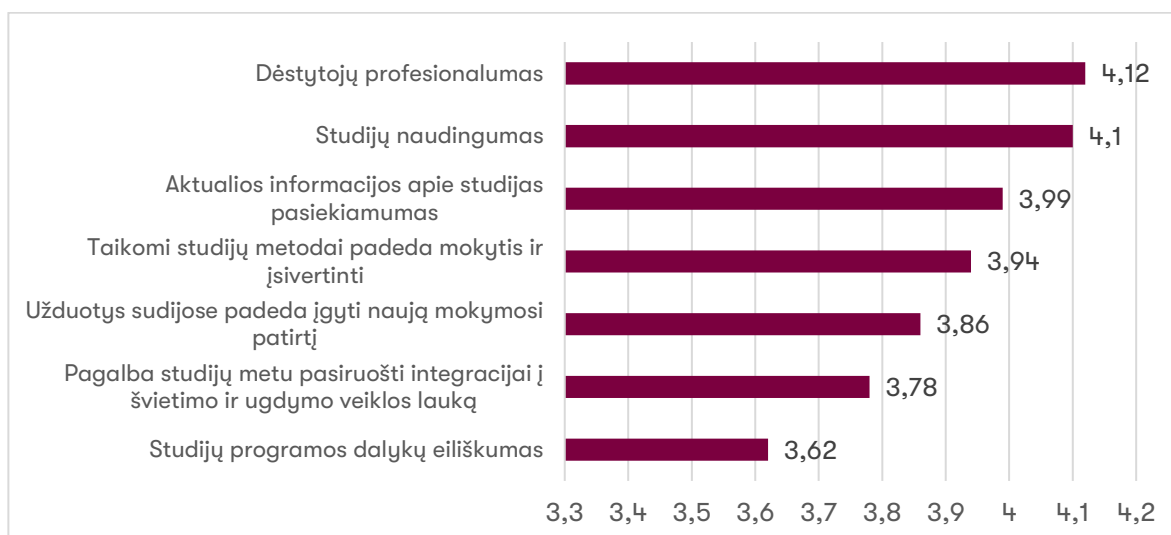
Apklauso duomenimis, apsisprendžiant dalyvauti studijų mainų programose studentams svarbiausia, kad užsienio universiteto siūlomi studijų dalykai atiktų studijų programos studijų planą ($M=4,12$; $SD=0,979$); kad užsienio universitetas būtų laikomas pažangiu studijų srityje, kurioje studijuoja studentas ($M=4,08$; $SD=0,943$), o taip pat svarbu, kad būtų užtikrintas pakankamas dalinių studijų finansavimas ($M=4,10$; $SD=0,988$).

Kiti studentams svarbūs aspektai – universitetų bendradarbiavimas ir dalykinė parama studentui: sudarant individualų dalinių studijų užsienyje planą atsižvelgiama į individualius studento poreikius ($M=3,98$; $SD=0,965$); atliekant praktiką užsienio švietimo įstaigoje bendraujama ir su praktikos vadovu Lietuvoje ($M=3,97$; $SD=0,954$); mainuose ketinančiam dalyvauti studentui suteikiama individuali pagalba ruošiantis dalinėms studijoms ($M=3,97$; $SD=0,975$);

Studentams mažiausiai svarbūs aspektai – užsienio kalbos įgūdžiai (Dalinės studijos vyksta šalyje, kurios kalbą aš moku – $M=3,71$; $SD=1,116$); universitetas yra šalyje, kurią pažįstu ($M=2,95$; $SD=1,325$) ir universitetas yra šalyje, kurioje niekada nebuvau ($M=2,64$; $SD=1,095$); tačiau dideli standartiniai atsakymų nuokrypiai rodo, kad pritarimas šiems teiginiams nevienodas.

Dėstytojų ir studijų programų vertinimas

Labai svarbus studijų kokybės kriterijus – dėstytojų profesionalumas, metodai, parama studentams ir pan. Vertindami šiuos aspektus, respondentai žymėjo teiginius ranginėse skalėse nuo 1 – blogai iki 5 – labai gerai. Tyrimo duomenis iliustruoja 72 paveikslas.

72 pav. Studijų kokybės aspektų vertinimas

Studentai gana vieningai geriausiai įvertino dėstytojų profesionalumą ($M=4,12$; $SD=0,898$). Gerai, tačiau ne taip vieningai vertino studijų naudingumą ($M=4,10$; $SD=1,006$).

Studentai gerai vertina *aktualios informacijos apie studijas pasiekiamumą* ($M=3,99$; $SD=0,990$); studijų metodus – *studijų metodai padeda mokytis ir įsivertinti* ($M=3,94$; $SD=0,998$); nevienodu pritarimu, tačiau gerai įvertino studijų užduotis: *užduotys studijose padeda įgyti naują mokymosi patirtį* ($M=3,86$; $SD=1,061$). Labiausiai išsiskyrė nuomonės dėl studijų programos dalykų eiliškumo ($M=3,62$; $SD=1,064$).

Nagrinėta, kaip šiuos studijų kokybės aspektus vertina įvairių studijų programų studentai. Žemiau pateikiami apibendrinti rezultatai apie įvairiose programose studijuojančiųjų studijų kokybės vertinimą.

Dėstytojų profesionalumą palankiausiai geriausiai vertina Mokyklos pedagogikos (UMI) ir Gretutinių pedagogikos studijų (UMI) studentai. Teigiamai dėstytojų profesionalumą vertina ir kitų ŠA ir UMI studijų programų studentai.

Studijų naudingumą palankiausiai vertina Muzikos pedagogikos (ŠA), Specialiosios pedagogikos ir logopedijos (ŠA) bei Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo (ŠA) studentai. Dalis Vaikystės pedagogikos (UMI) bei Gretutinių pedagogikos studijų (UMI) studentų studijų naudingumą įvertino kaip nepakankamą.

Aktualios informacijos apie studijas pasiekiamumą palankiai vertina didžioji dauguma respondentų. Prasčiau vertina informacijos apie studijas pasiekiamumą studijų programų Dalyko pedagogika (UMI) ir Gretutinės pedagogikos studijos (UMI) studentai.

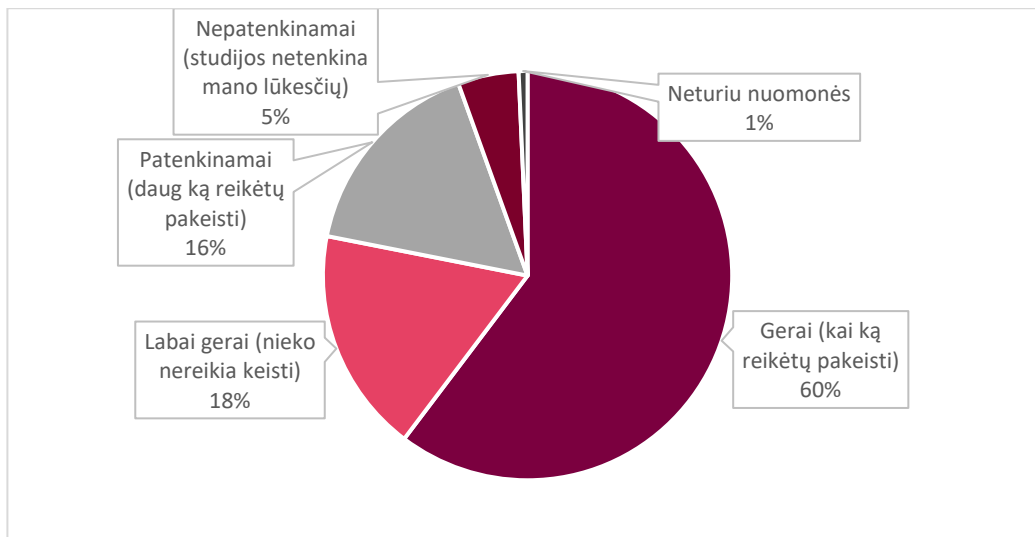
Taikomus studijų metodus, padedančius mokytis ir įsivertinti labai palankiai vertina didžioji dauguma tyrimo dalyvių. Vis dėlto nedidelė dalis (13,3 %) Gretutines pedagogikos studijas (UMI) pasirinkusių studentų taikomus metodus įvertino prastai.

Užduotis studijose, padedančias įgyti naują mokymosi patirtį geriausiai, labai gerai arba gerai įvertino visi Muzikos pedagogikos, didžioji dalis – po 85,7 % Specialiosios pedagogikos ir logopedijos bei Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo studentų bei Vaikystės pedagogikos studentai (69,7 %).

Pagalbą studijų metu pasiruošti integracijai į švietimo ir ugdymo veiklos lauką geriausiai įvertino ŠA studijų programų Muzikos pedagogika (90 %), Specialioji pedagogika ir logopedija (85,7 %), Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (74,3 %) bei UMI studijų programos Mokyklos pedagogika (100 %) studentai.

Studijų programos dalykų eiliškumą geriausiai įvertino ŠA studijų programų Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (71,4 %), Muzikos pedagogikos (70 %) ir UMI studijų programų Mokyklos pedagogika, Gretutinės pedagogikos studijos studentai.

Tirta, kaip apklausoje dalyvavę studentai vertina studijuojamų dalykų visumą. Apklausos duomenis iliustruoja 73 paveikslas.

73 pav. Studijuojamų dalykų visumos vertinimas

Savo studijų programą dauguma (60 %) apklausoje dalyvavusių studentų vertina gerai, tačiau mano, kad kai ką reikėtų keisti. Beveik vienodai maža dalis studentų savo programas vertina labai gerai – nieko nereikia keisti (18 %) ir patenkinamai – daug ką reikėtų keisti (16 %). 5 % respondentų teigimu, studijų programa netenkina jų lūkesčių.

Apibendrinant įvairiose studijų programose studijuojančiųjų vertinimus, galima teigti, kad studijų programos dalykų visumą gerai (kai ką reikėtų pakeisti) įvertino daugiau kaip pusė apklausoje dalyvavusių Dalyko pedagogikos (63,6 %), Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo (62,9 %), Vaikystės pedagogikos (60,6 %) studentų bei po 50 % Muzikos pedagogikos, Kūno kultūros ir sporto pedagogikos bei Specialiosios pedagogikos ir logopedijos studentų.

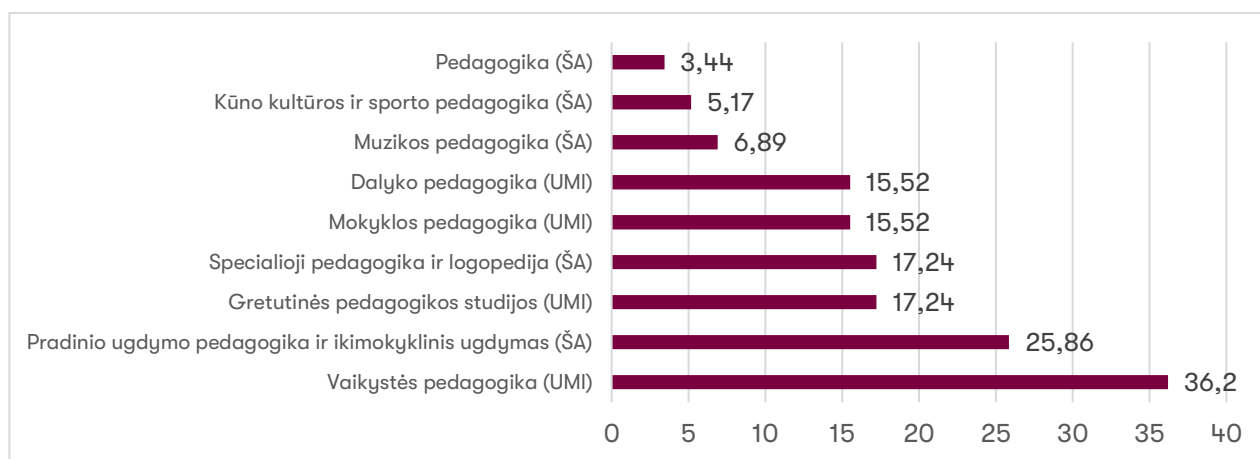
7. Pedagoginių studijų analizė: dėstytojų poreikiai ir grįžtamasis ryšys

Pedagoginėse studijose dirbančių dėstytojų apklausos rezultatų analizė apima kelias temines sritis, kurių pagrindų vėliau formuluojami apibendrinimai bei rekomendacijos pedagoginių studijų atnaujinimo koncepcijai. Minėtos sritys: inovacijos studijų procese, dėstytojų stažuotės Lietuvos mokyklose ir užsienio universitetuose galimybės bei studijų tarptautiškumas.

Tyrimo metodas – anketinė apklausa. Duomenų **analizės metodas** – aprašomoji statistika. Tyrimui atlikti parengta anketa.

Tyrimo probleminiai klausimai: Kaip dėstytojai supranta studijų inovacijas ir kokias jas taiko studijų procese? Kaip vertinamos stažuotės Lietuvos mokyklose galimybės? Kaip vertinamos dalyvavimo tarptautinėse veiklose galimybės?

Tyrimo dalyvių charakteristika. Vilniaus universiteto dėstytojų apklausa atlikta 2021 m. kovo-balandžio mėn. Apklausoje dalyvavo universiteto pedagoginis personalas, dirbantis pedagoginių studijų programose: *Vaikystės pedagogika (Ugdymo mokslų institutas, toliau – UMI)*, *Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (Šiaulių akademija, toliau – ŠA)*, *Muzikos pedagogika (ŠA)*, *Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)*, *Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)*, *Mokyklos pedagogika (UMI)*, *Pedagogika (ŠA)*, *gretutinės pedagoginės studijos (UMI)*, *Dalyko pedagogika (UMI)*. Tyrime dalyvavo 58 dėstytojai (žr. 74 paveikslą).

74 pav. Dėstytojų pasiskirstymas pagal studijų programas (N=58, %)

Inovacijos studijų procese

Tyrimo rezultatai atskleidė ką dėstytojai laiko inovacijomis studijų procese, kokias inovacijas taiko. Taip pat aktualizuotos studentams sudaromos galimybės ugdytis patiriant studijų proceso inovatyvumą.

Analizuojant tyrimo duomenis paaiškėjo, jog dėstytojai taiko *inovatyvius studijų metodus* (96,5 %) (žr. 21 lentelę), kuriuos taip pat laiko ir esminėmis inovacijomis studijų

procesu (62 %). Lygiagrečiai skaitmeninių išteklių taikymas (56,9 %), taip pat pripažįstamas, kaip svarbi studijų proceso inovacija.

21 lentelė. Dėstytojų taikomos inovacijos studijų procese (N=58)

Teiginiai	Sutinka/Visiškai sutinka (%)
Dėstydami taikote inovatyvius studijų metodus	96,5
Studentai mokomi kurti ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones	77,6
Studentai mokomi kurti individualizuotą ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones	74,2
Studentai mokomi kurti ugdymo turinį, remiantis naujausiomis ugdymo mokslo teorijomis ir pažangiais moksliniais tyrimais	74,2
Studentai mokomi kurti individualizuotą ugdymo turinį, remiantis naujausiomis ugdymo mokslo teorijomis ir pažangiais moksliniais tyrimais	75,8

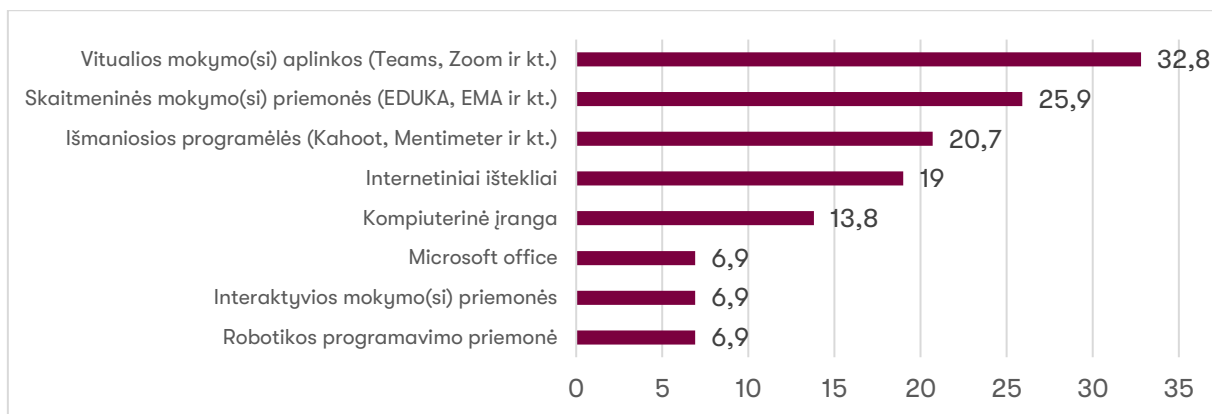
Inovacijų studijų procese perspektyva leido identifikuoti ir tai, jog studijuojant pedagoginėse studijose *kuriama įtrauki bendravimo kultūra virtualioje erdvėje* (87,9 %), studijuojantiems sudaromos sąlygos *ugdytis kompetencijas, siejamas su inovatyvių mokymosi metodų, priemonių taikymu tolesnėje profesinėje veikloje* (89,7 %) (žr. 22 lentelę).

22 lentelė. Studentų galimybės studijų procese (N=58)

Teiginiai	Sutinka/Visiškai sutinka (%)
Skirtingi studijų dalykai tikslingai grindžiami inovatyviais mokymosi metodais, priemonėmis	79,4
Kuriama įtrauki bendravimo kultūra virtualioje erdvėje	87,9
Nuotolinio mokymosi platformos naudojamos profesinių tarptautinių ryšių kūrimui	43,1
Ugdomos studentų kompetencijos, siejamos su skaitmeninių mokymosi priemonių taikymu tolesnėje profesinėje veikloje	82,7
Ugdomos studentų kompetencijos, siejamos su inovatyvių mokymosi metodų, priemonių taikymu tolesnėje profesinėje veikloje	89,7
Studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais	89,7
Studijų procesas organizuojamas taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę	73,5

Dažniausiai dėstytojai vykdydami studijas pasitelkia *virtualias mokymo(si) aplinkas (Teams, Zoom ir kt.)* (32,8 %), *skaitmenines mokymo(si) priemones (EDUKA, EMA ir kt.)* (25,9 %) bei *išmaniąsias programėles (Kahoot, Mentimeter ir kt.)* (20,7 %) (žr. 75 paveikslą).

75 pav. Skaitmeninių išteklių taikymas studijų procese (N=58, %)

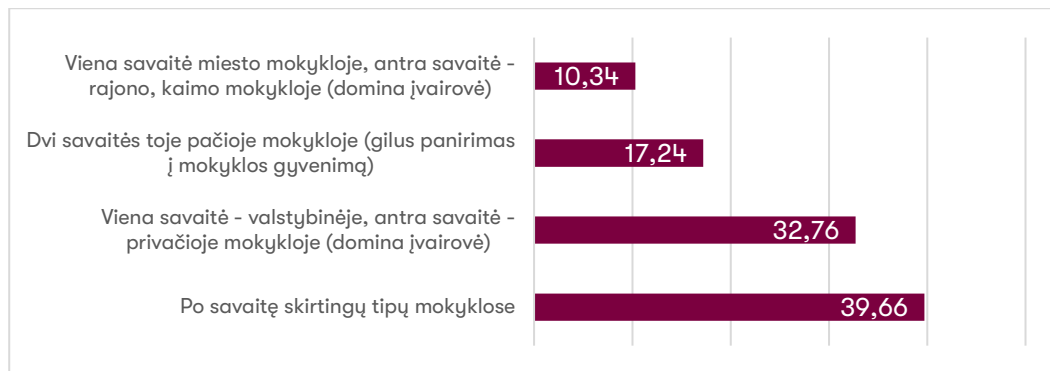
Tyrimo rezultatus vertinat iš studijų programų tobulinimo galimybių perspektyvos būtina pastebėti, kad reikšmingais kaitos elementais turėtų tapti ugdymo(si) turinio kūrimo stiprinimas, *ties pasitelkiant naujausias skaitmenines technologijas, ties naujausius ugdymo mokslų ar kitų sričių tyrimų rezultatus.* Taip pat identifikuotas požymis, jog studijų procese nepakankamai išnaudojamos nuotolinio mokymo(si) platformos studentų profesinių tarptautinių ryšių kūrimui.

Išvada. Esminiu inovatyvių pedagoginių studijų požymiu universitete laikomas inovatyvių studijų metodų taikymas, pasitelkiant skaitmeninius išteklius (pavyzdžiui, virtualias mokymo(si) aplinkas ar skaitmenines mokymo(si) priemones). Kitas reikšmingas požymis – ugdomos studentų kompetencijos, siejamas su inovatyvių mokymosi metodų, priemonių taikymu tolesnėje profesinėje veikloje.

Rekomendacijos. Atnaujinant studijų programų turinį būtina stiprinti studentų ugdymo(si) turinio kūrimo gebėjimų vystymą. Taip pat ieškoti naujų galimybių studentams plėtoti profesinius ryšius su kitų šalių pedagogikos srities specialistais ir institucijomis, pasitelkiant nuotolinio bendradarbiavimo įrankius.

Stažuotė Lietuvos mokyklose

Dėstytojų apklausos rezultatai dėl stažuotės Lietuvos mokyklose galimybių ir turinio atskleidė, jog labiausiai pageidautinas stažuotės modelis būtų *po savaitę skirtingų tipų mokyklose (39,66 %).* Taip pat išryškėjo ir kitas požymis – galimybė stažuotis tiek valstybinėse, tiek privačiose ugdymo institucijose (*atitinkamai viena savaitė vieno tipo, o kita savaitė kito tipo institucijoje*) (32,76 %) (žr. 76 paveikslą).

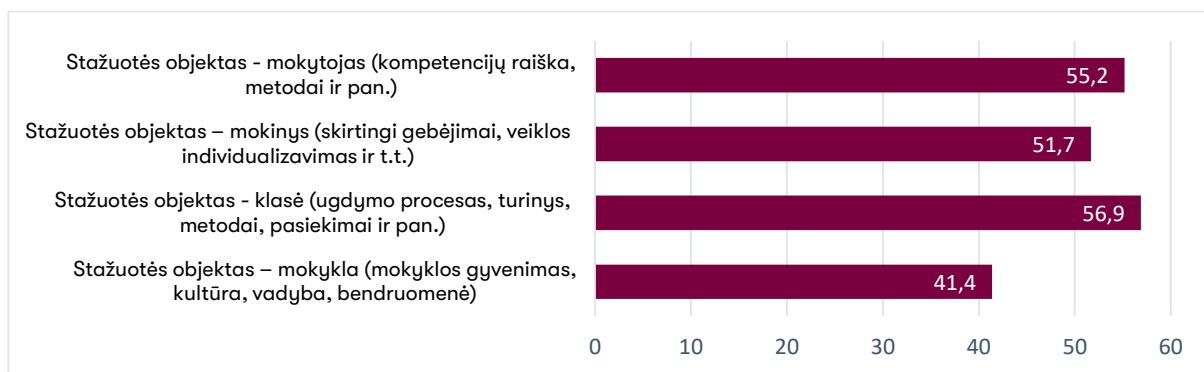

76 pav. Stažuotės Lietuvos mokyklose modelis (N=58, %)

Aukščiau pateikiamus tyrimo rezultatus gretinant su kitais anketinės dėstytojų apklausos rezultatais matyti, jog personalas dirbantis pedagoginėse studijose iš esmės pasisako už galimybę stažuotis *progimnazijose, gimnazijose, pagrindinėse ar pradinėse mokyklose*. Ugdymo institucijos teritorija (kaimo, rajono mokykla) ar kriterijus – geriausiai įvertinta ugdymo institucija nėra lemiamas rodiklis renkantis stažuotės vietą.

Tyrimas taip pat leido identifikuoti jog apie du trečdalius (63,8 %) dėstytojų stažuotės vietą Lietuvos mokyklose susirastų patys, tačiau galimybę stažuotis kitame šalies mieste vertina atsargiau, t.y. 55,2 % tyrimo dalyvių mano, jog turėtų galimybę išvykti.

Analizuojant tyrimo rezultatus, susijusius su pedagoginės stažuotės turiniu paaiškėjo, jog dėstytojus domintų du pagrindiniai objektai: *veikla klasėje (ugdymo procesas, turinys, metodai, pasiekimai ir pan.)* (56,9 %) *mokytojo veikla (kompetencijų raiška, metodai ir pan.)* (55,2 %) (žr. 77 paveikslą).

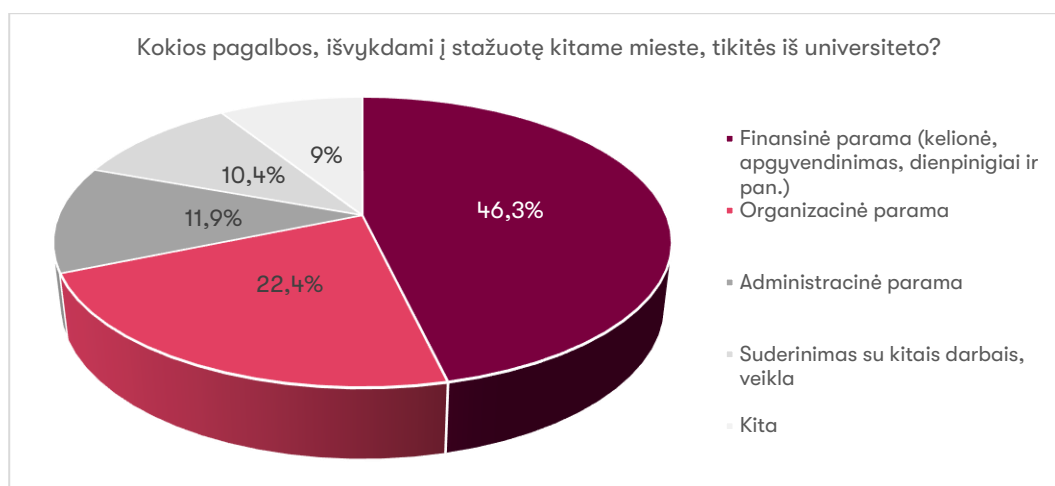

77 pav. Stažuotės Lietuvos mokyklose objektas (N=58, %)

Remiantis tyrimu nustatyta, jog stažuotės Lietuvos mokyklose prioritetinės teminės sritys būtų: *taikomos ugdymo inovacijos, metodai* (SD=0,459); *ugdytinių pasiekimų ir pažangos stebėseną; organizacijos valdymas ir kultūros vystymas; „dalyvavimas“ pedagoginėse situacijose*.

Pedagoginės stažuotės Lietuvoje galimybių analizė išryškino ir tam tikrų sąlygų tokiai veiklai vystyti užtikrinimą. Reikšmingai akcentuojamas *finansinės paramos poreikis*

(kelionė, pagyvendinimas, dienpinigiai ir pan.) (46,3 %). Taip pat respondentai mano, jog svarbi būtų ir organizacinė parama (22,4 %) (žr. 78 paveikslą).

78 pav. Dėstytojų lūkesčiai stažuotės Lietuvos mokykloje organizavimui (N=58)

Apklausoje duomenys taip pat leido pastebėti bei išryškinti ir kitus pedagoginės stažuotės turinio aspektus, kurie nusako kokios veiklos mokyklose dėstytojus domintų mažiausiai. Tai būtų *klasės auklėtojo, kuratoriaus veikla; mokinių savivalda bei seminarai, paskaitos mokyklos bendruomenės nariams (mokytojams, tėvams)*.

Išvados. Dėstytojų stažuotės Lietuvos mokyklose galimybės vertinamos palankiai. Prioritetas skiriamas dviejų savaitių trukmės stažuotei, kurios metu veiklos būtų derinamos valstybinėse ir privačiose ugdymo institucijose. Pagrindiniai tokios stažuotės tikslai: mokytojo kompetencijų vystymas; ugdymo proceso organizavimas, orientuojantis į vaikų pasiekimų ir pažangos stebėseną bei vertinimą; organizacijos valdymas ir kultūros vystymas. Pažymima svarba stebėti įvairias pedagogines situacijas.

Organizuojant nacionalinio lygmens stažuotes būtina universiteto finansinė ir organizacinė parama.

Rekomendacijos. Kuriant pedagoginėse studijose dirbančių dėstytojų stažuotės organizavimo mokyklose gaires, visų pirma, numatyti šiai veiklai būtinus finansinius išteklius. Taip pat organizacinės paramos mechanizmą. Stažuotės turinį orientuoti į šiuos pagrindinius tikslus: mokytojo kompetencijų vystymas; ugdymo proceso organizavimas, orientuojantis į vaikų pasiekimų ir pažangos stebėseną bei vertinimą; organizacijos valdymas ir kultūros vystymas. Pažymima svarba stebėti įvairias pedagogines situacijas.

Stazuotė užsienio institucijose ir studijų tarptautiškumas

Tiriant dėstytojų dalyvavimo tarptautinėse veiklose situaciją paaiškėjo, kad dažniausia tarptautinė veikla yra *tarptautinių konferencijų organizavimas* (43,1 %). Taip

pat dėstytojai vyksta į dėstyimo vizitus (27,6 %) ir vykdo bendrus (tarptautinius) mokslinius tyrimus, rengia projektus (27,6 %) (žr. 23 lentelę).

23 lentelė. Dėstytojų tarptautinės veiklos (N=58)

Teiginiai	1	2	3	4	5
	Niekada	→			Labai dažnai
Dėstyimo vizitas	25 (43,1 %)	8 (13,8 %)	9 (15,5 %)	13 (22,4 %)	3 (5,2 %)
Mokslinis vizitas (stažuotė, darbas laboratorijoje ar pan.)	25 (43,1 %)	10 (17,2 %)	11 (19 %)	8 (13,8 %)	4 (6,9 %)
Dalyko dėstyimas ar kitas akademinis darbas su tarptautine studentų grupe	22 (37,9 %)	18 (31 %)	9 (15,5 %)	8 (13,8 %)	1 (1,7 %)
Jungtinių modulių su užsienio universitetų dėstytojais rengimas ir dėstyimas	40 (69 %)	6 (10,3 %)	8 (13,8 %)	3 (5,2 %)	1 (1,7 %)
Bendrų (tarptautinių) mokslinių tyrimų vykdymas/projektų rengimas	18 (31 %)	10 (17,2 %)	14 (24,1 %)	9 (15,5 %)	7 (12,1 %)
Viešų paskaitų, kurias veda kolegos iš užsienio universitetų organizavimas	20 (34,5 %)	14 (24,1 %)	15 (25,9 %)	6 (10,3 %)	3 (5,2 %)
Dėstyimas tarptautinėse vasaros/žiemos mokyklose	38 (65,5 %)	9 (15,5 %)	7 (12,1 %)	2 (3,4 %)	2 (3,4 %)
Tarptautinių konferencijų organizavimas	14 (24,1 %)	10 (17,2 %)	9 (15,5 %)	14 (24,1 %)	11 (19 %)

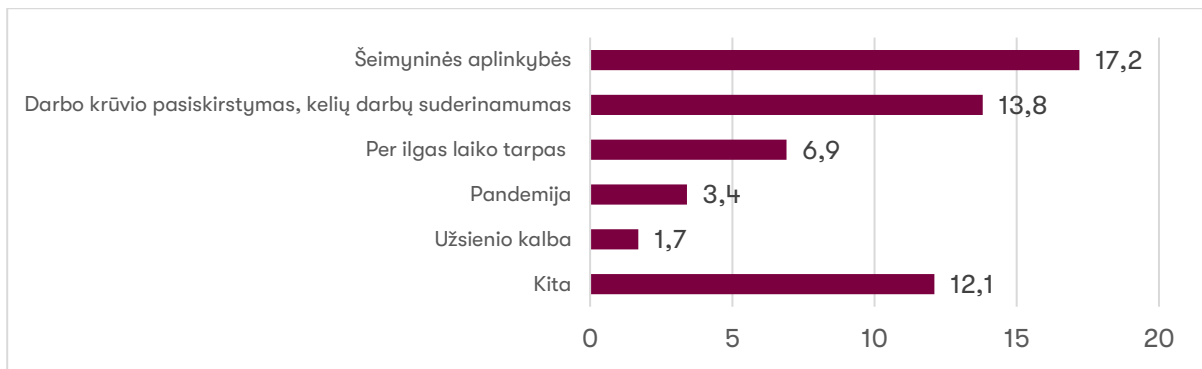
Tyrimo metu buvo siekta nustatyti, kokiose tarptautinėse veiklose dėstytojai norėtų dalyvauti. Gauti tyrimo duomenys sudaro prielaidas teigti, jog labiausiai pageidautinomis tarptautinėmis veiklomis yra mokslinis vizitas (stažuotė, darbas laboratorijoje ar pan.) (39,7 %) ir bendrų (tarptautinių) mokslinių tyrimų vykdymas/projektų rengimas (34,5 %) (žr. 24 lentelę).

24 lentelė. Dėstytojų tarptautinių veiklų prioritetai (N=58)

Teiginiai	1 Visai nenoriu	2	3	4	5 Labai noriu
Dėstyimo vizitas	12 (27,7 %)	12 (27,7 %)	16 (27,6 %)	11 (19 %)	7 (12,1 %)
Mokslinis vizitas (stažuotė, darbas laboratorijoje ar pan.)	7 (12,1 %)	9 (15,5 %)	8 (13,8 %)	11 (19 %)	23 (39,7 %)
Dalyko dėstymas ar kitas akademinis darbas su tarptautine studentų grupe	9 (15,5 %)	13 (22,4 %)	20 (34,5 %)	9 (15,5 %)	7 (12,1 %)
Jungtinių modulių su užsienio universitetų dėstytojais rengimas ir dėstymas	8 (13,8 %)	15 (25,9 %)	17 (29,3 %)	13 (22,4 %)	5 (8,6 %)
Bendrų (tarptautinių) mokslinių tyrimų vykdymas/projektų rengimas	7 (12,1 %)	11 (19 %)	4 (6,9 %)	16 (27,6 %)	20 (34,5 %)
Viešų paskaitų, kurias veda kolegos iš užsienio universitetų organizavimas	10 (17,2 %)	16 (27,6 %)	17 (29,3 %)	10 (17,2 %)	5 (8,6 %)
Dėstymas tarptautinėse vasaros/žiemos mokyklose	14 (24,1 %)	16 (27,6 %)	18 (31 %)	7 (12,1 %)	3 (5,2 %)
Tarptautinių konferencijų organizavimas	12 (27,7 %)	13 (22,4 %)	18 (31 %)	3 (5,2 %)	12 (27,7 %)

Mažiausiai siektinomis tarptautinėmis veiklomis įvardijamas *dėstymas tarptautinėse vasaros/žiemos mokyklose, dėstyimo vizitas ar tarptautinių konferencijų organizavimas.*

Tyrimų siekta nustatyti dėstytojų galimybes dalyvauti tarptautinėse stažuotėse įvertinant trukmės ir kitų veiksnių reikšmingumą. Visų pirma, galima pastebėti, jog galimybę išvykti į 1 mėnesio trukmės stažuotę užsienyje turėtų 55,2 %. Svarbiais tokių veiklų ribojančiais trukdžiais įvardinti šie: *šeimyninės aplinkybės* (17,2 %) bei *darbo krūvis* (13,8 %) (žr. 79 pav.).

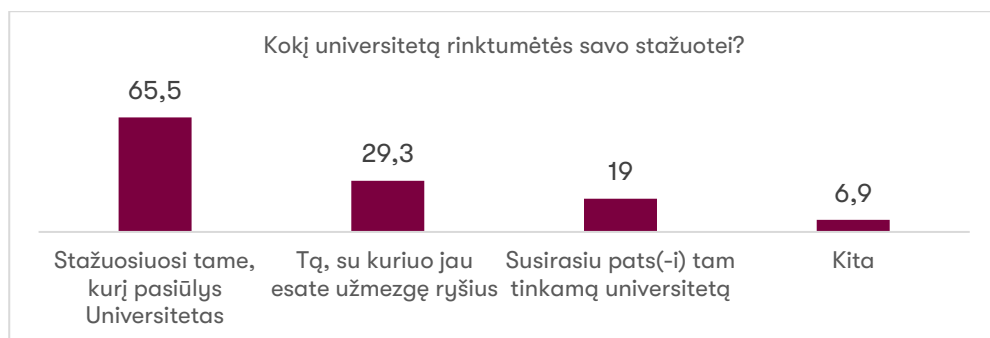

79 pav. Tarptautinės stažuotės (1 mėnesio trukmės) trukdžiai (N=58, %)

Tyrimo dalyviai detalizuodami kitus veiksnius (siejamus ne tik su 1 mėnesio stažuotės trukme) ribojančius jų įsitraukimą į tarptautines veiklas išskyrė tokius svarbiausius trukdžius: *užsienio kalbos mokėjimas* (36,2 %), *laiko stoka užimtumas* (29,3 %), *pandemija* (27,7 %). Šiame kontekste svarbu išskirti ir kitą reikšmingą tyrimo rezultatą, susijusį su optimalia, dėstytojų nuomone, stažuotės trukme. Didesnė dalis respondentų pažymi, jog optimali tarptautinės išvykos (dėstyimo vizitas) trukmė – 1-2 savaitės, o mokslinio vizito – 2 savaitės (36,2 %). Dėstytojai taip pat pažymi, jog pritarę 1 savaitės (32,8 %) ar 1 mėnesio (32,8 %) trukmės *moksliniam vizitui*.

Dėstytojams svarbus pagalbos teikimas planuojant ir vykstant į stažuotę užsienyje. Tyrimo dalyviai labiausiai akcentuoja *finansinę paramą* (55,2 %). Priimtinausia rezultatų sklaidos forma įvardijamas *pristatymas suinteresuotoms universiteto bendruomenės grupėms*. Labiausiai abejojama dėl stažuotės rezultatų viešinimo efektyvumo publikuojant *mokslinius, metodinius, informacinius ar pan. pobūdžio straipsnius*.

Didesnė dalis (65,5 %) respondentų pritaria tam, jog *stažuotęsi tame užsienio universitete, kuriame pasiūlys universitetas* (žr. 80 paveikslą).

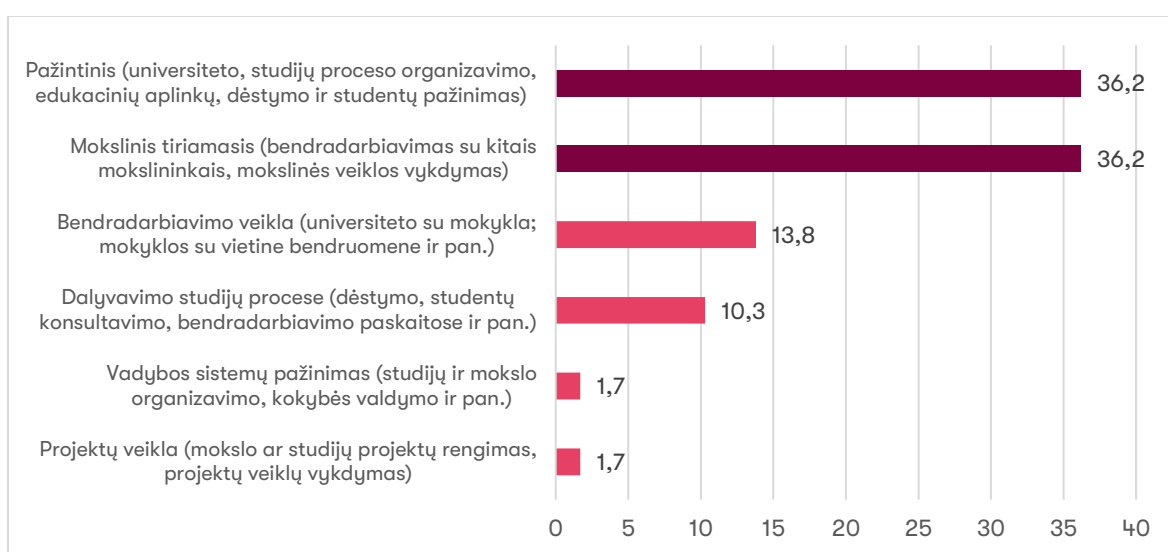

80 pav. Stažuotės vietos užsienyje pasirinkimo motyvai (N=58, %)

Detalizuojant universiteto pasirinkimo motyvus pedagoginei stažuotei buvo fiksuoti ir pavieniai atsakymai, kurie nenulemia pagrindinio rezultato dėl universiteto pasirinkimo, todėl buvo įvardinti kategorijoje „Kita“: *pasirinkimą lemia universiteto pasiūlymai, kolegų rekomendacijos* (3,4 %); *pasirinkimą lemia aukštas pedagogų lygis* (1,7 %); *pasirinkimą*

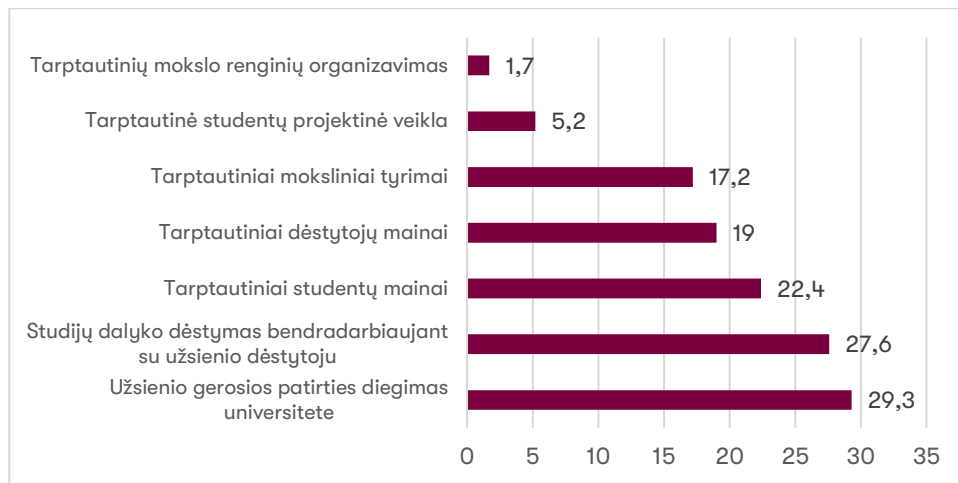
lema nauda tyrimų plėtrai (1,7 %); pasirinkimą lema nauda dėstomo dalyko tobulinimui (1,7 %).

Dėstytojus dalyvauti tarptautinėse veiklose labiausiai skatina/skatintų galimybė kelti kvalifikaciją (74 %). Taip pat reikšminga galimybė dalyvauti tarptautinėse tyrimų komandose (55,2 %). Tarptautinės stažuotės turinį, dėstytojų nuomone, tikslinga būtų orientuoti į tokias sritis: *pedagogų rengimas, bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje, studijų proceso bei pedagoginių praktikų organizavimas*. Pažymėtina ir tai, jog jeigu dėstytojai rinktųsi 1 mėnesio trukmės stažuotę, jos turinys turėtų būti siejamas su pažintiniais (universitetinių studijų organizavimas) (36,2 %) ir moksliniais tiriamaisiais (mokslinių veiklų plėtojimas bendradarbiaujant su užsienio partneriais) (36,2 %) tikslais (žr. 81 pav.).

81 pav. Tarptautinės stažuotės (1 mėnesio trukmės) tikslai (%)

Tyrimo dalyviai charakterizuodami studijų tarptautiškumą iš esmės identifikuoja kelis požymius. Visų pirma, tarptautiškomis studijomis laiko tokias studijas, kai universitete diegiama geroji užsienio patirtis (29,3 %) (žr. 82A paveikslą). Tiek bendrai studijų tarptautiškumą (27,6 %), tiek ir studijų dalyko tarptautiškumą (34,5 %) respondentai sieja su studijų dalyko dėstymu bendradarbiaujant su užsienio dėstytoju.

82A pav. Tarptautiškų studijų požymiai (%)

Tyrimo metu nustatyta, kad svarbiausiais tarptautines veiklas ribojančiais veiksniais yra užsienio kalbos mokėjimas, šeimyninės aplinkybės, užimtumas/laiko stoka bei pasaulinė pandemija. Labiausiai pageidautina parama – finansinė.

Dėstytojo, dirbančio pedagoginėse studijose profilis.

- Dėstant kuria įtraukią bendravimo kultūrą virtualioje erdvėje, taiko inovatyvius studijų metodus, tai siedamas ir su būsimą studento pedagogine profesine veikla. *Studijų proceso charakteristika*

- Studijas grindžia įvairiomis studijų strategijomis ir intensyviai taiko skaitmeninius išteklius. *Studijų proceso charakteristika*

- Tarptautiškomis studijomis laiko tokias studijas, kai studijų dalykas dėstomas bendradarbiaujant su užsienio dėstytoju. *Studijų tarptautiškumas*

- Tikisi finansinės ir kryptingos administracinės pagalbos padedant surasti tinkamą pedagoginės stažuotės vietą mokykloje/mokyklose ar universitete/universitetuose. *Nacionalinis ir tarptautinis kontekstai*

- Esant pakankamam finansavimui ir teikiant tinkamą administracinę pagalbą vyktų į stažuotę mokyklose (aplangant skirtingų tipų mokyklas), kai stažuotės objektas mokytojas, klasė ir šiais lygmenimis taikomos ugdymo inovacijos, metodai. *Nacionalinis kontekstas*

- Rinktūsi pedagoginę 1 mėnesio stažuotę užsienyje, tačiau esminiu trukdžiu būtų nepakankamos užsienio kalbos žinios. *Tarptautinis kontekstas*

- Stažuodamasis užsienio universitete prioritetą teiktų pedagogų rengimo modeliams bei studentų pedagoginės praktikos organizavimui. Taip pat ieškotų tarptautinio bendradarbiavimo galimybių mokslinių tyrimų srityje. *Tarptautinis kontekstas*

- Užsienio stažuotėje mažiau domintų universiteto, kaip organizacijos administracinė veikla bei pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistema. *Tarptautinis kontekstas*

- Tarptautinės stažuotės rezultatų viešinimui rinkęsi pristatymus universiteto bendruomenės grupėms. Tačiau abejoja dėl straipsnių, kaip sklaidos būdo efektyvumo.

- Dažniausiai pasitaikanti tarptautinė veikla – tarptautinių konferencijų organizavimas. Reikšmingiausias skatulytis dalyvauti tarptautinėse veiklose – kvalifikacijos kėlimo galimybė mokslinių tyrimų, projektinės veiklos srityse. Mažiausiai domina – dėstyto veikla, *Tarptautinis kontekstas*.

Išvados. Rekomendacijos diskusijoms

Mokytojų rengimo klausimai yra neatsiejami nuo mokytojų veiklos klausimų. Mokyklinio švietimo sistemos ir mokytojų rengimo sistemos turi simbiotinį ryšį – net ir geriausiai parengti nauji mokytojai mokykloje neužsibus, jeigu ten esančios sąlygos jų netenkina, suformuotų lūkesčių neatitikimas sąlygos ir visuomenės abejones mokytojo profesijos reikalingumu bei svarba, dėl to pedagogo profesija nebus deramai vertinama, bus sunku pritraukti stojančiųjų, toliau trūks mokytojų.

Akivaizdu, jog šiandienos mokyklai reikalingi rimti pokyčiai, norint vis dar išlikti svarbia ir reikalinga visuomenei ir ypač mokiniams. Tokių pokyčių vedliais galėtų būti mokytojai, tačiau tam reikalingas ne tik studijų programų tobulinimas, tačiau ir švietimo politikos kaita. Mokslininkai teigia, jog mokyklų vertinimai, mokinių pasiekimų naudojimas mokytojų ar mokyklų vertinimui bei kitos priemonės, skirtos vertinti švietimo „rezultatus“ gali būti dar labiau žalingos mokytojų autonomijai nei preskriptyvus centralizuotas ugdymo turinys, kurio pastaraisiais dešimtmečiais atsisakoma – nors iš mokytojų reikalaujama veikti savarankiškai, tokios veiklos galimybės reikšmingai ribojamos⁹. Būdamas stipriu pedagogų rengimo centru Vilniaus universitetas turėtų imtis lyderystės siekiant mokslu grįstų pokyčių mokyklinio švietimo sistemoje, įskaitant ir mokytojų autonomijos užtikrinimą.

Airijos ir Suomijos pavyzdžiai rodo, jog mokytojų rengimui reikalingi reikšmingi moksliniai resursai, glaudus mokytojus rengiančių aukštųjų mokyklų bendradarbiavimas. Švietimas – viena labiausiai konteksto veikiamų socialinių mokslų krypčių, todėl būtini didelės apimties nacionaliniai tyrimai, kurių pagrindu būtų tobulinamos šalies mokytojų rengimo programos. Būtina užtikrinti glaudų ir efektyvų bendradarbiavimą tarp skirtinguose pedagogų rengimo centruose dirbančių mokslininkų, siekiant kaip įmanoma geriau išnaudoti Lietuvos ugdymo mokslų ekspertų potencialą mokytojų rengimo sistemai tobulinti.

Savarankiškai sprendimus priimančio ir dabarties bei ateities iššūkius galinčio atliepti pedagogų rengimu besirūpinantys analizuojamų šalių universitetai sufleruoja naudingus pokyčius ir Vilniaus universiteto ugdymo mokslų studijų programoms. Pirmiausia – mokytojų kaip reflektuojančių profesionalų ugdymas, analitinio, sisteminio ir kritinio mąstymo įgūdžių plėtojimas ir stiprinimas. Atkreiptinas dėmesys, jog tiek Airijos, tiek

---

⁹ Priestley, M., Biesta, G.J.J. & Robinson, S. (2015). Teacher agency: what is it and why does it matter? In R. Kneyber & J. Evers (eds.), *Flip the System: Changing Education from the Bottom Up*. London: Routledge. Prieiga internete: https://dspace.stir.ac.uk/bitstream/1893/21559/1/Teacher%20agency%20matters_Flip%20the%20system_final.pdf

Suomijos pedagogų rengimo programų sandara numato itin plačios aprėpties daugiadisciplinines studijas, kuriose neapsiribojama vieno pasirinkto dalyko nagrinėjimu, daug dėmesio skiriama studentų tarpkultūrinių, komunikacinių, kalbinių kompetencijų ugdymui, siekiant užtikrinti, jog mokytojais tapę šių programų absolventų galėtų suvokti ir tinkamai elgtis kompleksiškoje ir įvairialypėje mokyklos realybėje.

Atlikus pedagoginių studijų programomis suinteresuotųjųusių apklausas išryškėjo šios tendencijos.

Darbdavių atstovai pasiuntė aiškią žinutę, kad siekiant garantuoti sėkmingą mokymosi procesą, mokyklos laukia ateinančių gerų mokytojų. Pradedantieji mokytojai turi ne tik gerai išmanyti dalyką, turėti pedagoginių ir psichologinių žinių. Mokyklų vadovai tikisi, kad jie gebės lanksčiai reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių, individualizuoti ir diferencijuoti ugdymo turinį, tirti mokinių ugdymosi poreikius, kurti ugdymo turinį, išmanyti skaitmenines technologijas ir pan.

Pradedančiojo mokytojo atvirumas naujovėms, kūrybingumas, bendradarbiavimo įgūdžiai, pasiryžimas nuolat atnaujinti savo žinias – pagrindinės jo pedagoginės veiklos sėkmės prielaidos.

Darbdavių atstovų išsakytuose teiginiuose slypi užuominos gerinti pedagoginių praktikų kokybę, aktyviau bendradarbiauti su mokyklomis. Siūloma dar labiau ieškoti akademinio rengimo ir praktikos mokykloje dermės, pakankamai dėmesio skirti tiek dalykiniam mokytojo pasirengimui, tiek profesiniam (psichologijos, didaktikos išmanymui ir pan.).

Pedagoginių studijų programų **absolventai** studijų pasirinkimą daugiausiai sieja su pedagogika kaip įdomia, prasminga ir kūrybos laisve pasižyminčia veikla, sudarančia galimybes padėti kitiems bei tobulėti pačiam. Tai ir yra didžiosios dalies stojančiųjų į pedagogines studijas pagrindinis motyvas.

Pirmieji darbo metai teikia pasitenkinimą dėl nuolatinio bendravimo su mokiniais, džiaugsmo ugdytinių mokymosi pasiekimais, grįžtamojo ryšio sulaukimu. Nepasitenkinimą kelia nepakankamai geros darbo sąlygos bei darbo užmokestis, nesutarimai ar stresas, kylantis dėl santykių su kolegomis savo darbo vietoje. Daugiausiai pagalbos taip pat sulaukiama iš savo kolegų ar institucijos administracijos, mažiausiai sulaukiama galimybės dalyvauti specialioje mentorystės programoje.

Absolventai pakankamai gerai vertina savo pedagoginių studijų metu įgytas kompetencijas. Penkių balų sistemoje net trečdalis jų savo įgytas kompetencijas vertina aukščiausiu balu, o apie 40 procentų absolventų savo kompetencijas vertina 4 balais.

Tarptautiškumo situacija pedagoginėse studijose yra prastesnė nei norėtusi, nes tik apie 13 proc. jų studijų metu dalyvavo tarptautinėse studijų ir praktikos mainų programose. Tačiau analogiška situacija būdinga visoms Lietuvos aukštojo mokslo studijoms, akivaizdu, kad tarptautiškumo skatinimas reikalauja daugiau dėmesio ir palaikymo. Pagrindinis absolventų nurodyta nedalyvavimo tarptautinėse studijų ar praktikos mainų programose priežastis – prisiimti jų įsipareigojimai darbui arba šeimai.

Studijų inovatyvumo klausimai atskleidė, kad nėra vieningos nuomonės apie tai, kas tą inovatyvumą suteiktų. Absolventai mano, kad jų studijose buvo taikomi inovatyvūs studijų metodai, sąlygojantys iššūkius ir naujų idėjų generavimą. Jie sutinka su teiginiu, kad jų studijų procesas buvo organizuojamas taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę. Siekiant tobulinti pedagogines studijas ateityje trečdalis absolventų rekomenduotų daugiau taikyti priemones, tinkamas interaktyviam mokymuisi (*kompiuterius, planšetes, interaktyvias lentas, įvairias mokomąsias programėles*). Taip pat jie paminėjo ir nuotoliniam mokymui/si skirtų interaktyvių mokymosi platformų naudojimą (Moodle, Zoom; MS Teams).

Absolventai savo pasitenkinimą studijomis vertina gana aukštu balu, penkiabalėje skalėje dauguma studijas vertinantys nurodė 4 – 5 balais. Trečdalis jų nepateikė jokių pasiūlymų studijų tobulinimui, o beveik dešimtadalis galvoja, kad viskas yra gerai ir nieko nereikia keisti. Tie, kurie turėjo pasiūlymų studijų kokybės gerinimui, siūlė tobulinti keletą aspektų. Jie inėjo: didesnę pedagoginės praktikos poreikį studijose; didesnę teorijos bei praktikos dermės poreikį; inovatyvaus dalykų ir jų didaktikų turinio poreikį. Absolventai rekomenduotų, kad pedagoginių studijų turinyje daugiau būtų atsižvelgiama į šiuolaikinius ugdymo iššūkius ir pokyčius, tokius kaip ugdymo integravimas; ugdymo individualizavimas; patyriminis mokymasis ir įvairių informacijų technologijų taikymas.

Atkreiptinas atskiras dėmesys į iš kitos aukštosios mokyklos perėjusių ir studijas baigusią Vaikystės pedagogikos absolventų vertinimą. Šio kurso absolventės į studijas VU perėjo iš LEU po antro kurso. Todėl akivaizdu, kad jos linkę lyginti dvi aukštojo mokslo institucijas. Jos pastebi, kad VU turėtų stiprinti teorijos ir praktikos ryšį. Daugiausiai pastabų išsakyta bazinio pedagoginio ir psichologinio lavinimo dalykų turiniui. Pedagoginėse ir psichologinėse disciplinose, kaip pažymi absolventės, galėtų atsirasti temų apie tėvų bendruomenės sutelkimą, bendradarbiavimą, darbo su jais formas. Pastebėtas dalyko *Vaiko sveikatos ir gerovės* turinio eklektiškumas bei menkas praktinis pritaikomumas (pradinio ugdymo kontekstų stoka).

Psichologijos dalykų studijose pasigendama teorijos ir praktikos ryšio, stokojama gyvenimiškų su pradiniu ugdymu susijusių pavyzdžių (minėta, kad daugiausiai remiamasi

tik ikimokyklinio amžiaus vaikų tyrimais ir pavyzdžiais). Pageidautina dalyko turinyje daugiau dėmesio skirti emocinių gebėjimų ugdymui, savęs pažinimui.

Didaktinėse disciplinose siūloma atkreipti dėmesį į skirtingo lygio užduočių rengimą ir jų pritaikymą skirtingų gebėjimų mokiniams. Didesnio dėmesio pageidaujama mokinių vertinimo ir įsivertinimo aspektams. Pateikta tam tikrų pasiūlymų, kokius dalykus būtų tikslinga įtraukti į programą arba kokiu turiniu galima būtų papildyti esamus dalykus. Paminėta: oratorystės menas, emocinio intelekto ugdymas, bendradarbiavimas su mokinių tėvais, specialiųjų poreikių mokinių atskiras kursas, IKT programos išmanymas, praktinių gebėjimų gilinimas priešmokyklinio ugdymo dalyke.

Savo studijų programą dauguma (60 %) apklausoje dalyvavusių **studentų** vertina gerai, tačiau mano, kad kai ką reikėtų keisti. Beveik vienodai maža dalis studentų savo programas vertina labai gerai – nieko nereikia keisti (18 %) ir patenkinamai – daug ką reikėtų keisti (16 %). 5 % respondentų teigimu, studijų programa netenkina jų lūkesčių.

Įvairiose studijų programose studijuojantys mano, kad studijų programos dalykų visuma yra tinkama. Tačiau pokyčių poreikį įvertino daugiau kaip pusė apklausoje dalyvavusių Dalyko pedagogikos (63,6 %), Pradinio ugdymo pedagogikos ir ikimokyklinio ugdymo (62,9 %), Vaikystės pedagogikos (60,6 %) studentų bei po 50 % Muzikos pedagogikos, Kūno kultūros ir sporto pedagogikos bei Specialiosios pedagogikos ir logopedijos studentų.

Dabartiniu metu pedagoginėse studijose dirbančių **dėstytojų** tarptautiškumui būdingas dalyvavimas dėstyimo vizituose, bendrų mokslinių tyrimų ar projektų vykdymas bei tarptautinių konferencijų organizavimas. Vertinant dėstytojų dalyvavimo galimybes tarptautinėse veiklose paaiškėjo, jog priimtinausia dėstyimo vizito trukmė 1-2 savaitės, o mokslinio vizito optimalia trukme įvardija laikotarpį nuo 1 savaitės iki 1 mėnesio. Tarptautinių veiklų prioritetai turėtų būti siejami su tokiais pagrindiniais tikslais – bendradarbiavimas mokslinių tyrimų srityje bei pedagogų rengimas (ypatingai akcentuojant pedagoginės praktikos organizavimą, darbą su studentais universitete).

Tyrimo metu nustatyta, kad svarbiausiais tarptautines veiklas ribojančiais veiksniais dėstytojams yra užsienio kalbos mokėjimas, šeimyninės aplinkybės, užimtumas/laiko stoka bei pasaulinė pandemija. Labiausiai pageidautina parama – finansinė.

Stiprinant dėstytojų veiklos tarptautiškumą būtina ieškoti tokių veiklos formų, kurios pasižymėtų lankstumu, susijusiu su galimybe rinktis priimtinos trukmės veiklą. Teikti finansinę paramą tokio tipo veikloms arba teikti pagalbą ieškant kitų finansavimo šaltinių. Dėstytojų tarptautinių veiklų prioritetais numatyti bendradarbiavimą mokslinių tyrimų srityje bei pažintinio pobūdžio vizitus, kurių metu dėstytojai turėtų galimybę susipažinti su

inovatyviomis pedagogų rengimo praktikomis užsienio universitetuose. Stiprinant studijų tarptautiškumą ieškoti tarptautinio bendradarbiavimo galimybių, atitinkamą studijų dalyką dėstant kooperuojantis su užsienio aukštosios mokyklos dėstytoju.

Literatūros sąrašas

- Arieli, H. (2021). *The Future of Education: How to Evolve Old Schools' to Exciting & Innovative Learning Hubs*. eBookPro.
- Baudrillard J. (2010). Vartotojų visuomenė: mitai ir struktūros, Kaunas: Kitos knygos.
- Blaschke, L. M., Hase, St. (2016). Heutagogy: A Holistic Framework for Creating Twenty-First-Century Self-determined Learners. *The Future of Ubiquitous Learning Learning Designs for Emerging Pedagogies*. Springer.
- Corneli, J. (2016). *The Peeragogy Handbook. The No-Longer-Missing Guide to Peer Learning & Peer Production*.
- Duoblienė L. (2008) Postmodernios minties reikšmė švietimo kaitai. *Acta Paedagogica Vilnensia*, Nr. 20, p. 9-24.
- Duoblienė L. (2011). Ideologizuotos švietimo kaitos teritorijos. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
- Duoblienė L. (2018). Pohumanistinis ugdymas. Dekoduoti. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
- Edwards R., Usher R. *Postmodernism and Education*, London and New York: Routledge, 1996.
- Fenwick, T., Edwards R. (2010). *Actor-Network Theory in Education*. London, New York: Routledge.
- Gros, B. Kinshuk, Maina, M. (2016). The Future of Ubiquitous Learning Learning Designs for Emerging Pedagogies. *The Future of Ubiquitous Learning*. Springer.
- Gros, B. (2016). The Dialogue Between Emerging Pedagogies and Emerging Technologies. *The Future of Ubiquitous Learning Learning Designs for Emerging Pedagogies*. Springer.
- King, P. K., Lee, H., Kiat, L. W., Elara, M. R., Chae, Y. ir kt. (2018). *Living Digital 2040. Future of Work, Education, and Healthcare*. World Scientific.
- Latour, B. (2005). *Reassembling the Social: An Introduction to Actor-network-theory*. Oxford; New York: Oxford UP.
- Means, A. J. (2018). *Learning to Save the Future. Rethinking Education and Work in an Era of Digital Capitalism*. Taylor & Francis Group.
- Masschelein J., Simons M. (2015). Education in Times of Fast Learning: the Future of the School. *Ethics and Education*, 10, p. 84-89.
- McLuhan M. (2003). *Kaip suprasti medijas. Žmogaus tęsiniai*. Vilnius: Baltos lankos.

- Power E.J. *Philosophy of Education. Studies in Philosophies, Schooling and Educational Policies*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1982.
- Perkins, D. N. (2014). *Future Wise. Educating Our Children for a Changing World*. Josey-Bass: A Willey Brand.
- Priestley, M., Biesta, G.J.J. & Robinson, S. (2015). Teacher agency: what is it and why does it matter? In R. Kneyber & J. Evers (eds.), *Flip the System: Changing Education from the Bottom Up*. London: Routledge. Prieiga internete: [https://dspace.stir.ac.uk/bitstream/1893/21559/1/Teacher %20agency %20matters_Flip %20the %20system_final.pdf](https://dspace.stir.ac.uk/bitstream/1893/21559/1/Teacher%20agency%20matters_Flip%20the%20system_final.pdf)
- Rubavičius V. (2010). *Postmodernusis kapitalizmas*. Vilnius: Kitos knygos.
- Schools of the Future Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution (2020). World Economic Forum.
- Selwyn, N. (2019). *Should Robots Replace Teachers?: AI and the Future of Education (Digital Futures)*. Polity.
- Semetsky I. (2006). *Deleuz, Education and Becoming*. Rotterdam, Taipei: Sense Publishers.
- Snaza N. (2013). The Earth Is Not “Ours” to Save. *Interrogating the Anthropocene. Ecology, Aesthetics, Pedagogy and the Future in Question*. Palgrave Studies in Educational Futures, p. 339-357, (Ed. J. Jagodzinsky, 2018) https://doi.org/10.1007/978-3-319-78747-3_15
- Stoll, L. (2020). Creating capacity for learning: Are we there yet? *Journal of Educational Change*, 21:421–430.
- OECD (2018), *Teaching for the Future: Effective Classroom Practices to Transform Education*, OECD. Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264293243-en>.

PRIEDAI

1 priedas. Studentų apklausos duomenys

Studentų apklausos anketa

Gerbiami studentai,

Šiuo metu Vilniaus universitetas įgyvendina Europos struktūrinių fondų paramos projektą „Aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimas ir studijų kokybės gerinimas Šiaulių universitetą prijungiant prie Vilniaus universiteto“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738-03-0001) ir atlieka VU ir ŠU pedagoginių studijų programų pasiūlos ir paklausos analizę siekiant konsoliduoti studijas.

Kreipiamės į Jus grįžtamojo ryšio tikslu, kuris padės įvertinti, ar studijose įgyjama patirtis atliepia globalius lūkesčius būsimiems ugdymo profesionalams ir padės įgyvendinti švietimo ir ugdymo praktikoje keliamus tikslus.

Apklausa yra anoniminė iki 20 min. Iš anksto dėkojame.

VU Ugdymo mokslų instituto ir Šiaulių akademijos projekto komanda

1. Jūs studijuojate programoje:

- Vaikystės pedagogika (UMI)
- Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)
- Dalyko pedagogika (UMI)
- Muzikos pedagogika (ŠA)
- Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)
- Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)
- Mokyklos pedagogika (UMI)
- Pedagogika (ŠA)
- Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)

2. Kelintas Jūsų pasirinkimas buvo studijuojama programa LAMA BPO (rinkitės "kita", jeigu studijuojate profesinėse pedagoginėse studijose ar gretutinėse pedagogikos studijose)

- Nr. 1
- Nr. 2
- Nr. 3
- Nr. 4
- Nr. 5

3. Kursas, kuriame šiuo metu studijuojate (rinkitės "kita", jeigu studijuojate profesinėse pedagoginėse studijose ar gretutinėse pedagogikos studijose)

- Pirmas
- Antras
- Trečias
- Ketvirtas

4. Gyvenamoji vieta iki stojimo į studijas (jeigu apskritis, rajonas ar šalis neįeina, įrašykite "kita")

- Alytaus apskritis** (Alytaus m. ir raj. sav.; Druskininkų sav.; Lazdijų r. sav.; Varėnos r. sav.)
- Kauno apskritis** (Birštono sav.; Jonavos r. sav.; Kaišiadorių r. sav.; Kauno m. ir raj. sav.; Kėdainių r. sav.; Prienų r. sav.; Raseinių r. sav.)
- Klaipėdos apskritis** (Klaipėdos m. ir raj. sav.; Kretingos r. sav.; Neringos sav.; Palangos m. sav.; Skuodo r. sav.; Šilutės r. sav.)
- Marijampolės apskritis** (Kalvarijos sav.; Kazlų Rūdos sav.; Marijampolės sav.; Marijampolės r. sav.; Šakių r. sav.; Vilkaviškio r. sav.)
- Panevėžio apskritis** (Biržų r. sav.; Kupiškio r. sav.; Panevėžio m. sav.; Panevėžio r. sav.; Pasvalio r. sav.; Rokiškio r. sav.)
- Šiaulių apskritis** (Akmenės r. sav.; Joniškio r. sav.; Kelmės r. sav.; Pakruojo r. sav.; Radviliškio r. sav.; Šiaulių m. sav.; Šiaulių r. sav.)
- Tauragės apskritis** (Jurbarko r. sav.; Pagėgių sav.; Šilalės r. sav.; Tauragės r. sav.)
- Telšių apskritis** (Mažeikių r. sav.; Plungės r. sav.; Rietavo sav.; Telšių r. sav.)
- Utenos apskritis** (Anykščių r. sav.; Ignalinos r. sav.; Molėtų r. sav.; Utenos r. sav.; Visagino sav.; Zarasų r. sav.)

Vilniaus apskritis (Elektrėnų sav.; Šalčininkų r. sav.; Širvintų r. sav.; Švenčionių r. sav.; Trakų r. sav.; Ukmergės r. sav.; Vilniaus m. ir r. sav.)

Kita.....

5. Jeigu derinate studijas ir darbą, ar Jūsų dabartinis darbas atitinka studijuojamą specialybę ir studijose įgyjamas kompetencijas?

- Mano dabartinis darbas iš esmės atitinka studijuojamą specialybę
- Mano darbas nesusijęs su studijuojama sritimi
- Šiuo metu nedirbu

6. Ugdymo mokslų studijas rinkausi (įskaitant ir gretutinių pedagoginių studijų pasirinkimą), nes (įrašykite)

.....

7. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

<i>Aukštojo mokslo ir pažintiniai motyvai</i>	visiškai nesutinku 1	Nesutinku 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Sutinku 4	visiškai sutinku 5
Noras studijuoti					
Galimybė gauti darbą					
Noras būti naudingam					
Pedagoginės karjeros kelio aiškumas					
Noras gerinti socialinę padėtį					
Naujos socialinių ryšių galimybės					

8. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

<i>Profesinis kryptingumas</i>	visiškai nesutinku 1	Nesutinku 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Sutinku 4	visiškai sutinku 5
Gerai paruošia būsimai švietimo ir ugdymo veiklai					
Noriu tapti pasirinktos srities mokytoju					
Edukacinė veikla reikalinga visuomenei					
Patinka edukacinė veikla					
Savanorystės patirtis					
Ketinau iš anksto studijuoti pasirinktoje programoje					

9. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

<i>Kitų žmonių įtaka</i>	visiškai nesutinku 1	Nesutinku 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Sutinku 4	visiškai sutinku 5
Norėjau studijuoti su draugu/drauge					
Patarė tėvai, giminės					
Šeimos tradicijos tęstinumas					
Patarė mokytojai					
Mokyklos profesinio orientavimo veiklos					
Mėgstu dirbti su žmonėmis					
Pažintis su universiteto dėstytoju					
Pažintis su programoje jau studijuojančiu studentu					
Dalyvavau universiteto renginiuose abiturientams					

10. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

<i>Kiti motyvai</i>	visiškai nesutinku 1	Nesutinku 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Sutinku 4	visiškai sutinku 5
Atsitiktinumas					
Neįstojau kitur					
Patraukė informacinė kampanija žiniasklaidoje, socialiniuose tinkluose					
Universitetas arti gyvenamosios vietos					
Mokyklos baigimo egzaminų balai					

11. Studijų procese

	visiškai nesutinku 1	Nesutinku 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Sutinku 4	visiškai sutinku 5
Atsižvelgiama į studentų mokymosi poreikius					
Temos ir savarankiško darbo užduotys yra įtraukiančios studijuoti					
Studijų medžiaga grįsta moksliniais tyrimais					
Skatinamas kūrybiškumas, gebėjimas savarankiškai spręsti problemas					
Teikiamas naudingas grįžtamasis ryšys apie tobulėjimą studijose					
Studentai įtraukiami į mokslinius tyrimus					
Studentai dalyvauja įvairiuose projektuose					
Studijuodamas(-a) įveikiu vis sudėtingesnius iššūkius					
Taikomi inovatyvūs studijų metodai (praktiniai bandymai, tiriamosios veiklos, žaidybiniai elementai ir kt.), sąlygojantys iššūkius ir naujų idėjų generavimą					
Mokoma kurti ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones (išmaniąsias technologijas, mobiliuosius įrenginius ir kt.)					
Mokoma kurti ugdymo turinį, remiantis naujausiomis ugdymo mokslo teorijomis ir pažangiais moksliniais tyrimais (pvz. neurodidaktika ir kt.)					

12. Studijų aplinka

	visiškai nesutinku 1	Nesutinku 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Sutinku 4	visiškai sutinku 5
Palanki atlikti visas reikalingas užduotis					
Sudaro galimybes iš studijų pasiimti daugiau negu formaliai numatyta					
Informaciniai išteklių pakankami (biblioteka, duomenų bazės)					
Prieinama viskas, ko reikia geroms studijoms					
Patogu studijuoti įvairiuose formatuose (grupėse, individualiai)					
Nuotolinis studijavimo būdas nekelia didelių įtampų					
Studijų procesas grindžiamas skaitmeninių mokymosi priemonių įvairove					
Skirtingi studijų dalykai tikslingai grindžiami inovatyviais mokymosi metodais, priemonėmis					
Kuriama įtrauki mokymosi kultūra virtualioje erdvėje					
Nuotolinio mokymosi platformos naudojamos profesinių tarptautinių ryšių kūrimui					

13. Studijų praktika

	visiškai nesutinku 1	Nesutinku 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Sutinku 4	visiškai sutinku 5
Pedagoginės praktikos vadovas, mentorius ir studentas aptaria pedagoginės praktikos tikslus, užduotis					
Pedagoginės praktikos vadovas, mentorius ir studentas aptaria pedagoginės praktikos rezultatus					
Pedagoginės praktikos vadovas padeda spręsti ugdomosios veiklos sunkumus					
Mentorius švietimo organizacijoje padeda spręsti ugdomosios veiklos sunkumus					
Mentorius švietimo organizacijoje skatina ir palaiko studento integraciją į švietimo įstaigos bendruomenę					
Praktika ir jos metu atliktos užduotys sustiprina norą tobulinti pedagoginę veiklą					

14. Inovacijos studijų procese man yra (įrašykite) .....

15. Įvardinkite, kokios inovatyvios priemonės taikomos studijų procese.....

16. Studijų galimybės ir papildomos vertės: kiek šie aspektai svarbūs jums studijuojant?

	visiškai nesvarbu 1	Nesvarbu 2	Abejoju / neturiu nuomonės 3	Svarbu 4	labai svarbu 5
Lankstus tvarkaraštis (pagal studento gyvenimo situaciją)					
Dalis studijų kitų šalių universitetuose					
Studijų praktika kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose					
Dėstytojai iš kitų šalių universitetų					
Praktikų / svečių įtraukimas į studijų procesą					
Grupinių užduočių atlikimas su kolegomis iš kitų šalių universitetų					
Užsienio kalbų naudojimas studijose					
Dalyvavimas konferencijose pristatant tyrimų rezultatus					
Bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas					
Bendradarbiavimas su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas					
Studijų programos lankstumas: galimybė sudaryti individualius studento poreikius atitinkantį studijų planą					
Ugdomos kompetencijos, siejamos su skaitmeninių mokymosi priemonių taikymu pedagoginėje veikloje					
Ugdomos kompetencijos, siejamos su inovatyvių mokymosi metodų, priemonių taikymu pedagoginėje veikloje					

17. Studijų galimybės ir papildomos vertės: kaip vertinate šiuos aspektus savo studijų programoje?

	Labai prastai 1	Prastai 2	Nežinau / neturiu nuomonės 3	Vidutiniškai 4	Gerai 5	Labai gerai 6
Lankstus tvarkaraštis (pagal studento gyvenimo situaciją)						
Dalis studijų kitų šalių universitetuose						
Studijų praktika kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose						
Dėstytojai iš kitų šalių universitetų						
Praktikų/svečių įtraukimas į studijų procesą						
Grupinių užduočių atlikimas su kolegomis iš kitų šalių universitetų						
Užsienio kalbų naudojimas studijose						
Dalyvavimas konferencijose pristatant tyrimų rezultatus						
Bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas						
Bendradarbiavimas su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas						
Studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais						
Studijų procesas organizuojamas, taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę						

18. Ar studijų metu dalyvavote / ketinate dalyvauti tarptautiniuose mainuose (išvykti studijuoti ar atlikti mokomosios praktikos į užsienio universitetą?)

- Taip
- Ne
- Nežinau

19. Kiek jums svarbūs šie aspektai priimant sprendimą dėl dalyvavimo tarptautiniuose mainuose?

	Visiškai nesvarbu 1	Nesvarbu 2	Nežinau / neturiu nuomonės 3	Svarbu 4	Labai svarbu 5
Dalinės studijos vyksta šalyje, kurios kalbą aš moku					
Universitetas yra laikomas pažangiu mano studijų srityje					
Universitetas yra šalyje, kurią pažįstu					
Universitetas yra šalyje, kurioje niekada nebuvo					
Universitetas/mainų programa užtikrina pakankamą dalinių studijų finansavimą					
Universiteto siūlomi studijų dalykai atitinka mano studijų programos studijų planą					
Mainuose ketinančiam dalyvauti studentui suteikiama individuali pagalba ruošiantis dalinėms studijoms					
Sudarant individualų dalinių studijų užsienyje planą atsižvelgiama į individualius studento poreikius					
Atliekant praktiką užsienio švietimo įstaigoje bendraujama ir su praktikos vadovu Lietuvoje					
Dalinių studijų ar praktikos trukmė					
Galimybė rinktis nuotolines dalines studijas ar mokomąją stebėjimo praktiką atlikti virtualiai					

20. Kokios tarptautinės veiklos jums atrodo patraukliausios (tikėtina, kad jose dalyvautumėte)?

- Dalinės studijos Europos šalių universitetuose
  - Dalinės studijos ne Europos šalių universitetuose
  - Mokomosios praktikos atlikimas mokykloje ne Lietuvoje
  - Mokomosios praktikos atlikimas tarptautinėje mokykloje Lietuvoje
  - Trumposios mobilumo veiklos (vizitai užsienio universitetuose ar mokyklose, kurių trukmė - iki 1 mėn.)
  - Kviestinių užsienio dėstytojų vedami seminarai
  - Jungtiniai studijų dalykai, kuriuos vestų keli dėstytojai iš skirtingų šalių universitetų, o juose dalyvautumėte kartu su studentais iš įvairių šalių universitetų
  - Pasirenkamieji dalykai dėstomi anglų kalba, kuriuose studijuotumėte kartu su į Lietuvą atvykusiais mainų studentais
  - Tarptautinės vasaros mokyklos
  - Nuotolinės studijos kitų šalių universitetuose
  - Nuotolinė mokomoji stebėjimo praktika užsienio švietimo įstaigoje
- Kita.....

21. Kaip Jūs vertinate?

	Labai gerai 5	Gerai 4	Neturiu nuomonės 3	Patenkinamai 2	Blogai 1
Dėstytojų profesionalumą					
Studijų naudingumą					
Studijų programos dalykų eiliškumą					
Pagalbą studijų metu pasiruošti integracijai į švietimo ir ugdymo veiklos lauką					
Užduotis studijose, padedančias įgyti naują mokymosi patirtį					
Taikomus studijų metodus, padedančius mokytis ir įsivertinti					
Aktualios informacijos apie studijas pasiekiamumą					

22. Kaip Jūs vertinate studijų programą (studijuojamų dalykų visumą)?

- Labai gerai (nieko nereikia keisti)
- Gerai (kai ką reikėtų pakeisti)
- Patenkinamai (daug ką reikėtų pakeisti)
- Nepatenkinamai (studijos netenkina mano lūkesčių)
- Neturiu nuomonės

23. Geros, naudingos ugdymo mokslų studijos man yra (įrašykite)

.....

24. Jūsų ketinimai baigus studijas:

- Toliau tęsti studijas Lietuvoje
- Toliau tęsti studijas kitoje šalyje
- Dirbti švietimo ir ugdymo veiklos lauke Lietuvoje
- Dirbti švietimo ir ugdymo veiklos lauke kitoje šalyje
- Tobulinti savo kompetenciją įvairiuose neformaliuose mokymuose
- Dar galvoju

Apklausoje dalyvavusių studentų demografiniai duomenys

1 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal studijuojamą programą (N; %)

Studijuojama programa	N	%
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	35	24,0
Vaikystės pedagogika (UMI)	33	22,6
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	18	12,3
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	15	10,3
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	14	9,6
Dalyko pedagogika (UMI)	11	7,5
Muzikos pedagogika (ŠA)	10	6,8
Mokyklos pedagogika (UMI)	8	5,5
Pedagogika (ŠA)	2	1,4
Iš viso	146	100,0

2 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal studijų kursą (N; %)

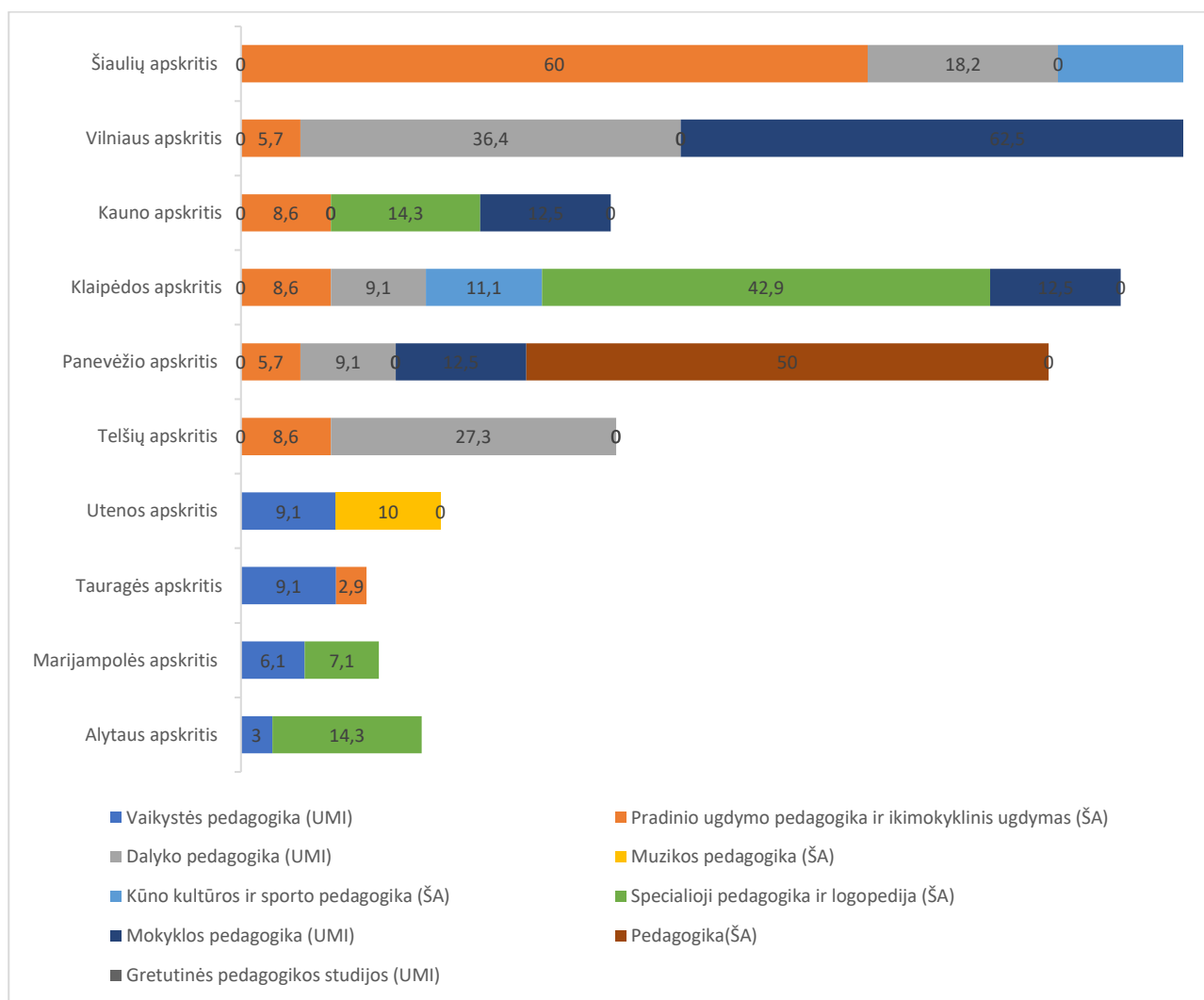
Kursas	N	%
Pirmas	49	33,6
Antras	35	24,0
Trečias	26	17,8
Ketvirtas	18	12,3
Kita (studijuoja pedagogo kvalifikaciją teikiančiose ar gretutinėse pedagogikos studijose)	17	11,6
Iš viso	145	99,3
Neatsakė	1	0,7
Iš viso	146	100,0

3 lentelė. Respondentų gyvenamoji vieta iki stojimo į studijas (N; %)

Gyvenamoji vieta iki stojimo į studijas	N	%
Šiaulių apskritis	44	30,1
Vilniaus apskritis	28	19,2
Kauno apskritis	20	13,7
Klaipėdos apskritis	17	11,6
Panevėžio apskritis	13	8,9
Telšių apskritis	9	6,2
Utenos apskritis	5	3,4
Tauragės apskritis	4	2,7
Marijampolės apskritis	3	2,1
Alytaus apskritis	3	2,1
Iš viso	146	100,0

4 lentelė. Gyvenamoji vieta iki stojimo į studijas / studijų programa

Apskritis	Vaikystės pedagogika (UMI)	Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	Dalyko pedagogika (UMI)	Muzikos pedagogika (ŠA)	Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	Mokyklos pedagogika (UMI)	Pedagogika (ŠA)	Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)
Alytaus apskritis	3,0					14,3			
Kauno apskritis	21,2	8,6		40,0	5,6	14,3	12,5		13,3
Klaipėdos apskritis	6,1	8,6	9,1		11,1	42,9	12,5		13,3
Marijampolės apskritis	6,1					7,1			
Panevėžio apskritis	15,2	5,7	9,1	10,0	5,6		12,5	50,0	6,7
Šiaulių apskritis	6,1	60,0	18,2	30,0	66,7	21,4		50,0	
Tauragės apskritis	9,1	2,9							
Telšių apskritis	3,0	8,6	27,3		5,6				6,7
Utenos apskritis	9,1			10,0					6,7
Vilniaus apskritis	21,2	5,7	36,4	10,0	5,6		62,5		53,3

1 pav. Apklausoje dalyvavusių studentų pasiskirstymas pagal studijų programą ir gyvenamąją vietą iki stojimo į studijas (%)

5 lentelė. Kelintas Jūsų pasirinkimas buvo studijuojama programa LAMA BPO (N; %)

Programos pasirinkimo Nr. LAMA BPO	N	%
Nr. 1	104	83,9
Nr. 2	14	11,3
Nr. 3	6	4,8
	Iš viso	124
Kita (studijuojama pedagogo kvalifikaciją teikiančiose ar gretutinėse pedagogikos studijose)	18	12,3
Neatsakė	4	2,7

Studijų programų pasirinkimo motyvai

6 lentelė. Ugdymo mokslų studijas rinkausi, nes ...

	Ugdymo mokslų studijas rinkausi, nes ... // (Pasirinkimo Nr. LAMA BPO)	N
„Noriu įgyti pedagoginių kompetencijų ir tobulėti“ LAMA BPO Nr.1 – 30 Nr.2 – 1 Kita: 14	<ol style="list-style-type: none"> 1. norėjau įgyti pedagogo kvalifikaciją. // 2. Noriu turėti pedagoginį išsilavinimą. // (1) 3. <...> svajoju tapti kvalifikuota savo srities specialiste, <...> // (1) 4. Siekiu būti pedagogas <...> // (1) 5. Nes norėjau tapti pedagoge. // (1) 6. Šias studijas rinkausi todėl, kad noriu būti mokytoja. // (1) 7. Planavau tapti kalbų mokytoja. // 8. Noriu dirbti pedagoginį darbą. // (1) 9. Noriu dirbti šį darbą. // (1) 10. Ateityje noriu dirbti pedagoginį darbą. // (2) 11. Nes norėjau tapti pradinį klasių mokytoja. // (1) 12. Nes ateityje noriu rinktis mokytojo specialybę. // (1) 13. Planuoju dirbti mokykloje. // (1) 14. kad galėčiau dirbti auklėtoja darželyje. // 15. Nes ateityje noriu rinktis mokytojo specialybę. // 16. Darbas patinka, tačiau trūksta pedagoginių, specifinių žinių. // (1) 17. Noriu keisti profesiją į pradinio ir ikimokyklinio ugdymo pedagogo. // (1) 18. Patinka profesinis nuolatinis tobulėjimas // (1) 19. Dirbdama mokytoja privalau turėti pedagogini išsilavinimą. // 20. <...> norėjosi saugumo garanto, kadangi studijuojau istoriją. // 21. Dirbu sau patinkantį darbą, noriu tobulėti toliau. // (1) 22. Pagerinčiau savo darbo kompetencijas. // 23. <...> norėjau toliau mokslus tobulinti įgaunant daugiau žinių. // (1) 24. Noriu mokytis. // (1) 25. Dėl darbo perspektyvų ateityje. // 26. Noriu siekti mokytojo karjeros, keisti išsilavinimo kryptį. // 27. Buvo artimiausia mano specialybei. // (1) 28. Noriu pagilinti žinias. // (1) 29. nes noriu pakelti kvalifikaciją, pagerinti žinias ir įgūdžius, kad galėčiau sėkmingai dirbti pagal savo specialybę. // (1) 30. Norėjau pagilinti pedagogikos žinias. // 31. Reikia profesinių žinių. // (1) 32. dirbu ugdymo įstaigoje, noriu kilti šioje srityje. // (1) 33. Norėjau praplėsti savo išsilavinimą. // 34. Dirbu panašų darbą. // (1) 35. Noriu tapti kvalifikuotu mokytoju. // 36. nes neturiu reikiamo išsilavinimo. // (1) 37. Nes noriu išmokti dvi kalbas. // (1) 38. <...> man svarbu nuolat tobulėti, nenustoti mokytis, <...> // (1) 39. Norėjau po kolegijos studijų išsilyginti universitetiniam diplomui gauti ir pagilinti žinias. // (1) 40. <...> noriu gilinti savo žinias būtent šioje srityje. // (1) 41. Norėjosi psichologinių, filosofinių, filologinių žinių, edukologijos naujienų. // (1) 42. Nes norėjau įgyti mokytojo kvalifikaciją. // 43. <...> būtent darbas su vaikais yra tai, ką noriu daryti ir ateityje, tik jau ne kaip socialinis darbuotojas, o kaip pedagogas. // Suteikia pedagogo kvalifikacinį laipsnį. // 44. Noriu būti sporto treneris. // (1) 45. Noras dirbti būtent trenerio darbą. // (1) 	45

Ugdymo mokslų studijas rinkausi, nes ... // (Pasirinkimo Nr. LAMA BPO)		N
<p>„Patinka mokyti, myliu vaikus“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 30 Nr.2 – 2 Nr.3 – 1 Kita: 8</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Domina darbas su vaikais, jaučiu su jais ryšį, pati auginu tris vaikus, dažnai lankausi (ne pandemijos metu) mokykloje, vedžiau renginius ir pan. // (1) 2. Darbas patinka <...> // (1) 3. Patinka darbas su vaikais. // (1) 4. Noriu savo sukauptas žinias perteikti kitiems. // 5. Patinka darbas su vaikais, <...> // (1) 6. Besąlygiškai myliu vaikus. // (1) 7. Domina pedagoginis darbas su jaunąja karta. // (2) 8. Buvo įdomu, <...> // 9. Turiu potraukį dirbti su vaikais. // (2) 10. Įsivaizduoju save dirbant ateityje su vaikais, mokslai atrodė įdomūs. // (1) 11. Norėjau sieti ateitį su vaikais, jų ugdymu. Domėjaisi vaikų raida, vystymusi, nes turiu jaunesnį ir brolių ir jaunesnę sesę, todėl patiko stebėti juos, kaip auga, kaip mokosi. Padėdavau jiems atlikti namų darbus. <...> // (1) 12. noriu ateityje dirbti su jaunimu bei jau kurį laiką užsiimu neformaliu švietimu (savanorystė). // 13. Moku, galiu ir noriu užsiimti su vaikais, su jais dirbti. // (1) 14. Nes labai noriu dirbti pedagoginį darbą su vaikais. // (1) 15. <...> labai myliu vaikus <...> // (1) 16. Mėgstu mokyti ir padėti kitiems pagerinti žinias, tai man suteikia daug malonumo. // (1) 17. visada patiko vaikai, norėjau įgyti ugdymo žinių. // (1) 18. Traukė darbas, kur galima kurti, dirbti su vaikais, išpildyti savo potencialą. <...> Mokykloje man patiko mokyti, visi dalykai daugmaž patiko. // 19. Nes noriu būti mokytoja, išmanyti vaikų raidą ir ateityje dirbti su vaikais // (1) 20. Pabaigus mokyklą pasiėmiau laisvus metus ir įsidarbinau vaikų darželyje. Ten dirbdama supratau, kad tai yra mano sritis <...> // (1) 21. <...> kur vaikai - ten aš <...> // (1) 22. Man patinka mokyti kitus žmones. // 23. Patinka darbas su vaikais, lengvai randame bendrą kalbą. // (1) 24. Jaučiau norą dirbti su vaikais. // (1) 25. pusę metų dirbdama ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, supratau, kad darbas su vaikais yra tai, ką noriu iš tiesų daryti savo gyvenime. // (1) 26. Norėjau dirbti su vaikais. Jaučiu malonumą matyti kaip jie auga, keičiasi, išmoksta. Vaikai kelia džiugesį. // (1) 27. Nes labai patinka dirbti su vaikais, jiems padėti. // (1) 28. Nes norėjau dirbti su vaikais, juos ugdyti, jaučiu ryšį su mažaisiais. // (1) 29. Myliu vaikus <...>. // (1) 30. Labai myliu vaikus <...>, bet vis aplinkiniai atšnekėdavo, kai buvau pasiryžusi ir pasirinkau. // (1) 31. Be galo mėgstu leisti laiką su vaikais, šalia jų jaučiuosi laiminga. Jaučiu norą jiems padėti. // (1) 32. Nes myliu vaikus ir gavau labai daug paskatinimo būtent dėl šios specialybės. // (1) 33. <...> Turiu puikų įgimtą gebėjimą dirbti ir užsiimti su vaikais. <...> // 34. matau <...> puikią savirelizacijos galimybę ugdant vaikus. // 35. Kai pati mokiausi mokykloje, man patiko padėti kitiems mokiniams, aiškinti temas ir pan. // (1) 36. <...> supratau, kad darbas su vaikais man teikia malonumą. // (1) 37. Ugdymo mokslų studijas rinkausi, nes jau ir ankstesniame darbe dirbau su vaikais ir supratau, kad būtent darbas su vaikais yra tai, ką noriu daryti ir ateityje <...> // 38. Nes noriu savo ateitį sieti su pedagogo darbu. // (1) 39. norėjau studijuoti pedagogiką ir sieti savo gyvenimą su mokytojavimu. // (1) 40. nes patinka. // (1) 41. Man patinka dirbti su vaikais ir jiems perduoti ir pritaikyti gautą informaciją studijuojant. // . 42. Sieju ateitį (3) 	41
<p>„Tai mano svajonių profesija“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 27 Nr.3 – 3 Kita: 3</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <...> Tik šioje specialybėje save įsivaizdavau. // (1) 2. Tai vieta, kurioje siekiu realizuoti save. // (3) 3. ši studijų programa atrodė tinkama man, leidžianti atskleisti ir išnaudoti savo galimybes. // (1) 4. Tai mano svajonių darbas. // (1) 5. <...> tai buvo mano svajonių profesija. // (1) 6. nuo pradinių klasių svajoju tapti mokytoja. // (1) 7. nuo mokyklos laikų, norėjau būti pradinių klasių mokytoją. // (1) 8. <...> visada norėjau sieti savo ateitį su lietuvių kalba, nes man gerai sekėsi ir patiko.. <...> // (1) 9. Visą gyvenimą lydėjo muzika <...> // (1) 10. Apie tai galvoju baigdam mokyklą - mokytojo specialybę <...> // 11. Tai mano gyvenimo profesija. // (1) 12. Senai jau tuo domėjaisi. // (1) 13. Sportas mano gyvenime visą laiką <...> // (1) 14. Nuo pradinių klasių patiko muzika. Kuo toliau, tuo labiau norėjau sieti ateitį su muziką, o kadangi myliu vaikus, ilgai negalvodama pasirinkau muzikos pedagogiką. // (1) 15. Norėjau savo ateitį sieti su sportu ir pedagogika. // (1) 16. visada norėjau dirbti šioje aplinkoje. // (1) 17. Sportas buvo ir yra svarbi dalis mano gyvenime, todėl ir rinkausi kūno kultūros ir sporto pedagogikos studijas. // (1) 18. Mane visuomet domino darbas su vaikais, galvoju apie ikimokyklinio ugdymo studijas, nes visuomet patiko darželio auklėtojų darbas <...> // (1) 19. Jaučiu pašaukimą. // (1) 20. Visada traukė pedagogo profesija <...> // (1) 21. Nes tai buvo svajonė nuo mažens, <...> // (1) 22. Nuo vaikystės norėjau būti mokytoja, todėl pasirinkau šias studijas. // (1) 23. ..., nes tai mano svajonių profesija. // (1) 24. Jau labai seniai norėjau tapti pedagoge, <...> // (1) 	33

Ugdymo mokslų studijas rinkausi, nes ... // (Pasirinkimo Nr. LAMA BPO)		N
	<p>25. seniai svajojau apie pedagogo profesiją <...> // (1)</p> <p>26. Tai buvo mano svajonė nuo 9 klasės, kadangi būtent į vaikystės pedagogikos sritį suėjo (ir sueina) visi mano pomėgiai <...> // (1)</p> <p>27. Tai buvo mano svajonių profesija // (1)</p> <p>28. <...> ilga laika norėjau tapti mokytoja, <...> // (1)</p> <p>29. <...> savęs kitoje srityje ir nemačiau <...> // (1)</p> <p>30. Jau seniai turėjau tikslą dirbti mokykloje, tad jo ryžtingai ir siekiau //</p> <p>31. Nes visą gyvenimą užsiiminėjau sportu. //</p> <p>32. Visą gyvenimą sportavau ir neįsivaizdavau savęs toli nuo sporto. // (3)</p> <p>33. Tai buvo programa, geriausiai atitinkanti mano lūkesčius. // (1)</p>	
<p>„Buvau įkvėpta savo mokytojos“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 9</p> <p>Nr.3 – 1</p> <p>Kita: 1</p>	<p>1. lėmė gyvenimo patirtys ir vaikystėje matytas pedagogo pavyzdys <...> // (1)</p> <p>2. <...> mano mama, kol mokiausi gimnazijoje, įstojo ir baigė tą pačią specialybę, tad aš jau susipažinau su specifika ir ??? ????// mane tai sužavėjo. <...> //</p> <p>3. <...> susipažinusi su logopedija, kuomet turėjau galimybę pastebėti, kaip vyksta logopediniai užsiėmimai, iš karto supratau, kad čia mano vieta ir apie kitą specialybę net negalvoju. Studijos mano mintis pateisino visapusiškai. // (1)</p> <p>4. Mama dirba toje pačioje srityje. // (1)</p> <p>5. Buvau įkvėpta savo mokytojos bei ateity norėčiau tapti tokia kaip ir ji. // (1)</p> <p>6. Pirmu numeriu pasirinkti įkvėpė kelios nuostabios mokytojos. // (1)</p> <p>7. Man didžiausią įtaką padarė mano darželio auklėtojos bei pradinių klasių mokytoja - jas galėčiau apibūdinti tik pačiais geriausiais žodžiais. Tad tai ir paskatino rinktis atitinkamą profesiją. // (1)</p> <p>8. Šeimoje keli sporto pedagogai <...> // (1)</p> <p>9. <...> pratęsti šeimos tradicijas. // (1)</p> <p>10. Aš dar ir šiandien su meile prisimenu savo pradinių klasių mokytoją, kuri ugdydama mus atidavė visą save, negailėjo nei darbo, nei meilės. Būtent tokia mokytoja noriu būti ir aš. // (1)</p> <p>11. Paskatino mokytojai, tevai. // (3)</p>	11
<p>„Noriu paskatinti vaikus atrasti save, padėti skleisti jų asmenybėms“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 10</p>	<p>1. <...> noriu paskatinti vaikus atrasti save, padėti skleisti jų asmenybėms <...> // (1)</p> <p>2. Ugdymo mokslų studijas rinkausi, nes norėjau padėti vaikams įgyti reikiamas žinias ir gebėjimus, jog taptų visaverčiais visuomenės piliečiais. // (1)</p> <p>3. <...> noriu padėti ugdyti ateinančias kartas. // (1)</p> <p>4. Dėl nuolatos juntamo potraukio padėti kitiems ugdymo srityje. // (1)</p> <p>5. Patinka dalintis savo turimomis žiniomis, noriu praktikuoti mokymąsi visą gyvenimą. // (1)</p> <p>6. <...> siekiu, kad mokslas jiems nebūtų skausmingas, o būtų įdomus ir trokštamasis. // (1)</p> <p>7. <...> , įkvėpti vaikams motyvacijos gyventi taip kaip nori. // (1)</p> <p>8. <...> vertybes galiu perduoti ir vaikams. // (1)</p> <p>9. <...> noriu prisidėti prie jaunų žmonių ugdymo, nebijau iššūkių. // (1)</p> <p>10. Noriu padėti toms kruopelėms augti, tobulėti, suteikti žinių ir įgūdžių tam, kad jie galėtų formuoti save kaip asmenybes. Manau, kad būtent šio amžiaus vaikams sutikti žmonės pakloja pamatą kažkam, kuo jie taps ateityje. // (1)</p>	10
<p>„Ši profesija perspektyvi, prasminga, patraukli“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 8</p> <p>Nr.2 – 2</p>	<p>1. Patraukli profesija. // (1)</p> <p>2. <...> specialybė labai plati, apima daug sričių: nuo psichologijos iki akademių žinių.<...> // (1)</p> <p>3. <...> manau, jog ši profesija perspektyvi. // (1)</p> <p>4. Noriu dirbti prasmingą ir reikalingą darbą. // (1)</p> <p>5. <...> matau prasmę ir svarbą vaikų ugdyme. // (1)</p> <p>6. Tikiu mokytojo profesijos prestižu <...> // (1)</p> <p>7. matau prasmę <...> ugdant vaikus. // (2)</p> <p>8. Tai man aktualus dalykas. // (2)</p> <p>9. Nes atrodo patraukli specialybė. // (1)</p> <p>10. Čia reikia ir kūrybiškumo, ir dalykiškumo, ir organizavimo ir bendravimo su vaikais. Visa tai mane „veža“ individualiai, o sudėjus į vieną visumą - išskaidina į kosmosą! // (1)</p>	10
<p>„Noriu būti gero pokyčio mokyklose dalimi“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 6</p> <p>Nr.2 – 2</p> <p>Kita: 1</p>	<p>1. noriu įdėti savo indėlį į valstybės gerovę, nes vaikai - mūsų ateitis. // (1)</p> <p>2. noriu būti gero pokyčio mokyklose dalimi. // (1)</p> <p>3. Tikiu, kad taip galėsiu būti naudinga visuomenei. // (2)</p> <p>4. <...> prisidėti prie Lietuvos ateities // (1)</p> <p>5. Noriu prisidėti prie švietimo sistemos gerinimo <...> //</p> <p>6. Manau, kad švietimo spragų sprendimas prisidėtų prie valstybės gyventojų gyvenimo kokybės augimo. // (1)</p> <p>7. Manau, kad švietimas yra ta sritis, kuriai reikia pokyčių. // (1)</p> <p>8. Noriu tapti mokytoja ir analizuoti švietimo problemas. // (1)</p> <p>9. Noriu būti naudinga visuomenei, padėdama vaikams su SUP. // (2)</p>	9
<p>„Neįstojau ten kur iš tikrųjų norėjau“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 4</p> <p>Nr.2 – 1</p> <p>Kita: 3</p>	<p>1. Negaliu atsakyti. // (1)</p> <p>2. paskatino pasiūlyta stipendija <...> //</p> <p>3. „dėl visų ko“ //</p> <p>4. tai buvo antrasis variantas ir neįstojau ten kur ištikrųjų norėjau. // (2)</p> <p>5. Nes tuo metu tai atrodo pats geriausias variantas. // (1)</p> <p>6. Labiausia man tiko. // (1)</p> <p>7. Neturėjau nei noro nei tikslo būti pedagoge, rinkausi tiesiog tam, kad „o gal kada prireiks“. //</p> <p>8. Tai atrodo, kaip geriausias pasirinkimas tuo metu. // (1)</p>	8
<p>„Trūksta tokios srities specialistų“</p> <p>LAMA BPO Nr.1 – 3</p>	<p>1. Žinant didelį specialistų trūkumą, jų poreikį bei svarbą vaidmenį, stojau norėdama prisidėti prie nedidelio būrio specialistų, siekiančių padėti mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. // (1)</p> <p>2. <...> mano mieste šių specialistų labai trūksta, todėl nepabijojau iš didmiesčio Kauno atvykti į mažesnę miestą Šiaulius. // (1)</p> <p>3. Paskatino tai, kad trūksta tokios srities specialistų. // (1)</p>	3

7 lentelė. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

Aukštojo mokslo studijų ir pažintiniai motyvai – skalės vidurkis 4,07	N	Min	Max	Mean	SD
Noras būti naudingam	146	1	5	4,42	,786
Noras studijuoti	146	1	5	4,25	,960
Galimybė gauti darbą	146	1	5	4,10	,967
Pedagoginės karjeros kelio aiškumas	146	1	5	3,90	1,059
Noras gerinti socialinę padėtį	146	1	5	3,89	1,071
Naujos socialinių ryšių galimybės	146	1	5	3,84	,980

8 lentelė. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

Profesinis kryptingumas - skalės vidurkis 4,09	N	Min	Max	Mean	SD
Patinka edukacinė veikla	146	2	5	4,45	,665
Edukacinė veikla reikalinga visuomenei	146	1	5	4,42	,750
Noriu tapti pasirinktos srities mokytoju	146	1	5	4,36	,820
Mėgstu dirbti su žmonėmis	146	1	5	4,25	,851
Gerai paruošia būsimai švietimo ir ugdymo veiklai	146	1	5	3,91	,932
Ketinau iš anksto studijuoti pasirinktoje programoje	146	1	5	3,83	1,165
Savanorystės patirtis	146	1	5	3,38	1,216

9 lentelė. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

Kitų žmonių įtaka - skalės vidurkis 1,86	N	Min	Max	Mean	SD
Patarė tėvai, giminės	146	1	5	2,14	1,339
Mokyklos profesinio orientavimo veiklos	146	1	5	2,11	1,282
Patraukė informacinė kampanija žiniasklaidoje, socialiniuose tinkluose	146	1	5	1,99	1,223
Pažintis su programoje jau studijuojančiu studentu	146	1	5	1,91	1,302
Patarė mokytojai	146	1	5	1,87	1,233
Šeimos tradicijos tęstinumas	146	1	5	1,84	1,238
Dalyvavau universiteto renginiuose abiturientams	146	1	5	1,74	1,127
Pažintis su universiteto dėstytoju	146	1	5	1,73	1,166
Norėjau studijuoti su draugu / drauge	146	1	5	1,40	,819

10 lentelė. Motyvai, nulėmę studijuoti pasirinktą programą

Kiti motyvai - skalės vidurkis 1,96	N	Min	Max	Mean	SD
Mokyklos baigimo egzaminų balai	146	1	5	2,34	1,376
Universitetas arti gyvenamosios vietos	146	1	5	2,12	1,447
Atsitiktinumas	146	1	5	1,99	1,212
Neįstojau kitur	146	1	5	1,40	,914

Studijų procesas

11 lentelė. Studijų procese ...

Studijų procese ... – skalės vidurkis 3,8	N	Min	Max	Mean	SD
Skatinamas kūrybiškumas, gebėjimas savarankiškai spręsti problemas	146	1	5	4,18	,776
Studijų medžiaga grįsta moksliniais tyrimais	146	1	5	4,18	,661
Temos ir savarankiško darbo užduotys yra įtraukiančios studijuoti	146	1	5	3,88	,875
Mokoma kurti ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones (išmaniąsias technologijas, mobiliuosius įrenginius ir kt.)	146	1	5	3,88	,993
Studijuodamas(-a) įveikiu vis sudėtingesnius iššūkius	146	1	5	3,88	,909
Teikiamas naudingas grįžtamasis ryšys apie tobulėjimą studijose	146	1	5	3,81	,935
Atsižvelgiama į studentų mokymosi	146	1	5	3,79	,917
Taikomi inovatyvūs studijų metodai (praktiniai bandymai, tiriamosios veiklos, žaidybiniai elementai ir kt.), sąlygojantys iššūkius ir naujų idėjų generavimą	146	1	5	3,79	,919
Mokoma kurti individualizuotą ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones (išmaniąsias technologijas, mobiliuosius įrenginius ir kt.)	146	1	5	3,74	1,057
Mokoma kurti ugdymo turinį, remiantis naujausiomis ugdymo mokslo teorijomis ir pažangiais moksliniais tyrimais (pvz. neurodidaktika ir kt.)	146	1	5	3,64	,916
Studentai dalyvauja įvairiuose projektuose	146	1	5	3,46	,976
Studentai įtraukiami į mokslinius tyrimus	146	1	5	3,40	,993

12 lentelė. Studijų aplinka

Studijų aplinka – skalės vidurkis 3,55	N	Min	Max	Mean	SD
Patogu studijuoti įvairiuose formatuose (grupėse, individualiai)	146	2	5	4,17	,746
Studijų procesas grindžiamas skaitmeninių mokymosi priemonių įvairove	146	1	5	3,87	,841
Informaciniai ištekliai pakankami (biblioteka, duomenų bazės)	146	1	5	3,83	,985
Palanki atlikti visas reikalingas užduotis	146	1	5	3,77	,908
Kuriama įtrauki mokymosi kultūra virtualioje erdvėje	146	1	5	3,75	,883
Skirtingi studijų dalykai tikslingai grindžiami inovatyviais mokymosi metodais, priemonėmis	146	1	5	3,75	,843
Sudaro galimybes iš studijų pasiimti daugiau negu formaliai numatyta	146	1	5	3,72	,938
Prieinama viskas, ko reikia geroms studijoms	146	1	5	3,71	,963
Nuotolinis studijavimo būdas nekelia didelių įtampų	146	1	5	3,64	1,248
Nuotolinio mokymosi platformos naudojamos profesinių tarptautinių ryšių kūrimui	146	1	5	3,29	1,017

13 lentelė. Studijų praktika

Studijų praktika	N	Min	Max	Mean	SD
Pedagoginės praktikos vadovas, mentorius ir studentas aptaria pedagoginės praktikos tikslus, užduotis	146	1	5	3,93	,884
Mentorius švietimo organizacijoje skatina ir palaiko studento integraciją į švietimo įstaigos bendruomenę	146	1	5	3,91	,902
Mentorius švietimo organizacijoje padeda spręsti ugdomosios veiklos sunkumus	146	1	5	3,90	,905
Pedagoginės praktikos vadovas, mentorius ir studentas aptaria pedagoginės praktikos rezultatus	146	2	5	3,88	,901
Praktika ir jos metu atliktos užduotys sustiprina norą tobulinti pedagoginę veiklą	146	1	5	3,86	1,003
Pedagoginės praktikos vadovas padeda spręsti ugdomosios veiklos sunkumus	146	1	5	3,76	,964

14 lentelė. Inovacijos studijų procese man yra ... (įrašykite).

Inovacijos studijų procese man yra ...	N	%
Išmaniosios technologijos (mokymasis naudojantis naujausiomis išmaniosiomis programėlėmis)	35	24,0
Tai, „kas nauja, dar nematyta, neišbandyta“, „iššūkis, su kuriuo įdomu susidoroti“	26	17,8
Šiuolaikiniai interaktyvūs mokymosi metodai	25	17,1
„Įdomios, svarbios, aktualios“	20	13,7
Nuotolinis mokymasis, naudojimasis bendradarbiavimo programomis (pvz., Teams)	15	10,3
Naujausiais moksliniais tyrimais grįstas studijų dalyko turinys	10	6,8
Galimybė ugdytis per praktinį pažinimą	12	8,2
Pozityvus, konstruktyvus bendravimas, galimybė diskutuoti su dėstytoju	6	4,1
Studijų lankstumas, orientacija į studento poreikius, pritaikymas dirbantiems studentams	4	2,7
Neaktualios / nepastebėjau	4	2,7
Neturiu nuomonės, nežinau / arba neatsakė	33	22,6

15 lentelė. Įvardinkite, kokios inovatyvios priemonės taikomos studijų procese

Studijų procese taikomos inovatyvios priemonės	N	%
Išmaniosios technologijos, taikomosios programos, mobilieji įrenginiai	40	27,4
Nuotolinis mokymasis	32	21,9
Šiuolaikiški aktyvaus mokymosi metodai (probleminio mokymosi sesijos ir pan.)	22	15,1
Internetiniai informaciniai ištekliai	13	8,9
Naujausia, tyrimais grįsta informacija	7	4,8
Sunku atsakyti, nieko ypatingo nepastebiu; netaikomos	10	6,8
„Mano studijose inovacijų yra labai daug“	6	4,1
Neatsakė / Nežinau, neturiu nuomonės	47	32,2

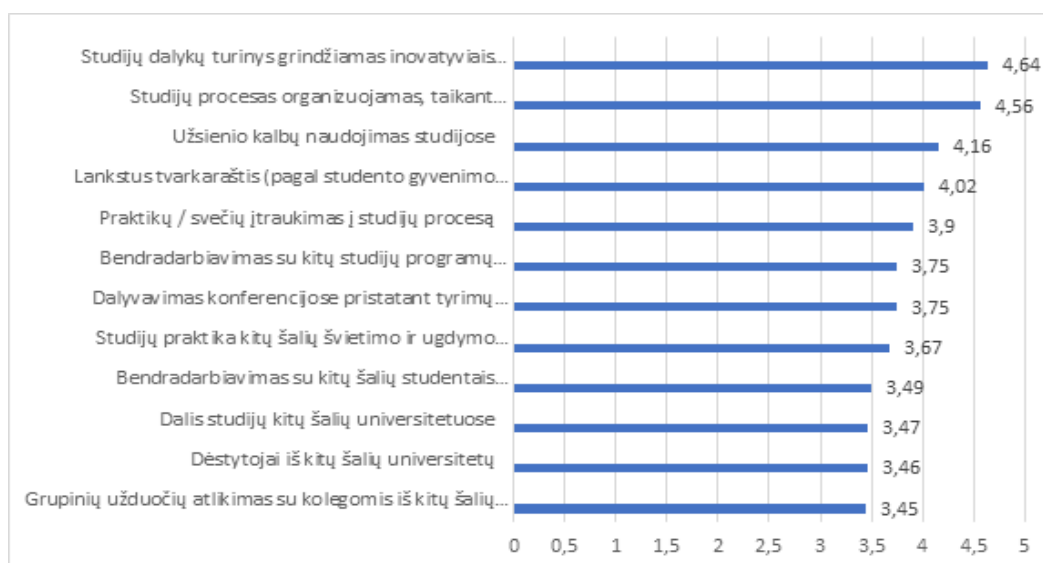
Studijų galimybės

16 lentelė. Studijų galimybės ir papildomos vertės

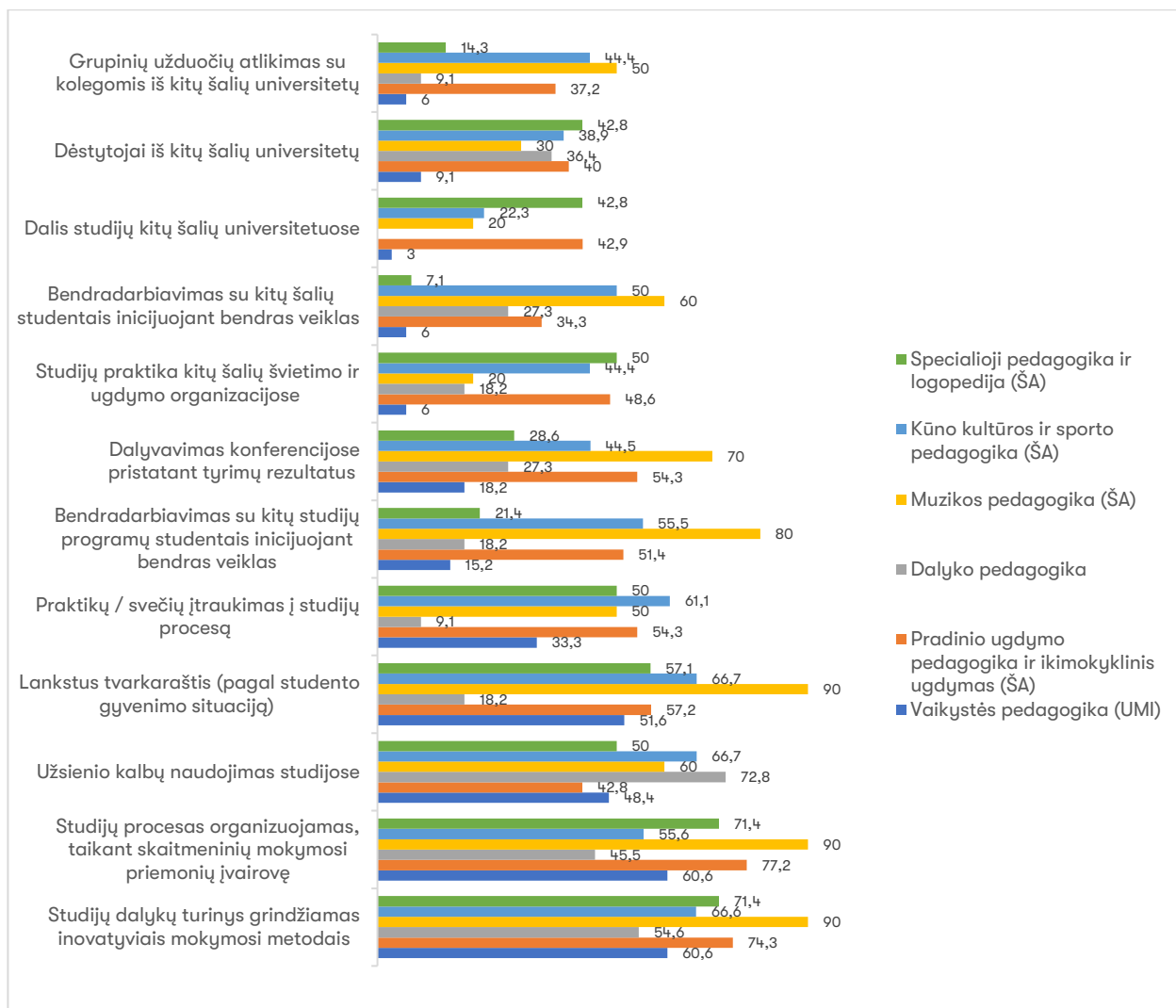
Kiek šie aspektai svarbūs jums studijuojant	N	Min	Max	Mean	SD
Lankstus tvarkaraštis (pagal studento gyvenimo situaciją)	146	2	5	4,58	,722
Studijų programos lankstumas: galimybė sudaryti individualius studento poreikius atitinkantį studijų planą	146	1	5	4,42	,821
Ugdomos kompetencijos, siejamos su inovatyvių mokymosi metodų, priemonių taikymu pedagoginėje veikloje	146	2	5	4,38	,686
Ugdomos kompetencijos, siejamos su skaitmeninių mokymosi priemonių taikymu pedagoginėje veikloje	146	1	5	4,32	,761
Praktikų / svečių įtraukimas į studijų procesą	146	2	5	4,03	,858
Bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas	146	1	5	3,82	,937
Užsienio kalbų naudojimas studijose	146	1	5	3,59	1,124
Bendradarbiavimas su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas	146	1	5	3,55	1,083
Dalyvavimas konferencijose pristatant tyrimų rezultatus	146	1	5	3,54	,976
Studijų praktika kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose	146	1	5	3,53	1,216
Dėstytojai iš kitų šalių universitetų	146	1	5	3,47	1,164
Grupinių užduočių atlikimas su kolegomis iš kitų šalių universitetų	146	1	5	3,45	1,115
Dalis studijų kitų šalių universitetuose	146	1	5	3,23	1,253

17 lentelė. Studentų nuomonės apie studijų programos galimybes ir papildomas vertes (M, SD)

Kaip vertinate šiuos aspektus savo studijų programoje	N	Min	Max	Mean	SD
Studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais	146	1	6	4,64	1,323
Studijų procesas organizuojamas, taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę	146	1	6	4,56	1,364
Užsienio kalbų naudojimas studijose	146	1	6	4,16	1,461
Lankstus tvarkaraštis (pagal studento gyvenimo situaciją)	146	1	6	4,02	1,655
Praktikų / svečių įtraukimas į studijų procesą	146	1	6	3,90	1,530
Bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas	146	1	6	3,75	1,569
Dalyvavimas konferencijose pristatant tyrimų rezultatus	146	1	6	3,75	1,535
Studijų praktika kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose	146	1	6	3,67	1,514
Bendradarbiavimas su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas	146	1	6	3,49	1,572
Dalis studijų kitų šalių universitetuose	146	1	6	3,47	1,396
Dėstytojai iš kitų šalių universitetų	146	1	6	3,46	1,641
Grupinių užduočių atlikimas su kolegomis iš kitų šalių universitetų	146	1	6	3,45	1,598

2 pav. Studentų nuomonės apie studijų galimybes ir papildomas vertes: vertinimas savo studijų programoje (M)

3 pav. Teigiamai vertinančių įvairius studijų programų aspektus studentų dalis studijų programose (%)

18 lentelė. Studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais

Studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	60,6	30,3	6,1	3,0
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	74,3	11,4	2,9	11,4
Dalyko pedagogika (UMI)	54,6	9,1	9,1	27,3
Muzikos pedagogika (ŠA)	90,0	10,0	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	66,6	22,2	5,6	5,6
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	71,4	-	7,1	21,4
Mokyklos pedagogika (UMI)	87,5	12,5	-	-
Pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	40,0	13,3	26,6	20,0

19 lentelė. Studijų procesas organizuojamas, taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę

Studijų procesas organizuojamas, taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	60,6	27,3	9,1	3,0
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	77,2	11,4	2,9	8,6
Dalyko pedagogika (UMI)	45,5	9,1	18,2	27,3
Muzikos pedagogika (ŠA)	90,0	10,0	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	55,6	33,3	5,6	5,6
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	71,4	-	7,1	21,4
Mokyklos pedagogika (UMI)	75,0	25,0	-	-
Pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	33,3	26,7	26,7	13,3

20 lentelė. Užsienio kalbų naudojimas studijose

Užsienio kalbų naudojimas studijose	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	48,4	30,3	18,2	3,0
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	42,8	22,9	8,6	25,7
Dalyko pedagogika (UMI)	72,8	-	9,1	18,2
Muzikos pedagogika (ŠA)	60,0	10,0	-	30,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	66,7	16,7	5,6	11,1
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	50,0	7,1	7,1	35,7
Mokyklos pedagogika (UMI)	25,0	12,5	12,5	50,0
Pedagogika (ŠA)	-	50,0	-	50,0
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	20,0	20,0	40,0	20,0

21 lentelė. Lankstus tvarkaraštis (pagal studento gyvenimo situaciją)

Lankstus tvarkaraštis (pagal studento gyvenimo situaciją)	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	51,6	15,2	33,3	-
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	57,2	22,9	20,0	-
Dalyko pedagogika (UMI)	18,2	72,7	-	9,1
Muzikos pedagogika (ŠA)	90,0	10,0	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	66,7	11,1	16,7	5,6
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	57,1	21,4	14,2	7,1
Mokyklos pedagogika (UMI)	50,0	12,5	27,5	-
Pedagogika (ŠA)	-	100,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	26,7	33,3	13,3	-

22 lentelė. Praktikų / svečių įtraukimas į studijų procesą

Praktikų / svečių įtraukimas į studijų procesą	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	33,3	18,2	42,4	6,1
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	54,3	17,1	8,6	20,0
Dalyko pedagogika (UMI)	9,1	18,2	9,1	63,6
Muzikos pedagogika (ŠA)	50,0	20,0	-	30,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	61,1	11,1	11,1	16,7
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	50,0	14,3	14,2	21,4
Mokyklos pedagogika (UMI)	37,5	-	25,0	37,5
Pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	26,6	26,7	33,3	13,3

23 lentelė. Bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas

Bendradarbiavimas su kitų studijų programų studentais inicijuojant bendras veiklas	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	15,2	6,1	60,6	18,2
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	51,4	14,3	5,7	28,6
Dalyko pedagogika (UMI)	18,2	9,1	9,1	63,6
Muzikos pedagogika (ŠA)	80,0	-	-	20,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	55,5	16,7	11,1	16,7
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	21,4	7,1	28,6	42,9
Mokyklos pedagogika (UMI)	25,0	-	25,0	50,0
Pedagogika (ŠA)	50,0	-	-	50,0
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)		26,7	26,7	13,3

24 lentelė. Dalyvavimas konferencijose pristatant tyrimų rezultatus

Dalyvavimas konferencijose pristatant tyrimų rezultatus	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	18,2	6,1	54,6	21,2
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	54,3	8,6	5,7	31,4
Dalyko pedagogika (UMI)	27,3	-	9,1	63,6
Muzikos pedagogika (ŠA)	70,0	10,0	-	20,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	44,5	22,2	16,7	16,7
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	28,6	14,3	7,1	50,0
Mokyklos pedagogika (UMI)	-	12,5	25,0	62,5
Pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	13,3	13,3	40,0	33,3

25 lentelė. Studijų praktika kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose

Studijų praktika kitų šalių švietimo ir ugdymo organizacijose	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	6,1	6,1	60,6	27,3
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	48,6	11,4	8,6	31,4
Dalyko pedagogika (UMI)	18,2	-	9,1	72,7
Muzikos pedagogika (ŠA)	20,0	20,0	-	60,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	44,4	11,1	11,1	33,3
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	50,0	-	21,4	28,6
Mokyklos pedagogika (UMI)	12,5	-	25,0	62,5
Pedagogika (ŠA)	50,0	-	-	50,0
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	6,7	6,7	40,0	46,7

26 lentelė. Bendradarbiavimas su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas

Bendradarbiavimas su kitų šalių studentais inicijuojant bendras veiklas	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	6,0	-	69,7	24,2
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	34,3	17,1	8,6	40,0
Dalyko pedagogika (UMI)	27,3	-	18,2	54,5
Muzikos pedagogika (ŠA)	60,0	20,0	-	20,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	50,0	5,6	16,7	27,8
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	7,1	14,3	28,6	50,0
Mokyklos pedagogika (UMI)	25,0	-	25,0	50,0
Pedagogika (ŠA)	50,0	-	-	50,0
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	6,7	6,7	46,7	40,0

27 lentelė. Dalis studijų kitų šalių universitetuose

Dalis studijų kitų šalių universitetuose	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	3,0	3,0	63,6	30,3
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	42,9	8,6	11,4	37,1
Dalyko pedagogika (UMI)	-	18,2	18,2	63,6
Muzikos pedagogika (ŠA)	20,0	30,0	-	50,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	22,3	22,2	11,1	44,4
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	42,8	7,1	14,2	35,7
Mokyklos pedagogika (UMI)	12,5	-	25,0	62,5
Pedagogika (ŠA)	-	50,0	-	50,0
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	6,7	13,3	26,7	53,3

28 lentelė. Dėstytojai iš kitų šalių universitetų

Dėstytojai iš kitų šalių universitetų	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	9,1	-	69,7	21,2
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	40,0	8,6	17,1	34,3
Dalyko pedagogika (UMI)	36,4	-	18,2	45,5
Muzikos pedagogika (ŠA)	30,0	20,0	-	50,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	38,9	22,2	11,1	27,8
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	42,8	7,1	28,6	21,4
Mokyklos pedagogika (UMI)	25,0	-	25	50,0
Pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	-	6,7	53,4	40,0

29 lentelė. Grupinių užduočių atlikimas su kolegomis iš kitų šalių universitetų

Grupinių užduočių atlikimas su kolegomis iš kitų šalių universitetų	Gerai	Vidutiniškai	Prastai	Nežinau / neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	6,0	3,0	69,7	21,2
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	37,2	17,1	11,5	34,3
Dalyko pedagogika (UMI)	9,1	9,1	9,1	72,7
Muzikos pedagogika (ŠA)	50,0	10,0	-	40,0
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	44,4	11,1	16,7	27,8
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	14,3	14,3	28,5	42,9
Mokyklos pedagogika (UMI)	25,0	-	25,0	50,0
Pedagogika (ŠA)	50,0	-	-	50,0
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	6,7	6,7	46,7	40,0

Galimybių dalyvauti studijų mainų programose aspektų vertinimas**30 lentelė. Ar studijų metu dalyvavote / ketinate dalyvauti tarptautiniuose mainuose (išvykti studijuoti)**

Ar studijų metu dalyvavote / ketinate dalyvauti tarptautiniuose mainuose	N	%
Taip	26	17,8
Ne	76	52,1
Nežinau	44	30,1
Iš viso	146	100,0

31 lentelė. Kiek jums svarbūs šie aspektai priimant sprendimą dėl dalyvavimo tarptautiniuose mainuose

	N	Min	Max	Mean	SD
Universiteto siūlomi studijų dalykai atitinka mano studijų programos studijų planą	146	1	5	4,12	,979
Universitetas / mainų programa užtikrina pakankamą dalinių studijų finansavimą	146	1	5	4,10	,988
Universitetas yra laikomas pažangiu mano studijų srityje	146	1	5	4,08	,943
Sudarant individualų dalinių studijų užsienyje planą atsižvelgiama į individualius studento poreikius	146	1	5	3,98	,965
Atliekant praktiką užsienio švietimo įstaigoje bendraujama ir su praktikos vadovu Lietuvoje	146	1	5	3,97	,954
Mainuose ketinančiam dalyvauti studentui suteikiama individuali pagalba ruošiantis dalinėms studijoms	146	1	5	3,97	,975
Dalinių studijų ar praktikos trukmė	146	1	5	3,97	,975
Dalinės studijos vyksta šalyje, kurios kalbą aš moku	146	1	5	3,85	1,116
Galimybė rinktis nuotolines dalines studijas ar mokomąją stebėjimo praktiką atlikti virtualiai	146	1	5	3,71	1,037
Universitetas yra šalyje, kurią pažįstu	146	1	5	2,95	1,325
Universitetas yra šalyje, kurioje niekada nebuvo	146	1	5	2,64	1,095

Dėstyimo ir studijų programų vertinimas

32 lentelė. Kaip Jūs vertinate?

Kaip Jūs vertinate	N	Min	Max	M	SD
Dėstytojų profesionalumą	146	2	5	4,12	,898
Studijų naudingumą	146	1	5	4,10	1,006
Aktualios informacijos apie studijas pasiekiamumą	146	1	5	3,99	,990
Taikomus studijų metodus, padedančius mokytis ir įsivertinti	146	1	5	3,94	,998
Užduotis studijose, padedančias įgyti naują mokymosi patirtį	146	1	5	3,86	1,061
Pagalbą studijų metu pasiruošti integracijai į švietimo ir ugdymo veiklos lauką	146	1	5	3,78	1,007
Studijų programos dalykų eiliškumą	146	1	5	3,62	1,064

33 lentelė. Kaip Jūs vertinate ... / studijų programa

Dėstytojų profesionalumą	Labai gerai	Gerai	Neturiu nuomonės	Patenkinamai	Blogai
Vaikystės pedagogika (UMI)	30,3	48,5	3,0	18,2	-
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	42,9	45,7	5,7	5,7	-
Dalyko pedagogika (UMI)	18,2	63,6	-	18,2	-
Muzikos pedagogika (ŠA)	50,0	30,0	10,0	10,0	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	33,3	44,4	5,6	16,7	-
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	50,0	42,9	-	7,1	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	50,0	50,0	-	-	-
Pedagogika (ŠA)	-	50,0	50,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	26,7	73,3	-	-	-

34 lentelė. Kaip Jūs vertinate ... / studijų programa

Studijų naudingumą	Labai gerai	Gerai	Neturiu nuomonės	Patenkinamai	Blogai
Vaikystės pedagogika (UMI)	36,4	39,4	3,0	15,2	6,1
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	51,4	40,0	2,9	5,7	-
Dalyko pedagogika (UMI)	18,2	63,6	-	18,2	-
Muzikos pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	22,2	61,1	5,6	11,1	-
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	64,3	28,6	7,1	-	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	50,0	37,5	12,5	-	-
Pedagogika (ŠA)	-	50,0	50,0	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	20,0	53,3	6,7	6,7	13,3

35 lentelė. Kaip Jūs vertinate ... / studijų programa

Studijų programos dalykų eiliškumą	Labai gerai	Gerai	Neturiu nuomonės	Patenkinamai	Blogai
Vaikystės pedagogika (UMI)	12,1	45,5	12,1	27,3	3,0
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	31,4	40,0	14,3	11,4	2,9
Dalyko pedagogika (UMI)	9,1	54,5	9,1	27,3	-
Muzikos pedagogika (ŠA)	40,0	30,0	10,0	20,0	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	11,1	61,1	22,2	5,6	-
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	7,1	57,1	14,3	21,4	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	25,0	50,0	-	25,0	-
Pedagogika (ŠA)	-	-	50,0	50,0	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	20,0	53,3	-	20,0	6,7

36 lentelė. Kaip Jūs vertinate ... / studijų programa

Pagalbą studijų metu pasiruošti integracijai į švietimo ir ugdymo veiklos lauką	Labai gerai	Gerai	Neturiu nuomonės	Patenkinamai	Blogai
Vaikystės pedagogika (UMI)	18,2	45,5	21,2	12,1	3,0
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	22,9	51,4	5,7	20,0	-
Dalyko pedagogika (UMI)	18,2	36,4	27,3	18,2	-
Muzikos pedagogika (ŠA)	40,0	50,0	10,0	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	16,7	44,4	22,2	11,1	5,6
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	28,6	57,1	7,1	7,1	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	37,5	62,5	-	-	-
Pedagogika (ŠA)	-	100,0	-	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	26,7	33,3	20,0	13,3	6,7

37 lentelė. Kaip Jūs vertinate ... / studijų programa

Užduotis studijose, padedančias įgyti naują mokymosi patirtį	Labai gerai	Gerai	Neturiu nuomonės	Patenkinamai	Blogai
Vaikystės pedagogika (UMI)	24,2	45,5	3,0	24,2	3,0
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	31,4	54,3	2,9	11,4	-
Dalyko pedagogika (UMI)	18,2	45,5	18,2	18,2	-
Muzikos pedagogika (ŠA)	60,0	40,0	-	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	11,1	61,1	22,2	5,6	-
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	35,7	50,0	-	14,3	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	50,0	12,5	-	37,5	-
Pedagogika (ŠA)	-	100,0	-	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	26,7	40,0	6,7	13,3	13,3

38 lentelė. Kaip Jūs vertinate ... / studijų programa

Taikomus studijų metodus, padedančius mokytis ir įsivertinti	Labai gerai	Gerai	Neturiu nuomonės	Patenkinamai	Blogai
Vaikystės pedagogika (UMI)	24,2	45,5	-	30,3	-
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	31,4	57,1	2,9	8,6	-
Dalyko pedagogika (UMI)	27,3	63,6	-	9,1	-
Muzikos pedagogika (ŠA)	60,0	40,0	-	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	11,1	55,6	27,0	5,6	-
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	50,0	35,7	-	14,3	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	37,5	50,0	12,5	-	-
Pedagogika (ŠA)	-	100,0	-	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	20,0	46,7	6,7	13,3	13,3

39 lentelė. Kaip Jūs vertinate ... / studijų programa

Aktualios informacijos apie studijas pasiekiamumą	Labai gerai	Gerai	Neturiu nuomonės	Patenki -namai	Blogai
Vaikystės pedagogika (UMI)	30,3	57,6	3,0	9,1	-
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	28,6	54,3	8,6	8,6	-
Dalyko pedagogika (UMI)	27,3	27,3	9,1	18,2	18,2
Muzikos pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	16,7	66,7	16,7	-	-
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	42,9	42,9	7,1	7,1	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	50,0	25,0	-	25,0	-
Pedagogika (ŠA)	-	100,0	-	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	26,7	46,7	-	13,3	13,3

40 lentelė. Kaip Jūs vertinate studijų programą

Studijuojamų dalykų visumą	N	%
Gerai (kai ką reikėtų pakeisti)	88	60,3
Labai gerai (nieko nereikia keisti)	26	17,8
Patenkinamai (daug ką reikėtų pakeisti)	24	16,4
Nepatenkinamai (studijos netenkina mano lūkesčių)	7	4,8
Neturiu nuomonės	1	0,7
Iš viso	146	100,0

41 lentelė. Kaip Jūs vertinate studijų programą (atsakymai pagal studijuojančiųjų studijų programas)

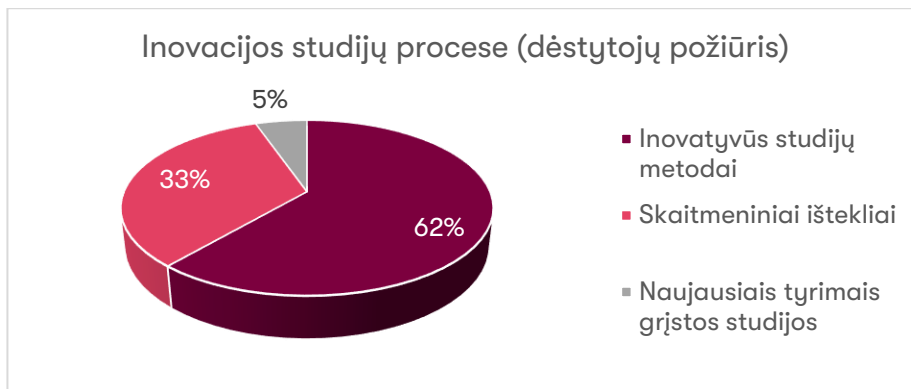
Jūs studijuojate programoje	22. Kaip Jūs vertinate studijų programą (studijuojamų dalykų visumą)				
	Labai gerai (nieko nereikia keisti)	Gerai (kai ką reikėtų pakeisti)	Patenkinamai (daug ką reikėtų pakeisti)	Nepatenkinamai (studijos netenkina mano lūkesčių)	Neturiu nuomonės
Vaikystės pedagogika (UMI)	12,1	60,6	15,2	12,1	-
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	22,9	62,9	14,3	-	-
Dalyko pedagogika (UMI)	-	63,6	27,3	9,1	-
Muzikos pedagogika (ŠA)	50,0	50,0	-	-	-
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	22,2	50,0	22,2	-	5,6
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	28,6	50,0	14,3	7,1	-
Mokyklos pedagogika (UMI)	-	75,0	25,0	-	-
Pedagogika (ŠA)	-	-	-	-	-
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	6,7	66,7	20,0	6,7	-

1 lentelė. Dėstytojų pasiskirstymas pagal studijų programas (N=58)

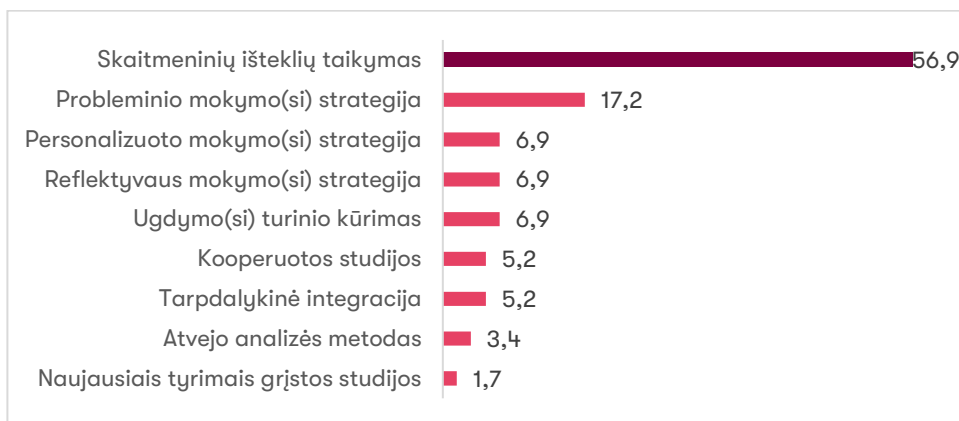
Studijų programa, kurioje dirba dėstytojas	N	%
Vaikystės pedagogika (UMI)	21	36,2
Pradinio ugdymo pedagogika ir ikimokyklinis ugdymas (ŠA)	15	25,86
Muzikos pedagogika (ŠA)	4	6,89
Kūno kultūros ir sporto pedagogika (ŠA)	3	5,17
Specialioji pedagogika ir logopedija (ŠA)	10	17,24
Mokyklos pedagogika (UMI)	9	15,52
Pedagogika (ŠA)	2	3,44
Gretutinės pedagogikos studijos (UMI)	10	17,24
Dalyko pedagogika (UMI)	9	15,52

2 lentelė. Dėstytojų taikomos inovacijos studijų procese (N=58)

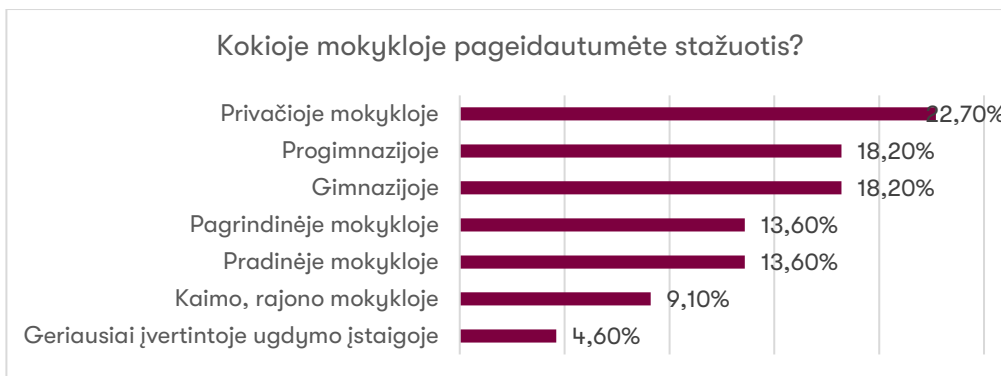
Teiginiai	Visiškai sutinku Resp.sk/(%)	Sutinku Resp.sk/%	Abejoju Resp.sk/ %	Nesutinku Resp.sk/%	Visiškai nesutinku Resp.sk/%
Dėstydami taikote inovatyvius studijų metodus	34 (58,6%)	22 (37,9%)	2 (3,4%)	-	-
Studentai mokomi kurti ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones	21 (36,2%)	24 (41,4%)	12 (20,7%)	1 (1,7%)	-
Studentai mokomi kurti individualizuotą ugdymo turinį, pasitelkiant naujausias skaitmenines mokymosi priemones	19 (32,8%)	24 (41,4%)	14 (24,1%)	1 (1,7%)	-
Studentai mokomi kurti ugdymo turinį, remiantis naujausiomis ugdymo mokslo teorijomis ir pažangiais moksliniais tyrimais	22 (37,9%)	21 (36,3%)	13 (22,4%)	2 (3,4%)	-
Studentai mokomi kurti individualizuotą ugdymo turinį, remiantis naujausiomis ugdymo mokslo teorijomis ir pažangiais moksliniais tyrimais	22 (37,9%)	22 (37,9%)	12 (20,7%)	2 (3,4%)	-

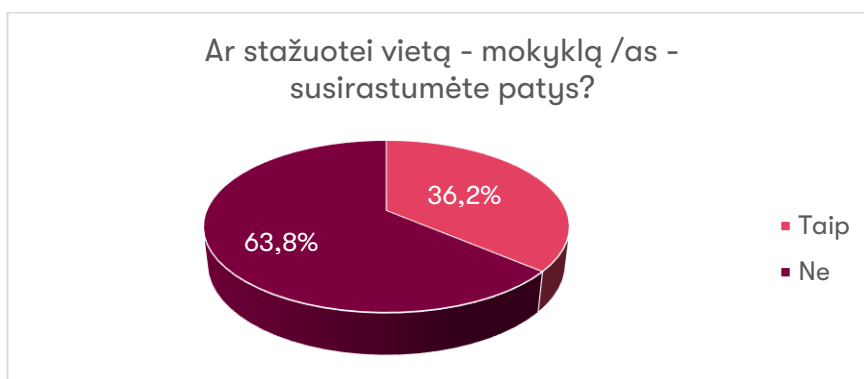
1 pav. Inovacijų galimybės studijų procese (N=58)

2 pav. Inovacijų taikymas studijų procese (%)

3 pav. Mokykla, kurioje dėstytojas pageidautų stažuotis

4 pav. Stažuotės vietos mokykloje pasirinkimo savarankiškumas

3 lentelė. Studentų galimybės studijų procese

Teiginiai	Visiškai sutinku Resp.sk/(%)	Sutinku Resp.sk/%	Abejoju Resp.sk/ %	Nesutinku Resp.sk/%	Visiškai nesutinku Resp.sk/%
Skirtingi studijų dalykai tikslingai grindžiami inovatyviais mokymosi metodais, priemonėmis	27 (46,6%)	19 (32,8%)	10 (17,2%)	2 (3,4%)	-
Kuriama įtrauki bendravimo kultūra virtualioje erdvėje	25 (43,1%)	26 (44,8%)	6 (10,3%)	1 (1,7%)	-
Nuotolinio mokymosi platformos naudojamos profesinių tarptautinių ryšių kūrimui	10 (17,2%)	15 (25,9%)	22 (37,9%)	9 (15,5%)	2 (3,4%)
Ugdomos studentų kompetencijos, siejamos su skaitmeninių mokymosi priemonių taikymu tolesnėje profesinėje veikloje	22 (37,9%)	26 (44,8%)	9 (15,5%)	1 (1,7%)	-
Ugdomos studentų kompetencijos, siejamos su inovatyvių mokymosi metodų, priemonių taikymu tolesnėje profesinėje veikloje	24 (41,4%)	28 (48,3%)	6 (10,3%)	-	-
Studijų dalykų turinys grindžiamas inovatyviais mokymosi metodais	26 (44,8%)	25 (43,1%)	6 (10,3%)	1 (1,7%)	-
Studijų procesas organizuojamas taikant skaitmeninių mokymosi priemonių įvairovę	20 (34,5%)	20 (34,5%)	17 (29,3%)	1 (1,7%)	-

4 lentelė. Stažuočių Lietuvos mokyklose profesinės kompetencijos vystymo teminės sritys

Teiginiai	Visiškai sutinku Resp.sk/(%)	Sutinku Resp.sk/%	Abejoju Resp.sk/ %	Nesutinku Resp.sk/%	Visiškai nesutinku Resp.sk/%
Susipažinti su mokyklos gyvenimu, vadyba, kultūra, bendruomene	24 (41,4%)	27 (46%)	6 (10%)	1 (1,7%)	
Susipažinti su mokykloje taikomomis ugdymo inovacijomis	41 (70,7%)	17 (29,3%)	-	-	
Pasisemti idėjų, patirti pedagoginių situacijų, kuriomis praturtinčiau savo paskaitas ir seminarus	39 (67,2%)	15 (25,9%)	3 (5,2%)	1 (1,7%)	
Susipažinti su mokyklos lauko ir vidaus edukacinėmis aplinkomis	25 (43,1%)	28 (48,3%)	5 (8,6%)		
Išbandyti ugdomąją veiklą kokioje nors klasėje	18 (31%)	19 (32,8%)	17 (29,3%)	3 (5,2%)	1 (1,7%)
Susipažinti su mokymo/si metodų įvairove	31 (53,4%)	22 (37,9%)	4 (6,9%)	1 (1,7%)	
Pasisemti idėjų mokinio pažinimo, motyvavimo mokytis klausimais	25 (43,1%)	27 (46,6%)	5 (8,6%)	1 (1,7%)	
Atlikti ugdomosios veiklos tyrimą	28 (48,3%)	13 (22,4%)	14 (24,1%)	1 (1,7%)	2 (3,4%)
Stebėti, analizuoti pamokas	21 (36,2%)	30 (51,7%)	6 (10,3%)	1 (1,7%)	
Analizuoti stebimas pamokas ir mokytojui pateikti grįžtamąją informaciją	19 (32,8%)	28 (48,3)	8 (13,8%)	2 (3,4%)	1 (1,7%)
Pravesti 2-4 valandų seminarą / paskaitą mokytojams ar tėvams	13 (22,4%)	31 (36,2)	16 (27,6%)	7 (12,1%)	1 (1,7%)
Susipažinti su klasės auklėtojo/ kuratoriaus darbu	10 (17,2%)	20 (34,5)	20 (34,5%)	6 (10,3%)	2 (3,4%)
Susipažinti su pagalbos vaikui specialistų (logopedo, socialinio ir specialiojo pedagogo, psichologo) darbu	16 (27,6%)	19 (32,8)	15 (25,9%)	7 (12,1%)	1 (1,7%)
Išsiaiškinti sėkmingos mokinių savivaldos organizavimo klausimus	14 (24,1%)	20 (34,5%)	16 (27,6%)	7 (12,1%)	1 (1,7%)
Susipažinti su mokinių pasiekimų vertinimo strategijomis, metodais	31 (53,4%)	21 (36,2%)	5 (8,6%)	1 (1,7%)	
Susipažinti su mokyklos neformaliuoju švietimu (renginiai, būreliai, projektai)	19 (32,8%)	23 (39,7%)	13 (22,4%)	3 (5,2%)	

5 lentelė. Stažuočių Lietuvos mokyklose profesinės kompetencijos vystymo teminės sritys (vidurkiai ir standartinis nuokrypis)

Descriptive Statistics

	N	Min	Max	Mean	Std. Deviation
Susipažinti su mokyklos gyvenimu, vadyba, kultūra, bendruomene	58	1	4	1,72	,720
Susipažinti su mokykloje taikomomis ugdymo inovacijomis	58	1	2	1,29	,459
Pasisemti idėjų, patirti pedagoginių situacijų, kuriomis praturtinčiau savo paskaitas ir seminarus	58	1	4	1,41	,676
Susipažinti su mokyklos lauko ir vidaus edukacinėmis aplinkomis	58	1	3	1,66	,637
Išbandyti ugdomąją veiklą kokioje nors klasėje	58	1	5	2,14	,981
Susipažinti su mokymo/si metodų įvairove	58	1	4	1,57	,704
Pasisemti idėjų mokinio pažinimo, motyvavimo mokytis klausimais	58	1	4	1,69	,706
Atlikti ugdomosios veiklos tyrimą	58	1	5	1,90	1,054
Stebėti, analizuoti pamokas	58	1	4	1,78	,702
Analizuoti stebimas pamokas ir mokytojui pateikti grįžtamąją informaciją	58	1	5	1,93	,876
Pravesti 2-4 valandų seminarą / paskaitą mokytojams ar tėvams	58	1	5	2,34	1,018
Susipažinti su klasės auklėtojo/ kuratoriaus darbu	58	1	5	2,48	1,013
Susipažinti su pagalbos vaikui specialistų (logopedo, socialinio ir specialiojo pedagogo, psichologo) darbu	58	1	5	2,28	1,056
Išsiaiškinti sėkmingos mokinių savivaldos organizavimo klausimus	58	1	5	2,33	1,033
Susipažinti su mokinių pasiekimų vertinimo strategijomis, metodais	58	1	4	1,59	,726
Susipažinti su mokyklos neformaliojo švietimu (renginiai, būreliai, projektai)	58	1	4	2,00	,879
Valid N (listwise)	58				

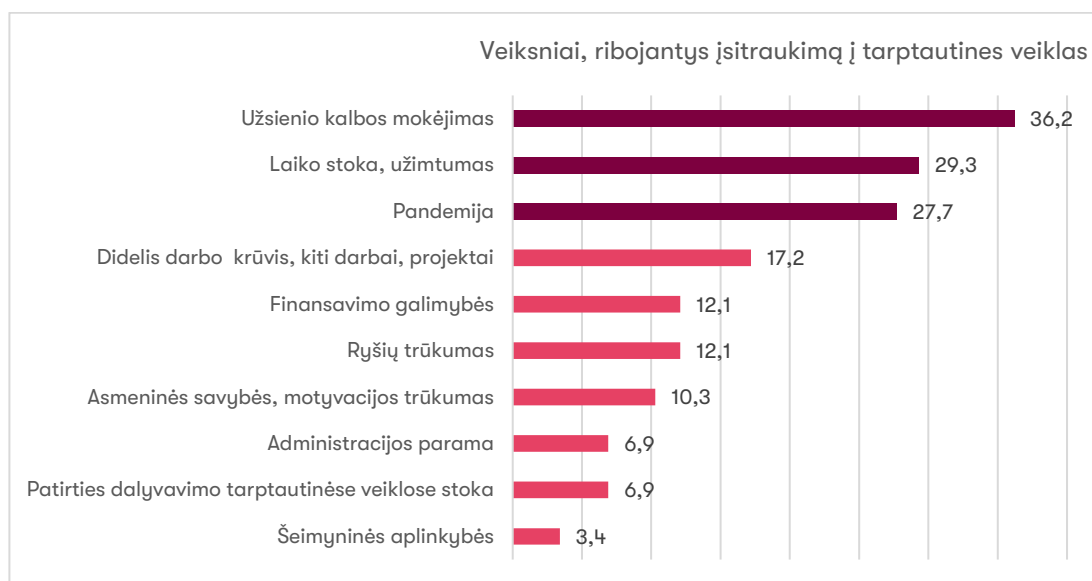

5 pav. Galimybės dalyvauti 1 mėnesio trukmės stažuotėje vertinimas

6 lentelė. Veiksniai, ribojantys dėstytojų dalyvavimą tarptautinėse veiklose

Respondentų atsakymai/Kategorija	Respondentų sk.	Procentai
Užsienio kalbos mokėjimas	21	36,2%
Finansavimo galimybės	7	12,1%
Laiko stoka, užimtumas	17	29,3%
Didelis darbo krūvis, kiti darbai, projektai	10	17,2%
Administracijos parama	4	6,9%
Asmeninės savybės, motyvacijos trūkumas	6	10,3%
Šeimyninės aplinkybės	2	3,4%
Ryšų trūkumas, bendradarbiavimas su užsienio partneriais (nepakankamai išplėtotas)	7	12,1%
Patirties dalyvavimo tarptautinėse veiklose stoka	4	6,9
Pandemija	12	27,7
Ribojimų nėra	3	5,2
Kita	4	6,9
Neatsakė	2	3,4

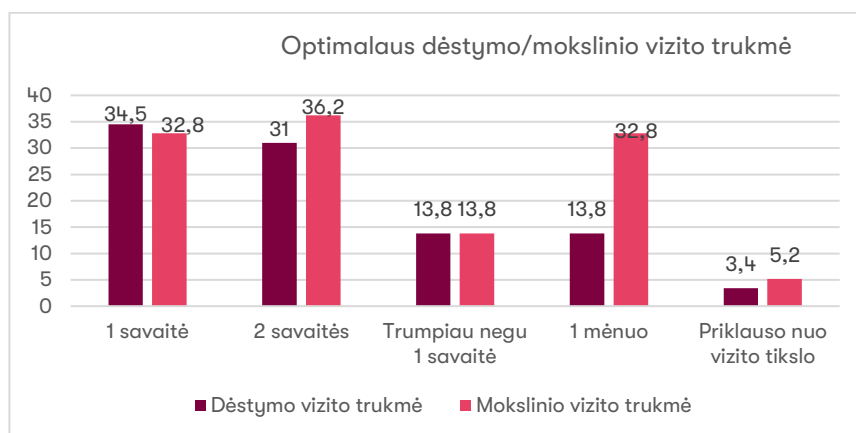
6 pav. Veiksniai, ribojantys dėstytojų dalyvavimą tarptautinėse veiklose (%)

7 lentelė. Pageidautina tarptautinio dėstyto vizito trukmė

Respondentų atsakymai/Kategorija	Respondentų sk.	Procentai
1 savaitė	8	34,5%
2 savaitės	20	31%
Trumpiau negu 1 savaitė	18	13,8%
1 mėnuo	8	13,8%
Priklauso nuo vizito tikslo	1	3,4%
Daugiau nei mėnuo	2	1,7%

8 lentelė. Pageidautina tarptautinio mokslinio vizito trukmė

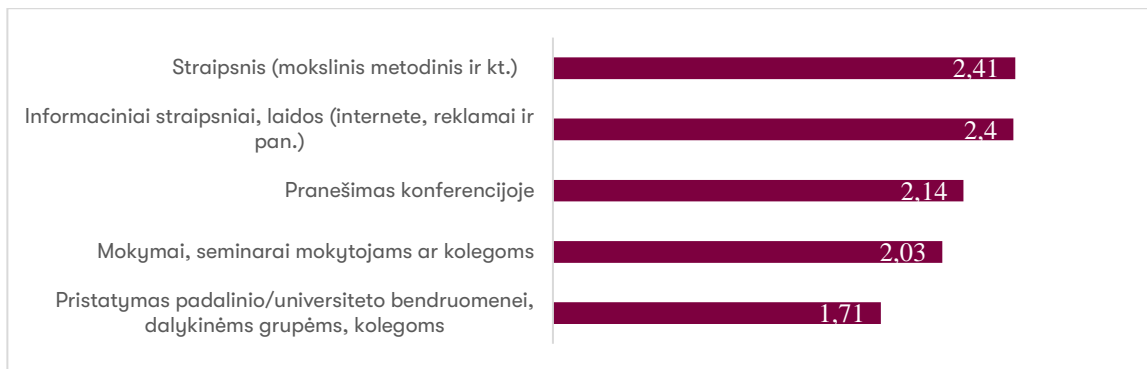
Respondentų atsakymai/Kategorija	Respondentų sk.	Procentai
1 savaitė	19	32,8%
2 savaitės	21	36,2%
1 mėnuo	19	32,8%
Daugiau nei mėnuo	8	13,8%
Priklauso nuo vizito tikslo	3	5,2%

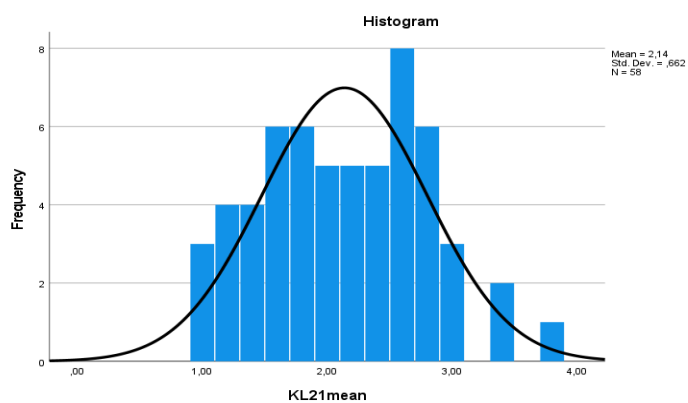
7 pav. Dėstyto/mokslinio vizito trukmės pasirinkimas (%)

9 lentelė. Pageidaujami paramos būdai vykstant į tarptautinę stažuotę

Respondentų atsakymai/Kategorija	Respondentų sk.	Procentai
Neatsakė	4	6,9%
Darbo krūvio suderinimas	5	8,6%
Administracinė parama	13	22%
Organizacinė pagalba	13	22%
Finansinė parama	32	55,2%
Kita	12	20,7%

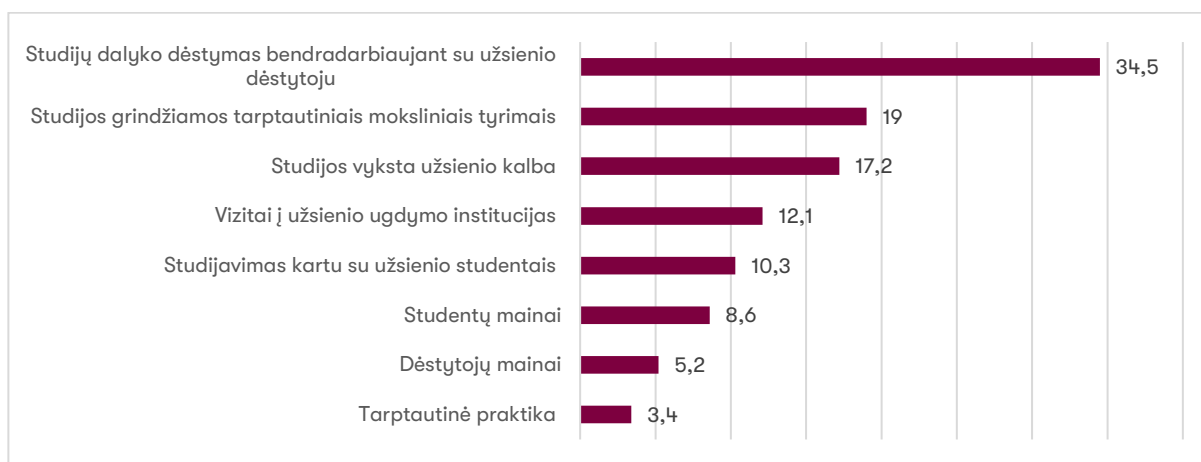
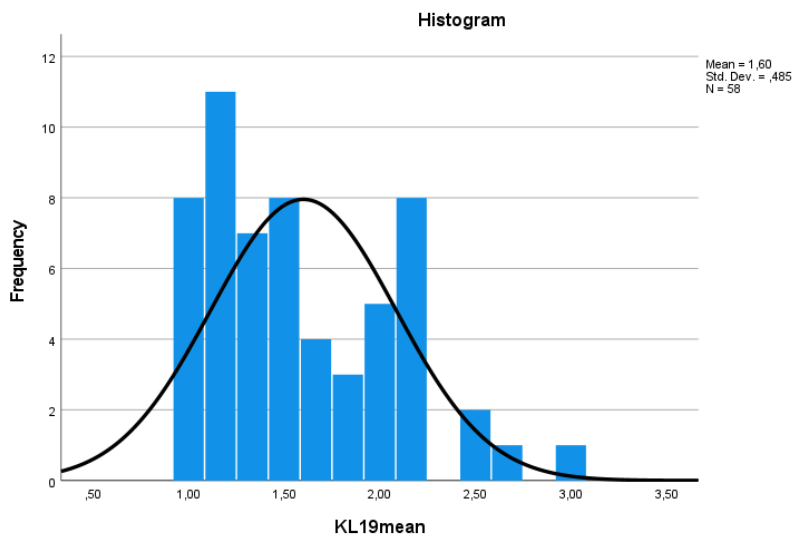

8 pav. Tarptautinės stažotės rezultatų sklaidos formos

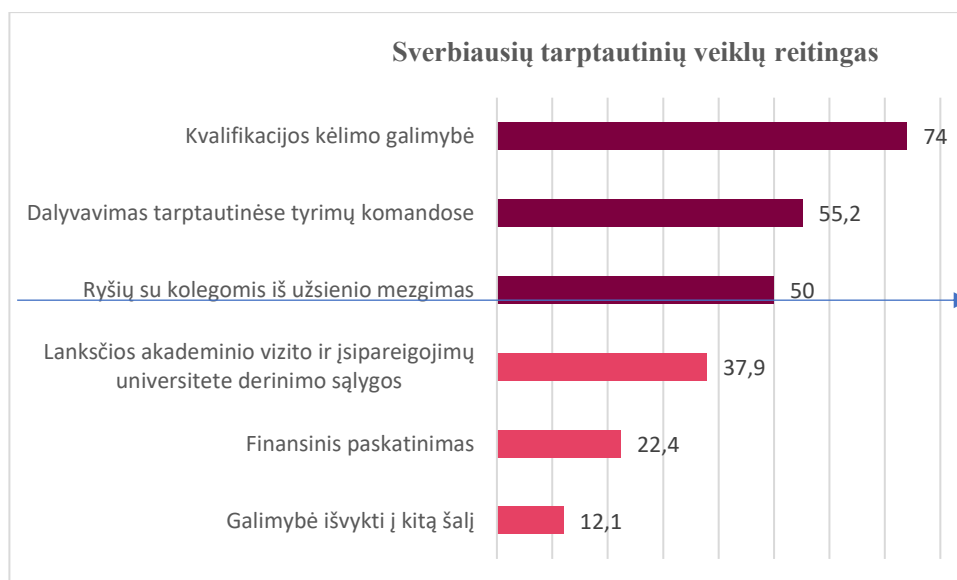

10 lentelė. Stažuočių užsienio universitete prioritetai

Teiginiai	Visiškai sutinku Resp.sk/(%)	Sutinku Resp.sk/%	Abejoju Resp.sk/ %	Nesutinku Resp.sk/%	Visiškai nesutinku Resp.sk/%
Susipažinti su šalies švietimo sistema	33 (56,9%)	20 (34,5%)	5 (8,6%)		
Susipažinti su pedagogų rengimo modeliais	40 (69%)	14 (24,1%)	4 (6,9%)		
Susipažinti su pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistema	26 (44,8%)	21 (36,2%)	10 (17,2%)	1 (1,7%)	
Susipažinti su dėstymo praktika (paskaitos, seminarai, užduotys, atsiskaitymai ir pan.)	38 (65,5%)	17 (29,3%)	3 (5,2%)		
Susipažinti su studentų baigiamaisiais darbais (tematika, apimtis, struktūra ir pan.)	20 (34,5%)	30(51,7%)	7 (12,1%)	1 (1,7%)	
Susipažinti su edukacinėmis aplinkomis	35 (60,3%)	20 (34,5%)	3 (5,2%)		
Susipažinti su informaciniais studijų resursais (biblioteka ir pan.)	22 (37,9%)	27 (46,6%)	7 (12,1%)	2 (3,4%)	
Susipažinti su universiteto gyvenimu (bendradarbiavimas, renginiai, kursai ir t.t.)	18 (31%)	26 (44,8%)	11 (19%)	3 (5,2%)	
Užmegzti ryšius su kolegomis dėl bendrų mokslinių darbų, lyginamųjų tyrimų ir pan.	37 (63,8%)	17(29,3%)	4 (6,9%)		
Susipažinti su būsimųjų mokytojų praktikų baze	31 (53,4%)	19 (32,8%)	8 (13,8%)		
Susipažinti su skirtingų tipų mokyklomis	34 (58,6%)	18 (31%)	6 (10,3%)		
Stebėti ugdomojį veiklą mokyklose	30 (51,7%)	24 (41,4%)	4 (6,9%)		

9 pav. Tarptautiško studijų dalyko požymiai

10 pav. Dalyvavimą tarptautinėse veiklose skatinantys veiksniai (%)

11 pav. Tarptautinių veiklų prioritetai

12 pav. Dėstytojų tarptautinės veiklos

3 priedas. Dirbančių mokytojų kompetencijų tobulinimo poreikio duomenys

1. PEDAGOGŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO, MOKOMŪJŲ DALYKŲ IR PEDAGOGINIŲ SPECIALIZACIJŲ (MODULIŲ) PROGRAMŲ POREIKIO TYRIMAS

ĮVADAS

„Pedagogų kompetencijų tobulinimo, mokomųjų dalykų ir pedagoginių specializacijų (modulių) programų poreikio tyrimas“ buvo atliktas *Aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimo ir studijų kokybės gerinimo ŠU prijungiant prie VU* projekto Nr. 09.3.1-ESFA-V-738-03-0001 poveiklės 2.3.1 *Pedagogų kompetencijų tobulinimo ir plėtros programos* vieno iš tikslų įgyvendinimui.

Tyrimo problemos aktualumas. Jau antri metai Lietuva gyvena COVID-19 pandemijos ir karantino sąlygomis, su ja susiję pokyčiai, kelia daug įvairių problemų šalies ugdymo sistemos grandyse. Siekiant valdyti šiuos pokyčius ir užtikrinti mokinių mokymosi kokybę, ypatingas vaidmuo skiriamas pedagogams, dirbantiems visuose mokyklinio ugdymo lygmenyse. Būtent jie, turi išmokti valdyti vykstančius pokyčius, turėti kompetencijų, reikalingų užtikrinti mokyklinio ugdymo kokybę kaitos ir greitai kintančio švietimo sąlygomis.

VU Pedagogų kompetencijų tobulinimo ir plėtros (PKTP) centrui, planuojančiam savo veiklą ir jos tobulinimą, kyla būtinybė išsiaiškinti: a) ar pedagogai turi visas pokyčių ir kokybės valdymui reikalingas kompetencijas; b) kokių kompetencijų stokojama; c) koks yra dirbančių pedagogų poreikis tobulinti savo kompetencijas.

Tyrimo tikslas - atlikti pedagogų kompetencijų tobulinimo, mokomųjų dalykų ir pedagoginių specializacijų (modulių) programų poreikio analizę ir parengti rekomendacijas.

Tyrimo uždaviniai:

1. Iširti pedagogų poreikį tobulinti bendrąsias kompetencijas.
2. Išanalizuoti specialiųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimo poreikį.
3. Nustatyti, koks yra pedagogų poreikis rinktis mokomųjų dalykų ar pedagoginių specializacijų studijas.

Tyrimo eiga. Tyrimui atlikti ir duomenims susirinkti 2021 m. vasario mėn. pedagogų apklausai buvo suprojektuotas tyrimo instrumentas ir parengtas tyrimo klausimynas. Klausimyną sudaro 17 (13 uždaro tipo ir 4 atviro tipo) klausimų.

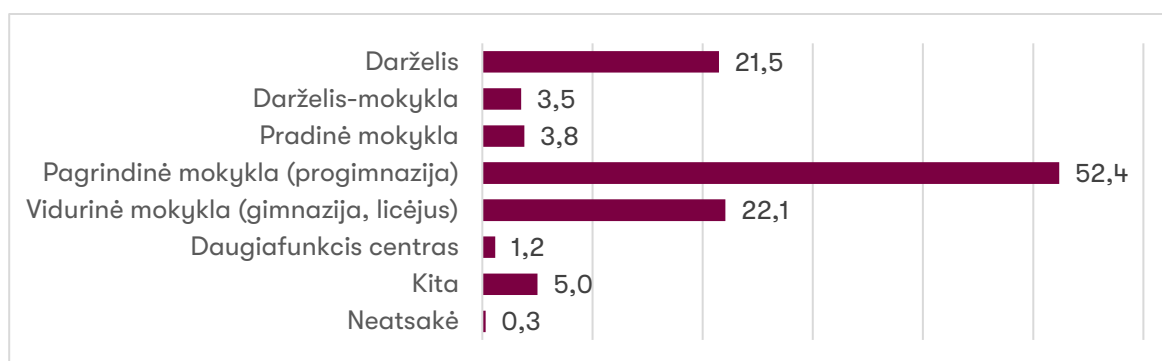
2021 m. kovo mėn. parengtą klausimyną (online) užpildė 340 pedagogų iš įvairių Lietuvos savivaldybių ugdymo institucijų, buvo atliekama pirminė gautų tyrimo duomenų

analizė. 2021 m. balandžio-birželio mėnesiais atliktos duomenų analizės pagrindu buvo parengta tyrimo ataskaita.

1. INFORMACIJA APIE TYRIMO DALYVIUS

Tiriamųjų pasiskirstymas pagal ugdymo įstaigų tipą

Tyrimė dalyvavo pedagogai iš 33 (iš 60) Lietuvos savivaldybių. Iš 15 savivaldybių tyrimė dalyvavo po 1 žmogų, iš 4 savivaldybių – po 2 žmonės, iš likusių 14 savivaldybių daugiau. Daugiausiai iš Šiaulių miesto (81 žm./24 proc.) ir Šiaulių raj (13 žm./4 proc.), Joniškio raj. (53 žm.), 36 dalyviai buvo iš Klaipėdos raj. ir miesto. Iš Radviliškio raj. - 25 žm., iš Plungės - 23. Iš Vilniaus m. ir raj. - 23. Tyrimė dalyvaujantys pedagogai didžiąja dalimi (97 proc.) dirba valstybinėse ugdymo įstaigose, 3 proc. - privačiose įstaigose.

1 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal ugdymo įstaigų tipą

Tyrimo klausimyną užpildę pedagogai atstovauja beveik visus mokyklinio ugdymo lygmenis ir dirba įvairaus tipo ugdymo įstaigose. Daugiau nei pusė respondentų (52 proc.) dirba pagrindinėje mokykloje (progimnazijoje), vidurinėje mokykloje (gimnazijoje, licėjuje) dirba 22 proc., darželyje dirba 21 proc., 4 proc. dirba darželyje-mokykloje, pradinėje mokykloje - 4 proc. ir daugiafunkciniame centre - 1 proc.

Kokiose pareigose dirba mokykloje tyrimo dalyviai? Tyrimė dalyvavę pedagogai (N=340) dirba skirtinguose mokyklinio ugdymo lygmenyse: ikimokyklinio ugdymo pedagogais (13 proc.), pradinio ugdymo pedagogais (14 proc.) ir mokytojais dalykininkais pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopoje dirba 61 proc. tiriamųjų, atstovaujančių 10 skirtingų dalykinių grupių.

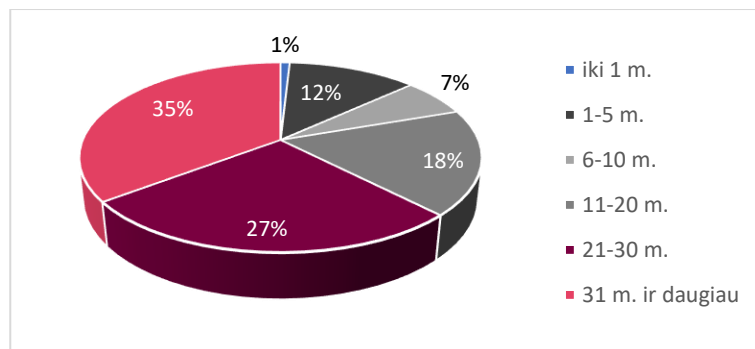

1 lentelė. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal pareigas (proc.)

Pareigos	Proc.
Ikimokyklinio ugdymo pedagogas	13
Pradinio ugdymo pedagogas	14
Dorinio ugdymo mokytojas	4
Užsienio kalbos mokytojas	11
Gimtosios kalbos ir literatūros mokytojas	5
Matematikos mokytojas	7
Gamtos mokslų mokytojas	7
Socialinio ugdymo mokytojas	7
Meninio ugdymo mokytojas	8
Informacinių technologijų mokytojas	4
Technologijų mokytojas	7
Kūno kultūros mokytojas	3
Specialusis pedagogas	3
Logopedas	3
Socialinis pedagogas	4
Iš viso	100

Likusieji (9 proc.) respondentai dirba logopedais, specialiaisiais ir socialiniais pedagogais. Tyrimo imtyje yra pedagogų dirbančių visuose mokyklinio ugdymo lygmenyse: ikimokyklinio ir pradinio, pagrindinio ir vidurinio. Tai leidžia daryti prielaidą, kad jų atsakymai į šio tyrimo klausimus, atspindi bendras PKT poreikio tendencijas.

Tiriamųjų darbo mokykloje patirtis. Atlikto tyrimo imtyje daugiausia pedagogų, turinčių didelę darbo patirtį, daugiau nei trečdalis (35 proc.) turi 31 m.+ patirtį, 27 proc. respondentų turi 21-30 metų pedagoginio darbo patirtį. Neseniai pradėjusių dirbti, turinčių 1-5 m. patirtį sudaro 12 proc., dirbančių pirmus metus -1 proc.

2 pav. Tiriamųjų pasiskirstymas pagal turimą darbo mokykloje patirtį

Duomenys rodo, kad 18 proc. tyrime dalyvavusių pedagogų turi 11-20 metų pedagoginio darbo mokykloje patirtį ir 7 proc. turi 6-10 metų pedagoginio darbo patirtį.

Pedagogų turima darbo mokykloje ir kitose ugdymo įstaigose patirtis nekelia abejonių ir leidžia daryti prielaidą, kad jie puikiai išmano šiuolaikinio mokyklinio ugdymo situaciją Lietuvoje ir dabartinę problematiką, suvokia pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (PKT) svarbą ir reikalingumą, žino, koks yra šiandienos Lietuvos mokytojų poreikis tobulinti ir plėtoti turimas pedagogines kompetencijas.

2. KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO IR PLĖTROS POREIKIO ANALIZĖ

Tyrimo metu buvo siekiama analizuoti pedagogų poreikį tobulėti keliais aspektais: 1) aiškintis, koks yra pedagogų, dalyvavusių tyrime, poreikis ugdytis bendrąsias kompetencijas; 2) koks yra poreikis ugdytis ir tobulintis specialiąsias ir dalykines kompetencijas; 3) koks yra poreikis (be jau turimos kvalifikacijos) studijuoti papildomai kitą (dar vieną) mokomąjį dalyką ir/ar pedagoginę specializaciją ir tokiu būdu įgyti kompetencijas, reikalingas tapti dar vieno dalyko mokytoju ar pedagoginės srities specialistu.

2.1. Pedagogų poreikis tobulinti bendrąsias kompetencijas

Pedagogų požiūrio į reikalingumą tobulinti bendrąsias kompetencijas analizė parodė, kad iš tyrime pasiūlyto bendrųjų kompetencijų sąrašo, tyrime dalyvavusių pedagogų **didžiausias poreikis** (prioritetiniame sąraše 1-5 vieta) yra ugdytis ir tobulintis šias bendrąsias kompetencijas (žr. lentelę 2):

- *medijų ir informacinį raštingumą;*
- *socialinio ir emocinio intelekto ugdymą;*
- *skaitmeninį raštingumą;*
- *kūrybiškumo ugdymą;*
- *analitinio-tiriamąjo mąstymo ugdymą.*

Vidutinis poreikis (prioritetinio sąrašo 6-10 vietos) yra tobulintis:

- *profesinės veiklos refleksijos ir įsivertinimo gebėjimus;*
- *bendradarbiavimo kultūros ugdymo gebėjimus;*
- *kognityvinį lankstumą, derybų meno gebėjimus;*
- *lyderystės, vizionieriaus ugdymą;*
- *finansinį raštingumą ir verslumą.*

2 lentelė. Bendrųjų kompetencijų tobulinimo poreikis (proc.)

Bendrųjų kompetencijų tobulinimo tematika	Labai reikia	Reikia	Iš dalies reikia	Nereikia
1. Medijų ir informacinis raštingumas	33,8	41,2	20,0	5,0
2. Socialinio ir emocinio intelekto ugdymas	32,9	34,1	25,0	7,9
3. Skaitmeninis raštingumas	29,1	42,1	22,4	6,5
4. Kūrybiškumo ugdymas	28,8	39,7	25,0	6,5
5. Analitinio-tiriamąjo mąstymo ugdymas	27,4	40,9	21,8	10,0
6. Profesinės veiklos refleksija ir įsivertinimas	26,5	40,3	22,6	10,6
7. Bendradarbiavimo kultūros ugdymas	22,9	33,8	32,9	10,3
8. Kognityvinis lankstumas. Derybų menas	21,5	38,2	27,4	12,9
9. Lyderystė. Vizionieriaus ugdymas	19,4	38,2	27,6	14,7
9. Finansinis raštingumas ir verslumas	17,4	37,6	30,0	15,0
10. Pilietiškumo ugdymas	15,6	35,9	29,7	18,8
11. Aplinkosaugos ugdymas	15,3	35,0	34,7	15,0
12. Sveikatos raštingumas	15,0	38,2	31,8	15,0
13. Daugiakultūrinis ugdymas	12,4	28,8	40,0	18,8

Tiriamųjų požiūriu **mažiausias poreikis** (10-13 vieta sąrašo pabaigoje) yra tobulintis šias bendrąsias kompetencijas:

- pilietiškumo ugdymą;
- aplinkosaugos ugdymą;
- sveikatos raštingumą;
- daugiakultūrinį ugdymą.

Atsakydami į atvirą klausimą, **kokias dar, be jau minėtų bendrųjų kompetencijų norėtų tobulinti**, respondentai savo atsakymais parodė, kad ne visi skiria bendrąsias ir dalykines kompetencijas, nes dažniausiai minėjo su **mokymosi psichologija**, susijusius dalykus (*mokėjimą mokytis, metakogniciją, emocinį intelektą pažinimo, psichologinių žinių gilinimą, psichologinio atsparumo ir psichinės sveikatos stiprinimą*), **dalyko naujoves, anglų kalbos ir lietuvių kalbos mokymąsi** (*kalbos suvokimo, kalbinio ir etninio tapatumo, retorikos meno, viešo kalbėjimo*).

Kai kurie tiriamieji išsakė pageidavimą tobulinti **vadybines kompetencijas** (*darbo grupėje, komandoje; komunikavimo; laiko ir pokyčių valdymo; projektų kūrimo ir valdymo*), **saviugdą** (*asmenybių, charakterių skirtumų pažinimo; tolerancijos vieni kitiems ugdymo; asmeninės kompetencijos - pažinti ir gerbti save; savivertės stiprinimo*) ir **IKT** (*informatinio mąstymo; technologijų adaptavimo realiam pasauliui; kompiuterinio raštingumo*).

Keletas tiriamųjų norėtų tobulinti **STEAM, aplinkos ir gamtos pažinimo ir SUP vaikų ugdymo kompetencijų** (darbo su mokiniais, turinčiais elgesio ir emocijų sutrikimų, įtraukiojo ugdymo, pozityvaus ugdymo, specialiųjų poreikių atpažinimo).

2.2. Specialiųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimo poreikis

Tyrimo metu siekta nustatyti, koks yra pedagogų poreikis tobulinti specialiąsias ir dalykines kompetencijas. Gauti tyrimo rezultatai (žr. 3 lentelę) rodo, kad tyrime dalyvavusių pedagogų požiūris į poreikį tobulinti specialiąsias ir dalykines kompetencijas skiriasi.

Didžiausias poreikis pedagogams yra sužinoti *dalyko/ugdamosios srities naujoves*, tobulintis tokius specialiuosius gebėjimus kaip *ugdymo strategijos bei inovatyvūs ugdymo metodai*, į *mokymąsi orientuoto ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas*; *vaikų specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimas, gabių vaikų ugdymas*, kadangi ne mažiau trečdalis jų nurodė, jog jiems yra labai reikalinga tobulinti šias kompetencijas.

Vidutinis poreikis. Kiek mažiau respondentams atrodo svarbu gilinti nuotolinio ugdymo, STEAM, ugdymo aplinkų įvairovės, Emokyklos bei darbo su skaitmeninėmis mokymo(si) priemonėmis, švietimo projektų rengimo ir įgyvendinimo bei užsienio kalbos kompetencijas, nes šių kompetencijų plėtojimą laikė labai reikalingu tik kas ketvirtas ar kas penktas respondentas.

3 lentelė. Specialiųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimo poreikis

Tematika	Labai reikia	Reikia	Iš dalies reikia	Nereikia
Dalyko/ugdamosios srities naujovės	47,2	39,6	10,8	2,5
Nuotolinis ugdymas	27,2	43,4	21,4	8
STEAM	22,7	43,6	22,1	11,7
Robotika	9,3	25,1	36,8	28,8
Ugdymo strategijos. Inovatyvūs ugdymo metodai	34,8	41,2	19,5	4,6
Neurodidaktika	19	35,6	29,8	15,6
Tarpdalykinė integracija	17,7	46,3	27,4	8,5
Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas	18,7	40,2	30,8	10,3
Ugdymo aplinkų įvairovė	21,8	45,2	25,2	7,9
Emokykla. Skaitmeninės mokymo(si) priemonės	29,6	39,4	23,3	7,8
Fenomenų tyrimais grįstas mokymasis	12,2	31,2	38,5	18
Į mokymąsi orientuotas ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas	31,3	42,5	22	4,2
Vaikų specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimas (ugdymo turinio individualizavimas, ugdymo aplinkos pritaikymas ir kt)	34,1	38,4	22,4	5,1
Gabių vaikų ugdymas	44,9	38,9	13,8	2,4
Lytis, švietimas, karjera	8,7	31,9	42,7	16,7
Karjeros ugdymas	13,2	39,4	37,3	11
Švietimo projektų rengimas ir įgyvendinimas	21	32,8	35,6	10,6
Mentorstė	14,9	30,8	36,9	17,4
Užsienio kalba	25,5	35,2	24,8	14,5

Mažiausias poreikis. Mažiausiai tiriamiesiems svarbu tobulintis tarpdalykinės integracijos, ugdytinio ir jo aplinkos pažinimo, neurodidaktikos, mentorystės, fenomenų tyrimais grįsto mokymosi, karjeros ugdymo, o ypač robotikos bei lyties, švietimo ir karjeros srityse, kadangi tik maža dalis (ne daugiau nei 19 proc.) pažymėjo, jog jiems reikia tobulinti šias kompetencijas.

Tyrimo dalyviams taip pat buvęs sudaryta galimybė patiems nurodyti specialiąsias ir dalykines kompetencijas, kurios nebuvo paminėtos tyrimo anketoje, bet kurias, jų manymu, reikia tobulinti. Sugrupavus siūlomas mokytojų kompetencijas gauti tokie rezultatai (žr. 4 lentelę).

Šie tyrimo duomenys rodo, kad daugiau nei pusė iš 58 pasirinkusiųjų įvardinti konkrečias kitas dalykines ir/arba specialiąsias kompetencijas tiesiog pakartojo jau anketoje minėtas kompetencijas (pvz., STEAM), arba akcentavo šių kompetencijų jiems aktualias dalis (pvz., anglų kalbos, specialiųjų poreikių vaikų atpažinimas).

Tačiau buvo ir tokių, kurie kitomis svarbiomis tobulinti kompetencijomis įvardijo bendrųjų kompetencijų dalis, dažniausiai kūrybiškumo, problemų sprendimo ir kritinio mąstymo (pvz., „Kritinis mąstymas“), skaitmeninio raštingumo (pvz., kompiuterinio raštingumo), socialines emocijas (pvz., „komunikavimo“), organizacijų ir pokyčių valdymo (pvz. „Pokyčių valdymo“).

4 lentelė. Pedagogų norimos tobulinti specialiosios ir dalykinės kompetencijos

Kategorija	Subkategorija	Ilustruojantys teiginiai	Skaičius
Siūlomas tobulinti kitos kompetencijos	Specialiosios arba dalykinės kompetencijos arba jų dalys	„Anglų kalbos“, „Asmenybių, charakterių skirtumų pažinimas“, „Darbas su mokiniais turinčiais elgesio ir emocijų sutrikimų“, „Rengimo šeimai“, „Steam“, „Spec. poreikių atpažinimas“, „Projektų kūrimo“.	33
	Specialiosios kompetencijos	„Bendradarbiavimo“, „Bendravimo ir bendradarbiavimo“, „Retorikos menas, viešasis kalbėjimas“, „Darbas grupėje, komandoje“.	13
	Bendrosios kompetencijos	„Kompiuterinio raštingumo“, „IT“, „Komunikavimo“, „Pokyčių valdymo“, „kritinis mąstymas“, „Komunikavimo“.	12

Nors dalis mokytojų tiesiog kartodami minėjo ar tik įvardijo siauresnes kompetencijų sritis, tačiau keliolika mokytojų papildė duotą kompetencijų sąrašą profesinės partnerystės, tinklaveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencijos dalimis (pvz. „Darbas grupėje, komandoje“).

Apibendrinant šios tyrimo dalies rezultatus, reikia akcentuoti, kad pedagogai neretai painioja dalykines ir specialiąsias kompetencijas su bendrosiomis kompetencijomis.

Didžiausias poreikis, anot jų, jiems labiausiai reikia plėtoti šias specialiąsias bei dalykines kompetencijas:

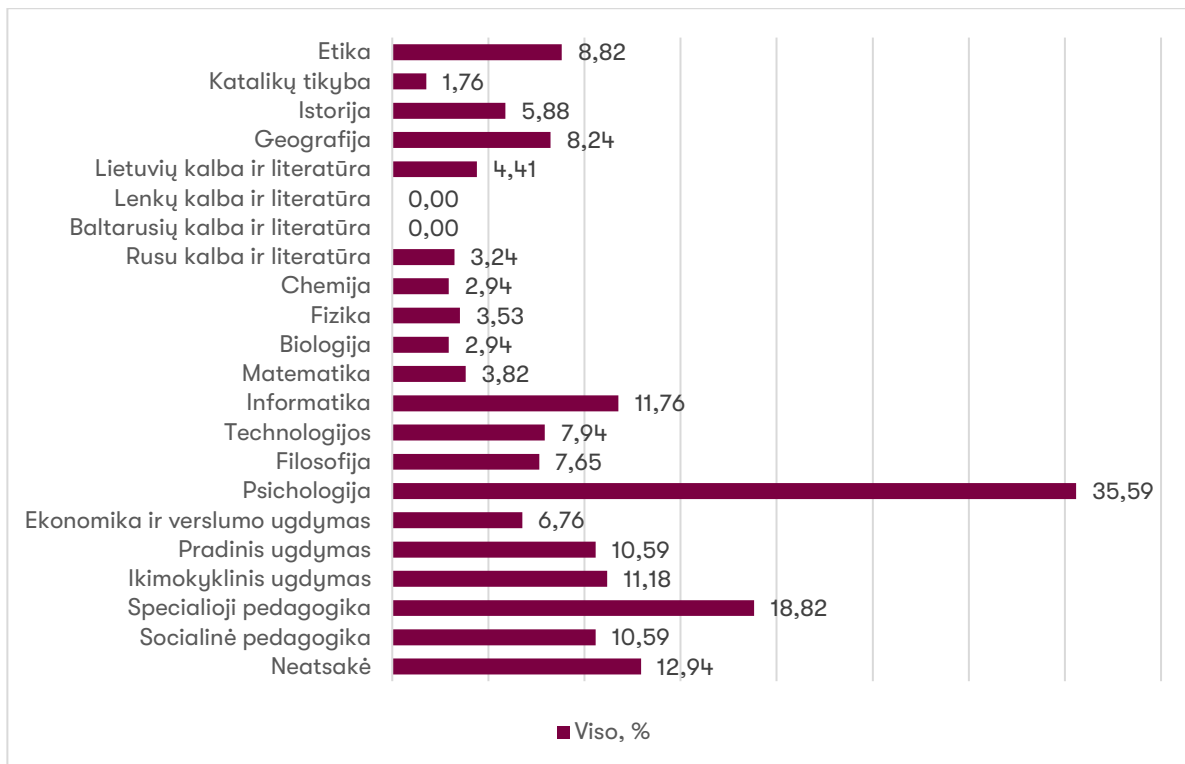
- *dalyko/ ugdomosios srities naujovių;*
- *ugdymo strategijų ir inovatyvių ugdymo metodų;*
- *į mokymąsi orientuoto ugdytinio pažangos ir pasiekimo vertinimo;*
- *vaikų specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimo;*
- *gabių vaikų ugdymo.*

Vidutinis poreikis. Taip pat jiems aktualu tobulinti *nuotolinio ugdymo, STEAM, ugdymo aplinkų įvairovės, Emokyklos bei skaitmeninių mokymo(si) priemonių, švietimo projektų rengimą ir įgyvendinimą ir mokytis užsienio kalbos.*

2.3. Papildomų (kito mokomojo dalyko ir/ar pedagoginės specializacijos) kompetencijų poreikis ir motyvai

Tyrimo metu siekta išsiaiškinti, kurių mokomųjų dalykų ar pedagoginės specializacijos modulių šiuo metu pageidauja mokytis mokytojai. Pasirinkimų skaičius nebuvo ribojamas, todėl mokytojai galėjo nurodyti ne vieną, bet kelis dalykus. Duomenys pateikiami (Pav. 3).

Rezultatai įtikina, kad kas trečias pedagogas rinktųsi studijuoti *psichologijos* modulį, nors šis mokomasis dalykas bendrojo ugdymo mokykloje yra pasirenkamas. Galima daryti prielaidą, kad šis pedagogų pasirinkimas labiau sietinas ne tiek su siekiu vesti šio dalyko pamokas, bet veikiau su poreikiu ir noru geriau išmanyti vaiko psichologiją, padėti vaikams, turintiems psichologinių mokymosi sunkumų ir problemų, su noru šias psichologines problemas, kylančias ugdymo procese, sėkmingai spręsti ir, tokiu būdu, tobulinti ugdymo proceso ir vaikų mokymosi kokybę.

3 pav. Pedagogų pageidaujamos kompetencijų plėtros sritys

Kas penktas mokytojas norėtų įgyti *specialiosios pedagogikos* žinių ir gebėjimų. Toks išskirtinis pedagogų dėmesys minėtoms studijoms greičiausiai yra sietinas su daugėjančiu skaičiumi mokinių, kuriems reikia specializuotos pedagoginės pagalbos ir ugdymo, kuris atitiktų jų poreikius ir motyvuotų mokytis. Tai gali rodyti ir augantį mokytojų poreikį tobulinti įtraukiojo ugdymo procesus bendrojo ugdymo mokykloje, tačiau minėtai prielaidai patikrinti reikalingi išsamesni tyrimai.

Kas penktas mokytojas norėtų studijuoti *socialinę pedagogiką*. Apie 10 proc., ar šiek tiek daugiau, apklaustųjų siekia tapti *pradinių klasių ar ikimokyklinio ugdymo, informatikos* mokytojais, švietimo būklės ir prognostiniai tyrimai rodo, kad šių sričių specialistų švietimo rinkoje stinga. Galima daryti prielaidą, kad pastarasis mokytojų siekis galėtų būti siejamas su platesnėmis jų įsidarbinimo galimybėmis švietime. Noras papildomoms studijoms rinktis *informatiką* gali būti siejamas su noru įveikti nuotolinio mokymo iššūkius, kilusius COVID-19 pandemijos ir karantino sąlygomis.

Mažiau apklaustų mokytojų (nuo 8,8 iki 6,2 proc.) norėtų papildomai studijuoti ir įgyti kompetencijų reikalingų mokytis *etikos, istorijos, geografijos, technologijų, filosofijos, ekonomikos ir verslumo ugdymo*.

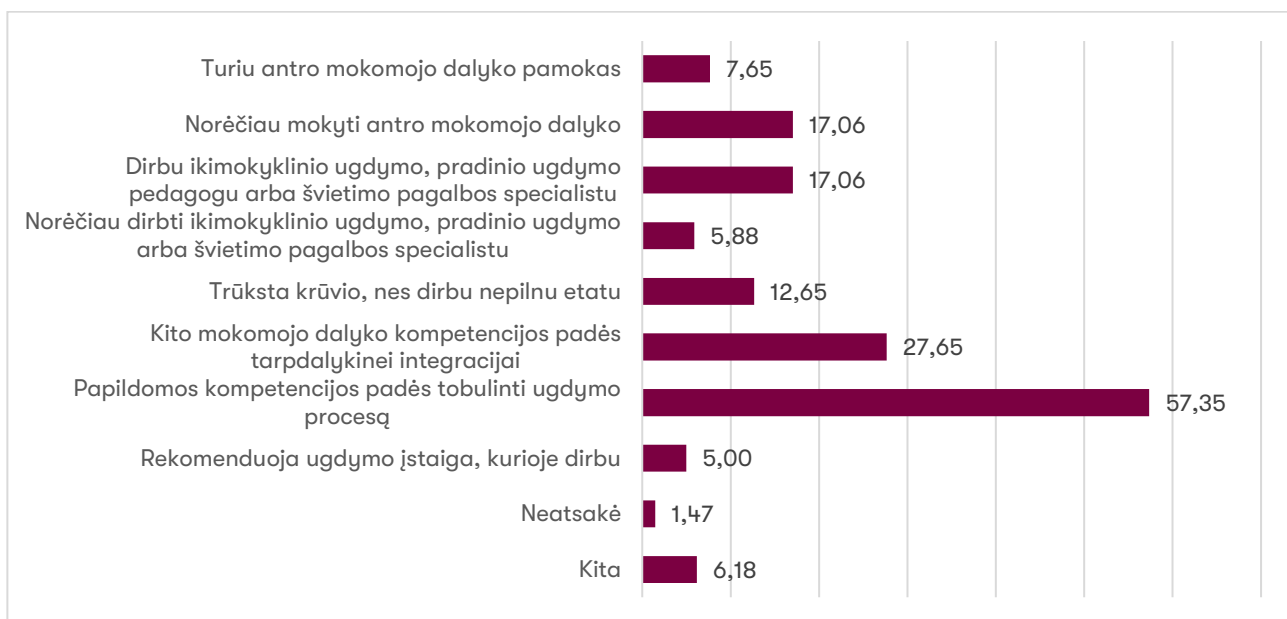
Mažiausiai respondentams aktualu įgyti kompetencijas organizuoti ugdymo procesą *katalikų tikybos, lietuvių bei rusų kalbos ir literatūros, chemijos, fizikos, biologijos* ir

matematikos pamokose, kadangi ne daugiau nei po 4,4 proc. pageidavo studijuoti šių dalykų modulius.

Kokias dar, be nurodytų sąrašė, mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos modulio studijas tiriamieji norėtų rinktis papildomai? Tyrimo metu buvo sudarytos galimybės patiems tiriamiesiems nurodyti kitus dalykus ir/ar pedagogines specializacijas, kurias jie pageidautų studijuoti. Iš pateiktų duomenų paaiškėjo, kad kai kurie mokytojai dar norėtų įgyti kompetencijas, reikalingas mokytį užsienio kalbos, pavyzdžiui, *anglų*, o taip pat *vokiečių, prancūzų, norvegų* ar kitos užsienio kalbos.

Buvo tiriamųjų, kurie norėtų įgyti *logopedo* veiklai vykdyti būtinas kompetencijas, ar dirbti *priešmokyklinio ugdymo* klasėse. Vos keli respondentai teigė norintys įgyti teisę vesti *muzikos, fizinio ugdymo, dailės* pamokas. Kai kurie mokytojai nurodė, jog jie norėtų studijų metu įgyti tokias kompetencijas, kurios įgalintų juos organizuoti *ugdymą karjerai, šokio, dramos, fotografijos, meno terapijos, programavimo, finansinio raštingumo* užsiėmimus, kai kurie norėtų *švietimo lyderystės* studijų ar įgyti gilesnių žinių *socialinio darbo, inžinerijos* ir *verslumo, ekonomikos, kineziterapijos, meno terapijos, finansinio raštingumo, gamtos ar neuromokslų, STEAM, IKT* srityse.

Papildomo mokymosi poreikio motyvai. Tyrimo dalyviai galėjo nurodyti daugiau nei vieną motyvą, kodėl jie pageidautų rinktis papildomo (dar vieno) dalyko ar pedagoginės specializacijos modulio studijas. Tik vienas procentas tiriamųjų nenurodė jokių papildomo mokymosi motyvų. Daugiau nei pusė respondentų (57 proc.), nurodė, kad *papildomos kompetencijos padės tobulinti ugdymo procesą*, daugiau nei ketvirtadalis (28 proc.) nurodė motyvą, kad *kito mokomojo dalyko kompetencijos padės tarpdalykinei integracijai*.

4 pav. Papildomo mokymosi poreikio motyvai

Antro (dar vieno) mokomojo dalyko norėtų mokytis 17 proc. tiriamųjų, o 8 proc. jau turi antro dalyko pamokas, tačiau tam neturi reikalingų dalykinių kompetencijų.

6 proc. tyrimo dalyvių norėtų dirbti ikimokyklinio ugdymo, pradinio ugdymo pedagogu arba švietimo pagalbos specialistu, o 17 proc. jau dirba šių pedagoginių sričių specialistais, bet neturi darbui reikalingų kompetencijų. Daugiau nei septintadalis (13 proc.) tiriamųjų nurodė, kad jų motyvas rinktis papildomas studijas yra tas, kad jiems trūksta krūvio, nes dirba nepilnu etatu.

Duomenys rodo, kad tik 5 proc. tyrimo dalyvių kaip motyvą mokytis nurodė tai, kad mokytis rekomenduoja ugdymo įstaiga, kurioje jie dirba. Galima daryti prielaidą, kad ugdymo įstaigų vadovai nemotyvuoja savo darbuotojų studijuoti ir plėsti turimą dalykinę kompetenciją. Tam, kad nustatyti, kokios yra pagrindinės tokio elgesio priežastys, reikėtų papildomų tyrimų.

Daugiau nei 6 proc. tiriamųjų taip pat nurodė ir kitų motyvų, kurie skatina kai kuriuos dirbančius mokytojus rinktis papildomo dalyko ar pedagoginės specializacijos modulio studijų.

Respondentai, pasirinkę nurodyti **kitus motyvus**, minėjo tokius:

- asmeninį tobulėjimą;
- labai patinka mokytis;
- įdomu mokytis;
- geresnės ateities perspektyvos;
- specialistų trūkumą;
- papildomai dirbu neformalaus ugdymo pedagogu;
- galėčiau praplėsti vaikų neformalaus švietimo veiklą bei įtraukti įvairesnių švietimo veiklų į vaikų vasaros stovyklos programą;
- tiek užsienio kalbos, tiek informatika reikalingi tolimesniam tobulėjimui.

Akivaizdu, kad šiems tyrimo dalyviams pats mokymosi procesas yra vertybė, nes skatina asmeninį tobulėjimą. Jiems įdomu ir patinka mokytis, jie tikisi geresnių ateities perspektyvų švietimo darbo rinkoje.

3. KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO IR PLĖTROS RENGINIŲ ORGANIZAVIMAS

Tyrimo metu buvo taip pat norima sužinoti, kokiais kriterijais tiriamieji vadovaujasi renkantis kompetencijų tobulinimo renginius, koks tiriamųjų požiūris į kompetencijų tobulinimo ir plėtros organizavimą, kiek jis atliepia pedagogų poreikį.

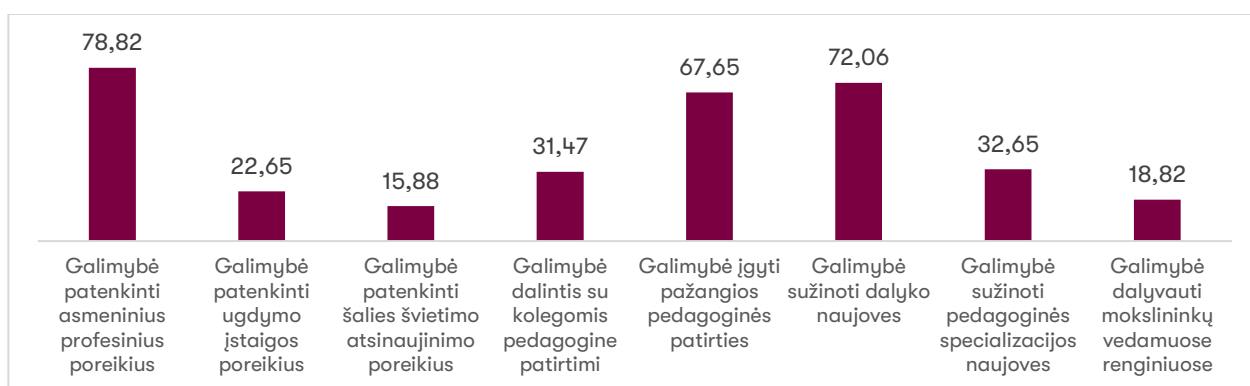
3.1. Kompetencijų tobulinimo renginių pasirinkimo kriterijai

Tiriamieji buvo prašomi nurodyti, kokie kriterijai jiems yra svarbūs renkantis kompetencijų tobulinimo renginius, pažymint tris svarbiausius kriterijus.

Patys **svarbiausi kriterijai** mokytojų požiūriu yra: 1) *galimybė patenkinti asmeninius profesinius poreikius*; 2) *galimybė sužinoti dalyko naujoves* ir 3) *galimybė įgyti pažangios pedagoginės patirties* (žr. paveikslą 5).

Kiti kriterijai yra **mažiau svarbūs**: *galimybė sužinoti pedagoginės specializacijos naujoves*; *galimybė dalintis su kolegomis pedagogine patirtimi*; *galimybė patenkinti ugdymo įstaigos poreikius*.

Tiriamiesiems **mažiausiai svarbūs kriterijai** – tai *galimybė patenkinti šalies švietimo atsinaujinimo poreikius* ir *galimybė dalyvauti mokslininkų vedamuose renginiuose*.

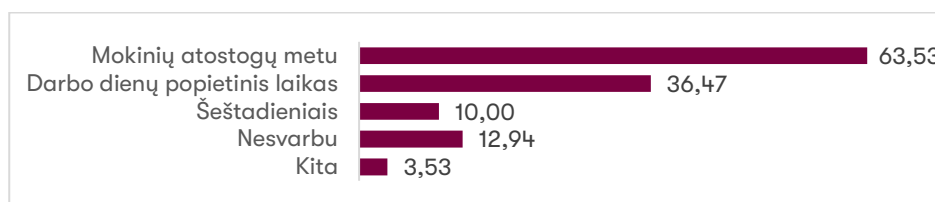

5 pav. Kompetencijų tobulinimo renginių pasirinkimo kriterijų svarba

Kompetencijų tobulinimo renginių pasirinkimo svarbiausi kriterijai yra susiję su vidiniais asmenybiniais pedagogų profesiniais ir dalykiniais poreikiais. Instituciniai ir šalies švietimo sisteminiai poreikiai nėra pedagogams tokie svarbūs.

3.2. Kompetencijų tobulinimo renginių organizavimo laikas ir renginių būdo pasirinkimas

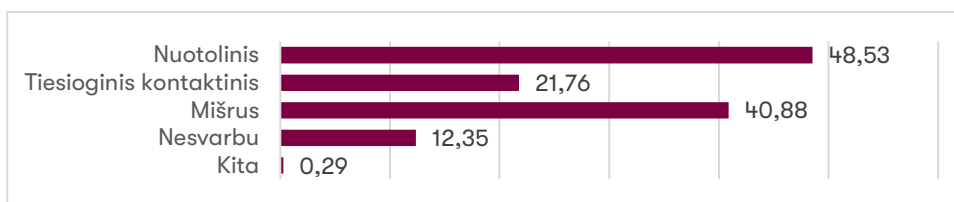
Aiškinantis, **koks kompetencijų tobulinimo renginių organizavimo laikas yra patogiausias**, buvo nustatyta, kad tyrimo dalyviams (64 proc.) patogiausias laikas yra **mokinių atostogų metu**.

6 pav. Mokymosi renginių organizavimo laikas

Tiriamieji yra mažiau linkę derinti darbą mokykloje ir mokymąsi darbo dienų popietiniu laiku, tačiau daugiau nei trečdalis (36 proc.) sutiktų tai daryti. Šeštadieniais sutiktų mokytis 10 proc. tiriamųjų. Kai kuriems tyrimo dalyviams (13 proc.) mokymosi laikas nėra svarbu.

Kompetencijų tobulinimo renginių būdo pasirinkimas. Tyrimo duomenys rodo, kad beveik pusė tyrimo dalyvių (48 proc.) mielai rinktųsi *nuotolinį* kompetencijų tobulinimo būdą, šiek tiek mažiau (41 proc.) rinktųsi *mišrų* mokymosi būdą, o tiesioginį kontaktinį mokymąsi rinktųsi penktadalis (22 proc.) pedagogų, 12 proc. mokymosi būdas nėra svarbus (žr. paveikslą 7).

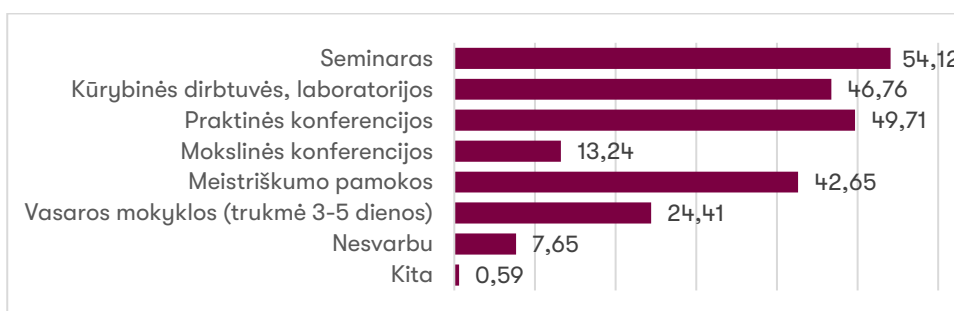
7 pav. Kompetencijų tobulinimo renginių būdo pasirinkimas

Vienas tyrimo dalyvis, pasirinkęs atsakymo variantą "kitas", nurodė:

"Kita=Turi būti diskusija. Aš pateikiu klausimus, kurie man neaiškūs, o lektorius atsako. NENORIU PASKAITOS. Atskaičiau paskaitą, o jūs žinokitės" (cit.). Ši citata rodo, kad mokytojai nenori paskaitų, jie nori aktyvaus ir interaktyvaus mokymosi būdų.

3.3. Kompetencijų tobulinimo renginių formato pasirinkimas

Tyrimas parodė, kad daugiau nei pusę (54 proc.) tiriamųjų tenkintų *seminaro* forma, tačiau 50 proc. tyrimo dalyvių pageidautų labiau į praktiką orientuotų renginių, t.y. *praktinių konferencijų*, 47 proc. tiriamųjų norėtų *kūrybinių dirbtuvių, laboratorijų*, o 43 proc. norėtų *meistriškumo pamokų*.

8 pav. Kompetencijų tobulinimo renginių formos pasirinkimas

Ketvirtadalis respondentų rinktųsi 3-5 dienų trukmės *vasaros mokyklą*. 13 proc. tiriamųjų sutiktų dalyvauti *mokslinėje konferencijoje*, likusiems (8 proc.) renginių formatas nesvarbu.

4. PASIŪLYMAI PEDAGOGŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMUI

Klausimyno pabaigoje tiriamieji buvo prašomi pateikti savo pasiūlymų pedagoginių kompetencijų tobulinimui ir/ar papildomų (mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos) kompetencijų įgijimui. Nors ir ne visi tyrimo dalyviai pasinaudojo šia galimybe, buvo pateikta daug pasiūlymų ir parašyta daug komentarų (žr. 5 lentelę), rodančių, atvirą pedagogų kalbėjimąsi apie savo poreikį profesionaliai tobulėti ir susirūpinimą neformalaus pedagogų švietimo sistemos kokybe.

Atlikta kokybinė tiriamųjų pasisakymų turinio analizė. Išskirtos prasminės kategorijos rodo, kad daugiausiai tiriamųjų pasisakymų atspindi jų *poreikį tobulinti praktines kompetencijas* ir norą, kad pedagogai-praktikai būtų kviečiami vesti kompetencijų tobulinimo seminarus ir dalintis savo praktine patirtimi. Kitas siūlymas - *aktyvinti naujų seminarų pasiūlą*, skiriant daugiau dėmesio darbui su atnaujintomis bendrosiomis programoms, su nauja patirtimi.

Dar viena ryški pasiūlymų gija, išryškėjusi tyrimo metu, yra ta, kad pedagogai mano, jog pastaruoju laikotarpiu pedagogų kompetencijų tobulinime dominavo bendrųjų kompetencijų tobulinimo tendencija, nes pandemijos metu mokyklų vadovai dažnai užsakydavo PKT renginius visai mokyklos bendruomenei. Pedagogų pasisakymai rodo, kad *didelis poreikis yra tobulinti dalykines, su dėstomu dalyku siejamas praktines kompetencijas*, jie pasiilgo bendravimo su kolegomis dalykininkais, nori renginių metu bendrauti ir bendradarbiauti, dalintis savo patirtimi. Vienas iš siūlymų yra PKT renginių metų kartu rengti praktines užduotis, uždavinius ir pasirengti kolektyvines mokymo priemones, kurias mokytojai galėtų naudoti dalyko pamokų metu.

5 lentelė. Pasiūlymai pedagogų kompetencijos tobulinimui

Kategorijos	Citatos
Aktyvinti naujų seminarų pasiūlą	<ul style="list-style-type: none"> - Reikėtų kompetencijų tobulinimo renginių, padedančių kurti naujas mokymosi užduotis, priemones -Aktyvinti naujų seminarų pasiūlą, pvz. darbui su atnaujintomis programomis pagal dalykus - Atitiktis naujųjų programų įgyvendinimui ir tikslo pasiekimams. -Reikia gausių praktinių mokymų, seminarų, kai pats atlieki užduotis, pabendrauji su bendraminčiais. Šiuo laikotarpiu labai stinga. -O gal rinktis į bendrą kūrybinę grupę sudarant bendrą praktinį užduočių, pratimų leidinį, kuris pravers kiekvienam tos srities specialistui. -Gaila, kad nebėra universiteto leidyklos, kur galėdavome įsigyti nebrangių leidinių. :(- Rengti seminarus/mokymus, bet kad juos išklaudyti būtų galima bet kuriuo metu - t.y. įkelti į youtube unlisted ir pan. ir kad patogiu metu su nuoroda būtų galima išklaudyti. - Svarbu iš tiesų nauja medžiaga, nauji informacijos šaltiniai. Vesti seminarus turi ne tik universiteto dėstytojai, bet ir mokytojai praktikai, kurie kasdien dirba su mokiniais, taiko naujoves. Jaunimas turi būti ugdomas mokymosi visą gyvenimą dvasia. - Praktiškai nieko nėra fotografijos mokytojams. Įdomu kodėl?

Kategorijos	Citatos
	<ul style="list-style-type: none"> - Siūlyčiau "filtruoti" seminarų skaitovus, atrenkant tikrai naudingą, naują medžiagą, o ne jau besikartojančią ir girdėtą per daugelį kanalų. Arba informacijoje apie seminarą (pamoką, konferenciją) kuo daugiau pateikti būsimos medžiagos turinį. - Šiuo sunkiu metu pasiūla apskritai yra didžiulė, tačiau ypač dabar labiausiai vargina „pliurpalizmas“. Ne paslaptis, kad pasirinkdami mokymus ar seminarą, paskaitą, kas tai bebūtų, „perkame katę maiše“. Labai reikia protingo konkretumo. Ačiū jums. - Svarbu, kad būtų naudinga. Dabar tenkina nuotoliniai forumai, kursai, tačiau kaip bus toliau neišku. -Stebėti praktines veiklas, jas analizuoti. - Svarbu, kad vyktų įvairūs tobulinimo renginiai. - Reikia dirbtinai neišplėstų mokymų. - Trūksta meninio ugdymo seminarų; - Sudaryti sąlygas besimokantiesiems derinti darbą su studijomis; - Skirti daugiau dėmesio profesinės patirties skleidimui. - Valstybė ir ugdymo įstaiga turėtų suteikti galimybę ir sąlygas pedagogui rinktis, kokias kompetencijas jis nori įgyti. Dabar būna, kad įstaigos vadovas savo nuožiūra leidžia arba neleidžia dalyvauti mokymuose. -Turi būti diskusija. Aš pateikiu klausimus kurie man neaiškūs, o lektorius atsako. NENORIU PASKAITOS . Atskaičiau paskaitą, o toliau jūsų reikalas. Dabar ne balanos gadynė. Visi skaito, domisi. Paskaita - niekalas.
Baigdamas aukštąją mokyklą absolventas turėtų įgyti ne mažiau kaip dvi specialybes	<ul style="list-style-type: none"> - Būtų gerai sudalyvauti mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos kompetencijų tobulinime - antro dalyko studijoms svarbus sesijų grafikas - Būtų gerai, kad siekiant įgyti mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos kompetencijų, nereikėtų rašyti baigiamojo darbo. - galimybė įgyti kelias specialybes iš karto - Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogus mokyti logopedo pagrindų.
Universalaus mokytojo rengimas	<p>Būtų šaunu, jei Lietuvos švietimas leistų mokytojams įgyti bet kurio mokomojo dalyko toleranciją. Tarkime, turiu tik vieno mokomojo dalyko diplomą, bet negaliu dėstyti kito mokomojo dalyko be specialaus aukštojo diplomo. Juk vis tiek visi mokytojai (su stažu) jau perprato pedagogiką. O kito dalyko žinių įgijimas nėra reikšminis. Pasaulis keičiasi - žinios taip pat. Kodėl nesukūrus universalus mokytojo etato? Universalus mokytojas turėtų pedagogikos pagrindą ir visų dalykų tarpdiscipliniškumą.</p> <p>Ypatingai pedagogams trūksta skaitmeninio ir finansinio raštingumo. Be to, visai biudžetinei sistemai reikia papildomų kompetencijų (ypač finansinio raštingumo). "Biudžetininkai" gauna atlygį iš valstybės biudžeto ir tuo pačiu turi nemažą dalį grąžinti į biudžetą. Labai "logiška"... Yra "biudžetininkas" ir tegu gauna valstybės paslaugas. Nereiks iš tuščio į kiaurą pilstyti, perskaičiuojant pajamas.</p>
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> - Keičiasi uždavinių formuluotės, reikia atnaujinimo; - Matematikos mažai dalykinių mokymų; - Norėčiau finansinio raštingumo pasimokyti, kad galėčiau tai integruoti į matematikos pamokas. - Daugiau su konkrečiu dalyku (pvz. matematika) susijusių renginių.
Užsienio kalbų mokymasis	<ul style="list-style-type: none"> -Anglų kalbos mokymai -ANGLŲ KALBA - Norėčiau papildomai įgyti vokiečių kalbos dalyko kompetencijų, kurių Šiauliuose nėra.
Daugiau praktinių seminarų ir veiklų	<ul style="list-style-type: none"> - Daugiau praktikos, mažiau didaktikos - daugiau praktinių pavyzdžių, jau turėtų prasidėti mokymai dėl bendrųjų programų atnaujinimo . - Pirmenybę teikiu praktinei veiklai. - Daugiau praktinių seminarų. - Daugiau praktinių užsiėmimų stebėjimas. - Daugiau praktinių žinių. - Tik praktiniai užsiėmimai yra aktualūs. Viską kitą galima rasti, perskaityti, sužinoti, informacijos yra labai daug...

Kategorijos	Citatos
	<ul style="list-style-type: none"> - Daugiau praktiškų pamokų, o ne pasakojimų.... - Seminarų metu, daugiau praktinių pavyzdžių, o ne teorijos. - Daugiau susipažinti su praktinėmis metodų taikymo galimybėmis, stebėti atvejus, analizuoti, o ne klausyti paskaitos. - Daugiausia naudos gaunama, kai mokymus veda praktikai, o ne teoretikai. - kad būtų konkrečiau, pritaikoma praktikoje - Kad dalintųsi žiniomis ir patirtimi praktikai, o ne teoretikai. - kad būtų naudinga praktikoje - Kad būtų praktika parengti mokymai, su galimybe mokytis čia ir dabar, ne vien teorija. - Būtų puiku, kad skambios sąvokos atitiktų turinį. Daugiau praktinių dalyko naujovių - Dalyvauti įvairiuose seminaruose, projektuose. - Daugiau lankstumo, prieinamumo, pasirinkimo. - Kitų mokyklų praktinės patirtys -Organizuoti praktinius seminarus, pasidalijimą gerąja darbo patirtimi - Kuo daugiau praktinių – pritaikomų užduočių, aktualių žinių, su kuo mažiau senos teorijos. - Kuo mažiau abstrakcijų, daugiau konkretumo, praktinių užsiėmimų. Net mokant metodų, reikalingi praktiniai tų metodų taikymo užsiėmimai, demonstravimas, kaip tie metodai taikomi asmeninėje veikloje - pamokoje - , o ne kalbėjimas apie juos ar nuotraukų iš pavykusių pamokų demonstravimas. Reikia, kad po seminarų, paskaitų nesijaustum tuščiai praleidęs laiką, o tvirtai žinotum - taip, dabar ir aš taip darysiu, panaudosiu, ką išmokau. - Vertėtų labiau pasitelkti patyrusius pedagogus - praktikus. - Kviesti mokytojus-praktikus - labiau orientuotas į praktinius dalykus o ne į bendras teorijas - Mažiau teorijos -daugiau praktinių patarimų. - Mažiau teorijos ir daugiau praktinės veiklos pavyzdžių; - Norėtųsi, kad seminarus vestų praktikai, o ne teoretikai; - Norėtųsi ne teorinių, o daugiau į praktiką nukreiptų mokymų. - Organizuojamos veiklos turi atitikti laikmetį, situaciją, daugiau praktikos ir mažiau bereikalingų kalbų. - Nedarykite renginio/seminaro dėl renginio/seminaro. Daugiau praktiškai kūno dirbant su klase (25 mokiniai), o ne su 10-12 mokinių.
Daugiau nemokamų seminarų	<ul style="list-style-type: none"> - leškoti galimybių, kad kursai pedagogams būtų nemokami. - kainos adekvatumas - Kad mokslas būtų nemokamas - Per didelės renginių kainos, ypač, kai organizuojama nuotoliniu būdu ir dalyvauja keli šimtai pedagogų. - Švietimo centrai užsima tuščiais patirties sklaidos renginiais. Čia norėtųsi mokytojui patobulinti asmenines dėstomo dalyko žinias su tos srities profesionalais-gimtakalbiais geriausia. Ir tai turėtų būti nemažiau nei 40 val. ir pilnai apmokama. -Pedagoginių kompetencijų tobulinimas yra neatsiejama kasdienio pedagoginio darbo dalis, naujų kompetencijų tobulinimui dažnai pritrūksta laiko, išteklių. - Visada naudingiausia 80% yra praktinės žinios, galimos užduotys (namų darbai) žinių įtvirtinimui ir jų įvertinimas, pademonstravimas atvirai. Bėda, kad tobulinimasis labai brangsta, ir neatitinka kainos. - Protinga kaina, galimybė " pasivyti" praleistas paskaitas, jeigu taip nutinka. - Manau kiekvienas mokytojas turi pasirinkimą ir galimybę dalyvauti tokiose mokymuose, kurie yra svarbūs jo dalykinių bei bendrųjų kompetencijų tobulinimui. Tik kartais mokymų kainos ir galimybės nėra palankios.....Antra, būtų šaunu jei mokymai, inovacijos švietimo srityje, IT priemonės būtų prieinamos visai švietimo bendruomenei. Gaila, bet tai sau gali leisti ne visos mokyklos... - Nemokami mokymai ir užsiėmimai;

Kategorijos	Citatos
	<ul style="list-style-type: none"> - Mokytojams visapusiškas kompetencijų tobulinimas būtinas ir privalomas, todėl kvalifikacijos kėlimo mokymai turi vykti nuolat, turi būti finansuojami valstybės biudžeto lėšomis, - t.y. mokytojams turi būti sudarytos puikios sąlygos nuolatiniam KK. Jei mokytojai netobulės, - LT visuomenės lygis nesikeis. - Konkrečiau, aiškiau pristatyti kiekvieną kompetencijų tobulinimui skirtą renginį: teko ne kartą nusivilti pasirinktu renginiu, nes neatitiko lūkesčių. Per didelės renginių kainos, ypač, kai organizuojama nuotoliniu būdu ir dalyvauja keli šimtai pedagogų. - Paskutiniu metu labai pakilo įvairių kvalifikacijos renginių kainos, nors kokybė tenkina ne visada (ir dažniausiai netenkina, kalbama daug, bet apie nieką)
Darbo brandos egzaminų vertinimo komisijose įskaitymas kaip kvalifikacijos tobulinimas	<ul style="list-style-type: none"> - Tiksliau reikėtų panaudoti ir pedagogų darbą brandos egzaminų vertinimo komisijose: tai turėtų tapti pedagogų kompetencijų ugdymo veiksminga priemone. Iš dalies taip ir yra, bet reikėtų organizuoti darbų vertinimo aptarimus, pabaigus darbą komisijose, panagrinėti, paanalizuoti, aptarti užduočių sudarymo niuansus, kaip sekėsi tų metų abiturientams jas atlikti, kokios tendencijos išryškėjo darbų vertintojams, palyginti patirtis, o ne vien tik tobulinti darbų taisymo įgūdžių greitį. Tai turėtų tapti kiekvieno dalykininko kompetencijų ugdymosi mokykla - tikrąją praktinę laboratoriją, ypač praverstų jaunesniems pedagogams kaupiant patirtį. Žinoma, jų darbai turėtų vadovauti patyręs mentorius. Gal tai pailgintų pačių darbų ištaisymo laiką, bet būtų pasiekti du tikslai: ir darbai ištaisyti, ir mokytojai tuo pačiu ugdytų savo kompetencijas, tobulėtų. Manau, kiekvienam dalykininkui pravartu padirbėti brandos egzaminų darbų vertinimo komisijoje. Čia dar reikėtų diskutuoti dėl papildomų pasirengimo tam darbui seminarų, gal net gi dėl atlygio už darbą? Jei pedagogo dalyvavimas šiame darbe būtų prilyginamas pedagoginių kompetencijų tobulinimui, kvalifikacijos įgijimui, gal valstybė net sutaupytų lėšų?
Labai svarbu lektorius kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> - Man svarbi lektorių/ seminarų vadovų kompetencija; - Iš anksto nurodyti lektorius, detalesnį aprašymą, vykdymo laikotarpį ir laiką. - Mažiau beletristikos, niekalų, bendrųjų kompetencijų. Aukštesnio lygio seminarų vedėjų
Neturiu pasiūlymų	<ul style="list-style-type: none"> - Pasiūlymų neturiu, mokymų ir seminarų online tiek daug, kad reikia atsirinkti, kas aktualu, svarbu. - Konkrečiai neturiu. Dėkoju - Viskas išsamu, pasiūlymų neturiu. - Viskas jau pasiūlyta. Papildomų siūlymų neturiu. - Jokių pasiūlymų neturiu (x17). - Nesuprantu, kada leis normaliai dirbti-kiekvieną dieną po anketą arba lentelę?? -Toks nepasitikėjimas mokytoju, kad verkti norisi.... - Neturiu pasiūlymų. Viso iš tiesų yra labai daug siūloma, įvairiems skoniams... tik reikia rinktis.
Renginių kokybė	<ul style="list-style-type: none"> - Norisi kokybės, o ne kiekybės. Dažnai yra nusivilijama seminarų ir mokymų kokybe ir tai tampa tik laiko švaistymu. Dažnai seminaro ar mokymų aprašas neatitinka tikrovės ir tai atmuša norą dalyvauti apskritai juose. - Kompetencijos turėtų būti orientuotos į šių dienų aktualijas, o ne šiaip sau vien tam, kad būtų kažkur panaudotos lėšos ir žmogiškieji resursai - Inovacijų ir tradicijų dermė. - Didesnis dėmesys periferijos mokytojų kvalifikacijos kėlimui; - Kuo daugiau saviraiškos ir darbo laisvės; - Kantrybės ir ištvėmės mokant "senąją" kartą; - Grupiniai užsiėmimai, tarptautinis bendravimas; - Mokymuose niekada nėra daug laiko. Labai norisi konkretumo, medžiagos pateikimo taip, kad "iššautų", kad suprastum-"taip, tai man reikia padaryti"! - darbas nedidelėje grupėje, galimybė diskutuoti. Mokslinėse konferencijose kartais vyrauja per didelis srautas informacijos, pasitaiko paviršutiniškumo, norima aprėpti per daug sričių.

Kategorijos	Citatos
	<ul style="list-style-type: none"> - Mažinti visokias ataskaitas, apklausas. Tą laiką skirčiau priemonių kūrimui ar vaikų mokymui. - kuo greičiau sugrįžti į kontaktinį mokymąsi; - Jog į kompetencijų tobulinimo veiklas būtų įtraukiama ne tik švietimo įstaigose dirbantys specialistai, bet ir neformalaus švietimo organizacijų atstovai. - Kūrybinių dirbtuvių organizavimas; - Kadangi mano darbo patirtis pedagoginėje srityje labai nedidelė, tai domina viskas, kas susiję su kompetencijų tobulinimu. - Mažos grupės, vienodo lygio klausytojai ir l. protingas dėstytojas; - Norisi gauti naujų žinių, susitikti su kolegomis ir pasidalinti savo patirtimis. - Reikėtų įvairesnio formato renginių kompetencijų tobulinimui. Seminarai jau nebeefektyvu. - Pirmenybę teikčiau edukacinėms išvykoms bei stažuotėms - Reikia, kad jie būtų profesionalūs, aktualūs, nes šiuo metu didžioji dalis yra tuščias pilstymas
Dalykinių kompetencijų tobulinimas	<ul style="list-style-type: none"> - kad būtų daugiau seminarų susijusių su specialybe - Konkrečių metodikų, gal net patvirtintų. - Atkreipti dėmesį į mokytojų pageidavimus - Dalykinių, domiuosi naujovėmis - Sistemingai ir nuosekliai supažindinti su pažangiomis naujovėmis, kurias galima, įmanoma pritaikyti pas mus. - Mažiau seminarų labai apibendrintomis temomis, pasiilgau konkrečia tema dalykinių kompetencijų tobulinimui skirtų seminarų. - Mokykloje vyksta bendri seminarai, o į dalykinius seminarus neišleidžia (paaiškindami, kad mažai mokyklai naudos ir brangu). Užtikrinti pedagogų dalykinių kompetencijų tobulinimą. -Labai visi pasiilgom kontaktinių seminarų, konferencijų, patirties pasidalinimo. Todėl labai laukiu kontaktinio tobulinimosi. STEAM ugdymo seminarų, praktinių konferencijų (x2). Daugiau norėtųsi mokytis, kaip dalyvauti, bei semtis patirties tarptautiniuose projektuose - Organizuoti dalykinius seminarus gamtos mokslų mokytojams; - Organizuoti kvalifikuotus seminarus ar kt. renginius, kuriuos vestų pedagogai dalykininkai, praktikai, o ne teoretikai ar kitokie "įvairių mokslų žinovai". Geriau mažiau renginių, bet gerų. Pedagoginių kompetencijų tobulinimui skirtas lėšas naudoti efektyviai. - Norėtųsi ko nors fotografijos mokytojams, o tai atrodo, kad šioje srityje nėra pasiūlos ir niekam tai nerūpi.
IKT / nuotolinis mokymasis	<ul style="list-style-type: none"> - Daugiau dėmesio skirti mokinių informatyvumui tobulinti, darbui su skaitmeninėmis technologijomis - Daugiau informacijos kaip dirbti per karantiną nuotoliniu būdu, kokius skirti darbelius; - Kad būtų sudarytos sąlygos mokykloje įgyti daugiau žinių kaip dirbti nuotoliniu būdu, ar klasėje, o ne tik reikalaujama. - Jeigu įmanoma formuoti grupes iki 30 asmenų (nuotolinio mokymosi formatu). - Nuotolinių renginių metu dalyviai paprastai būna labai pasyvūs klausytojai. Siūlymas - sugalvoti įtraukiančias veikti užduotis, paskatinimą, pvz. galimybę dalyvauti nemokamoje paskaitoje ar pan., aktyviausiems.
SUP	<ul style="list-style-type: none"> - Daugėjant vaikų, turinčių įvairiapusių ugdymosi sutrikimų grupėse, privaloma didelį dėmesį skirti pedagogų ruošimui ateityje. - Daugiau žinių apie vaikus autistus; - Norėtųsi daugiau konkretnių seminarų vaikų ugdymo srityje su spec. poreikių turinčiais vaikais.
Ikimokyklinis ugdymas	<ul style="list-style-type: none"> - Būtų įdomu išklausti paskaitų apie ikimokyklinukų verslumo ir geografijos ugdymą. - Daugiau seminarų naujovių ir technologijų taikymui ikimokykliniame ugdyme.
Psichologija	<ul style="list-style-type: none"> - Daugiau psichologinių seminarų apie mokytojų emocinę būseną; - Daugiau psichologinių žinių, kūrybiškumo, minčių laisvės

Kategorijos	Citatos
	- Bendradarbiavimas, asmeninė iniciatyva. - Grįžtamojo ryšio, refleksijos praktika
Ačiū	Ačiū :) Tikiuosi, kad bus atsižvelgta :) Ačiū už jūsų siūlomas. Ačiū (xó) - Daugiau pasiūlymų neturiu. Viskas išvardinta klausimyne. - Dėkui už klausimus. - Sveikatos organizuojant tokio pobūdžio veiklas... - Išsamiai parengtas klausimynas. - Sėkmės ir teisingų sprendimų! 🌸🌸🌸

Dar vienas siūlymas yra organizuoti kuo daugiau nemokamų renginių. Tyrime dalyvavę pedagogai mano, kad PKT renginių kaina yra per aukšta, kad ji nėra adekvati renginių kokybei.

Nemažai pasisakymų rodo tiriamųjų susirūpinimą PKT renginių (taip pat ir nuotolinių renginių) kokybe, lektorių kompetencija, SUP vaikų ugdymu.

Tyrimo dalyviai pateikė daug įvairių ir įdomių siūlymų, vertų dėmesio, kaip plėtoti ir įvairinti PKT veiklas ir renginius. Vienas jų - darbą brandos egzaminų vertinimo komisijose įskaityti kaip kvalifikacijos tobulinimą (žr. 5 lentelę).

Tiriamųjų tarpe yra manančių, kad Vilniaus universiteto Ugdymo mokslų PKT centras, galvodamas apie programų pasiūlos išplėtimą, galėtų suplanuoti daugiau renginių psichologine tematika ir užsienio kalbų mokymuisi, mokymų skirtų matematikos mokytojų ir ikimokyklinio ugdymo specialistų kompetencijai tobulinti.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. Pedagogų požiūrio į reikalingumą tobulinti bendrąsias kompetencijas analizė parodė, kad iš tyrime pasiūlyto bendrųjų kompetencijų sąrašo, tyrime dalyvavusių pedagogų **didžiausias poreikis** yra ugdytis ir tobulintis šias bendrąsias kompetencijas: medijų ir informacinį raštingumą; socialinio ir emocinio intelekto ugdymą; skaitmeninį raštingumą; kūrybiškumo ugdymą ir analitinio-tiriamąjo mąstymo ugdymą. **Vidutinis poreikis** yra tobulintis šias bendrąsias kompetencijas: profesinės veiklos; refleksijos ir įsivertinimo gebėjimus; bendradarbiavimo kultūros ugdymo gebėjimus; kognityvinį lankstumą, derybų meno gebėjimus; lyderystės, vizionieriaus ugdymą; finansinį raštingumą ir verslumą.

2. Tiriamųjų požiūriu **didžiausias poreikis** yra plėtoti šias specialiąsias bei dalykines kompetencijas: dalyko/ ugdomosios srities naujovių; ugdymo strategijų ir inovatyvių ugdymo metodų; į mokymąsi orientuoto ugdytinio pažangos ir pasiekimo vertinimo; vaikų specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimo; gabių vaikų ugdymo. **Vidutinis poreikis** yra

tobulinti nuotolinio ugdymo, STEAM, ugdymo aplinkų įvairovės, E mokyklos bei skaitmeninių mokymo(si) priemonių, švietimo projektų rengimą ir įgyvendinimą ir mokytis užsienio kalbos.

3. Tyrimo metu siekta išsiaiškinti, kurių mokomųjų dalykų ar pedagoginės specializacijos modulių šiuo metu pageidauja mokytis mokytojai. **Didžiausias poreikis** - studijuoti *psichologijos* modulį, nes kas trečias pedagogas, dalyvavęs tyrime, ją rinktųsi. Kas penktas mokytojas norėtų papildomai studijuoti *specialiąją pedagogiką* ir *socialinę pedagogiką*. Apie 10 proc., ar šiek tiek daugiau, apklaustųjų siekia tapti *pradinių klasių* ar *ikimokyklinio ugdymo specialistais* bei *informatikos* mokytojais. Mažiau apklaustų mokytojų (nuo 8,8 iki 6,2 proc.) norėtų papildomai studijuoti ir įgyti kompetencijų reikalingų mokytis *etikos, istorijos, geografijos, technologijų, filosofijos, ekonomikos* ir *verslumo ugdymo*.

4. Tyrimo metu buvo sudarytos galimybės patiems tiriamiesiems nurodyti kitus dalykus ir/ar pedagogines specializacijas (be nurodytų sąrašė), kurias jie pageidautų studijuoti. Iš pateiktų duomenų paaiškėjo, kad kai kurie mokytojai dar norėtų įgyti kompetencijas, reikalingas mokytis užsienio kalbos, pavyzdžiui, *anglų*, o taip pat *vokiečių, prancūzų, norvegų* ar kitos užsienio kalbos. Buvo tiriamųjų, kurie norėtų įgyti *logopedo* veiklai vykdyti būtinas kompetencijas ar dirbti *priešmokyklinio ugdymo* klasėse. Vos keli respondentai teigė norintys įgyti teisę vesti *muzikos, fizinio ugdymo, dailės* pamokas. Kai kurie mokytojai nurodė, jog jie norėtų studijų metu įgyti tokias kompetencijas, kurios įgalintų juos organizuoti *ugdymą karjerai, šokio, dramos, fotografijos, meno terapijos, programavimo, finansinio raštingumo* užsiėmimus, kai kurie norėtų *švietimo lyderystės* studijų ar įgyti gilesnių žinių *socialinio darbo, inžinerijos* ir *verslumo, ekonomikos, kineziterapijos, meno terapijos, finansinio raštingumo, gamtos ar neuromokslų, STEAM, IKT* srityse.

5. Tyrimo dalyviai galėjo nurodyti daugiau nei vieną motyvą, kodėl jie pageidautų rinktis studijuoti papildomo (dar vieno) dalyko ar pedagoginės specializacijos. Daugiau nei pusė respondentų (57 proc.), nurodė, kad *papildomos kompetencijos padės tobulinti ugdymo procesą*, daugiau nei ketvirtadalis (28 proc.) nurodė motyvą, kad *kito mokomojo dalyko kompetencijos padės tarpdalykinei integracijai*. Antro (dar vieno) mokomojo dalyko norėtų mokytis 17 proc. tiriamųjų, o 8 proc. jau turi *antro dalyko* pamokas, tačiau tam neturi reikalingų dalykinių kompetencijų. 6 proc. tyrimo dalyvių norėtų *dirbti ikimokyklinio ugdymo, pradinio ugdymo pedagogu arba švietimo pagalbos specialistu*, o 17 proc. jau dirba šių pedagoginių sričių specialistais, bet neturi darbei reikalingų kompetencijų. Daugiau nei septintadalis (13 proc.) tiriamųjų nurodė, kad jų motyvas rinktis papildomas

studijas yra tas, kad jiems *trūksta krūvio, nes dirba nepilnu etatu*. Duomenys rodo, kad tik 5 proc. tyrimo dalyvių kaip motyvą mokytis nurodė tai, kad mokytis *rekomenduoja ugdymo įstaiga, kurioje jie dirba*. Galima daryti prielaidą, kad ugdymo įstaigų vadovai nemotyvuoja savo darbuotojų studijuoti ir plėsti turimą dalykinę kompetenciją. Tam, kad nustatyti, kokios yra pagrindinės tokio elgesio priežastys, reikėtų papildomų tyrimų.

6. Daugiau nei 6 proc. tiriamųjų taip pat nurodė ir kitų motyvų, kurie skatina kai kuriuos dirbančius mokytojus rinktis papildomo dalyko ar pedagoginės specializacijos modulio studijų. Respondentai, pasirinkę nurodyti **kitus motyvus**, minėjo tokius: *asmeninį tobulėjimą; labai patinka mokytis; įdomu mokytis; geresnės ateities perspektyvos; specialistų trūkumą; papildomai dirbu neformalaus ugdymo pedagogu; galėčiau praplėsti vaikų neformalaus švietimo veiklą bei įtraukti įvairesnių švietimo veiklų į vaikų vasaros stovyklos programą; tiek užsienio kalbos, tiek informatika reikalingi tolimesniam tobulėjimui*. Akivaizdu, kad šiems tyrimo dalyviams pats mokymosi procesas yra vertybė, nes skatina asmeninį tobulėjimą. Jiems įdomu ir patinka mokytis, jie tikisi geresnių ateities perspektyvų švietimo darbo rinkoje.

7. Tiriamųjų požiūris į kompetencijų tobulinimo ir plėtros organizavimą išryškino, kad **patogiausias renginių organizavimo laikas - mokinių atostogų metu**. Tiriamieji yra mažiau linkę derinti darbą mokykloje ir mokymąsi darbo dienų popietiniu laiku, tačiau daugiau nei trečdalis (36 proc.) sutiktų tai daryti. Šeštadieniais sutiktų mokytis 10 proc. tiriamųjų. Kai kuriems tyrimo dalyviams (13 proc.) mokymosi laikas nėra svarbu. **Kompetencijų tobulinimo renginių būdo pasirinkimo** tyrimo duomenys rodo, kad beveik pusė tyrimo dalyvių (48 proc.) mielai rinktųsi *nuotolinį* kompetencijų tobulinimo būdą, šiek tiek mažiau (41 proc.) rinktųsi *mišrų* mokymosi būdą, o tiesioginį kontaktinį mokymąsi rinktųsi penktadalis (22 proc.) pedagogų, 12 proc. mokymosi būdas nėra svarbus. Tyrimas parodė, kad iš pasiūlytų **kompetencijų tobulinimo renginių formų** daugiau nei pusę (54 proc.) tiriamųjų tenkintų *seminaro* forma, tačiau 50 proc. tyrimo dalyvių pageidautų labiau į praktiką orientuotų renginių, t. y. *praktinių konferencijų*, 47 proc. tiriamųjų norėtų *kūrybinių dirbtuvių, laboratorijų*, o 43 proc. norėtų *meistriškumo pamokų*.

8. Siekiant įgyvendinti projekto *Aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimo ir studijų kokybės gerinimo ŠU prijungiant prie VU*, poveiklės 2.3.1 *Pedagogų tobulinimo ir plėtros* programos tikslus **rekomenduojama**, planuojant mokytojų kompetencijų tobulinimą ir plėtojant kompetencijų tobulinimo programų pasiūlą, atsižvelgti į šio tyrimo apie pedagogų kompetencijos tobulinimo poreikį rezultatus.

PRIEDAI. TYRIMO ANKETA

Gerbiami kolegos pedagogai,

Vilniaus universiteto *Pedagogų kompetencijų tobulinimo ir plėtros centras* bei *Šiaulių akademijos Mokymosi visą gyvenimą centras* atlieka tyrimą, kuriuo siekia nustatyti kompetencijų tobulinimo programų ir papildomų (kito mokomojo dalyko ir pedagoginės specializacijos) kompetencijų įgijimo programų poreikį. Tyrimo rezultatai bus naudojami formuojant Jūsų poreikius atliepiančią programų pasiūlą. Mums labai svarbi Jūsų nuomonė, kurią prašome išsakyti užpildant anoniminį klausimyną.

I BENDRA INFORMACIJA

1. Savivaldybė, kurioje yra Jūsų ugdymo įstaiga

- Privati ugdymo įstaiga
- Valstybinė ugdymo įstaiga

2. Ugdymo įstaigos tipas:

- Darželis
- Darželis- pradinė mokykla
- Pradinė mokykla
- Pagrindinė mokykla (progimnazija)
- Vidurinė mokykla (gimnazija, licėjus)
- Daugiafunkcinis centras
- Kita.....

3. Jūsų pareigos

- [Dorinio ugdymo](#) mokytojas
- Užsienio kalbos mokytojas
- Gimtosios [kalbos ir literatūros](#) mokytojas
- [Matematikos](#) mokytojas
- [Gamtos mokslų mokytojas](#)
- [Socialinio ugdymo](#) mokytojas
- [Meninio ugdymo](#) mokytojas
- [Informacinių technologijų](#) mokytojas
- [Technologijų](#) mokytojas
- [Kūno kultūros](#) mokytojas
- Pradinio ugdymo pedagogas
- Ikmokyklinio ugdymo pedagogas
- Specialusis pedagogas
- Socialinis pedagogas
- Kita.....

4. Pedagoginio darbo patirtis:

- Iki 1 m.
- 5 m.
- 6-10 m.
- 11-20 m.

- 21 -30 m.
- 31 m. ir daugiau

II KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO IR PLĖTROS POREIKIS

1. Bendrųjų kompetencijų tobulinimo poreikis.

Tematika	Labai reikia	Reikia	Dalinai reikia	Nereikia
Kūrybiškumo ugdymas				
Medijų ir informacinis raštingumas				
Skaitmeninis raštingumas				
Socialinis ir emocinis ugdymas				
Emocinio intelekto ugdymas				
Analitinio, tiriamojo mąstymo ugdymas				
Daugiakultūrinis ugdymas				
Bendradarbiavimo kultūros ugdymas				
Sveikatos raštingumas				
Aplinkosaugos ugdymas				
Finansinis raštingumas ir verslumas				
Kognityvinis lankstumas. Derybų menas				
Lyderystė. Vizionieriaus ugdymas				
Pilietiško ugdymas				
Profesinės veiklos refleksija ir įsivertinimas.				
Kita.....				

2. Specialiųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimo poreikis.

Tematika	Labai reikia	Reikia	Dalinai reikia	Nereikia
Dalyko/ugdamosios srities naujovės				
Nuotolinis ugdymas				
STEAM				
Robotika				
Ugdymo strategijos. Inovatyvūs ugdymo metodai				
Neurodidaktika				
Tarpdalykinė integracija				
Ugdytinio ir jo aplinkos pažinimas				
Ugdymo aplinkų įvairovė				
Mokymo ir mokymosi stiliai				
Emokykla. Skaitmeninės mokymo(si) priemonės				
Tyrimais grįstų sprendimų priėmimas				
Į mokymąsi orientuotas ugdytinio pažangos ir pasiekimų vertinimas				
Skirtingų ugdymosi poreikių mokinių ugdymas				
Specialiųjų poreikių vaikų ugdymas				
Gabių vaikų ugdymas				
Lytis, švietimas, karjera				
Karjeros ugdymas				
Švietimo projektų rengimas ir įgyvendinimas				
Profesinės veiklos tyrimas				
Ugdymo proceso (klasės) vadyba				
Mentorystė				
Kita.....				

3. Papildomų (kito mokomojo dalyko ir/ar pedagoginės specializacijos) kompetencijų poreikis. Pažymėkite, kokio mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos modulio studijas pasirinktumėte.

Mokomasis dalykas/Pedagoginė specializacija	
• Pradinis ugdymas	• Chemija
• Ikimokyklinis ugdymas	• Fizika
• Specialusis ugdymas	• Biologija
• Socialinė pedagogika	• Kūno kultūra
• Etika	• Matematika
• Katalikų tikyba	• Informatika
• Gimtoji kalba ir literatūra.....(įrašykite)	• Technologijos
• Užsienio kalba(os).....(įrašykite)	• Meninis ugdymas.....(įrašykite)
• Istorija	• Filosofija
• Geografija	• Psichologija
• Kita...	•

4. Papildomų kompetencijų poreikio motyvai:

- Turiu antro mokomojo dalyko pamokas
- Norėčiau mokytis antro mokomojo dalyko
- Dirbu ikimokyklinio ugdymo, pradinio ugdymo ar švietimo pagalbos specialistu
- Norėčiau dirbti ikimokyklinio, pradinio ugdymo arba švietimo pagalbos specialistu
- Trūksta krūvio/ dirbu nepilnu krūviu
- Kito mokomojo dalyko kompetencijos padės tarpdalykinei integracijai
- Papildomos kompetencijos padės tobulinti ugdymo procesą
- Rekomenduoja ugdymo įstaiga, kurioje dirbu
- Kita.....

5. Kokie kriterijai Jums yra svarbūs renkantis kompetencijų tobulinimo renginius? (Pažymėkite tris svarbiausius)

- Galimybė patenkinti asmeninius profesinius poreikius
- Galimybė patenkinti ugdymo įstaigos poreikius
- Galimybė patenkinti šalies poreikius
- Galimybė dalintis su kolegomis pedagogine patirtimi
- Galimybė įgyti pažangios pedagoginės patirties
- Galimybė sužinoti dalyko naujoves
- Galimybė dalyvauti mokslininkų vedamuose renginiuose
- Kita.....

III KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO IR PLĖTROS RENGINIŲ ORGANIZAVIMAS

1. Koks kompetencijų tobulinimo renginių organizavimo laikas Jums patogiausias?

- Mokinių atostogų metu
- Darbo dienų popietinis laikas
- Šeštadieniais
- Kita.....

2. Kokį kompetencijų tobulinimo būdą rinktumėtės?

- Nuotolinis
- Tiesioginis
- Mišrus
- nesvarbu

3. Kokią kompetencijų tobulinimo renginių formą rinktumėtės?

- Seminarai

- Kūrybinės dirbtuvės, laboratorijos
- Praktinės konferencijos
- Meistriškumo pamokos
- Vasaros mokyklos
- Kita.....

Jūsų pasiūlymai pedagoginių kompetencijų tobulinimui

.....

.....

.....

DĖKOJAME